

Abdurrahman Nesib Efendi, Osmanlı Devleti'nin "Yıkılma Devri" kabûl edilen XIX. asırda yaşamış; sırasıyla III. Selîm, IV. Mustafa, II. Mahmud, I. Abdülmecid, Abdülaziz, V. Murad ve II. Abdülhamid dönemlerini idrâk etmiştir

Din adamlığı, edebî ve sanatkâr kişiliğinin yanında daha çok mutasavvıf kimliğiyle aslında sadece klâsik anlamda bir tarikat ehli olmadığını ifade edebileceğimiz Abdurrahman Nesib Dede, Dinî ve Tasavvufî edebiyat içinde değerlendirebileceğimiz faaliyet ve eserleriyle birlikte, merkezîyetçi anlayışla yönetilen bir tarikatın 22. postnişinliğini 24 yıl yürüterek Türk Tasavvuf Tarihi'nde oldukça uzun ömürlü bir meşihat makamının sahipliğini üstlenmiş olarak kendinden sonra bu görevi oğullarına devretmiştir. Ortaya koyduğu dinî ve tasavvufî muhtevalı şiirleriyle oluşturduğu divânının transkribe edilmiş ve yeni yazıya aktarılmış metnini hazırlarken bu önemli şahsiyetin tasavvufî kültüre katkı sunan dinî ve tasavvufî düşüncelerinin layıkıyla anlaşılması; bu sahadaki eksikliğin büyük ölçekte giderilmesi hedeflenmiştir.

Şarkiyat

BİLİM VE HİKMET YAKFI YAYINLARI

ISBN 978-605-71916-8-7

M. Sait Mermutlu

CELVETİYYE ŞEYHİ ABDURRAHMAN NESİB DEDE DİVÂNİ
(METİN)

Şarkiyat
BİLİM VE HİKMET YAKFI YAYINLARI

CELVETİYYE ŞEYHİ ABDURRAHMAN NESİB DEDE DİVÂNİ (METİN)

M. Sait Mermutlu

Şarkiyat
BİLİM VE HİKMET YAKFI YAYINLARI

CELVETÎYYE ŞEYHİ ABDURRAHMAN
NESİB DEDE DİVÂNI
(METİN)

M. Sait Mermutlu

Şarkiyat

BİLİM VE HİKMET VAKFI YAYINLARI

Diyarbakır 2023

Bu kitabın yayın hakkı Şarkiyat Bilim ve Hikmet Vakfı Yayınları'na aittir. Yayınevi ve yayıncısının izni olmaksızın çoğaltılamaz, kopyalanamaz ya da yayınlanamaz.

**Celvetîyye Şeyhi Abdurrahman Nesîb Dede Dîvânı
(Metin)**

Yazar: M. Sait Mermutlu

ISBN: 978-605-71916-8-7

© Şarkiyat Bilim ve Hikmet Vakfı Yayınları

E-Yayın/Ekim 2023, Diyarbakır

Tüm Hakkı Saklıdır

Editör: Bedri Mermutlu

Kapak ve Mizanpaj: Fuat İstemi

Şarkiyat Bilim ve Hikmet Vakfı Yayınları

Sertifika No: 52468

Mimar Sinan Cad. Aslan Apt. A Blok, Kat: 1, No: 2,

Yenişehir/DİYARBAKIR

<https://www.sarkiyat.org/>

sarkiyatvakfi@gmail.com

MEHMET SAİT MERMUTLU, 24 Nisan 1960 tarihinde Diyarbakır'da dünyaya geldi. İlk ve Orta öğrenimini burada tamamladıktan sonra yükseköğrenimine Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde devam etti. Fakülte'den mezuniyetinin (1985) ardından bir müddet Milli Eğitim'de öğretmen olarak çalışarak Hakkâri Lisesi'nde Din Kültürü öğretmenliği ve Diyarbakır İmam Hatip Lisesi'nde de meslek dersleri öğretmenliği yaptı. 1994 yılında Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Türk İslam Edebiyatı Öğretim Görevliliği'ne atandı. Türk İslam Edebiyatı, Türk Din Musikisi ve Hüsn-i Hat derslerine girdi. 1996 yılında Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı'ndan "*Ahmed Mürşidi'nin Pendnâmesi*" başlıklı teziyle Yüksek Lisans'ını; 2010 yılında "*Abdurrahman Nesib Efendi, Hayatı, Dini-Tasavvufî Kişiliği ve Divânı'nın Tahlili*" başlıklı teziyle de Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Tasavvuf Bilim Dalı'nda Doktorasını tamamlayarak Doktor ünvanını ve daha sonra da Türk İslam Edebiyatı Bilimi Doçent'i oldu. Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda bir süre idarecilikte bulundu. Doç. Dr. Mehmet Sait Mermutlu, halen aynı Üniversite'de İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Bölüm Başkanlığı'nın yanında Türk Din Musikisi ve Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı Başkanlıkları görevini sürdürmekte olup, Tasavvuf, Türk İslam Edebiyatı, Türk Din Musikisi derslerine de girmektedir. Yazarın yayınlanmış dört kitabının yanında çeşitli bilimsel dergilerde makaleleri de çıkmıştır.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	5
BİRİNCİ BÖLÜM.....	9
ABDURRAHMAN NESİB DEDE'NİN HAYATI, DİNİ- TTASAVVUFÎ, EDEBÎ YÖNÜ VE ESERLERİ.....	9
1. HAYATI.....	9
2. ŞAHSİYETİ	12
2.1.1. Dinî Yönü.....	12
2.1.2. Tasavvufî Yönü	27
2.1.3. Edebî Yönü.....	38
2.1.3.1. Şairliği	38
2.1.3.2. Mûsîkîşinaslığı	43
2.1.3.3. Mürşitleri.....	47
1. Şeyh Şehabeddin Efendi.....	47
3. ESERLERİ	48
İKİNCİ BÖLÜM.....	55
ABDURRAHMAN NESİB EFENDİ DÎVÂNI'NİN ŞEKİL YÖNÜNDEN İNCELENMESİ.....	55
1. NAZİM ŞEKİLLERİ.....	55
2. VEZİN	57
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	62
SONUÇ	456
BİBLİYOGRAFYA	459
EKLER.....	467

KISALTMALAR

a.g.e.: Adı geçen eser.

a.g.m.: Adı geçen müellif.

a.m.: Aynı müellif

AÜİF.: Ankara Üni. İlahiyat Fak.

AÜİFD: Ankara Üni. İlahiyat Fak. Dergisi

Bel.: Belediye.

Bkz.: bkz. Bakımız.

Bl, bl: Bölüm

Bs.: Baskı, Basım

Bşk.: Başkanlığı.

C.: Cilt.

Çev.: Çeviri, Çeviren.

DEÜİFD: Dokuz Eylül Üni. İlahiyat Fak.

DİA: Diyanet İslam Ansiklopedisi

Fak.: Fakülte.

H., h.: Hicri

Hk.: Hakkında

h.no.: Hadis numarası

haz.: Hazırlayan

İA: İslâm Ansiklopedisi

İSAM.: İslam Araştırmaları Merkezi.

K: Kaside

Ktp.: Kütüphanesi

L: Lügazat

M: Medhiye

Mad.: Maddesi.

MEB.: Milli Eğitim Bakanlığı.

Mf: Müfredat

Mn: Münâcât

Mr: Mirâciye

nr.: Numara

nşr.: Neşreden.

Ö.: Ölüm

S.: Sayı

s.: Sayfa; **SS:** Sayfalar arası

Sad.: Sadeleştiren.

St.: Satır

şrh.: Şerh eden

TDİA.: Diyanet İslâm Ansiklopedisi

TDK: Türk Dil Kurumu

TDV: Türkiye Diyanet Vakfı

Thk.: Tahkik eden

Trc.: Tercüme eden

Trz, trz: Tarihsiz

Ty.: Türkçe Yazmalar

Üni.: Üniversite

Vb.: ve bunun gibi

V,vr: Varak

v.vücut.: vahdet-i vücud.

Yay.: Yayınları

Yk.: Yaprak

ÖN SÖZ

Osmanlı Devleti'nin yıkılma dönemi olarak da kabul edilen XIX. asır, Abdurrahman Nesîb Efendi'nin yaşadığı ve Osmanlı padişahlarından III. Selim (ö.1789-1807), IV. Mustafa (ö.1807-1808), II. Mahmud (ö.1808-1839), Abdülmecid (ö.1839-1861), Abdülaziz (ö.1861-1876), V. Murad (ö.1876-1876) ve II. Abdülhamid (ö.1876-1908) 'in sırasıyla hüküm sürdükleri asırdır.

Abdurrahman Nesib Dede'nin babası, Hüdâyî Âsitânesi 21. postnişîni Şeyh Muhammed Şehabeddin Efendi (ö.1234/1818)'dir. Kaynaklardan edindiğimiz bilgiler ışığında en az beşinci kuşak bir meşihat görevini aynı âsitânenin 22. postnişîni olarak vefatına dek yirmi dört sene yürüten Abdurrahman Nesib Dede, kendinden sonra iki oğlunun da aynı görevi aynı âsitâne de üstlendiği bir ailenin ferdidir. Çocukluğundan vefatına dek yoğun bir tasavvufi hayatın içinde bulunan Nesib Efendi, divân sahibi bir şeyh olarak da aynı zamanda bu kültüre katkı sunmuştur.

Hakkında maalesef geniş bir bilgi kaynağından mahrum bulunduğumuz Abdurrahman Nesib Dede, Türk Tasavvuf Tarihi'nde oldukça uzun ömürlü bir meşihat makamının sahipliğini üstlenirken mutasavvıf kişiliğiyle; ortaya koyduğu dinî ve tasavvufi muhtevalı şiirleriyle de divân sahibi bir şair kimliğiyle dikkat çekmektedir. Çalışmamıza konu seçtiğimiz Abdurrahman Nesib Dede'nin divân tahlilinin daha önce

tarafımızdan yapılmış olması¹ tasavvuf tarihinin bu önemli şahsiyetinin layıkıyla değerlendirilmesine ve bu sahadaki önemli bir eksikliğin giderilmesine vesile olması; bu çalışmada ise divânın transkribe edilmiş ve yeni yazıya aktarılmış metninin yayınlanması sağlanarak bu konudaki eksikliğin büyük ölçekte giderilmesi hedeflenmiştir.

M. Sait Mermutlu

Diyarbakır-2023

¹ Abdurrahman Nesib Efendi, Hayatı, Eserleri ve Divânı'nın Dini-Tasavvufi Tahlili, Harran Üni. Sosyal Bil. Ens. yayınlanmamış Doktora Tezi, Şanlıurfa, 2002.

BİRİNCİ BÖLÜM

ABDURRAHMAN NESÎB DEDE’NİN HAYATI, DİNÎ-TASAVVUFÎ, EDEBÎ YÖNÜ VE ESERLERİ

1. HAYATI

Kaynaklarda hakkında geniş bir bilgiden yoksun olduğumuz Abdurrahman Nesib Efendi, Küçük Hakkı diye şöhret bulan Şeyh Muhammed Şehabeddin Efendi’nin (ö.1234/1818)² oğludur. Hangi tarihte doğduğu bilinmemekle birlikte Üsküdarlı olduğu üzerinde kaynaklar müttefiktir. Üsküdar Hüdâyî Âsitânesi’nde³ babasının nezâretinde yetişmiştir.⁴ Babasından seyr ü sülûkünü tamamlayarak Ayasofya (Cankurtaran) Erdebil Tekkesi’ne geçici şeyh oldu. Babasının vefatıyla da Hüdâyî Âsitânesi’ne 22. postnişîn⁵ oldu (1234/1819)⁶. (1234/1827) yılında da “Ordu-yu

² Abdurrahman Nesîb’in “Mürşitleri” Bölümünde, hakkında bilgi verilecek.

³ Âsitâne hakkında bakınız, Salim Yorgancıoğlu, *Üsküdar Dergahları*, Üsküdar Bel. Bşk.Yay, Üsküdar, 2004; Mehmet Nermi Haskan, *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar*, C.I, 2001.

⁴ H.Mahmut Yücer, *Abdurrahman Nesib Efendi ve Eserlerindeki Bazı İlâhileri*, (Uluslararası Aziz Mahmud Hüdâyî Sempozyumu, 20-22 Mayıs, 2005).

⁵ Celvetî Tarikatı Silsilesi: 1.Pir Hazreti Hacı Bayram Veli, 2.Şeyh Rüstem Halife, 3.Şeyh Muk’id Hızır Dede, 4.Pir Hazret-i Şeyh Seyid Aziz Mahmut Hüdâyî, 5.Şeyh Ahmed, 6.Şeyh Cennetî, 7.Şeyh Zâkirzade Abdullah, 8.Şeyh Osman Atbazarî, 9.Şeyh İsmail Hakkı Bursevî, 10.Şeyh Pertev Ahmed, 11.Şeyh Mehmed Ruşen, 12.Şeyh Mehmet Şehabeddin, 13.Şeyh Seyid Abdurrahman Nesib, 14.Şeyh Seyid Mehmed Ruşen, 15.Şeyh Şehab Efendi. “Şeyh Şehabeddin Efendi 1233 senesi evâil-i Rebîinde terk-i âlem-i fânî etmekle mahdumları Abdurrahman Nesib Efendi’yi mâh-ı mezburun selhi Bazar günü meşihat postuna iclâs etdiler. Mezbur Şeyh Nesib Efendi’nin Ayasofya kurbünde vaki Erdebil Tekyesi ammileri Eşşeyh Abdi Efendi’ye ba-ışaret-i aliyye tevcih olundu.” (Hüseyin Ayvansarayî – Seyyid Ali Sâtî,

Hümâyün” vâizliğine getirildi.⁷ Yaratılış olarak gayet edib olan bu zat pek güzel ahlakı ile üstün gayretli olup halîm, selîm, sahî ve kerîm idi.⁸

Abdurrahman Nesib Efendi, yirmi dört sene postnişînlik yaptıktan sonra vefat ederek (1258/1842) Aziz Mahmud Hüdâyî Âsitânesi’nde babasının ayakucuna defnedildi.⁹ Kendisinden sonra aynı Âsitâne’de oğullarından Mehmed Rûşenî Tevfikî¹⁰ ve

Hadikatü'l-Cevâmi, Cild-i sâni, Matbaa-i Amire, İstanbul, 7 Zilhicce 1281, s. 200-202; “Babasının vefatıyla Hüdâyî Dergahı şeyhliğini yapan Rûşen Efendi, bu makamda tam 49 yıl kaldı. En kıdemli şeyh olarak Meclis-i Meşâyih Reisliği’nde bulundu. Tasavvuf eserlerinin yanında İlahî Mecmuası Türk Dinî Musikîsi için değerlidir. Pek çok dinî ve lâ-dinî eserler ezberindeydi. Besteli Mevlid ve Mi’râciyye’nin bütün bahirlerini biliyordu. Musikîde hocası, Bursalı Duhânî Şerif Efendi’dir. Talebeleri arasında Ali Baba, Ahmed Celâleddin Dede, Said Özok vardır. Mahur ve Müsteâr savtları, birçok İlahîleri unutulmuştur. Sabâ İlahîsi elimizdedir.” (Yılmaz Öztuna, *Türk Musikîsi Ansiklopedisi*, C.II, MEB., İstanbul, 1976, s. 188).

⁷ Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, İstanbul, 1308, C.III., s. 328; Hasan Kâmil Yılmaz, *Aziz Mahmud Hüdâyî ve Celvetiler*, Erkam Yay., İstanbul, 1999, s. 276; Bu konu hakkında ayrıca bkz, Hür Mahmut Yücer, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf*, İnsan Yay., 2004, s. 541.

⁸ Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ* (Haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz), C.III, Kitabevi, İstanbul, 2006, s. 49.

⁹ Abdurrahman Nesib hakkında ayrıca bkz. Nuri Özcan, *Abdurrahman Nesib Efendi*, DİA, C.I, s. 168-169.

¹⁰ Abdurrahman Nesib Efendi’nin oğludur.(ö.1255/1810) senesinde Üsküdar’da dünyaya geldi. Aklî ve naklî ilimlerden sonra babası tarafından tasavvufî inkişâf elde etti. Pek edîb ve zarif, meclis-ârâ, halim, selim, müşfik, zeki ve sahî idi. Hüsn-i hat ve musikîye âşinâ idi. Meclis-i Meşâyih Riyâseti’nde bulunmuştur. Tabiat-ı şî’riyyesi olup güzel kaside ve ilahileri vardı. Kastamonu’ya gidip erbain çıkardı. Elli bir sene Âsitane’de şeyhlik yaptı. Zamanın sultanlarından ilgi görmüştür. Özellikle Abdülmecid’in kendisine çok muhabbeti vardı. Sultan Abdülmecid hankâh ve türbeyi yeniden yaptırıp ziyarete geldiğinde dış kapıda ayakkabılarını ta’zîmen çıkartmış ve çoraplarıyla yürüyerek gelmişti. Türbeye girmeden önce Sultan, Rûşen Efendi’ye, “Efendim delil olunuz, önce siz giriniz” deyince Rûşen Efendi “Pâdişâhım zât-ı şahâneleri âlem-i dünyanın Hazret-i Pir ise âlem-i ma’nânın pâdişâhidir. Âciz bir dervîşin iki pâdişâh arasına girmesi olur mu” demiş. Pâdişâh çok hoşlanmıştı (Vassâf, a.g.e., s. 50). Vefatı (1309/1892) tarihindedir.

Mehmed Şehabeddin Efendiler¹¹ sırasıyla şeyhlik yapmışlardır. Ayrıca damadı Muhammed Efendi'nin de şeyhlik yaptığını öğreniyoruz.¹² Sandukasının başucundaki levhada şunlar yazılıdır. “Bu âsitân-ı âlî seccâde-nişînlerinden ve Hz. Mevlânâ ve Mevle'l-Ârifin (Kuddise sırruhu'l-mefîn) Efendimiz'in evlatlarından es-Seyyid eş-Şeyh Abdurrahman Nesib Efendi İbnü'ş-Şeyh Şehâbeddîn Efendi. (ö.1258/1842)”.¹³ Vassâf, “Nutk u İlâhîyât'ı vardır”¹⁴ derken, Bursalı, “Seyyid mahlaslı

Bursalı Mehmed Tahir, vefat tarihini 1309/1891 olarak belirtir (Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, C. I, İstanbul, trz, s.178-79). Aziz Mahmud Hüdâyî bitişiğindeki türbede yatar. Sandukası önündeki levhada “Hz. Pîr, Mevlânâ (k.s) sülâle-i tahirelerinden olup Hz. Pîr Hüdâyî (k.s) âsitân-ı refî'u'ş-şân-ı pîrânelerinde seccâde-nişîn iken, celvet-hâne-i Cenâb-ı Hayy u Bakî'ye intikal eden es-Seyyid eş-Şeyh Muhammed Rûşenî Efendi (k.s) hazretleri İbnü'ş-Şeyh Abdurrahman Nesib Efendi İbnü'ş-Şeyh Muhammed Şehabüddîn Efendi İbnü'ş-Şeyh Muhammed Rûşenî Efendi İbnü'ş-Şeyh Abdurrahman Efendi İbnü'ş-Şeyh Mustafa Efendi İbnü Aydosî İbrahim Paşa (kaddesallahu esrârehum) diye yazılıdır (Vassâf, a.g.e., s. 50-51; Süreyya, a.g.e., II, s. 422). Ayrıca Fezâil-i Ramazan, Fezâil-i Muharrem, Vaazlardan oluşan Meclis, Vâkıat-ı Hüdâyî'den derlenen *Sülûk-i Celvetiyye* ve *İlâhîyât Mecmuâsı* vardır (Bursalı, a.g.e., s. 178).

¹¹ Mehmed Şehabeddin Efendi, Abdurrahman Nesib Efendi'nin küçük oğludur. Bu da Üsküdarlıdır. Ağabeyi Mehmed Rûşenî'nin vefatından sonra geçtiği makamda yirmi bir sene hizmet verdi. Sair meşayihle temas etmez, halktan hoşlanmaz garip halli bir zattı (1330/1912)'de vefat etti. Yerine Mehmet Rûşenî Tefvîkî'nin kerimezâdesi olan Mehmed Gülşen Efendi Şeyhlik yapmıştır. Kabri Aziz Mahmud Hüdâyî Âsitânı'ndadır (Vassâf, a.g.e., s. 51). Her sene Ramazan'da câmiin müezzin mahfilinde büyük sofralar kurup iftâr verdiği ve eli açık bir insan olduğu ifade edilirken, büyük bir âlim olmamakla birlikte irfân ve fâzilet sahibi özelliğiyle Abdulhamid'in mukarrebelerinden Lutfî Ağa'nın da hayranlığını kazanmıştı (Cemaleddin Server Revnakoğlu, *İstanbul Tekkeleri Tarihi Notları*, B/93, 160'dan naklen Yılmaz, a.g.e., s. 277). Hankâh'ın ta'dil ve tamiri için büyük hizmetlerde bulunmuştu. Üç katlı ve on sekiz odalı şeyh dairesi bunun zamanında yaptırılmıştı (Yılmaz, a.g.e., s. 277).

¹² Abdurrahman Nesib Efendi'nin damadıdır. Kabrine yakın yerde medfundur. Mesut Çelebî isminde meczûb bir oğlu vardı. O da burada medfundur (Vassâf, a.g.e., s. 50).

¹³ Vassaf, a.g.e., s. 49.

¹⁴ Vassaf, a.g.e., s. 49.

divânçesiyle Süluk-i Celvetiye'ye dair Risâle'si vardır"¹⁵ der. Yaptığımız araştırmada böyle bir esere rastlamadık. Şairliğinin yanında mûsikî bilgisi de ileri seviyedeydi. Dinî ve dindışı besteleri mevcuttur.

2. ŞAHSİYETİ

2.1. DİNÎ VE TASAVVUFÎ YÖNÜ

Abdurrahman Nesîb Efendi, babasının şeyhlik görevinden dolayı zaten çocukluk yıllarından itibaren tanış olduğu tasavvûfi bir çevreye sahipti. Anlaşıldığı kadarıyla babasının özel gayretiyle de tasavvuf hayatının tamamen içine girmiş ve nihayet âsîtâneye meşihatla görevli kılınmıştır. Şiirlerinde ehl-i sünnet itikadının savunuculuğunu yapan Abdurrahman Nesîb, aynı zamanda divân sahibi meşâyih arasındadır. Onun şeyhlik özelliği, bütün mutasavvıflar gibi hayatına yansımış ve şairliğini de etkisi altına almıştır. Bu yüzden divânında yer verdiği şiirlerin hemen hemen hepsi tasavvufi muhtevâyâ sahiptir.

2.1.1. Dinî Yönü

Divân edebiyatında din ve tasavvufun etkisi ile “dünya ve hayata dair anlayışı” dünyanın geçici ve fânî olduğu üzerinedir. Bu geçici nimetlere aldanıp da esas (bâkî) âlemi ihmal etmemek ve bu âlemin ancak bâkî âlem için bir hazırlık yurdu olabileceği düşüncesi edebiyatımızı da etkileyen din kaynaklı ve tasavvufî bir hayat görüşüdür. Abdurrahman Nesib de hem mutasavvıf hem de şair kimliğiyle bu temâyüle katılır:

¹⁵ Bursalı, a.g.e., s.179.

Fānî bu dünyā bākîdir 'uqbā

SEYYİD 'uqbāya varmasın iste (63a/266)

Neylesün dünyāyı gönlüm böyle Cānān var iken

İstemem aġyār-ı Haqq'ı ol ūlū Mevlādeyim (71a/314)

Señ bakub ārāyiş-i dünyāya virme gönlünü

Şād iken ġam-nāk ider bir gün olur Qādir Hudā

Zevk-i fānîye bakub aldanma virme kalbiñi

Vār iken ol yoġ ider bir gün olur Qādir Hudā (75a/338)

Zînet-i dünyāyı görmem dîdemiñ arzusu señ

Eylemem aslā nazar geçdim o ednādan ben (84a/393)

Allah sevgisine dünya muhabbetinin tercih edilmemesi gerektiği
şu şiirde vurgulanmıştır:

Haqdan özge var mıdır sevelim

Ġayrı dost var mı cihānda görelim

Vāhid ü Ferd ü Şamed'dir Ol güzel

Virelim dünyāyı Haqq'ı alalım

Dü- cihāndan giçelüm āvāre-dil

Gel seniñle aña dāim varalım (79b/365)

Sünnî âkideye inanan bir Müslüman olan Abdurrahman Nesib, Allah'a olan tahkikî imanını en açık bir şekilde ortaya koyan beyitler yazmıştır:

Mâlik-i mülk-i ezelsiñ Hayy u İlâh u Ebed
Çalemi aldım ele ben didim Allah Ehad (9a/1)

Señ 'avâlim Pâdişâh'ısiñ saña yokdur nazîr
Pâdişâhâ kıлма kâpuñdan beni redd-i ebed (13a/23)

Ey Hudâvend'im Ğanı'siñ ben kûluñ ednâ fakîr
Ol Şefî'ü'l-müzñibîñ haqqına ol señ dest-gîr (13a/23)

Ey Şehinşâh-ı ezel ve'y Pâdişâh-ı bî-zevâl
Yokdurur mişl ü nazîriñ ey Hudâ-yı zü'l-Celâl

Vâhid ü Ferd ü Ehad'sın Hayy u Çayyüm u Şamed
Zât-ı pâkiñde evlâ vaşf-ı kadîmiñ Lâ-yezâl

Rabb-ı a'lâ Hâlık-ı arz u semâvātu'l-'ulâ

Mücidu'l-ervâh ve'l-ecsâd u memdûhu'l-fa'âl¹⁶
 (25a/84)

İlâhî vahiy eseri olan Kur'ân, bütün inananlar için tek kaynak olarak gösterilir:

¹⁶ Yer ve yüksek göklerin Hâlık'ı, ruhları ve cesetleri yaratan Yücelerin Yücesi olan Rab, yaptıklarıyla övgüye lâyıktır,

Saňa Qur'an-ı İlâhî yetişür pend ü müş

Terk-i terk it SEYYİDÂ señ ehl-i Haq ol ehl-i Haq (10b/8)

Peygamberlerden Hazreti Süleyman, Eyyüb, Yusuf, Yakub ve İbrahim'in de yer aldığı şiirlerde elbette en fazla beyitler Hazreti Muhammed'le ilgili tutulmuştur. Kur'an'ın, kâinâtın yaratılışına sebep gibi yüce bir şânın sahibi Peygamberimiz'e indiği binlerce âyetin, adeta onun sözlerinde ve vasıflarında vücut bulduğunu söylerken çok samimidir:

Vücūduñ bā 'iş-i kevn ü mekândır yā Resūla 'llah

Sözūñ Āyāt-ı Qur'an'dan nişândır yā Resūla 'llah (27a/95)

Seniñ şânında münzeldir hezārān āyet-i Qur'an

Kelām-ı Rabb-ı muṭlaqdır seniñ evşafiñ güyā (81b/379)

Divân'da birçok isim, sıfat, terkip ve benzetmelerle birlikte zikredilen Hazreti Peygamber için kaleme alınmış olan yüz adet na't, Allah'ın Habîb ve Resûlü'ne duyulan sevgi, saygı ve bağlılığın ifadesi olsa gerektir. Söz konusu na'tlarda Mi'râç olayına vurgu yapılmıştır:

Lā-cerem qadr-ı mu'allā 'arş-ı a'lādan anıñ

Sûre-i İsrâ daḥî mi'râcını taḫrîr ider (12a/16)

Anıñ mi'râcına burhân olur bu sûre-i İsrâ (62b/264)

Şeb-i Mi'râc makāmiñ Kābe kavseyni ev ednâdır

Seniñ ol dem gözün ki gördü Hakk'ı yâ Resûla'llah
(32a/119)

Onun sıfatı ve sureti **Seb'ü'l-mesânî** de denilen “**Fatihâ**” suresine ve “**Felak**” suresine benzetilmiştir:

Ķāşıñ mihrābına her kim teveccüh
İderse ol oğur Seb'ü'l-meşānî¹⁷ (16a/37)

Sûreti, bir mısradaki “**Felak**” sûresiyle ilişkilendirilerek divândaki yerini almıştır:

*Dem â dem sûretiñ âyine-i **Rabbu'l-felak**¹⁸ olmuş*
(32a/119)

*Zülfüññüñ rengiñi kim **Ve'lleyli hōş tefsîr ider*** (12a/16)

***Ve'd-duhâ Ve'l-leyli** verd-i zülfüññü tefsîr ider* (53a/221)

Birçok beyitte dillendirilen samimi sevgi ve saygı, mümin duyarlılığının ifadeleridir:

On sekiz biñ 'âlemiñ fahrı Muḥammed Muştafâ
Hem Şefî'ül-müznibîñ olan Muḥammed Muştafâ

Derd-mendim sâilem kâpuñda ey Şâh-ı Rüsül
Bir nazar kıլ göñlümü şād it Muḥammed Muştafâ

¹⁷ “Seb'an mine'l-mesânî” (Hicr, 15/87). Yaygın görüşe göre Fatihâ Sûresi kastedilir.

¹⁸ “Sabah vaktinin Rabbi olan Allah'a sığınırım de” (Felak, 113/1).

İns ile cinn her biri dergâhınıñ muhtâcıdır

Rahm u şefkat señdedir zîrâ Muhammed Muştafâ(72a/319)

Âhirete iman, imanın esaslarından birisidir. Şairimizin Divân'ında söz konusu mefhumun bir takım terkiplerle kullanılarak dünyaya tercihinine şahit tutuluyoruz:

SEYYİDÂ dünyâyı terk it âhîret râhına gir (64b/275)

Âhireti unutmak, en büyük dert olarak görülmektedir:

'Âlem-i fânide âyâ bundan özge derd mi var

Âhîret fikriñ unutturdu ğam-ı ehl ü 'iyâl (25a/84)

“Kıyamet, haşr, amel defteri, cennet ve cehennem” Abdurrahman Nesib Dede'nin üzerinde en fazla durduğu konular arasında sayılabilir.

Kıyamette akıbetinden endişelenen bir hassasiyetin sözcülüğünü yapan şair, mahşer günü, en çok yaptığı suçlarından dolayı yüzü kara olarak Allah'ın divânına çıkma mahcubiyetini beyitlerine taşımıştır:

Rûz-i mahşer itdüğim 'işyânı urma yüzüme

İtme mahcüb gel kerem kıl lutf u ihsân señdedir (25b/88)

Günahkâr birinin amel defteri de tabi ki yüzü gibi kara olacaktır:

Ķaredir yüz hem siyâh oldu günahım defteri

Bârgâh-ı Kibriyâ'nda cümleden asğâr benim (73a/328)

Cehennem korkusunu beyitlerinde hissettiren şair, cennet için de ümit vâdır:

SEYYİD'i 'afvîñla āzād eyle yakma āteşe

Lutf idüb gösterme nārı cennete vir aña rāh (72b/324)

Şefaat konusunda mümince bir anlayışın gereğini ortaya koyan Abdurrahman Nesîb Efendi, divânda sıkça yer verdiği bu kelimeyle birlikte zaman zaman da “şefkat” kelimesini zikretmiştir.

Şuçum bildim saña geldim şefâ 'at yâ Resûla 'llah

Hemân ihsânına kaldım şefâ 'at yâ Resûla 'llah (57b/244)

SEYYİD'iñ cürm ü günahı eyledi maħcüb ānı

Ümmetindir eyle şefkat Muħammed Muştafâ (70b/312)

İmânın esaslarından olan kaza-kader konusu,¹⁹ “Kaderiyye” ve “Cebriyye”yi doğurmuştur. Beşerî irâdenin yerine Allah'ın irâdesini ikame eden “Cebriyye”, Abdurrahman Nesîb Efendi'nin de şiirlerinde savunduğu görüşün ifadesidir. Bu görüşü destekleyen âyetlerde, Allah'ın irâdesine işaret edilmiştir.²⁰

Hiç 'amel nâfi' olur mu olmayınca lutf-i Hāk

Çün kaderde var ise kaħr-ı ezelden el-emân (64b/276)

Mübtelâ kûllar ne kılsun derdlere dermân seniñ

Çäre teslîm ü rızâdır hüccet ü burhân seniñ (18a/48)

¹⁹ Kaza ve Kader mevzuu için bkz. D. B. Macdonald, *Kader*, İA, MEB, Yay., İstanbul, VI, 1993, s. 41-42.

²⁰ Bakara, 2/253; Kehf, 18/39; Hadid, 57/22, vb.

İtmeyen teslîm-i hâliñ bilmez ol Hallâk nedir
Bu cihânda kârı her dem âh ile zârîdir (63b/270)

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliğin “akıl” olması gerçeğinden hareketle, beşerî sorumluluğun ifadesi olan “ahlakî davranışlar” kişinin kendi irâdesi altında gelişme gösterir. Yani bu davranışlardan sorumlu olan, sadece davranışı ortaya koyandır. İnsan, iyi-kötü, günah-sevâp gibi ortaya çıkan bütün davranışlarından başkasını değil, ancak kendisini sorumlu tutabilir.

Kader konusunda fatalist görüşü benimseyen Nesîb Dede, ahlakî sorumluluklar çerçevesinde cüz’i iradeyi savunur. Ortaya konulan bu tavır tamamen ehl-i sünnet görüşünü yansıtmaktadır. “**Biz ona doğru ve eğriyi göstermedik mi**” (Beled 90/10), “**Kim bir kötülük yaparsa onun cezasını görür**” (Nisa 4/123) âyetleri de kişiyi kendi davranışlarından sorumlu tutar:

Benden olandır sehv ile nişyân
Senden olmuşdur ‘afv ile ğufrân (48b/203)

Benden haţâ senden ‘aţâ
Yüce Hudâ kıl merhamet (68a/297)

Divân’ının incelenmesi, Abdurrahman Nesîb Efendi’nin inanç ve samimiliğini ortaya koyar. Zaman zaman kötü huy, alışkanlık ve çirkin davranışları irdeleyen; kimi beyitlerde bunları değiştirmeyi öğütleyen; kendi ayıp ve kusurlarını sakınmadan dillendiren şair,

bazan da daha ileri giderek kendini bile levh etmekten kaçınmayarak, temelde bu cüz'i iradenin sözcülüğünü üstlenir ve kendi ihtiyarıyla ortaya koymuş olduğu hâl ve davranışlardan kendini sorumlu tutar:

Nefse iblîse uydum ben haṭā itdim meded
Pādişāh'ım 'āşiyem ben çāre sendendir meded (12b/21)

'Abd-i 'āşiyem İlāhî eyle señ 'afv u meded
Bu kûluñ 'işyāni çokdur hem günahı bî-'aded (13a/23)

İlticāya yok yüzüm dergāha tūtam ben āni
Çok günah itdim kāpuñda ey Şeh-i Şāh'ım benim

'Abd-i mücrimdir bu SEYYİD lāyık-ı ṭard u 'azāb
Bildi şimdi cürmünü 'afv eyle Hünkār'ım benim (17b/46)

Āsitān-ı 'izzetinde varmağa yok bende yüz
Zāt'ına lāyık olan ihsāniñ eyle señ baña (82a/380)

Bār-gāh-ı 'izzete lāyık 'amel yok bende
Baña çāre ola mı Hakk'a du 'ādan gayrı (95a/473)

Ey Hudāvend'im Efendim her kabaḥat bendedir
Lîk faẓl u 'afv u ğufrān u 'ināyet sendedir (57a/240)

Gerçi 'āşīdir bu SEYYİD mücrimiñ
'Afviñ ile faẓl u ihsān eylegil (43a/173)

Cenâb-ı ‘izzete lâyiğ ne var a ‘mâl u ahlâkım

Muğırrem ben işim her dem hevâdır yâ Resûla’llah (86b/409)

Bu ‘âlemde geçürdim nâzenîñ ‘ömri kabağatle (95a/472)

Kimi beyitlerde “Sâil, bî-çâre, mücrim, derd-mend, âciz, bîgâne, bende, âsî, kul” gibi tanımlar, aynı zamanda şâirin Melâmî yönünün bir tezahürüdür. Az çok bütün tarikatlarda var olan Melâmet fikrinin, bütün şiirleri ele alınıp incelendiğinde Abdurrahman Nesîb Efendi’nin de şahsiyetinin önemli bir bölümünü oluşturduğuna şahit olabiliriz. Melâmîlik’in başlıca esasları onun şiirlerinin önemli bir kısmına hâkimdir. Yaratıcı’ya mutlak teslimiyetin ifadesi olan kaza-kadere bağlılık mutlaklıdır:

Hiç ‘amel nâfi’ olur mu olmayınca lutf-i Hâk

Çün kaderde var ise kağr-ı ezelden el-emân (64b/276)

Mübtelâ kûllar ne kılsun derdlere dermân seniñ

Çâre teslîm ü rızâdır hüccet ü burhân seniñ (18a/48)

İtmeyen teslîm-i hâliñ bilmez ol Hâllâk nedir

Bu cihânda kârı her dem âh ile zârîdir (63b/270)²¹

²¹ Der-Kenâr: her dem/ânın

Melâmetîler kitmâna (sır saklamaya) azami ölçüde çaba sarfederler. İçlerindeki sırrı asla izhâr etmez, yani bâtını zâhire yansıtmazlar. Ancak nadiren ehline hakikatı ifade edebilirler.

Abdurrahman Nesîb Dede, muhtelif şiirlerinde özellikle Melâmilik'in bu tavrına çok daha riâyetkâr görünür:

Dirîğā hasrete yandı bu sînem nâr-ı 'aşkıñla
Kime ifşā idem sırrım benim hüzñ ü melâlim var(68b/301)

Şaklar idim sırrımı Cānā ki i 'cāz olmasun
Sevdiğim dahî bu hāle maħrûm-i rāz olmasun (92b/447)

İtmedim izhâr dāimā sırrımı bir dāneye
Söylemem vallāhi rāzım ğayrı bir bîğāneye (67b/293)

İtmedim bu sırrı ifşā şakınub aġyārdan
Āh u efgān ile zārım çok zamañdır gizledim (93b/464)

Sırr-ı 'aşkıñ şaklaram sînemde ben cānım gibi
Var mıdır dünyāda āyā baña Cānān'ım gibi (66b/286)

Şair, bir beyitte de Melâmetîlik'i isim olarak zikrederken, insanların bakış açlarına dikkat çeker:

SEYYİDĀ fānî 'ālemde her Melâmet ehline
Señ tevazu' eyle dāim aña dervîşāne bak (58a/246)

Şeriatın bütün kurallarına kayıtsız şartsız bağlılığıyla bilinen şairin, tevekkül ve kanaata dair fikirleri de Melâmîlik'in anlayışını ortaya koyar:

İtmeyen teslîm-i hâliñ bilmez ol Hallāk nedir
Bu cihānda kārı her dem āh ile zārîdir (63b/270)²²

Neyleyim fānî cihaniñ zevkiñi
Māsivāden dāimā istiğnādeyim (83b/392)

İrâdeyi ortadan kaldırmak anlamındaki rızâ, tevekkül ve sabrı bütünleyen ruhî bir mertebedir. Allah'ın kazasına rızâ göstermek, her halükârda ondan râzı olmaktır:

Mihnetim takrîre gelmez ise de ben râziyam
Bilürem encâmı elbet lutf olur kaħriñ seniñ (74b/335)

İslâmî vasıflardan olan ihlas, salih amelle birlikte, imanın devamı olup, samimi ve temiz bir gönlün halidir. Melâmîler, işte bu halin en olgununu hayatlarına geçirip yaşatmaya çalışırlar:

Her işim riyâ u gaflet ile nişyândır hemîñ
Yoğdur ihlâş ile bende emr-i Hağğ'a imtişâl (25a/84)

Sabır, mükemmel, eksiksiz insan olabilmenin en önemli menzillerden, en temel makamlardan biri olarak kabûl

²² Der-Kenâr: her dem/ânın

edilmiştir.²³ Abdurrahman Nesîb Dede'nin divânında yer alan bu mefhum, bir şiirin konusunu oluşturmaktadır:

*Vâşıl-ı Yârân olursuñ bir zamân şabr it gönül
Yâr ile tenhâ kalursuñ bir zamân şabr it gönül*

*Âh u zârî ile geçer 'âşıkıñ her bir demi
Gel hāmüş ol açma sırrı bir zamân şabr it gönül*

*'Âşıkı ma 'şûka vâşıl eyleyen 'aşkıdır müdām
Ġayra bildirme bu hālî bir zamân şabr it gönül*

*Çün señi 'aşk âteşine yandıran maħbûb ise
Âteş-i 'aşk ile kül ol bir zamân şabr it gönül*

*Kâr-ı 'âşık dem-be-dem 'aşk ile sūzân olmadır
Rûz u şeb señ yak bu cismi bir zamân şabr it gönül*

*Ol cihân-ârâ Cemâl'i seyr idüb âh it hemân
Zâr u efgân it dem-â-dem bir zamân şabr it gönül*

*SEYYİDÂ baĠ-ı vücūduñ gel hazân itsün seniñ
Vâşıl-ı Cānān olunca bir zamân şabr it gönül (31a/115)*

İbadet, şair için kulluğun gereği olarak, âhîret yurdunda rahat edebilmenin anahtarıdır:

²³ UludaĠ, a.g.e., s.136.

Ger dilerseñ var uhrāda şafā

Gel 'ibādet eyle Hakk'a dāimā (84a/394)

Hulefâ-yı Râşidin'den dört büyük halifenin de yer aldığı divânda, özellikle Hazreti Ebubekir ve Hazreti Ömer için yazılmış müstakil şiirlerin yanında, Hazreti Peygamber'in torunları olan Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin'le ilgili bir beyit de kaleme alınmıştır. Dinine bağlı samimi bir müslüman olan Abdurrahman Nesib Efendi'nin ahlakî görüşlerini yansıtan şiirleri dinî temellidir. Fazilet, izzet ve adâlet gibi ahlâkın müsbet unsurlarıyla; tûl-i emel, nisyân, noksan, sehv, hata gibi menfi unsurları Divân edebiyatının özellikleriyle birlikte, tasavvufî boyutuyla mezc ederek hikemî anlayışın özelliklerini ortaya koyan Abdurrahman Nesib Dede, çoğu zaman eğitimci kimliğiyle karşımıza çıkmaktadır:

'Āşıkā vird-i zebān olmuşdurur çünki niyāz

Bār-gāh-ı 'izzetinde dāim ilticāya baķ (57a/242)

Çün güzer-gāh oldu 'ālem 'ākıl iseñ ol ĩrāk

Alma bu dāru'l-fenāyı elde ise gel biraķ

Señ gönül virme aniñ sīm ü zerr ü zīnetine

Bu zen-i dünyāyı terk it aña vir señ üç talāk (64b/275)

Olma hem-dem itme şoħbet SEYYİDĀ anlar ile

Zāhid-i nādān yüzünden el-emān el-emān (30b/113)

*Giç hevādan sālīk-i rāh-ı rızā ol ey göñül
Tārīk-i nef̄s olmayanlar Hakk'a olmaz āşinā*

*Müz̄nib iseñ t̄ut yüzüñ dergāha ağla r̄uz u şeb
T̄utmayan yüz bār-gāha 'afva olmaz āşinā*

*SEYYİD ālūde-meşreb olma Hakk'dan kıl hazer
Emr-i Hakk'ı t̄utmayan rıdvāna olmaz āşinā (22a/68)*

*Giç v̄ücūduñdan serāy-ı Vaḥdet'i bul ey göñül
Bulmayan Vaḥdet-i serāyīñ Hakk'a olmaz āşinā*

*İtdügin 'ișyāna nādān olagör her r̄uz u şeb
Çün peşīmān olmayan Allah'a olmaz āşinā (71a/313)*

*'İbret al señ ehl-i 'uḳbādan hemīn
Āteş-i gāflet ile maḥrūr olan (49a/206)*

Abdurrahman Nesīb Dede'nin ehl-i sünnete bağı bir mümin olduğunu bildiğimizi tekrar ederken, Hanefi Mezhebi'nin İmamı Ebû Hanife'nin öğrencilerinden İmam Ebû Yûsuf ve Muhammed'e işaret vardır:

Hem İmāmeyn ile evtād-ı latīf hakkı için (61a/261)

Nakşibendilik istisna edilirse, tasavvuf tarihi incelendiğinde, çoğu tarikatların âyin ve zikir usullerinde edebiyat ve özellikle de mûsikî ile sıkı bir ilişki görülür. Özellikle Mevlevîlik,

Kalenderîlik ve Bektaşîlik'teki âyinlerde edebiyat ve mûsikî bol kullanılan iki unsur olmuştur²⁴. Mutasavvıf bir postnişîn olmanın yanında mûsikîye olan ilgisi, ortaya koyduğu bestelerle, anlaşıldığı kadarıyla bir hevesten ziyâde, bu uğraşı, Abdurrahman Nesîb Efendi'nin mensup olduğu tarikatla da (Celvetîlik) yakından ilgilidir. Tekke mûsikîmizde önemli bir yeri olan bu tarikatın kurucusu Aziz Mahmud Hüdâyî'nin aynı zamanda bestekâr bir mûsikîşînâs olması bu tarikat ve mensuplarının bu konuda daha rahat ve serbest bir biçimde hareket kabiliyeti kazanmalarına imkân sunmuştur. Dolayısıyla musiki Abdurrahman Nesîb Efendi'nin sosyal hayatının profesyonel bir tarafını da gösterir.

Bu kısa açıklamanın ardından sanıyoruz ki Abdurrahman Nesîb Dede'nin iç dünyası ve fikir yapısının arka planı daha net anlaşılacaktır.

2.1.2. Tasavvufî Yönü

Abdurrahman Nesîb Efendi, beş kuşaktan beri meşâyih olan bir sülâlenin aynı hizmeti devam ettiren bir ferdidir. Üsküdar Hüdâyî Âsitânesi'nde babasının nezaretinde yetişerek seyr ü sülûkünü tamamlamış ve bir müddet Ayasofya (Cankurtaran) Erdebil Tekkesi'nde geçici şeyhlikten sonra babasının vefatıyla da Hüdâyî Âsitânesi'nin 22. postnişîni olmuştur. İşte böylesine yoğun bir tasavvufî kültürün içinde yetişen ve bütün hayatına tasavvufî neş'e hükümran olan Abdurrahman Nesib Efendi, vefatına dek yirmi dört sene bu makamda bulunmuştur. Ayrıca

²⁴ A.Yaşar Ocak, *Kalenderîler*, Ankara, TTK. Yay., 1999, s. 217.

kendinden sonra postnişînlik makamına oturan iki oğlu ve bir damadı da vardır. Mensup olduğu Celvetî Tarikatı'nı divânda müstakil üç adet şiirde konu etmiştir:

Ey Halvetî ey Halvetî
Kâmil olurmuş Celvetî
Vâsıl olurmuş Celvetî
Ben Celvetî'yem Celvetî

Bindim bugün esb-i dile
Sürdüm aîni doğru yola
Bu yoluma cümle gele²⁵
Ben Celvetî'yem Celvetî

Tevhîd durur aşl-ı uşûl
Bulur yolum Hakk'a vüşûl
Giysem de ger bir kara çûl
Ben Celvetî'yem Celvetî

Dâim anîñ handānıyam
Vaşlı ile şādānıyam
Mülk-i bekā sulţānıyam
Ben Celvetî'yem Celvetî

Seyrān benim gönlümedir
Cevlān benim gönlümedir

²⁵ Der-kenâr: Bu yoluma dönen gele.

*Devrân benim göñlümdedir
Ben Celvetî'yem Celvetî*

*Düm tek uşûluñ neyelerem
Gülbāngımı çift eylerem
Durur durur āh eylerem
Ben Celvetî'yem Celvetî*

*Feryād-veş āh eyledim
Mecnûn gibi zār eyledim
Āhir ānı yār eyledim
Ben Celvetî'yem Celvetî*

*Olmam sivādan serseri
Ben neyleyem ħalvet yeri
Zāhirdedir Celvet eri
Ben Celvetî'yem Celvetî*

*Göñlüm şafāyîdir benim
Yolum Cilāyî'dir benim
Pîr'im Ĥudāyî'dir benim
Ben Celvetî'yem Celvetî*

*Döndü sivādan bu yüzüm
Allah'dadır iki gözüm
SEYYİD kûluñ budur sözüüm
Ben Celvetî'yem Celvetî (55b/234)*

*Andelîb-i bâğ-ı şevkim²⁶ her demim âhdır benim
Cihâni tutdu feryâdım demdemim vâhdır benim
Bu fenâ bâğından elbet giderem yolum benim
Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim*

*Bakmadım ben sağ u sola toğduğum günden berü
Kalmadım bir hatve girü gitmedim hiç içerü
Durmadım halvetde çıkdım ki göreydim bir rü
Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim*

*Âteş-i 'aşk-ı İlāhî ile diller devr ider
Bu diliñ devri dem-â-dem zāhire te'sîr ider
Vâşıl-ı maḥbûb olunca devrini tekmîl ider
Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim*

*Çünkü Zât'iyem şifâtı sensin ey halvet-nişîñ
Vech-i Haḫ eşyâda zāhir ne durur bunda işiñ
Halveti itmâm iderseñ Haḫ olur dâim eşiñ
Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim*

***Fe'staḫim kemâ ümirte** emrin tutmaz mısıñ²⁷
İstikâmet ehline irmez ziyân bilmez misin
SEYYİD' iñ rāhına girüb müstaḫim olmaz misin*

²⁶ Der-kenâr: Bülbül-i bustân-ı 'aşkam

²⁷ Der-kenâr: **Fe'stakim Ke-mâ ümirte** emrin sen ey Halveti tutmaz mısın

Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim (56a/235)

Bāreka'llah Celvetîler kırdular bazār-ı Hū

Aħz u i'fāsı dem-ā-dem Őu'le-i envār-ı Hū

Āteş-i 'aşk ile yandı sālİKān-ı Celvetî

Ehl-i Celvet dervîşin göñlündedir efkār-ı Hū

Māsivādan yumdular göz kayd-ı cāndan geçdiler

Ġayra bakmaz oldular gördükleri dīdār-ı Hū

Celvetîler cān u dilden Hāķķ'a 'āşıkdır müdām

Dü cihānda 'āşıkā besdir Cemāl-i yār-ı Hū

Ķalmanı anlarda varlık māsivādan yok nişān

Daldılar tevħīd ü Zıkr'e anlar ezkār-ı Hū

Mazhar-ı sırr-ı İlāhī'dir 'avālim ser te ser

Bir nigāh it 'āleme kim āndadır gülzār-ı Hū

Rāh-ı Celvet rāh-ı Halvet ikiden maķşūd bir

SEYYİDĀ maħbūb-i Hāķ'dır vāşıl-ı esrār-ı Hū (25b/87)

Abdurrahman Nesib, hem tarikattaki yolu olan Celvetilik'i hem de bu yolda rehberi olan Aziz Mahmud Hüdâyî'yi isim vererek zikreder:

Pîr'im Hudāyî'dir benim

Ben Celvetî'yem Celvetî (55b/234)

Pîr-i Maḥmūd Hudāyî bendesiyem der-niyām

'Ālem-i 'uḳbāda daḥî sāyesinde kıl mekîn (50b/214)

Mürşidsiz olan mürid maksadına ulaşamayıp nefis ve şeytan elinde zebûn olur.²⁸ “Mürşidi olmayanın şeyhi şeytandır” sözü tasavvuf çevrelerinde hüsn-i kabûl görmüştür. İşte bu ifadenin nakarat beyit halinde yer aldığı şiir Abdurrahman Nesib'in de tasavvufî kişiliğinin bir sonucu olsa gerektir:

Zıkr ü tevḥîdi idersiñ yā niçün gāfil diliñ

Şeyḥ-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Emr idüb Mūsā'ya didi gel yürü señ Hızır'a var

Şeyḥ-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Şāh-ı 'ālem-gîr de olsan saña bir mürşid gerek

Şeyḥ-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Nice şāh nice bende tutdular şeyḥ dāmeniñ

Şeyḥ-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Gerçi 'ilm ile olursuñ 'aşrınıñ bir dānesi

²⁸ Ömür Ceylan, *Tasavvufî Şiir Şerhleri*, Kitabevi Yay., İstanbul, 2000, s. 246. (İsmail Hakkı Bursevî, *Şerh-i İlähî- Hacı Bayrām-ı Velî*, Süleymaniye Ktp., Halet Ef. 724/1'den naklen)

Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Ger tarîkat hem hakîkat n'idügin señ bilmeğe

Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Señ hidāyetle dalālet yollarıñ fark itmeğe

Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ

Var mı şeyhiñ SEYYİDĀ ol rāh-ı Hakk'ı gösterir

Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ (14a/28)

Dünya ve dünyaya dair makam ve şöhretin değerlendirilmesinde şair, mümin duyarlılığı yanında tasavvufi bir öğretinin savunuculuğunu da üstlenerek yaklaşımını ortaya koyar:

Sürür u zevk-i fāniden gam u hüzn baña yegdir

Nice sultān kabāsından hezār pāre 'abā yegdir

Bu fāniniñ kamū zevki değıldir 'aynı mātemdir

Şafāsından bu dünyanıñ gam u cevr ü cefā yegdir

Seniñ dāru'l-cinān ise eğer maṭlūbuñ ey zāhid

Muḥabbet kaşrıña girüb bükā'-ı dost baña yegdir

Serir-i salṭanat üzre bu dünyā şāhı olmağdan

Kemāl-i faqr ile me'nūs olan elbet gedā yeğdir

Eşedd-i gam içinde Enbiyā vu Evliyālardan

Bu 'ālem şādı olmakdan cefāya ibtidā yeğdir

Cihaniñ şāhiniñ SEYYİD hezār ihsānına nisbet

Cenāb-ı Kibriyā'dan zerre mikdārı 'aṭā yegdir (45b/186)

Öteden beri yapılan zâhid ve rind karşılaştırmalarında zâhid; katı, yobaz ve riyâkârdır. Rind ise aşk ve marifet şarabını içip Hakk'a ulaşma çabasındadır. Abdurrahman Nesîb Efendi de kaba ve aşrı sufilik taslayanları tenkit etmiş ve onların samimiyet ve beyanlarından emin olunmamayı tavsiye etmiştir:

Zâhid-i bî- 'aşk elinden el-emân el-emân

Sûfî-i bî-rahm elinden el-emân el-emân

Şorma zühhâde bizi söyletme ânı yok yere

Böyle ğaddârıñ dilinden el-emân el-emân

Gelse nedme durmaz istiğfâr tevbeler ide

Ol mürâî tevbесinden el-emân el-emân

Koşu-ı zühde bürüdü vardığı her meclisi

Zühd-i ca 'lî koşusundan el-emân el-emân

Elde tesbîh belde misvāk halkı aldadub gezer

Pür riyâ tesbîh çıktından el-emân el-emân

Meclis-i āyîne varsa ṭa 'n u teşni 'dir sözü

Zâhid-i bārid sözünden el-emân el-emân

*Görse âvâz ile devri hükm ider ki cümle mest
Böyle şerrârın şerrinden el-emân el-emân*

*Halvetinde cāiz-i envā‘ menāhî sālūsun
Öyle nā-şayân işinden el-emân el-emân*

*Cennet-i a‘lāyı ister yemek ve içmek için ol
İmtilāsız mi‘desinden el-emân el-emân*

*Olma hem-dem itme şöhet SEYYİDĀ anlar ile
Zāhid-i nādān yüzünden el-emân el-emân (30b/113)*

*Şakınub şorma bizi señ ol kuru zāhidlere
Zāhidin zannında zîrā cümlemiz dîvāneyiz*

*Keşf-i rāz itmek olur mu kadr-i ‘aşkı bilmeze
Anlarıñ ‘inde Hāk‘dan bir kere bîgāneyiz*

*Ta‘n u teşni‘den ‘ibāret zāhidiñ her bir sözü
Böyle bil kim yanlarında bir kararatsız daneyiz (36b/142)*

Tasavvuf makamlarından “terk”in anlatıldığı şiirde aşkıta kendini kaybedip fenâ-fi’llah ile bütünleşen bir varlığın, Allah sevgisi dışında arzu ve talebinin olamayacağına işaretle, Abdurrahman Nesîb’in tasavvufî merhalesi hakkında da bir kanaate sahip olmaktadır:

*Dilde t̄āg-ı iştivāk var bende-i üftādeyim
Ehl-i tecrīdim sivāden fāriḡ ü āzādeyim*

*İtmezem ašlā ta ‘alluk bu cihaniñ kārīña
Sīne-çāk oldum ḡam ile mevtime āmādeyim*

*Giçdi dil māl ile mülkden çāhe kılmaz i ‘tibār
Şoyunub şāl u kabāden şimdi bir ‘abādeyim*

*Neylesün dūnyāyı göñlüm böyle Cānān var iken
İstemem aḡyār-ı Hakk’ı ol ūlū Mevlā’deyim*

*Zikr ü fikrim oldu Hakk Hakk dāimā direm Allah
Yandı dil ‘aşk-ı Hudā’den özge bir sevdādeyim*

*İstemez fānī cihānı ‘āşık-ı merdāneler
Anıñ ‘çün ben de ne dūnyā vu ne ‘uqbādeyim*

*Dīdem aḡlar hem dahī şu gibi çağlar SEYYİDĀ
Yandı ‘aşk ile derūnum āh ile feryāddeyim (71a/314)*

Aynı konuya ışık tutan bir başka şiirde ise bütün varlıklara kayıtsız kalarak Allah’la âşinâlık kesbettiği için şükür ve hamdettiğini, bir zamanlar ızdırıp duyduğu ayrılığın artık bittiğini, her nesi varsa terk ederek sevdiği Allah’a kavuştuğunu, mâsivâya ait lüzumsuzlardan soyunduğunu söyleyen

Abdurrahman Nesîb Efendi, bir irfan sahibi edâsıyla dünya ve ukbâya da asla temâyül etmediğini söyler (71a/315).

Îlâhî aşka varlığını feda edenler, diğerlerine göre ender insanlardır. İşte bu durum âşıklar nezdinde merdânelerin nam saldıkları meydanlar olarak tarifini bulur. Dünya diyarının gerçek yüzünü görebilmek için aşk meydanına giren Hak âşıklarının talepleridir mâsivâya temâyül göstermemek. Abdurrahman Nesîb, âşık düşenin, kâmil bir mürşidin eteğine sarılmak olduğu konusunda ısrarlıdır.

*Mâsivâyı terk idüb dâru 'l-fenâdan giç hemîñ
Tâlib olma bî-vücûd ol budurur resm-i fenâ*

*Câme-i fakr u fenâyı şâh-ı devrân neylesün
Girmeyen meydân-ı 'aşka istemez fakr u fenâ*

*Eyle bir pîriñ der'inde 'ömr-i ifnâ bir zamân
Señ de elbetde olursuñ bu fenâyâ âşinâ (19a/54)*

Zaman zaman öne çıkan bu sufi edâ, onu miskinliğe ve sosyal hayatın dışına itmemiş; Abdurrahman Nesîb Efendi, Ordu-yu hümâyunda (pâdişâh ordusu) vâizlik görevi gibi olması gereken yerlerde bulunup, gerek toplumsal ve gerekse ferdî çalışma ve gayretin içinde görünmüş, postnişinlik görevinin yanında mûsikî ilimiyle de ilgilenip eserler ortaya koymuştur.

2.1.3. Edebî Yönü

2.1.3.1.Şairliği

Nesip Efendi'nin Divân'ının çok az bölümü hariç tulsun, bütünü oluşturun tasavvuf muhtevalı şiirlerinin, üslûp ve ifadede girift ve karmaşık yapıdan uzak ve anlaşılır olması, onun ifadedeki gücünü başarılı kılar. Divân'da "Seyyid" mahlasını kullanan Abdurrahman Nesib'in, tasavvuf dünyasında önemli bir şahsiyet ve divân sahibi bir mutasavvıf olmasına rağmen Divân edebiyatında önemli bir yere oturtulmamış olması, onun, şiiri, sanat kaygısından uzak ama insanların dinî, içtimâî ve ruhî eğitimleriyle alakalı tutmasıyla izah edilebilir.

Şiirlerinde, fikirlerini sade ve anlaşılır bir tarzda aktaran şairimiz çoğu zaman oldukça samimi bir üslûpla karşımıza çıkar:

*İlâhî 'âşiyem gufrâne geldim
Kâpuñda bendeyem ihsâne geldim*

*Sürüb dergâhına yüzüm dem-â-dem
Seniñ gibi ulu Sulţân'e geldim*

*Benim her 'âşî 'afv it İlâhî
Unutdum ğayrı Raĥmân'e geldim*

*Ne deñlü mücrim ü 'âşî isem ben
Elim deryüzedir dermâne geldim*

Ĥalâş eyle ta'allukdan beni señ

Yanar 'aşkıñ ile pervâne geldim

Bu SEYYİD bendeni 'afv it İlâhî

Umaram lutfuñu Mennân 'e geldim (27b/97)

Divân araştırmaları göstermiştir ki mutasavvıf şairler iki gurup oluşturur. İlkinini oluşturanlar, önce mutasavvıf sonra şairdirler. Bunlar tasavvufu bizzat yaşamaktadırlar. İkinci kesimi oluşturanlar ise, tasavvufu sanat yönünden değerlendirenlerdir. Bunlar için şiir ve sanat önceliklidir, önce şair sonra mutasavvıftırlar.²⁹ Mesleği olan tasavvufun dilini, hem teorik hem de pratik bir şekilde şiirlerinde başarıyla kullanabilmiş olan Nesîb Efendi Dede, önce mutasavvıf sonra divân sahibi bir şairdir. Aruz vezni ve Divân edebiyatının nazım şekilleri kullanılarak yazılmış olan şiirleri incelendiğinde Divân edebiyatındaki genel temâyüllere uygun görüşler ortaya koyduğu gibi, bu edebiyata ait bir takım sanat ve mazmunları da ustaca kullandığı görülür. Belli bir tarikatın postnişinlik gibi önemli bir görevini icra eden Nesîb Efendi'nin, şiirlerini birinci sınıf sanatkâr olmaktan çok, didaktik tarzda ve samimi yakarışlarla kaleme almış olmasını tabii karşılamak gerekir:

Ĥâř it özüñ pāk it yüzüñ

Allah 'a gel Allah 'a gel

Hōř it sözüñ aç bu gözüñ

²⁹ Haluk İpekten, *Fuzûli, Hayat Edebi Kişiliği, Eserleri ve Bazı şiirlerinin Açıklamaları*, Ankara, 1973, s. 20.

Allah'a gel Allah'a gel

*Yokdur sivādan fāide
Böyle durur bil kāide
Allah'ı bul bu dünyāda
Allah'a gel Allah'a gel*

*Dilden bu dünyāyı çıkar
Terk-i sivā itseñ ne var
Kāfī durur saña bu kār
Allah'a gel Allah'a gel*

*SEYYİD sivāyı sevme señ
Aña yakın gel olma señ
Hak'dan uzak gel durma señ
Allah'a gel Allah'a gel (64b/274)*

*Zevk-i dünyāya alışdırma dili
Çekülür elbetde himārı beli*

*Bī-vefādır meşrebi hercāīdir
Kimseye bakī değildir ülfeti*

*Ṭālib olsañ saña istignā ider
'Aqıl iseñ aña señ it nāzı*

Virdügi zevk ü şafā mahd-ı cefā

Çün şafâsıdır cefanıñ 'aynı

Mihnetiyle rahatı devam durur

Rahatı ister iseñ çek mihneti

Aña dil virüb mihnet eyleme

SEYYİDĀ yokdurur anıñ hiç hüsni (51a/216)

Divân'da münacaat, na't, gazel, kaside, ilâhî ve şarkı formundan kaleme alınmış olan şiirler, ayrıca çok sayıda müfred karşımıza çıkar. Daha çok tasavvufî remizlerle süslenen beyitlerde telmih, iktibas, istiâre, cinâs, mecâz, kinâye, tekrîr vb. edebî sanatlarla yer verilmiştir:

Nice bir ağlayayım Pâdişâh'ım ben nice bir

Nice bir inleyeyim derd ü elemle nice bir

Nice bir çağlayım şu gibi ben nice bir

Nice bir âh vaktim geçiyor âh nice bir

Nice bir gözlerimiñ yaşı dökülsün nice bir

Nice bir hasretle firkat Efendim nice bir

Nice bir yâreli sînem urayım ben nice bir

Nice bir taşlar ile döğüneyim ben nice bir

Nice bir cevri ü hañalar ideceksiñ nice bir

Nice bir ağladarak gezdireceksiñ nice bir

*Nice bir derd ile miḥnet çekeyim ben nice bir
Nice bir külhān-ı ‘aşkda yanayım ben nice bir*

*Nice bir mest olayım ‘aşk ile her dem (nice bir)
Nice bir ağlayayım gülmeyeyim ben nice bir*

*Nice bir SEYYİD’i yakdıñ oda her gāh nice bir
Nice bir firqate şaldın k̄uluñu señ nice bir (29a/105)*

*Bülbülā gülzār içinde zār idersin rüz u şeb
Bū-yi gülden rū-yı dest arzu edersin rüz u şeb*

*Bildim ‘āşık olduğıñ sende nīşān-ı derd ü āh
İstemezsin ülfeti ‘uzlet idersin rüz u şeb*

*Ehl-i dil ‘āşıkları mest eyledi feryād ile
Dāğ u cāğ içre dem-ā-dem āh idersin rüz u şeb*

*Señ gülüñ būyine yarın yine mi verdin göñül
Derdine n’oldu sebep kim zār idersin rüz u şeb*

*Bā ‘iş-i āhıñ nedir tā şubḥ olunca her gice
Arayub maḥbūbunu efgān idersin rüz u şeb*

*SEYYİD’iñ her rüz u şeb Ceyḥūn olur bu dīdesi
Na‘ran ile ‘āşıkā ‘işyān idersin rüz u şeb (46a/191)*

2.1.3.2.Mûsikîşinaslığı

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi Nakşibendîlik istisna edilirse, çoğu tarikatların-Mevlevîlik, Kalenderîlik, Bektaşîlik başta olmak üzere- âyin ve zikir usulleri mûsikî ile yakından ilgilidir. Celvetî tarikatının da tasavvufî mûsikîdeki konumu bu hususiyetinden dolayı oldukça önem arzeder. Tarikat kurucusu olan Aziz Mahmud Hüdâyî'nin birçok vasıflarının yanında bir de mûsiki adamlığı³⁰, tarikatının kendisinden sonraki dönemlerini de etkilemiş ve birçok mûsikişinâs mutasavvıf kişilikleriyle birlikte Celvetîlik'e hizmet etmişlerdir. Bu kişilerin başında bazı postnişînler ve zâkirbaşılık görevini yürütenler gelmektedir.³¹

Celvetiyye tarikatının uzun süre şeyhliğini yapan Abdurrahman Nesîb Efendi, gerek tasavvufî şiirlerden oluşturduğu divânıyla gerekse dinî ve lâ-dinî güfte ve besteler ortaya koyarak iki sahada da kendini göstermiştir.

³⁰ Güftesini kaleme aldığı bestelerinin yanında, başkaları tarafından da bestelenmiş güfteleri de mevcuttur. İlahî, Tesbih, Temcid ve Münâcaat da yazan Hüdâyî'nin, Sadettin Nüzhet Ergun 4 eserinden bahsederken (*Türk Müsikisi Antolojisi*, C.I, İst. 1942, s. 60-62); Notası günümüze ulaşmış eserleri arasında "Kudûmun, rahmet-i zevk ü safâdır yâ Rasûlallah" mısrasıyla başlayan Çârgâh Makamı'ndaki Tevşîh'i, "Açıldı çün bezm-i elest/ Devr eyledi peymânesi" beytiyle başlayan İlahîsi'nin Nevâ Makamı'nda iki ayrı bestesi mevcuttur (Ali Rıza Şengel, *Türk Müsikisi Klâsikleri İlahiler-nşr.* Yusuf Ömürlü-, İstanbul, C.III, 1981, s.151-165); Yılmaz Öztuna, Şehnaz Makamı'nda bir Durak'ı, Acem Makamı'nda bir Rebûlevvel İlahîsi', Eviç Makamı'nda bir Ramazan İlahîsi ve Uşşak Makamı'nda bir başka İlahîsinden bahsederek bu eserlerinin günümüze ulaştığını ifade eder (*Türk Müsikisi Ansiklopedisi*, İstanbul, C.I, 1969, s. 270).

³¹ Bu konuda bkz. Nuri Özcan, *Aziz Mahmud Hüdâyî Âsitânesi'nde Hizmet Etmîş Müsiki-şinâs Şeyhler* (Üsküdar Sempozyumu III, -Aziz Mahmud Hüdâyî- 20-22 Mayıs 2005).

Abdurrahman Nesîb Efendi'nin divânında Şarkî formunda kaleme alınmış üç adet şiirinin yanında, bir takım mûsikî istilahlarının yer aldığı beyitleri, bu sahadaki bilgisinin meraktan çok profesyonellik taşıdığını ortaya koyar:

Yâ İlâhî Zikr ü fikriñ rahātu 'l-ervāh olur

Derd-i 'aşık her nefes Allah Allah Hû olur (9b/5)

Neyleyim dil sâz ile handân olmuş olmamış

Seyr-i Gülzâr³² eyleyüb şādân olmuş olmamış (60a/255)

Devrân³³ benim gönlümdedir

Ben Celvetî'yem Celvetî (55b/234)

Düm tek³⁴ uşülüñ neylerem

Gülbāngımı³⁵ çift eylerem

Durur duru āh eylerem

Ben Celvetî'yem Celvetî (55b/234)

Ḳadr-i 'aşkı mey ü Nāy'ı ne bilür zāhid olan

SEYYİD'ā 'aşık-ı mestāne nevāsı Ney'dir (67b/294)

Zevk ü şafā gülde mi gülşende mi bülbülde midir

³² Türk Mûsikîsi'nin iki asırlık Mürekkep Makamlarındandır.

³³ Kâdirî, Rifâî, Halvetî ve Mevlevîye gibi tarikatların cehri Zikir'de dönerek yaptıkları Zikir.

³⁴ Türk Mûsikîsi'nin 2 zamanlı en küçük usulüdür.

³⁵ Eskiden tekkelerde âyinler sırasında yüksek sesle okunan ilâhî veya Duâ.

Yoħsa ‘aceb sende mi ‘âlemde mi yâ bende midir

Böyle meşel darb idelim meclisimiz bâğ-ı irem

Dîde-i cān sazda mı yâ sözde mi dilsizde midir

Meclis-i mey SEYYİD ile şerm ü hayâ vakti midir

Şerme sebab ‘aşkıdamı ‘aşıkıda mı ma ‘şükdamıdır(93b/463)

Süz-i dille³⁶ hâlimiz evrâka taħrîr eyledik (94a/467)

Hâk-pāye ‘arz-ı hâlim süz-i dil āvâz ile

Bir nigâh it eylediñ ‘arz-ı şad-hezâr i ‘zâz ile (96a/479)

Ayrıca mûsikî âleti ve tasavvuf mûsikîsinin en önemli sâzı olan Ney, yakıcı sesiyle ve üstündeki delikleriyle gönülün haline telmih yapılarak Nesîb Efendi’nin şiirlerinde sıklıkla yer almıştır:

Hem derūnum Nāy-āsā şad-hezâr āvâz ider

Bilmezem āħir demimi Nāy-zen demiñ çeker (13b/25)

Nāy-veş bağrıñ delünsün yüreğiniñ olsun kebâb

Derd-i Hâk ile dem-â-dem olagör yanık dede (32a/121)

‘Aşk-ı Cānān ile ağlar inlerim

Virdi efgānı baña ol nāy-ı ‘aşk (34b/129)

³⁶Türk Müziği’nde bir Şed Makamdır. Hicâz ve âilesiyle Irak dizesinin bir parçasından mürekkeptir. (Öztuna, a.g.e., C. I-III)

*Gözlerim pür-**h**ün olubdur ‘aşka düşdüm āh u vāh*
Nāyveş bağrım delükdür derde düşdüm āh u vāh(37b/148)

Yağdın āteşler içinde kalmadı benden eser
Nice bir efgān idüb nāy gibi her dem inleyim (42a/168)

Abdurrahman Nesīb Efendi'nin aynı zamanda kendinden sonra postnişinlik görevini üstlenen oğlu Şeyh Mehmed Rûşenî Tevfikî Efendi, yazmış olduğu “Mecmua”da, “Şeyh Efendimiz” diye bahsettiği babasına ait beş adet bestenin güftesinden bahsederken, bu bestelerin, **Hicaz** makamında “**Aşkın ayân oldu bana**”, **Rast** makamında “**Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ**”, **Dügâh** makamında “**Derûnum âteş-i hicrâna yandı**” ve “**Sevdim seni hep vârim yağmadır alan alsın**” mısraıyla başlayan **Bayâtî** Cumhuriyet İlahîleriyle “**Şûrîde vü şeydâ kılan yârin cemalidir beni**” mısraıyla başlayan **Çârgâh** Savt'ı olduğunu Zikreder.³⁷ Yılmaz Öztuna, Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi'nde “**Gönül hayrân oluptur aşk elinden**” mısraıyla başlayan **Bayâtî** İlahîsiyle devr-i kebir usulünde bir **Segâh Peşrevi'nin** zamanımıza ulaştığını kaydeder.³⁸ Günümüzde ise Abdurrahman Nesīb Efendi'nin **Nevrûz** makamında “**Kudûmün rahmet-i zevk ü safâdır yâ Resûlallah**” mısralarıyla başlayan Tevşih'i,³⁹

³⁷ Mehmed Rûşen, *Mecmûa-i İlâhiyyât*, Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, Hüdâyî Kitapları, nr.1804, vr. 7a, 40a, 52b, 98b, 122b.

³⁸ Öztuna, a.g.e., C.I, s. 70.

³⁹ Abdülkadir Töre, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri* (nşr. Yusuf Ömürlü), İstanbul, C. VIII, 1991, s. 122-123.

“Şûrîde vü şeydâ kılan yârin Cemâlidir beni” mısraıyla başlayan Çârgâh,⁴⁰ “Ey cihân-ârâ hâlim nic’olur” mısraıyla başlayan Sûzinâk İlâhîlerinin⁴¹ notaları yayımlanmıştır.

2.1.3.3.Mürşitleri

Abdurrahman Nesîb’in, çocuk yaşından itibaren babasının teşvikiyle âsitâneye uzak olmadığını, Celvetîlik neş’e ve adâbına zaten âşinâ olduğunu ve bir tasavvufî çevreye tanıklık ettiğini biliyoruz. Kaynaklardan elde ettiğimiz bilgiler ışığında onun, sadece babasından seyr ü sülûkünü tamamlayarak şeyhlik vazifesini üstlendiğini öğreniyoruz.⁴²

1. Şeyh Şehabeddin Efendi

Abdurrahman Nesîb’in babası olan Şehabeddin Efendi, Mudanyalı Şeyh Ruşenî Efendi’nin⁴³ oğludur. Üsküdarlıdır.

⁴⁰ Ali Rıza Şengel, *İlâhiler*, İstanbul, C. II, 1979, s. 166.

⁴¹ Cüneyt Kosal, *99 Makamla İlâhiler*, İstanbul, 1994, s. 178-179.

⁴² Vassâf, a.g.e., s. 49; Özcan, *Abdurrahman Nesib Efendi*, DİA, C.I, s.168-169; Yılmaz, a.g.e., s. 276.

⁴³ Şeyh Rûşenî Efendi (ö.1132/1719) senesinde Mudanya’da dünyaya geldi -Ayvânsarâyî *Hadikatü’l-Cevâmi* adlı eserinde ölüm tarihini 1208 olarak belirtir (a.g.e., II, s. 200)- Dedesi Mustafa Efendi, Atpazârî Osman Efendi’nin halifelerindendi. Babası Abdurrahman Efendi de Bursalı İsmail Hakkı’nın halifesiydi (Bu şahıs hak. bkz. Vassâf, a.g.e., s. 51). Rûşenî Efendi çocuk iken Mudanya’da bulunan İsmail Hakkı’nın ellerini öpmek saadetini buldu ve Emin olan ismi İsmail Hakkı’nın emriyle Muhammed Rûşenî oldu. İsmail Hakkı halifelerinden Şeyh Pertevî Efendi’den inâbet ve halifelik almıştır (1182/1768). Sultan Ahmed Camii’nde kürsi şeyhi ve (1188 /1774) de Âsitâne’ye şeyh oldu. On sene icrâ-yı meşihatten sonra bir sebeple ayrıldığı görevine geri geldi. Arasız on bir sene daha görevini ikmal edip (1209/1795) senesinde vefat etti. Aziz Mahmud Hüdâyî Türbesi’nin karşısındaki sed üzerinde yol ortasında türbesi vardır. Mûsikî ilminde besteleri ve ilâhileri vardır. Hüdâyî’nin ahlakıyla ahlaklı olup, yüksek dereceli idi. *Abdurrahman Nesib*, Mecmuâ, vr.66ab (Mehmed Rûşen Efendi’nin biyografisi); Vassaf, a.g.e., s. 45; Yılmaz, a.g.e., s.274-275. Ayrıca Vassaf, küçük Ruşen Efendi’ye ait olan “*Fazâil-i Ramazan, Fazâil-i Muharrem, Kırk meclisten mürekkep mevâiz, Sülûk-i*

Înâbet ve hilâfeti babasından alarak vefatında babasının yerine (1209/1794) senesinde Aziz Mahmud Hüdâyî Âsitânesi şeyhi oldu. Bir kardeşi de -Abdi Efendi- Oğlu Abdurrahman Nesîb'den sonra Erdebil Tekkesi şeyhliği yapmıştır.⁴⁴ Çalışkan ve çabalayan büyüklerdendi. Nasihatı daima güzellikle ve lâtifeye yapardı. Zühd ü salâhiyle temayüz eylemiş idi. Meşreben İsmail Hakkı'ya benzediğinden "Küçük Hakkı" diye şöhret bulmuştur. Yirmi altı sene postnişîn olup, 1234 senesi Receb'inin yirmi beşinci (20 Mayıs 1819) Pazar gecesi vefat etti.⁴⁵ Aziz Mahmud Hüdâyî Türbesi'ne bitişik türbede defnedildi. Sandukalarının baş tarafındaki levhada şöyle yazılıdır "Bu âsitân-ı âlî seccâde-nişînlerinden ve Hz Mevlânâ ve Mevle'l-ârifin (Kuddise sırruhu'l-metîn) Efendimiz'in evlatlarından es-Seyyid eş-Şeyh Muhammed Şehabeddin Efendi İbnü'ş-Şeyh Muhammed Rûşenî Efendi Hazretleri". *Tuhfetü's-sâlikin* isimli bir eseri vardır. Celveti Tarikatı sülûkünü tarif eder. Te'lif tarihi. 1212/1797'dir.⁴⁶

3. ESERLERİ

Kaynaklardan edindiğimiz bilgiler ve yaptığımız araştırmalar sonucu Abdurrahman Nesîb Efendi'nin, kendi el yazmasıyla şiirlerinin yer aldığı Divân'ı ve muhtelif konulara yer verdiği Mecmuâ'sı onun yegâne eserleri olarak değerlendirilmiştir. Kaynakların birçoğunda bu iki eserinden başka Sülûk-i

Celvetiyye ve Mecmuâ-yı İlâhiyyât" adlı eserleri yanlışlıkla Büyük Ruşen Efendi'ye ait göstermiştir (Vassaf, a.g.e., s.45-46).

⁴⁴ Süreyya, a.g.e., 327; Ayvansarâyî, a.g.e., s. 201.

⁴⁵ Süreyya *Sicill-i Osmânî*'de ölüm tarihini 1235 R. Ahir/1820 olarak verir. (a.g.e., s. 177.)

⁴⁶ Vassâf, a.g.e., s. 48-49.

Celvetiyye'ye dair bir risâlesinden bahsedilmekte ise de yaptığımız araştırmalarda zikretmiş olduğumuz eserlerden ayrı ve müstakil bir esere rastlanmadığı, ama Mecmuâ'da yer verilen muhtelif konulardan dolayı bu esere farklı isimler verilmiş olduğu kanaatine varılmıştır.

3.1. Dîvân

Abdurrahman Nesîb Efendi'nin "Seyyid" mahlâsıyla kaleme aldığı şiirleri divânında toplanmıştır. Divân'ı, bir şair olarak Nesib Efendi'nin esas gücünü gösteren eseridir. Hacı Selimağâ Kütüphanesi, Hüdâyî Kitapları, nr.1268 (Bazı kaynaklarda bu nr. 1806 olarak karıştırılmıştır), 97 vr., 22 st., 235X165 mm dış, 190X130 mm iç ve müellif (ta'lik) hattıyla kaleme alınmış eser, gayr-ı mürettep olup mukavva ciltlidir.

Eserin ikinci varakında Abdurrahman Nesîb Efendi'nin dedesi Şeyh Mehmed Rûşen Efendi'nin İlâhîleri bulunurken, 3a-6b varakları arasında da babası Şeyh Şehâbettin Efendi'nin İlâhîleri yer almaktadır. Defterin 9a-97a varakları arası müellifin kendi münacat, na't, kasîde, ilâhî, gazel ve şarkıları yer almaktadır.

Bazı kaynaklarda belirtilenin aksine, mürettep olmayan divândaki şiirlerin bazıları kırık talik, bazıları sülüs bir hat ile, yerli yersiz biçimde bazen mükerrer olarak sahifelerde yer alırken, (vr.43a) dahil olmak üzere şiirler Na't ya da İlâhî olarak belirtilmiş ve (vr. 81a)'a kadar sağlıklı olmasa da numaralanmıştır.

Şiirlerde ana tema, günahkâr bir kulun, Allah'tan bağışlanma ve mağfiret isteği; O'nun Habib'i ve Resûl'üne duyulan aşk ve muhabbetin dillendirilip hesap gününde şefkat ve şefaatinin talebi

gibi konular öncelikli olarak ifade edilebilir. Divân'daki şiirlerin sanat kaygısından uzak, Allah'tan bağışlanma ve mağfiret dilenme temelli olduğu ve bu konuda da okuyucunun oldukça samimi yakarışlara muhatap tutulmakta olduğunu söyleyebiliriz.

3.2.Mecmuâ

Hacı Selimağa Ktp, Hüdâyî Bölümü, nr. 1806 olup 92 vr., 170X120 mm iç, 200X14 mm dış ve müellif hattı olup, mukavva bir cilt içinde kırkanbar niteliği arz etmektedir. Abdurrahman Nesîb Efendi, zaman zaman âyet ve hadislerle süslediği eserinde Arapça, Farsça kasidelerle birlikte yine Arapça olarak kaleme aldığı muhtelif hutbeler ve İbrahim Hakkı, İsmail Hakkı, Niyazi Mısırî ve Nureddin Cerrahî gibi mutasavvıfların güftelerine yer vermiştir. Dinî ve itikadî bazı konuların yanında Hüdâyî dergâhı şeyhlerine ait bilgileri de barındıran Mecmuâ'da, çeşitli duâlara örnekler verilmiştir.

Yaptığımız incelemede söz konusu eserde yer alan başlıca konular varak numarasıyla gösterilmiştir:

Vr.1a-Günün muhtelif zamanlarında yapılacak duâlardan bahsedilmiştir.

Vr.1b-2b-Arapça Risâle-i Besmele-i Şerîf, On iki fenni mündemiç olduğu beyan edilmektedir.

Vr.3a-Risâle-i İmkâniyye li's-Seyyid Şerîf (k.s.) Arapça bir metin.

Vr.9a-10a. Hâzâ Kasîde fi'l-Esmâi'l Müenneseti li ibn Hâcibi'l-Mâliki.

Vr.10b-Arapça kasideler.

Vr.19b-26b- “Hata” konusu Arapça kaleme alınmıştır.

Vr.30b-İnsanın yaratılışı ve hakikatiyle ilgili Arapça bir bölüm.

Vr.33b- Ebu Hasen Şâzilî’ye ait bir duâ.

Vr.35a-Batıl Mezhep ve Tarikatlar: “Hâşimiyye, Mürciyye, Havâriyye, Cebriyye, Ezeliyye, Nasriyye, Yunusiyye, Mansuriyye, Hatabiyye, Ca’feriyye, İsmailiyye, İmamiyye, Rafiziyye, İlhamiyye, Hakemiyye, İbâhiyye, Evliyâiyye, Yezîdiyye, vs.” anlatılır.

Vr.36a-42a-Muhtelif konularda şiirler kaleme alınmıştır.

Vr.42b- “Nûr-i ezher Kibriyye-i Ahmer Şeyhu’l-Ekber Hazretleri” başlığı altında İbnü’l-Arabî’nin Fusûsu’l-Hikem adlı eserinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Vr.43a-46a- Muhtelif şiirler yer alır.

Vr.46b-“Kenz-i Mahfi” kutsi hadisiyle desteklenen, âlem-i ahadiyetten itibaren varlıkların oluşumu konusu, ibrahim Hakkı’nın Ma’rifetnâme’sinden naklen verilmiştir.

Vr.47a,b-İki adet şiir ve İstihâre duâsı kaleme alınmıştır.

Vr.48a-b-26 adet Hüdâyî dergâhı şeyh ve tarikat pîrlerinin vefat tarihleri yer almaktadır.

Vr.48b-49b- Azîz Mahmud Hüdâyî halîfelerinin isim ve künyeleri sıralanmaktadır.

Vr.49b-İsmail Hakkı Bursevî’nin şeyhi Osman Fazlî-i İlâhî Efendi’nin vefatı anlatılır.

Vr.50a- İsmâil Hakkı Bursevî’nin Hüzzam ve Beyati Makamı’nda şarkılarına yer verilmiştir.

Vr.50b-51a-İnsan ruhunun yaratılmadan önce ve sonraki devreleri anlatılır.

Vr.51b-52a-Bu bölümde Hz. Üftâde'nin kendi dervişlerine, evlâdlarına, kendisine ve şeyh Mahmud Hüdâyî Hazretleri'ne ait tâçlardan bahsedilir. Baba Yusuf'la ilgili devam eden bir not kaleme alınmıştır.

Vr.52b-Hz. Fatıma'dan rivâyet olunan bir hadis zikredilir.

Vr.53a-Acem bir şarkı yer alır.

Vr.53b-56a-Osmanlı sultanlarının doğumları, tahta çıkış tarihleri ve saltanat süreleriyle ölüm tarihleri bir çizelgeyle gösterilmiştir.

Vr.56b-58a-Muhtelif duâ ve şiirlere yer verilmiştir.

Vr.58b-59a-Üsküdar'da bulunan kırk yedi adet tekke ismi sıralanmaktadır.

Vr.60b-Tarikata dair bilgi. Ayrıca, "Nûreddin Cerrâhî'nin Nutku" başlığıyla bir şiir zikredilir.

Vr.62a,b-Muhtelif duâlarla birlikte "Yeni Sene Duâsı" ve "İstihâre Namazı" anlatılır.

Vr.63a- Eşrefoğlu Rûmî'ye ait bir şiir bulunmaktadır.

Vr.65b-66a-Şeyh Mehmed Rûşen Efendi'ye ait bilgiler yer alır.

Vr.66b-İstanbul'da medfun sahâbelerin isimleri sıralanmıştır.

Vr.68a,b-4 adet Arapça Hutbe yer alır.

Vr.69b-70a-Uzunca bir "Duâ" kaleme alınmıştır.

Vr.74b-İ. Hakkı Bursevî'nin hayatı anlatılır.

Vr.75b-Cin taifesinin şerlerinden sakınmak için duâ bulunmaktadır.

Vr.76a-Hazreti Fatıma'nın evlendirilmesi olayı ve Peygamber Efendimiz tarafından okunan bir hutbeye yer verilir.

Vr.77a-Namazdan sonrası imam tarafından okunacak duâ.

Vr.91b-Hüdâyî Efendi'nin şeyhlere meşrut olan binalarla ilgili.

Vr.92a-Hüdâyî Efendi'nin Küçükayasofya'ya şeyh oluşu, sonrası bu şeyhliği Filibeli İbrahim Efendi'ye bırakması ve vefatı anlatılır.

Vr.92a-Zâkiri Hazretleri'nin İstanbul'da Zeyrek Tekkesi'ne ve yine Zâkirzâde Abdullah Efendi'nin Atikalipaşa'da şeyhlikleri ifade edilerek kabirleri hakkında bilgi verilir.

Vr.92b-Çocuğun doğumu veya saçının ilk kesilişinde kesilecek kurban için okunacak duâ anlatılır.

Ayrıca ön cildin iç sayfasında muhtelif konularda kaleme alınmış Hadis-i şeriflerle beraber muhtelif güzel kelâmlara da yer verilmiştir (Mesela Hasan Basrî'den mervî kelâm olarak gösterilen “en-nazaru ilâ vechi'l hüsni ibâdeh”, ve yine “el-beşâsetü atiyetü's sâniyye”, “el-atyye bi-kadri'l-hediyye” gibi). Birkaç beyit içerisinde şair Sabit'e ait Farsça bir beyit de bulunmaktadır.

Kitabın arka kapağı iç kısmında ise âyet, hadis ve birkaç beyitle birlikte aşağıdaki iki metin yer almaktadır: Bu metinlerde Abdurrahman Nesib, türbede kabirleri bulunan bazı akrabalarını tanıtır.

“Pederim Efendim merhumun medfun olduğu Türbe-i Şerife'de kapı karşısında Aişe Sultan Türbesi duvarına muttasıl Mesud Çelebi Efendimiz'in birâderleri on sekiz yaşında belde-i İzmir'e hâkim olan Mustafa Efendi Hazretleri medfundur. İşte bu ikisi hafid-i Hazreti Pîr'dirler. Ve onların sol taraflarından yani

kapıdan girer iken sağ tarafda evlâd-ı Hazreti Pîr'den Abdülhay Efendi medfundur. Seyyid Mehmed Ebussuud İmadzâde Abdülhay Efendi'nin oğludur. Ve Abdülhay Efendi dahi Hazreti Pîr'in kerîmezâdesidir ve vâlideleri Şerîfe Fatıma Hanım'dır. Aişe Sultan türbesi ile mulakkab ve şöhret-yâb olan türbede Mihrimah Sultan kerimesi mezbure Aişe Sultan medfundur ve Mesûd Çelebi Efendi medfundur. Ve Aişe Sultan hemşire(si) Hadice Sultan İmrahor'da Türbe-i Şerife'de medfundur. Ve Aişe Sultan Türbesi ittisalinde bağçe ki el-ân arsa-ı hâliyedir, on yedi hücre mamur ve mevcut olmak üzere bu mahallin meşihatı Şeyh Hazreti Hüdâyî'ye meşrutadır.”

“Pîrimiz Şeyh Mahmud Hüdâyî (k.k) Hazretleri işbu Camii Şerif'in mahallini dokuz yüz doksan sekiz tarihinde mukaddemen ev yeri, yani Muhammed ve Ahmed nam iki biraderlerin menzil ve hanesi olup vekil-i şer'leri Ali Beg nam kimesneden bin on yedi kuruşa iştirâ buyurub camii şerif binâ ve ihyâ buyurmuşlardır.”

H. Mahmut Yücer'in de dediği gibi “Mecmua bu haliyle bir din görevlisinin el kitabı, bir şeyh efendinin sevdiği güfteleri kaydettiği not defteri veya kendi gönlüne tulû eden bazı mısraları kaydettiği ajanda”⁴⁷ gibi değerlendirilmesi yerinde bir tespittir.

⁴⁷ Yücer, *a.g.s.*

İKİNCİ BÖLÜM

ABDURRAHMAN NESİB EFENDİ DÎVÂNİ'NİN ŞEKİL YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

1. NAZIM ŞEKİLLERİ

Tespit ettiğimiz kadarıyla divânda dinî-tasavvufî Türk şiirinin nazım türlerinden: 15 adet Tevhid, 222 adet Mûnacat, 107 adet Na't ve yine Musammatlardan 3 adet Tahmis (Rûşenî, Fazlî, bilinmiyor), Murabba (çoğunluğu mütekerrir), Muhammes (Son iki mısraı nakarat olan muhammeslere edebiyatımızda çok az rastlanır. Divân'da 2 adet şiir bu şekilde kaleme alınmıştır. Geri kalanlarının çoğunluğu mütekerrir), 3 adet Şarkı, İmam-ı Evvel Şehriyârî Efendi için gazel şeklinde bir Medhiye, 16 adet Müfred, 3 adet Ligayrihi, 2 adet Li-Müellifih, 4 adet Li-Muharririhî (Kâtip Muhammed-5 Beyit), Şeyh Selâmi(5 Beyit), Mahmud-ı Emin(5 Beyit), Bilinmiyor(Rubâi)), geri kalanlar da Kaside, Gazel ve İlâhî olarak yer almıştır.

Şair, divânında 4 ila 15 beyitlik şiirlerle karşımıza çıkmaktadır. Şiirlerin beyit sayısına göre tasnifi şöyledir:

4 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 7 adedi redifli olmak üzere toplam 11 adettir.

5 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 77 adedi redifli olmak üzere toplam 127 adettir.

6 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 64 adedi redifli olmak üzere toplam 103 adettir.

7 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 63 adedi redifli olmak üzere toplam 79 adettir.

8 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 21 adedi redifli olmak üzere toplam 27 adettir.

9 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 12 adedi redifli olmak üzere toplam 19 adettir.

10 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 9 adedi redifli olmak üzere toplam 11 adettir.

11 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 4 adedi redifli olmak üzere toplam 5 adettir.

12 Beyit olarak kaleme alınan şiirlerin 1 adedi redifli olmak üzere toplam 3 adettir.

13 Beyit olarak kaleme alınan şiir sayısı 1 aded olup rediflidir.

15 Beyit olarak kaleme alınan şiir sayısı 1 aded olup rediflidir.

Ayrıca Musammatlardan 67 adet şiir; 12 adet üç kıta, 23 adet dört kıta, 18 adet beş kıta, 5 adet altı kıta, 4 adet yedi kıta, 1 adet sekiz kıta, 1 adet dokuz kıta, 3 adet on kıta olarak kaleme alınmıştır.

Kullanılan redifler: Sadece bir hece ile kullanılanı olduğu gibi cümleyle ortaya konulanlarına rastlamak mümkündür. Ek redif, Kelime redif ve Kelime grubu hâlinde isimlendirebileceğimiz bu şiirler; 120 adet tek kelimelik, 77 adet iki kelimelik, 33 adet üç kelimelik, 16 adet dört kelimelik ve 5 adet beş kelimeliktir.

Tekke şiirinde hemen hemen her çeşidine rastladığımız kafiye konusunda, şairimizin şiirlerinde gördüğümüz, serbestliktir. Kulak kafiyesi zaten tekke şiirinin sıklıkla müracaat ettiği bir şekildir. Yine, asgari iki sesin aynı olması temelli **tam**, birer sessizin benzerliği olan **yarım** ve sesli ve sessizlerin birden

fazlasının benzerliği olan, bazan da bir uzun sesli ile bir sessizden oluşan **zengin** kafiye, şiirler içinde kullanılmış; daha ziyade bir ünsüz ve bir uzun ünlü, bir ünlü ve bir ünsüz olarak bulunmaktadır.

Edebî sanatlar olarak: Teşbih, İstiare, Kinaye, İştikak, Tenasüp, İktibas, Telmih, Tekrir, Mecaz ve Tezat vb. kullanılmıştır.

Divân şiirinin unsurlarından olan aruz vezni ile millî bir vezin olarak tarif edilen hece vezni mutasavvıf şairler tarafından sıklıkla kullanılmıştır. Bunlardan sadece birini kullanan şairler olduğu gibi her ikisine de yer verenler de vardır. Divân'da 25 çeşit aruz vezni kullanan Abdurrahman Nesib Dede, edebiyatımızda sıklıkla kullanılan aruzun Remel, Hecez, Recez, (bu bahre ait olup da çok sık kullanılmayan Müstefilün Müstefilün veznine de yer vermiştir.), Cedid ve Hafif bahirlerine ait vezinlerle toplam 480 şiirin yanında 4 adet şiir de hece vezniyle kaleme almıştır.

2. VEZİN

2.1.Bahr-i Remel

Şairimizin divânında en fazla yer verdiği bahirdir. 349 şiir bu bahre ait 6 ayrı vezinle yazılmıştır.

a- Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

290 adet şiir.

b- Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün

1 adet şiir.

c- Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

14 adet şiir.

d- Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

40 adet şiir.

e- Feilâtün Feilâtün Feilün

1 adet şiir.

f- Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fa'lün

3 adet şiir.

2.2.Bahr-i Recez

Divân'da yer alan şiirler içerisinde toplam 82 adet şiir 8 ayrı vezin halinde bu bahirle yazılmıştır.

a- Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Divân'da 63 adet şiir bu vezinle yazılmıştır.

b- Müfteilün Müfteilün Müfteilün Müfteilün

Divân'da 1 adet şiir bu vezinle kaleme alınmıştır.

c- Müfteilün Müfteilün Fâilün

1 adet şiir yazılmıştır.

d- Müfteilün Müfteilün Müfteilün Fâilün

Divân'da 2 adet şiir bu vezinle yazılmıştır.

e- Müstefilün Müstefilün Fa'lün

1 adet şiir kaleme alınmıştır.

f- Müstefilün Müstefilün Müstefilün Müstefilün

2 adet şiir kaleme alınmıştır.

g- Müstefilün Feülün

1 adet şiir kaleme alınmıştır.

h- Müstefilün Müstefilün

Divân'da yer alan şiir sayısı 11 adet.

2.3.Bahr-i Hecez

Şiirlerden 42 adet bu bahirle, 7 ayrı vezinlerle kaleme alınmıştır.

a- Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Bu vezinle 10 adet şiir kaleme alınmıştır.

b- Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Bu vezinle Divân'da 24 adet şiir yer almaktadır.

c- Mefâîlün Mefâîlün

3 adet şiir yer almaktadır.

d- Mefûlü Mefâîlün

2 adet şiir yer alır.

e- Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

1 adet şiir bulunmaktadır.

f- Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Fa'lün

Divân'da 1 adet şiir bu vezinle kaleme alınmıştır.

g- Mefâîlün Feilâtün Feûlün

1 adet şiir bulunmaktadır.

2.4.Bahr-i Hafif

6 adet şiir bu kalıba ait 1 vezinle yazılmıştır:

Fâilâtün Müstefilün Fa'lün

2.5.Bahr-i Cedîd

Divân'da bu kalıpla sadece 1 adet şiir şu vezinle karşımıza çıkmaktadır:

Fâilâtün Mefâîlün Fa'lün

Divân'da yer alan şiirlerden 4 tanesi (52b/220 -5+5'li-, 92a/442 -5+5'li-, 92b/444 -3+2, 2+3'lü-, 94b/470 -4+3'lü-) Hece vezinleriyle kaleme alınmıştır.

Metinde geçen Arapça ve Farsça ibareler transkribe edilerek koyu İtalik olarak gösterilip, anlamları dipnotta verilmiştir. Vezin ve

anlam eksiklik/hataları dipnotta belirtilmiştir. Şiirlerin vezinleri her şiirde belirtilerek, şiir sonunda yaprak ve şiir numarası gösterilmiştir. Farsçadaki vâv-ı ma‘duller uzun a (â) harfiyle gösterilmiş: ḥ̣̣ āb(hâb), ḥ̣̣ âce(hâce) gibi. Divân’da bazı sayfalarda daha önce geçen birkaç mükerrer şiire rastadık. Yine, şiirlere yer yer numara verildiğine; bazı yerlerde şiir numaralarının mükerrer yazıldığına, bazan da hiç numara verilmediğine şahit olduk. Bu eksik ve yanlışlıkların önüne geçmek için divânda bulunan bütün şiirleri yeniden değerlendirerek numaralandırmış bulunmaktayız.

DÎVÂN-I
İLÂHÎYÂT

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İLĀHİYĀT-I e'Ş-ŞEYH e'S-SEYYİD
'ABDURRAHMĀN NESĪB SECCĀDE-NİŞĪN-İ
HAZRET-İ HUDĀYĪ KUDDİSE SIRRUHU

3 FEİLĀTÜN(FĀİLĀTÜN) FEİLÜN(FĀİLÜN)

Bā-yı Bismillāh ile ben evvelā añdım señi
İsti'ānetden murādım eyledim taqdīm añı
Lutf idüb eyle kabūl ebyātımla señ beni
Bilürem ben bī-zebānım şāniña ta 'zīm kanī

Mālik-i mülk-i ezelsiñ Hayy u İlāh u Ebed
Qalemi aldım ele ben didim Allah Ehad
Meded ü lutfuñ umaram bana señ eyle meded
Pür-kuşūr ise de güftār kerem it eyleme red

Gül-i gülzār-ı Risālet arar idim qademiñ
Serime tāc idebilsem deyü dāim resimiñ
Süreyim rüy-i siyāhım qadem-i bī-bedele
Öpeyim şāh-ı Nübüvvet gice gündüz resimiñ (9a/1)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Yār elinden zehr olursa o da dermāndır baña
Sevdiğim bir habbe olsun vir ki ihsāndır baña

*Senden olsun da kefen yâ hil 'at olsun sevdiğim⁴⁸
Hep gelen cānāndan olsun cümle ihsāndır baña*

*Vuşlatıñ ihsānına dil nice dem müştākdir
Vir bu maqşūdum baña kim ayn-ı ihsāndır baña
Şerbet-i vaşlıñ içür bu haste-dil SEYYİD kula
İstemem bir gayrı ihsān vaşlıñ ihsāndır baña (9a/2)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bağrımı pür-yāre kıldı hançer-i sultān-ı 'aşk
Sīnemi şad-pāre itdi hem dahī müjgān-ı 'aşk*

*Eşk-i gül-gūnum görün ki vech var ağlar isem
Şadrımı hūn eylemişdir tiğ ile Cānān-ı 'aşk*

*Çünkü gülzār-ı muhābbetden mu'aṭṭardır meşāmm
Cānımı hayrān ider hem şemme-i reyhān-ı 'aşk*

*Yā İlāhī yanayım külhān olayım dem-be-dem
Naqd-i cānım tā olunca derd-i bī-dermān-ı 'aşk*

*Mübtelā-yı şad-belā-yı derd ü gam-nāk olalı
Baña yeksān oldu Cānā vaşl ile hicrān-ı 'aşk*

Şöyle mecnūnam ki dilde kalmadı şabr u qarār

⁴⁸ Der-kenār: Sevdiğim / Cāhımın

Var mıdır āyā bu gön̄lüm gibi ser-gerdān-ı ‘aşk

Pādişāh’im yandı SEYYİD ‘aşkıñla rüz u şeb

Tā olaldan mübtelā-yı āteş-i sūzān-ı ‘aşk (9b/3)

MEFĀİLÜN FEİLĀTÜN FEÛLÜN

Seniñ dergāhına lāyık ‘amel yok

Yaratdıñ señ gene tevfiķ seniñdir

Hezārdir cümle nakş u kuşūrum

Yaratdıñ señ gene tevfiķ senindir

Beni da ‘vā hicābıñdan ħalās it

Yaratdıñ señ gene tevfiķ seniñdir

Hidāyet yoluna ir gör çü beni

Yaratdıñ señ gene tevfiķ senindir

Tecāvüz eyledi cürmüm ki ħadden

Yaratdıñ señ gene tevfiķ senindir

Seniñ kāpuñdurur melce’ ü melāzım

Yaratdıñ señ gene tevfiķ seniñdir

Bu SEYYİD bendeñi lutf ile ‘afv it

Yaratdıñ señ gene tevfiķ seniñdir (9b/4)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhî Zikr ü fikriñ rahātu'l-ervāh olur
Derd-i 'āşık her nefes Allah Allah Hū olur*

*Zikr-i Haq'dır 'āşıkı ma'sūka vāşıl eyleyen
'Āşıkıñ hāli dem-ā-dem Zikr ile feryād olur*

*Halka-ı tevhiḍ görse cān atar 'āşık olan
Zikr ider devr ile durmaz hāli bî-ķarār olur*

*Māl u mülkü 'āşıkıñ olmaz bu 'ālem içre hiç
Derviş olan nām-ı Haqq'ı işdirse mahv olur*

*Pādişāhā derd-mendiñ SEYYİD'in bî-ķāreye
Cānıñı 'āşıkıñla teslim eylemek āsān olur (9b/5)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Oldu gönülüm mübtelā-yı derd-i bî-dermān-ı 'aşk
Rūz u şeb yandı gönülde böyle bir nīrān-ı 'aşk*

*Bir şanem zārıyla vāh oldu benim her sözlerim
Eridi yandı ciğerim oldu ol pūryān-ı 'aşk*

*Yā İlāhî bir nazar kıl derd-mendiñ hāline
Nūş-i cām-ı 'aşk idelden olmuşam mestān-ı 'aşk*

*Her seher-gāh āsumāna āh-ı dil peyvestedir
Vādī-yi hayretde kaldım hem benem hayrān-ı ‘aşk*

*Pādişāh’ın şanıña lāyık olan rahm itmedir
Rüz u şeb ağlar bu didem çü benem giryān-ı ‘aşk*

*Ey Hudāvend Kerīm’imsiñ hem Efendimsiñ benim
Gel kerem kıl eyle dāim SEYYİD’i şādān-ı ‘aşk (10a/6)*

2 MÜSTEFİLÜN

Ser-defter-i peygamberān

Bizden saña olsun selām

Peygamber-i āhır-zamān

Bizden saña olsun selām

Ümitleri ihyā iden

Her ‘ahdiñi ifā iden

Hem cūduñu deryā iden

Peygamber-i āhır-zamān

Ey bülbül-i bāğ-ı cinān

V’ey bā’is -i emn ü emān

Nūr-i zemīn ü āsūmān

Peygamber-i āhır-zamān

Yā ze'l-hüdā hayru'l-verā⁴⁹

Bedru'd-ducā Şemsu'd-duḥā⁵⁰

Nūr-i Hudā maḥz-ı 'aḫā⁵¹

Bizden saña olsun selām

Ey müberrā feyz-i ezel

Fazl-ı 'aẓīm-i lem-yezel⁵²

Hüsni güzel ḥulku güzel

Peygamber-i āḫir-zamān

Ey sözleri āb-ı hayat

Ey bā 'iṣ-i fevz ü necāt

V'ey mazhar-ı Zāt-ı şifāt

Peygamber-i āḫir-zamān

Aşl-ı vücūd-ı mümkināt

Daḫī nesebi pāk Zāt

Ey nūr-i 'ayn-ı kā'ināt

Peygamber-i āḫir-zamān

Ey āfitāb-ı cilve-gāh

Señsiñ daḫī nūr-i İlāh

Müzniblere Zātı penāh

⁴⁹ Hidâyet vesilesi olan Kur'ân-ı Kerîm'in indiği (emanet edildiği) zât; en hayırlı bir sığınak;

⁵⁰ Aydınlık günlerin güneşi; karanlık gecelerin dolunayı

⁵¹ Allah'ın nuru; Allah'tan eksiksiz bir lütuf ve ikrâm olan Peygamber.

⁵² Asla yok olmayacak büyük değer.

Peygamber-i āh̄ir-zamān

Ey şāfī'-i seh̄v ü haṭā

Ey şāhib-i lutf u 'aṭā

Ey nāzenīn-i Kibriyā

Peygamber-i āh̄ir-zamān

Derdlilere dermān iden

'Āşīlere ihsān iden

Bu SEYYĪD'i şādān iden

Bizden saña olsun selām (10a/7)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Māsivādan gözlerin yum ehl-i H̄aḫ ol ehl-i H̄aḫ

İsteme aḡyār-ı H̄aḫ ehl-i H̄aḫ ol ehl-i H̄aḫ

Çünkü āb üstüne k̄urdu māsivā bünyādını

Ābıñ olmaz hiç k̄ararı ehl-i H̄aḫ ol ehl-i H̄aḫ

Penbe-i ḡaflet gözünü k̄apsadı bilmez misin

Yetişür ḡafletde kaldıñ ehl-i H̄aḫ ol ehl-i H̄aḫ

Merd iseñ merdānelik H̄aḫ ile dāim olmadır

Terk ü tecrīd içre ol señ ehl-i H̄aḫ ol ehl-i H̄aḫ

*Göñlüñü fâniyle meşgul eyleme 'ākıl iseñ
Señ hevā-yı nefse uyma ehl-i Hāk ol ehl-i Hāk*

*Farz idelim señ Süleymān-ı vaqt olsan dañı
Bir gün olur terk idersin ehl-i Hāk ol ehl-i Hāk*

*Saña Kur'ān-ı İlāhî yetişür pend ü nuş
Terk-i terk it SEYYİDĀ señ ehl-i Hāk ol ehl-i Hāk (10b/8)*

İLĀHĪ

3 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Kemend-i zülfiñi tak kim delī dīvāneyim ben
Yanar külhān gibi sīnem bu şeb pervāneyim ben*

*Ġam u ḥasret⁵³ ile göñlüm qarār itmez ne derddir bu
İçelden cām-ı 'aşkıñ 'aceb mestāneyim ben*

*Ġamıñ derd-i derūnumu ider ta 'rīf bu dīdem⁵⁴
Niçün āyā Efendimden bugün bīgāneyim ben*

*Firākıñ āteşi urdu bu bağrım üstüne dāğ
Velī müştāka raḥm eyle saña sūzāneyim ben*

⁵³ Der-kenār: ḥasret / hicrān

⁵⁴ Der-kenār: Ġam u hicrānımı ta'rif iden didem benim Cānā

*Ġam u firqatlere düşdü yanar SEYYİD seherlerde
Saña pervâne olmaz isem bu 'âlemde neyim ben (10b/9)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Andelib ol gülşen-i vahdetde 'aşık merd iseñ
Âh u zârı eyle iksâr señ de ehl-i derd iseñ*

*'Aşık'ın hâli dem-â-dem çün seher-hîz olmadır
Kesret emvâciña talma tâlib-i tevhîd iseñ*

*Var yürü var baħr-i tevhîd içre ğavvâŝ olagör
Kesrete kılma nazar señ 'ind-i Hâk nâm-zed isen*

*Yalvarub dergâha yüz sür tâlibiñ hâli budur
Mâsivâya raĝbet itme señ de ehl-i rû iseñ*

*Bâb-ı Hâk'da hâib ü hâsir kalanlar olmadı
Yetişür imdâd-ı Bârî tâlib-i imdâd iseñ*

*SEYYİDĀ dergeh-i Bârî çün açıkdır var dene
Durma her dem daĝk-ı bâb it señ de ŝâdıĝ 'abd iseñ
(11a/10)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dervîŝ'e bu 'âlem içre elverir ednâ 'abâ
İstemez ŝâl u kabâyı aña pes vâlâ 'abâ*

*Neylesün fānî cihānda devlet hem serveti
Māsivādan dem-be-dem kıldı ānı cūdā ‘abā*

*Bu fenā vārına itmez hiç nazār dervīş olan
Zīnet-i dūnyāyı itdirdi aña yağma ‘abā*

*‘Ākıl olan rāh-ı Hāk’da eyledi ifnā’ vüçüd
Ānı bakî yāre kıldı her dem āşinā ‘abā*

*Māsivāya rağbet itmez dervīşin maṭlūbu Hāk
Virmedi aña muḥabbet dūnyāya kat ‘ā ‘abā*

*SEYYİDĀ fānî cihāna itme rağbet merd iseñ
Señ de ‘uryān ol kabādan elverir saña ‘abā (11a/11)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ṭoldu kalbim ḥubb-i Mevlā ile dervīş ser-te-ser
Rūz u şeb derdiyle daḥî bu gözüm nemler döker*

*Cān atar cānāne vāşıl olmağla üftāde dil
Ḥubb-i cānān ile cānım kayd-ı dūnyādan gezer*

*Dem-be-dem arzū ider dīdār-ı Hākḫ’ı görmeğē
Vuşlat-ı Mevlā için ‘ālemde Mecnūn-veş gezer*

Bād-ı fırkat ile şoldu bu dilim itdi hazān

Bu vücūdum hasret-i cānān ile her dem şolar

Şanma rū-yi rahatı gördü aña 'āşık olan

Külhan-ı 'aşk içre kalan SEYYİDĀ yanar tüter (11a/12)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Sevdiğim hüsniyle yektādır nazīr olmaz aña

Señ de insāf ile bak ki kim esīr olmaz aña

Derd-i 'aşkıñ başıma tāc cāna imān kılmışam

Sırrımı Allah bilür gayrı habīr olmaz aña

Bu güzel şāhıñ yolunda 'aşkı itdim ihtiyār

Bāl u perrānım gibi a 'lā serīr olmaz aña

Külhan-ı 'aşka gireli yandı dil oldu kebāb

Çünkü 'aşka düşdü dil halkdan naşīr olmaz aña

Eylemez pervāneden pervā yanan 'aşkı ile

SEYYİDĀ her kim ki 'āşıkdır nazīr olmaz aña (11b/13)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey benim divāne gönüm sürdüğüñ demler kanī

Şaşırub zīnetle kendüñ itdiğün zevkler kanī

Çün h̄azān itdi vüçüduñ s̄īm gibi tenler kanī
Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret⁵⁵ bī-vefā dostlar kanī

Yād ider miydin 'aceb señ gāh gāh mevt gamlarıñ
Kande kaldı zevk-i dünyā ile geçen demlerin
Āhirī da 'vā ölümdür yetdi her maṭlublarıñ
Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret bī-vefā dostlar kanī

Kanī rū'yuñ kanī kaşuñ kanī kirpikle gözün
Ey dilārā kande kaldı çeşm ü serv-āsā boyuñ
Girdin āhir beyt-i kabre çürüdü hüsnā yüzün
Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret bī-vefā dostlar kanī

Yel gibi sür'atle geçdi nāzenīn 'ömrüñ seniñ
Nerde kaldı māl u milküm didigün vaktiñ seniñ
Bilmedin mi geçdi çāgiñ şoldu hem bāgiñ seniñ
Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret bī-vefā dostlar kanī

'Ākibet señ āşiyaniñdan uçurduñ bülbülü
Bāğçe-i 'ömrüñ içinde señ de şoldurduñ gülü
Çün şafer düşdü bekāya çāre yokdur tut yolu
Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret bī-vefā dostlar kanī

Bir gün ola bu vüçüduñ hem güler yüzün şola
Farq olunmaz ola cismiñ mi ola h̄āk mı ola

⁵⁵ Der-kenār: Zevk-i dünyā 'iṣ ü 'iṣret / Zevk-i dünyā ile ülfet

Saňa SEYYİD oldu āhîr dahî ğayrı ne ola

Zevk-i dünyā ‘iş ü ‘işret bî-vefā dostlar kanî (11b/14)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

şevk-i dîdārîñ beni şeydā kılar

Gāh Mecnūn gāh gāh Leylā kılar

Gözlerim çağlar bu gönüm cūř ider

Hasretiñle şanki bir deryā kılar

řerhā řerhā sîne-i pür-hüne baķ

Derd-i hicriñ cânı bî-devā kılar

‘Ařķ ile dîvāne gönüm olalı

Kendini vallāhi bî-pervā kılar

Cān vir āhîr yoluñda ‘ařķ ile

Hem dahî cān virmeĝi revā kılar

‘Āřķ’ a ma ‘řūķu kāfîdir hemān

Rāh-ı ‘ařķda vārîñı yaĝma kılar

Her ne varsa derd-i ‘ařķ ile ānı

Bu ķūluñ SEYYİD saňa fedā kılar (11b/15)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Zülfüñüñ rengini kim *Ve'leyli*⁵⁶ hōş tefsîr ider
Sûre-i Nûn⁵⁷ *Ve'd-duhâ*⁵⁸ hem hûb yüzüñ tezķir ider

Lā-cerem ķadr-ı mu'allā 'arş-ı a'lādan anıñ
Sûre-i İsrâ⁵⁹ dahî mi 'rāciñi taķrîr ider

Zât'ı oldu Hakk'a bir āyine-i 'ālem-nümā
Şûret-i Raḥmān'ı her dem şûreti tabşîr ider

Kān-ı rahmet olduĝuñ elde delîlim var benim
Hak Ta'alā naşş-ı *Erselnāk*⁶⁰ ile tebşîr ider

Nice İskender Süleymān aña nisbet bendedir
Bu *Le 'amrük*⁶¹ āyeti çün ķadriñi ta'bîr ider

Zülfüñüñ her bir teliniñ verdiniñ hōş koķusu
'Āşık'ıñ her dem meşāmiñ rûz u şeb ta'ķîr ider

Gül-yüzündeki müşāhid bû-yi gül ḥandeleri

⁵⁶ “(Karanlığı ile etrafi) bürüyüp örttüĝü zaman geceye...(Leyl, 92/1).

⁵⁷ “Nûn” bir görüşe göre hecâ harflerindedir. Manasını Allah bilir. Bazıları da “hokka” anlamını yüklemişlerdir ki hokka ve kaleme yemin olsun...(Nûn, 68/1).

⁵⁸ ⁵⁸ “Kuşluk vaktine yemin olsun...(Duhâ, 93/1).

⁵⁹ “Gece yürüyüşü” demektir. Mirac hadisesinin Mekke'den Kudüs'e kadar ki bölümünün anlatıldığı sûrenin adıdır. (İsrâ, 17)

⁶⁰ “Biz ancak seni 'âlemlere rahmet olarak gönderdik”(Enbiyâ, 21/107).

⁶¹ “Habibim senin ebedî yâd-ı cemiline yemin ederim ki...”(Hicr, 15/72).

Bu cihaniñ gülistāniñ güllerinñ tebḥīr ider

Ḥüsn-i gülzārına bülbül oldu SEYYİD gālibā⁶²

Ol gülünñ⁶³ na ‘tında zīrā vaşfını tekşīr ider (12a/16)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey Risālet taḥtiña Sulṭan-ı vālā Muştafā

Aç güzel rüyuñ niḳābıñ yā Muḥammed Muştafā

*Çün saña mahşüş olubdur bu **Le ‘amrük** tācı kim*

Bāşıñ üzre koydu Allah yā Muḥammed Muştafā

Zülfününñ büyün alurlar her seḥer ‘āşıqlarıñ

Mest ü ḥayraniñ olurlar yā Muḥammed Muştafā

Ravza-ı pākiñ ğubārı tūtiyā-yı dīdedir

‘Aşık’ıñ çeşmiñe her dem yā Muḥammed Muştafā

Umaram sermāye-i emn ü emānımdır benim

İntisāb-ı bār-ġāhuñ yā Muḥammed Muştafā

Ḥāk-pāyiñden niyāz eyler bu SEYYİD-i derd-mend

Rüz-i maḥşerde şefā ‘at yā Muḥammed Muştafā (12a/17)

⁶² Der-kenār: Gālibā / dāimā

⁶³ Der-kenār: Ol gülün / ḥüsnünün

4 MEFÂİLÜN

*Vücūduñdur seniñ bu ‘ālemiñ çün halkına bā ‘is
Dañı Zāt’ıñdurur eşyalarıñ icādına bā ‘is*

*Saña **Levlāk**⁶⁴ ile ta‘zīm ider ol zū'l-Celāl Allah
Muħabbet kaşırınıñ señsiñ olan bünyādına bā ‘is⁶⁵*

*Seniñ her dil fakīr u ‘āşık u hayraniñ olmuşdur
Yine her ümmetiñ señsiñ velī şādaniña bā ‘is*

*Señ ol kân-ı keremsiñ menbā‘-ı feyz-i ezelsiñ
Çapınur Evliyā vu Enbiyā irşādına bā ‘is*

*İki ‘ālemde ümidim seniñ na‘tuñ ile budur
Bu SEYYİD’iñ ola raħmetiñ ile yādına bā ‘is (12a/18)*

3 FÂİLĀTÜN FÂİLÜN

*Ol la‘īnden müsta‘īnem Hāzret-i Allah’a ben
Müsta‘īnem hem-melābis bā-yı Bismillah’a ben*

Yā İlāhī gel müyesser eyle itmāmını señ

⁶⁴ Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım” meâlinde bir hadis-i kudsî.

⁶⁵ “Gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim; bilineyim diye kâinâtı yarattım”. Mutasavvıfların ilâhî aşkın kaynağı olarak gösterdikleri bu hadisin tahriri için bkz., Sehâvî, a.g.e., s. 522,(h.no: 838) ; Aliyyü'l-Kârî, a.g.e. s. 269,(h.no: 353) ; el-Aclûnî, a.g.e., II, s. 132,(h.no: 2016); bu konuda geniş bilgi için bkz. İbn Haldun, a.g.e., s. 193; İsmail Hakkı Bursevî, a.g.e., s. 61; Erzurumlu İbrahim Hakkı, a.g.e., s. 11; Aziz Mahmud Hüdâî, a.g.e.. Telmih hadis.

Virme asret ayr u asan eyle icmalımı sen

*ame aldım ele amidile girdim bu yola
ayrı nem var ne ola hem umaram mabul ola*

*Eyledim imanımı ‘arz dergeh-i a ‘laya ben
Boye guftarım uda ‘ya mustecab olmu ola*

*Padisha sen abul it gerci naayan ise
Boye ‘acizem eyle amdım bargaha yol bula*

*Amed-i Mutar ‘a olsun bin alat ile selam
Umaram mabul olub hem feyzimiz muzdad ola⁶⁶
(12b/19)*

NA‘T

3 FAILATUN FAILUN

*Ya Resula ‘llah cemalindir gulistanım benim
Hem ruhun taze aılmı verd-i andanım benim*

*ametin naline ıldı serv-i bala ser-furu
Sen ehr-i ‘ali ‘ilimsin ulu Sulan ‘ım benim⁶⁷*

⁶⁶ Der-kenar:Sana layık nem ola/Eyledim ‘arz umaram ki vasıl-ı dergah ola.

⁶⁷ “ Ben ilmin ehriyim Ali de onun kapısıdır”. Onbir farklı geli yolu olduu bildirilen bu haberin, ya zayıf, ya da munker olduu ifade edilir. İbnu‘l-Cevzi, Kitabu‘l-Mevzuat, Medine, 1966, s. 349-355. Telmih hadis.

*Cānıma kıydım kemān-ebraülerin bâbiñ görüb
Kāmetiñ hem hüsni-rüyün özge seyrānım benim*

*Hāk-pāyiñden niyāzım budurur şām u seher
Zerrece 'aşkıñla virsem cānı cānānım benim*

*Haste-i zār u zebūnem señ şehiñ derdi ile
Beni vaşlıña sezā gör derde dermānım benim*

*Bu kaşıñ mihrāb hakkı için şefā 'at kıl baña
Her melek hem nüh-felek yoluña kurbānım benim*

*Ey ser-firāz-ı Rüsül bu SEYYİD'e rüz-i kıyām
Göster ihsān ile vechiñ mäh-i tábānım benim (12b/20)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Geldim istimdāde bāb'a rahmetiñden itme red
Pādişāh'ım 'āşiyem ben çāre sendendir meded*

*Yoğ iken bu on sekiz biñ 'ālemi var eyledin
Pādişāh'ım 'āşiyem ben çāre sendendir meded*

*Bār-gāh-ı rahmetiñde kılma mahzūnu'l-fūād
Pādişāh'ım 'āşiyem ben çāre sendendir meded*

Nefsle iblīse uydum ben haṭā itdim meded

Pādişāh'im 'āşiyem ben çāre sendendir meded

Rūz ü şeb dünyā-yı fānī fikirdir teşvīş iden

Pādişāh'im 'āşiyem ben çāre sendendir meded

Zāt u esmā u şifātın hem Muhammed hürmeti

Pādişāh'im 'āşiyem ben çāre sendendir meded

Cürm ü 'işyān u kabahat aştı bāşdan dün ü gün

Pādişāh'im 'āşiyem ben çāre sendendir meded

Derd-mendiñ SEYYİD'in 'āşīye kıl señ merħamet

Pādişāh'im 'āşiyem ben çāre sendendir meded (12b/21)

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

Çapuñda bende olmak şāh-ı devrān olmadan yegdir

Der'inde sāl olmak 'āleme hān olmadan yegdir

Çudüm-i pākiñiñ altında zerre hāk-ı rāh olmak

Felekler çarh üstünde ser-firāz olmadan yegdir

Seniñ 'aşkıñ ile cānā bu dīdem giryede olmak

Bu 'ālemde velī pür-ħande-i cān olmadan yegdir

Hevā-yı 'aşkıña düşüb cihān içre enīn itmek

Bu ‘âlem-i devletle şād u ḥandān olmadan yegdir

*Muḳaddes ravza-ı pākine virdim ḥāzır olmaklık
Gülistān-ı cinān içre nice dem olmadan yegdir*

*Ḳapusuñda anıñ SEYYİD ḳūlu ḳurbān olmaklık
Cihāna ḥükm ider Darā Süleyman olmadan yegdir
(13a/22)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*‘Abd-i ‘āşīyem İlähî eyle señ ‘afv u meded
Bu ḳūluñ ‘işıyānı çokdur hem günahı bî-‘aded
Yüzümü dergāha tutdum ben za ‘ifem yā Eḥad
Pādişāhā ḳılma ḳāpuñdan beni redd-i ebed*

*Yaḳdı cānım āteş-i firḳatle baḡrımdır kebāb
Sīnede āh-ı nedāmet dilde feryād gözde āb
Bulmadım rāh-ı selāmet oldu ḥālim pür-ḥarāb
Pādişāhā ḳılma ḳāpuñdan beni redd-i ebed*

*Ey Ḥudāvend'im Ġanî'siñ ben ḳūluñ ednā fakīr
Ol Şefî'ü'l-müznibīn⁶⁸ ḥaḳḳına ol señ dest-gīr
Señ ‘avālim Pādişāhısıñ saña yoḳdur nazīr
Pādişāhā ḳılma ḳāpuñdan beni redd-i ebed*

⁶⁸ Günahkârlara şefaattçi Hz. Muhammed(s.a.v.)

*Derd-i hicriñle dem-ā-dem gözleri giryān için
 Bu belā bağıñda ağlar her dil-i efgān için
 Āteş-i ‘aşkıñla yanmış sīnesi pūryān için
 Pādişāhā kılma kāpuñdan beni redd-i ebed*

*Ŧutdu yüz kaldırdı el SEYYİD seniñ dergāhına
 Daħi hāk olmuş gedādır bāb-ı faẓlu’llāhına
 Lutf idüb rahm eyle her dem señ anıñ her āhına
 Pādişāhā kılma kāpuñdan beni redd-i ebed (13a/23)*

NA‘T

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Elā ey gevher-i kān-ı mürüvvet
 Saña olsun dem-ā-dem şad-selāmet*

*Daħī Zāt’iñ seniñ maħz-ı sa‘ādet
 Şeref buldu seniñ ile bu ümmet*

*Eğer gün gibi doğmasa cemāliñ
 Qalur idi bu ‘ālem içre zulmet*

*Bi-ħamdi’llah señi halk itdi Yezdān
 Seniñ kārıñ günahkāra ‘ināyet*

*Qāpuñ ‘āsīlere melce’ kılındı
 Gelür bu kapuya cümle tehī-dest*

Señi medh eylesün diller dem-â-dem

Ki zîrâ ümmete señsiñ hidāyet

Bu SEYYİD mücrimi lutf ile 'afv it

Umar mahşer günü sendeñ şafâ'at (13b/24)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Nār-ı hicraniñla yâ Rab serseri gezdim yeter

Çeşm-i giryānım tükenmez gün be gün hālīm beter

Hem derūnum Nāy-āsā şad-hezār āvāz ider

Bilmezem āhîr demimi Nāy-zen demiñ çeker

Āşiyānından uçaldan dāğ u bāğdır meskeni

Şahrā-yı hasretiñde derd-mend tozlar tozar

Āh-ı fırkat vāh-ı hasret āteşi yakdı ānı

Oldu zîrâ her cihetden sevdiğine bî-ğaber

Nāy-ı 'aşkı yaralatdıñ ideli señ istimā'

Her gice SEYYİD derdiniñ çarh-ı eflākde döner (13b/25)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Fānî dünyāya gönül aldanma gel

Köşe köşe havf idüb şaklanma gel

*Mevt hâtırdan ferâmuş itme señ
Bulduğuñ zevke bugün bağlanma gel*

*Señ müşeyyed burçlara girseñ bugün
Mevt yarın saña varmaz şanma gel*

*Nice bir düşdün bu dünyâ ardına
'Âkıl iseñ nâmını hiç itme gel'⁶⁹*

*Çünkü şâhlar çâre bulmaz ölüme
Ġâfil olma çâre vardır dime gel*

*Bir tedârik kaydına düş rûz u şeb
Ki bu günü yarına señ şalma gel*

*Ġaflet itme 'âkıbet-endîş ol
Nâr-ı düzâhlar ile señ yanma gel*

*SEYYİDÂ fikr eyle her dem mahşeri
Nefse uyma ol günü unutma gel (13b/26)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Ey Hudâyâ gel kerem kıl eyle 'arz dîdârını
Lutfuñ ile dil-küşâd it gösterüb cânânını*

⁶⁹ Der-kenâr: nâm hiç yâd itme gel

*Gülşen-i vaşlunda balsa bir gül-i ra'nā yeter
Belki bir hār-ı cefāya ger düşse dāmeni*

*Şevk-i dīdār-ı güle cānā olsa olmaz mı meşel
Bu cihān halkı diliñde Mecnūn-āsā kışşası*

*Nev-bahār olmuş vücūdu giderek itdi hāzān
'Aşık'ıñ hāli mişāli böyledir yok çāresi*

*Her kime irerse 'aşkıñ şoldurur āhir āni
Bu mudur maħbūb u ma'sūkuñ ezelden 'ādeti*

*Gerçi lāyık olmamışdır dest-i kudret şunmağa
Bāb-ı luţfuñdan umar oldu bu zahme merhemi*

*Rūz u şeb bu SEYYİD'ıñ derdinle pür-hūn gözüñü
Señ silüb sildirme ğayra budur anıñ hāceti (14a/27)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Zıkr ü tevħīdi idersiñ yā niçün ğāfil diliñ
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Emr idüb Mūsā'ya didi gel yürü señ Hızır'a var
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Şāh-ı 'ālem-gīr de olsun saña bir mürşid gerek
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Nice şāh nice bende tutdular şeyh dāmeniñ
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Gerçi 'ilm ile olursuñ 'aşrınıñ bir dānesi
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Ger tarīkat hem haqīkat n'idügin señ bilmeğe
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Señ hidāyetle dalālet yollarıñ fark itmeğe
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ*

*Var mı şeyhiñ SEYYİDĀ ol rāh-ı Hakk'ı gösterir
Şeyh-i Kāmil dāmeniñ tut anda olsun dü-eliñ (14a/28)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bī- 'aded 'aşīlere yā Rabbī ihsān idegör
Gerçi hadden aşdı hüsrān lutf-i gufrān idegör
Gel kerem kıl kūllara 'afv ile dermān idegör
Señ yaratdın hep seniñdir emr ü fermān idegör*

On sekiz biñ 'ālemiñ nām u nişānı yoķ ider

‘Ârş u kürsî hem melâik ins ü cinni yok ider
 Ehl-i cennet ehl-i düzah fışk u ta‘ât yok ider
 Señ yaratdıñ hep seniñdir emr ü fermân idegör

Pâdişâh’ım **Küntü kenz**⁷⁰e şâh iden señ fi’l-ezel
 Salţanat emrinde irmez tâ ebed saña zeled
 Hüküm ü fermanında yâ Rab sende olmaz hiç kesel
 Señ yaratdıñ hep seniñdir emr ü fermân idegör

SEYYİD’e ‘âsîlere hep ‘afv u ğufrân sendedir
 Hep bilürler bunu Şâhâ lutf u şefkat sendedir
 ‘Afv ider yâ kaħr idersin dest-i kudret sendedir
 Señ yaratdıñ hep seniñdir emr ü fermân sendedir
 (14b/29)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Māsivādan kalbi taḥhîr eyle gel
 Misk-i tevḥîd ile ta‘ḥîr eyle gel

Varlığıñ yok eyle tevḥîd ile señ
 Maḥv olunca zıkr ü tevḥîd eyle gel

⁷⁰ “Gizli bir hazine idim bilinmeyi istedim; bilineyim diye kâinâtı yarattım”. Mutasavvıfların ilâhî aşkın kaynağı olarak gösterdikleri bu hadisin tahriri için bkz., Sehâvî, a.g.e., s. 522,(h.no: 838) ; Aliyyü’l-Kârî, a.g.e., s. 269,(h.no: 353) ; el-Aclûnî, a.g.e., II, s.132,(h.no: 2016); bu konuda geniş bilgi için bkz. İbn Haldun, *Tasavvufun Mahiyeti-Şifau’s Sâil*, (haz. Süleyman Uludağ), İstanbul, 1984, s. 193; İsmail Hakkı Bursevî, *Kenz-i Mahfî*, Sad: Abdulkadir Akçiçek, İst. 1986; Erzurumlu İbrahim Hakkı, *Marifetnâme*, I -IV, (Sad: Turgut Ulusoy), İstanbul, I, 1987, s. 11; Aziz Mahmud Hüdâî, *Hulâsatu’l-Ahbâr*, İstanbul, (haz. Kerim Kara), 1994.

*Ḥubb-i dūnyā ile oldun nice dem
‘Ākıl iseñ ḥubb-i tebdīl eyle gel*

*Gice gündüz āl ele tesbīhini
Dem-be-dem zikrini teksīr eyle gel*

*Nice bir muzlīm idersin ḳalbini
Nūr-i tevḥīd ile tenvīr eyle gel*

*Zīnet-i dūnyāyı terk it merd iseñ
Kendūni zikr ile tezyīn eyle gel*

*Rūz u şeb ḡafletle olma SEYYİDĀ
Giceler nevmiñi taḳlīl eyle gel (14b/30)*

2 MEFĀİLÜN

*Seniñ luṭfuña ḡāyet yoḳ
Kerem eyle kerem eyle
Hem ‘afvıña nihāyet yoḳ
Kerem eyle kerem eyle*

*Hezār kere ḡünahım var
Seniñ gibi İlāh’ım var
Ne ḡām böyle penāhım var
Kerem eyle kerem eyle*

*Velî nâ-şādımı şād it
Cehennemden hem āzād it
Bu 'iṣyān derdine dād it
Kerem eyle kerem eyle*

*Resül'üñ hem Ḥabîb'inîdir
Günahkâra Şefî'inîdir
Îlâhâ ol Kerîm'inîdir
Kerem eyle kerem eyle*

*Seniñ gibi Ḥudâ var mı
Bu SEYYÎD'e devâ var mı
Benim gibi gedâ var mı
Kerem eyle kerem eyle (14b/31)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Fitne-kâr dünyāya aldanma göñül
Ḥîle-kârıñ nārına yanma göñül*

*Ḳurdu Ḥak āb üstüne bünyādını
Bağma aniñ señ dümenine göñül*

'Ākıl ol bağma aña señ Ḥakk'ı gör

.....⁷¹

⁷¹ Beytin ikinci mısraı eksiktir.

*Nice dil görüb aldandılar
Aldanub bâkî kalur şanma gönül*

*Kizb ile tezyîn ider kendüsini
Yanlub señ aña bağlanma gönül*

*Ey gönül gel şāg u şola itme meyl
Doğru ol señ eğriye bakma gönül*

*Gösterir 'arz-ı muhabbet şüretā
Bî-vefādır i 'timād itme gönül*

*Māl u mülküm var deyüb şalındılar
Ġaflet idüb şalınub gezme gönül*

*Nice bāyı şāh ider şāhı gedā
Cāh ile şād u ğamla aqlama gönül*

*İş ü 'işret ile her dem oldular
Böyle fānî 'iş ile olma gönül*

*Fānīye bâkî denilmez SEYYİDĀ
Gtdiler hep şakınub dime gönül (15a/32)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ol Habîb-i Kibriyâ'nın doğduğu şebdir bu şeb⁷²
Çün vücûdu Fahr-i 'Âlem olduğu şebdir bu şeb*

*Gösterüb âfâk-ı rahmet mâh-tâb-ı rahmeti
Bu cihân kim rahmet-i Mevlâ ile tâbdır bu şeb*

*Bu gice Hâk 'âleme bahş itdi mâh-ı rahmeti
Rahmet-i Mevlâ ile tâbân olan şebdir bu şeb*

*Müjdeler olsun ki şeb-gîri cihân u 'âleme
Kim Muhammed ümmeti sîrâb-ı rahmdır bu şeb*

*Defter-i a 'mâl-ı ümmet pür-rahımdır 'afv ile
İsm-i Gaffâr ile mumzât olduğu şebdir bu şeb*

*Maqdem-i Fahr-i Cihân'ı eyleyüb ızhâr-ı Hâk
'Âlem anuñ hep kudümüyle müşerrefdır bu şeb*

*Çün zemîn ü âsumândan zulmeti ref' itdi hep
Hem bu dünyâ tâb-ı Aḥmed ile tâbândır bu şeb*

⁷² Der-kenâr: Fahr-i 'Âlem Muştafâ'nın doğduğu şebdir bu şeb

Nûr-i Aḥmed ile dünyâ dolduğu şebdir bu şeb

*On sekiz biñ 'ālemiñ ĩcādına bā'ış olan
SEYYİDĀ Fahr-ı Cihān'ıñ geldiği Şebdir bu Şeb (15a/33)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Zülfünüñ her bir telinde bağlı bin cānān var⁷³
BāŐ virür yoluñda aniñ nice nĳk biñ cān var*

*Ol ŐehinŐāh-ı ezeldir aña olmaz hiĳ mişl
Ķapusuñda bend olmuş Şad-hezār sultān var*

*Her ne ister ise ider dest-i ĳudret āndadır
'Afv u ĳahriyla meŐtūr emriyle fermān var*

*Cümle maĳlūk taĳt-ı emrinde musaĳĳhardır aniñ
Gör ĳuzūrunda kurulmuŐ nice biñ dĳvān var*

*Cümle fermān-ber aña ĳükmüñde yoĳdur pes ü ĳirā⁷⁴
Rüz-i maĳŐer nice maĳzün Şad-hezār Őādān var*

*Ehl-i cennet istirahat üzredirler dāimā
ĀteŐ-i dūzaĳda lakin Őayısız giryān var*

*Bĳ- 'aded cürmüyle 'iŐyān fiŐĳ ü ĳüsrān bendedir
Böyle nā-Őāyān iŐimden ĳorkaram nĳrān var*

⁷³ Der-kenār: cānān / insan

⁷⁴ Der-kenār: yokdur pes ü ĳirā / olmaz yok demek /Vezin hatalı

*Yâ İlâhî señ 'ināyet eyle SEYYİD mücrime
Nafh-ı sūr olub o dem ki ağlaşur 'uryān var (15b/34)*

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Kapuñda cümle ümmetler gedādır
Seniñ kār bilüler hep vefādır
Şefā 'atle cihān-gīr ol revādır
Şefā 'at kıl şefā 'at kıl şefā 'at*

*Eğer olsa Cenāb 'iñdan şefā 'at
Görürler bendeler rû-yi selāmet
'Uşāta budurur ancak sa 'ādet
Şefā 'at kıl şefā 'at kıl şefā 'at*

*Bugün bir bendeden olsa isāet
Umar senden kıyāmetde 'ināyet
Kemāl-ı luţufla olmaz nihāyet
Şefā 'at kıl şefā 'at kıl şefā 'at*

*Eğer sendeñ ger olmazsa terāhḥüm
Görülmez mi çekmez mi teellüm
Hudā 'ya it şefā 'atle tekellüm
Şefā 'at kıl şefā 'at kıl şefā 'at*

*Seniñ ümmetleriñ içre gedāsı
Bu SEYYİD 'dir anıñ var bir ricāsı*

*Ola kārı dem-ā-dem Haḳ rızāsı
Şefā‘at ḳıl şefā‘at ḳıl şefā‘at (15b/35)*

NA‘T

4 MEFĀİLÜN

*Ġubārıña deġişmem bu cihānı yā Resūla‘llah
Seniñ bir müyına almam cinānı yā Resūla‘llah*

*Şarāb-ı ‘aşḳ ile mestem idüb meddile āhı ben
Zemīn ile göremem āsūmānı yā Resūla‘llah*

*Cenāb‘iñdan cūdā olmak seniñ Şāhā ne müşkildir
Geçen hicriñle istemem zamānı yā Resūla‘llah*

*Şefā‘at ni‘metiñ ḥanıñ çü señ açdıñ günahkāra
Cihaniñ mülküne virmem o ḥānı yā Resūla‘llah*

*Nübüvvet şanıñ mührü seniñ nāmiñla maḥkūkdur
Hezār sīm ü zere şatmam bu şānı yā Resūla‘llah*

*Nigāh-ı ‘afv ile bir kez nazār ḳılsan bu SEYYİD’e
Girüb dūzaḥlara yaḳmam bu cānı yā Resūla‘llah
(15b/36)*

2 MEFĀİLÜN FEÜLÜN

Cemāl‘iñ şu‘lesi tıtdu cihānı

Görürse kûl olur Yusûf bu ânı

*Bu hüsn-i hûlk ile señ bî-bedelsiñ
Bu bâbda kimseniñ yoğdur gümânı*

*Gül-i hamrâ görüb hüsnüñ kızardı
Saña olmaz güzel vechiñde şânî*

***Şefî'ü'l-müznîbin** señsiñ Hudâ'ya
Cihânda cümleñiñ cân içre cânı*

*Seniñ kârîñ şefâ'atdır kamûya
Diler senden günahkârân emânı*

*Çâşîñ mihrâbına her kim teveccüh
İderse ol oğur **Seb'ü'l-meşânî**⁷⁵*

*Kitâb-ı ma'rifet sende bulundu
Bilindi hep nice müşkil me'ânî*

*Saña ta'lîm ve tahsîle ne hâcet
Haqîkat 'ilmiñiñ señsiñ mekânı*

Ne deñlü rû-siyâh ise bu SEYYİD

⁷⁵ “Seb'an mine'l-mesâni”(Hicr, 15/87). Yaygın görüşe göre Fatıha Sûresi kastedilir.

Şefâ'at kıl cinâne señ ko ânı (16a/37)

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Sinn ü sālīm gitdi elden ān be ān
Ġaflet ile geçdi her rüz u şebān
Bī-vefā dūnyāya düşdüm nā-gihān
Ġaflet itdim ġāfil oldum el-emān*

*Ḳande Allah ḳande ben ey 'āşıkān
Ḥıl'āt-ı ġufrān geymişem emān
Oldu baña olacak itmem ġümān
Ġaflet itdim ġāfil oldum el-emān*

*Ṭāş ile bāşım urulsa her zamān
Baña zīrā dūzāḥ olmuşdur mekān
Böyle ḳaldım ola mı me'vā cinān
Ġaflet itdim ġāfil oldum el-emān*

*SEYYĪD'İN bī-çāre ġāfil yürüdüm
Penbe-i ġafletle çeşmim bürüdüm
Nefse uydum nāra cismim sürüdüm
Ġaflet itdim ġāfil oldum el-emān (16a/38)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Derd ile yārān olub fikr-i devādan geçmişem
‘Aşk ile sūzān olub ğayrı hevādan geçmişem*

*Rūz u şeb dil oldu dergāh-ı Hudā’nuñ sāili
İ’tizār u ihtiyāc-ı ‘ümerādan geçmişem*

*Şarınub bir köhneye ben sīne ‘uryānum bugün
İftihārım bir ‘abādır ben kabādan geçmişem*

*Neyelerem fānī cihānı señ cihān-ārā yeter
Hiç nigāh itmem sivāya ol belādan geçmişem*

*Bu cihān içre ħarābam devlet-i ‘ukbā benem
Zīnet-i dünyāyı bilmem bu şafādan geçmişem*

*‘Aşk-ı yāri bulalı bīġāneye itmem nazar
İstemem aġyār-ı Haqq’ı āşinādan geçmişem*

*Sīm ü zer kaydı tükendi isteyüb almam ele
SEYYİDĀ şāh-ı kabāyem māsivādan geçmişem (16a/39)*

İLĀHI

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

*Kudūmuñla münevverdir dü ‘ālem
Şafā geldiñ kerem-kārā Muḥammed
Vücūduñla müşerrefdir her ādem*

Şafā geldiñ kerem-kārā Muḥammed

Nübüvvet baḥriniñ durr-i yetīmi
Şafā ‘at ehliniñ şadr-ı Kerīm ‘i
Cihaniñ şu ‘le-dār bedr-i munīri
Şafā geldiñ kerem-kārā Muḥammed

Eğer virseñ şefā ‘atle meserret
Gider ehl-i kebāirden bu mihnet
Umar sendeñ hem ‘āşīler şafā ‘at
Şafā geldiñ kerem-kārā Muḥammed

Risālet bāğının servī isen señ
O bāğın hoş қоһār gülü isen señ⁷⁶
Cihāna ser te ser bülbülü sensiñ
Safā geldiñ kerem-kārā Muḥammed

Çü halk itdi señi ol Rabb-ı Hallāk
Şefī‘ü ‘l-müznibīn olduñ ne elyaқ
Bu SEYYİD bendeñe şafkatle baқ
Şafā geldiñ kerem-kārā Muḥammed (16b/40)

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Nār-ı ‘işyān canıña kār eyledi

⁷⁶ Der-kenār: O bāğın hoş қоһār bir gülü isen señ

*Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem
Umarım ki kabriñi var eyledi
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Çün⁷⁷ ezel ahdine itmezsın vefâ
Yâ niçün ervâh iken didüñ belâ
Ğaflet itdiñ canıña virdün cefâ
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Señ hevâ-yı nefse uyduñ çok zamân
Dâimâ ğafletle oldun şādumân
Ağla her dem inleyüb dil el-emân
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Ağla her dem inleyüb dil el-emân
Dimediñ yâ Rabb u yâ Haqq el-emân
Çün ecel geldikde aña yok (gümân)⁷⁸
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Yâr-ı Bâkî ile hem-dem olmadın
Ağlayub arayub ânı bulmadın
Elde her ân emr-i Haqq'ı tutmadın⁷⁹
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

⁷⁷ Der-kenâr: Señ

⁷⁸ Hece eksik olduğundan, “gümân” kelimesi tarafımızdan konulmuştur.

⁷⁹ Der-kenâr: Yâ niçün emrini her dem tutmadın

*Bilmedin mi āhiri mevt yok mudur
Nısf-i 'ömrü Hakk'a şarfin çok mudur
Ol güzel Allah'a yol uzak mıdır⁸⁰
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Hak Muhammed hürmetine 'afv ide
Ol Resül-i Muşafâ'ya bahş ide
Hem anıñla rüz-i mahşer cem' ide
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*Çok kerem-kārā Hudā'dır ol İlāh
'Afvı olmuş cümleye anıñ penāh
Var kapusuñda anıñ var eyle āh
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem*

*SEYYİDĀ geçdi zamanıñ nefis ile
Gel niyāz it Hakk'a dāim derd ile
Şon demiñ bārī olaydı Zikr ile⁸¹
Ağla ey dil vaqt-i hirmândır bu dem (16b/41)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Āsitān-ı Muşafâ'ya intisāb ister gönül
Bār-gāhından dahī hem feth-i bāb ister gönül*

⁸⁰ Der-kenār. Yol uzak mıdır/vuslat yok mudur.

⁸¹ Der-kenār: Bilmezem hāliñ n'ola heves ile

*Hāk-i dergāhına dāim yüz sürüb yalvarmağa
Aḥmed-i Muḥtār gibi ‘ālī-cenāb ister gönül*

*Eşiğiñde zerr-i ḥāki kulu kurbānı olub
Cümle şāhān-ı cihāndan ictināb ister gönül*

*Yağdı sīnem üstüne hicr ü firākıñ özge nār
Baḥr-i fazlıñdan daḥī bir katre āb ister gönül*

*Nice bir dursun fenā bāğiñda cānım bülbülü
Gülistān-ı dostā dāim incizāb ister gönül*

*Ḥaylī demdir bu firākıñ āteşi yağdı beñi
Anın ‘çün **İrci**⁸²yle ḥiṭāb ister gönül*

*Pādişāhā rū-siyāhım ile rūber olmağla
Señ mihr-i tābānı her dem bī-ḥicāb ister gönül*

*Ağlamakdan gözlerim döndü yeme şām u seḥer
Tütüyā-yı dīde olur bir türāb ister gönül*

*Dilde tākat kalmadı ḥayrān-ı ‘āşık olalı
SEYYİDĀ dermān olur derde cevāb ister gönül (17a/42)*

⁸² Fecr/28: “Sen O’ndan razı, O da senden razı olarak Rabbine dön!”

İLĀHĪ**4 MEFĀİLÜN**

*Seniñ ‘aşkıñ gezer cānā derūnumda taraf taraf
Çıkar āhim buhāri āsumāna hem taraf taraf*

*Yanar mı haşre dek āyā gönülde āteşiñ her dem
Onulmaz açdığıñ yāre bu sīnemde taraf taraf*

*‘İmāret-hāne-i kalbim yıkıldı hep türāb oldu
Ġam u ekdār-ı hicriñle harāb oldu taraf taraf*

*Nice demdir bu haste-dil enīn ü zār ile kaldı
Hem āh-ı demdemem tutdu cihāni hep taraf taraf*

*Benim beytü’l-hazān içre fīgān u āh iden her dem
Gönülde āteş-i ‘aşkıñ yanar cānā taraf taraf*

*Benim mecnūn u hayrāniñ görelden haṭṭ-ı ebrūnu
Ararım señ dilārāyı cihān içre taraf taraf*

*Tükenmez giryesi her dem bu ‘āşık SEYYİD’iñ cānā
Göz-i pür-hūnuña bak kim akar dāim taraf taraf (17a/43)*

İLĀHĪ**2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN**

Ezelden virileñ mey ü piyāle

Beni sekrân idüb koydu melale

*Benem bî-çâre vü şeydâ vu mecnûn
Ne mümkindir gide benden bu nâle*

*Yanar her şeb seniñ 'aşkıñla cānım
Nazar eyle Efendim gel bu bale*

*Señi arzu ider göñlüm dem-â-dem
Beni bîgâneye kıлма havâle*

*Gökler devrân ider durmaz beher dem
Yüzünde görünen haţtıyla hâle*

*Çûluñ SEYYİD seniñ derdiñle yandı
Muğaddermiş nedir çâre bu hâle (17b/44)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bülbülâ gel söyle feryādına ne oldu sebab
Señ gül-i terden cüdāsın iftirāk oldu sebab*

*Nâle vü feryād u āhuñ bağrımı deldi benim
Āhla gül-büyi mi yâ rengi oldu sebab*

Ne 'aceb dertdir bu derdiñ nâlişiñ yetmez seniñ

Bir gül-i handāna ‘aşkıñ zārıña oldu sebeb

Bāğ u bustāna düşürdü çün gülüñ derdi señi

Bildim āhır ‘andelibim zāre bu oldu sebeb

Āşinān-ı dosta pervāz itme maṭlūbuñ mudur⁸³

*Söyle Allah ‘aşkına señ SEYYİD’e ne oldu sebeb
(17b/45)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Pādişāh’ım bī-hisābdır fışk u ‘ișyānım benim

Hem çoğaldı ey penāhım cürm ü hüsranım benim

Bī-‘āded nișyān ile payān yoğ i ‘zār ile

Her seher ilticā ile dil ü cānım benim

Yā İlāhī nār-ı dūzahdan beni hıfz eyle señ

Çün yüzüm yok ‘arç-ı hāle ulu Sulṭān’ım benim

Hasretā derdā ki a ‘māl-ı siyāhdır her ișim

Saña lāyık çün keremdir yüce Sübhān’ım benim

‘Arç-ı a ‘lā gibi her gāh nūr olur kalbim ebed

⁸³ (Āşiyân-ı dosta....) olması gerekir.

Gâh gâh muntâzır olursa bâl u perrânım benim

İlticâya yok yüzüm dergâha tuşam ben ânı

Çok günah itdim kâpuñda ey Şeh-i Şâh 'ım benim

'Abd-i mücrimdir bu SEYYİD lâyıķ-ı tãrd u 'azâb

Bildi şimdi cürmünü 'afv eyle Hünkâr 'ım benim (17b/46)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Pâdişâh 'ım kılma 'āsī kûluñu redd-i ebed

'Afvını ümmîd idüb ben saña geldim yâ Şamed

Yüzümü dergâha urdum çün za 'îfîm kıl meded

Pâdişâh 'ım kılma 'āsī kûluñu redd-i ebed⁸⁴

Derd ü 'aşkıñla dem-â-dem gör ki hicrân içreyim

Süz-i şevkiñle Hudâyâ sîne 'uryân içreyim

Bülbül-i bâğ-ı belâyım böyle nâlân içreyim

Pâdişâh 'ım kılma 'āsī kûluñu redd-i ebed

'Abd-i sâildir bu SEYYİD ol Ġânî dergâhıña

Bilürem ki cümle eyler hâlini 'arz Şâh 'iñna

Gice gündüz ben dağî efgân katdım âhıña⁸⁵

⁸⁴ Der-kenâr: Kılma red 'āsī kulun isem de Şâh 'ım ebed

⁸⁵ Der-kenâr: Rüz u şeb efgân katdım ben de süz-i âhıma

Pādiṣāh`im kılma `āṣī` kũluñu redd-i ebed (18a/47)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ḳādir-i muṭlak Ḥudā`sın ben de `āṣī` kũlunam
Hem gũnah-kāram beherdem dimez maḳbũlunam
Baña raḥm it nefsimiñ şeyṭānımıñ me`mũriyam
Her ne eylerseñ revādır ben hevā maḡlũbiyam*

*Yā İlähī bunca a`dā aldı her eṭrāfımı
Hem hevā rāhına taṭbik eyliyorlar kārımı
Cürm ü `iṣyān eyledim ben rüz u Şeb aḥvālımı
Her ne eylerseñ revādır ben hevā maḡlũbiyam*

*Ol Ḥabīb`iñ ḥürmetine beni `afv it dü-cihān
Rüz-i maḥşer defter-i a`mālımı setr it hemān
Gel kerem kıl bendeni `afv eyle yā Rab el-emān
Her ne eylerseñ revādır ben hevā maḡlũbiyam*

*Mübtelā kũllar ne kıl sun derdlere dermān seniñ
Çāre teslīm ü rızādır ḥüccet ü burhān seniñ
Kimden istimdād idem ben kũl seniñ fermān seniñ
Her ne eylerseñ revādır ben hevā maḡlũbiyam*

*Cümle aḥvālım saña ma`lũm olur her rüz u Şeb
Bilürem ben fışk u `iṣyān oldur a`mālımda hep*

*SEYYİD'in bildim kâpuñda i'tirâf olmuş edeb
Her ne eylerseñ revâdir ben hevâ mağlûbiyam (18a/48)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂ'LÜN

*Pâdişâh-ı bî-zevâl evveli yok Kibriyâ
Ey Ehad-ı lâ-yezâl âhîr yok ve'y Hudâ*

*Şâh-ı Celîl ü Cemîl sendedirür çün 'a tâ
Hâlîk-ı nûr-u zulem mübdi '-i arz u sema*

*'Âlem hep muhtevi' oldu vücûduñ Hudâ
Kudret-i bî-intihâ hikmet-i bî-müntehâ*

*Hâyı-yı Kadîm ü kâdr-ı vaşfidurur hem 'alâ
Mâlik-i' yevmi 'l-kıyâm Gâfir-i cürm ü ha tâ*

*Pâdişâhâ SEYYİD'in tutdu yüzüñ çün saña
Ânı 'afv eyle señ hem dahî rûz-i cezâ (18a/49)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Cürm ü 'işyân ile doldu arz ile gök arası
Nâr-ı dûzah oldu cânâ cismimiñ her pâresi
Âteşe yakdı beni hem nefsimiñ her pâresi
Çâresiz kaldım İlâhî çâresizler çâresi*

*Vādī-yi hayretde kaldım ey Kerīm senden meded
Çünkü erham gayrı yokdur isteyem andan meded
Pādişāh 'ım bilürem ki kimseden yok bir meded
Çāresiz kaldım İlähî çāresizler çāresi*

*Dāmenim pāk eyle Şāhā eyle sâhib-ihtirâz
Budurur dergâhına her rûz u şeb 'arz u niyâz
Señ 'ināyet eyle yâ Rab SEYYİD'e ol çāre-sâz
Çāresiz kaldım İlähî çāresizler çāresi (18b/50)*

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dimezem ben kim Hudā'nın sevgili maḥbūbıyam⁸⁶
Belki mecbūr-i hevāyem nefsimin maḡlūbıyam⁸⁷
Sicn-i şehvet içre kaldım ṭab 'ımıñ maḥbūbıyam
Baña 'iṣyānım yeter ki ben Hudā maḥcūbıyam*

*Yâ İlähî ben bu 'iṣyān içre kaldım dem-be-dem
Rûz u şeb nâr-ı caḥîme cānı yaḡdım neyleyem
Hem ṭarîḳ-i cürm ü ḥüsrāna giren her dem benem
Baña 'iṣyānım yeter ki ben Hudā maḥcūbıyam*

⁸⁶ Der-kenār: Dimezem ki sevgilim ben Hudā maḥbūbıyam

⁸⁷ Der-kenār: Nefsimin mecbūriyem belki hevā maḡlūbıyam

*Bende 'iştân u isâet sende ihsân u kerem
 Be sebebden çün revân oldu gözümdeñ kanlu nem
 SEYYİD'i nârîñdir yakşıñ müsteħakdır ne diyem
 Baña 'iştânım yeter ki ben Hudâ maħcübıyam (18b/51)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nice demler şabr ide bî-çâreler
 Hañçer-i firkatde gönli yâreler*

*'Aşık olan miħnetinde söylese
 Bilir dayanmaz aña señg-i hâreler*

*Dîdesi âlûdedir hem kan ile
 Her gice bağrını 'aşık pâreler*

*Bu cihânda görmedim bir ħande-dil
 Halk-ı 'âlem cümlesi ħam-hâreler*

*SEYYİDĀ señ 'aşk-ı Hakk'ı bil 'atâ
 Ĥubb-i dünyâ ħalbi zîrâ ħareler (18b/52)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bendeni señ râh-ı vaşla bir dem irşâd itmedin
 Hem daħî hicrân u ħamdan hergiz âzâd itmedin*

*Saňa yalvardım yaqardım gönümü şād itmedin
Bunca feryādım işitdin baňa imdād itmedin*

*Bülbül-i cânım hezārān āh u efgān eyledi
Gülistān-ı bāğ-ı ‘aşkda nice nālān eyledi
Hasretiñle kanlu yāşı gözde ‘ummān eyledi
Bunca feryādım işitdin baňa imdād itmedin*

*Āh u zār u nālem ile bu cihān dolmuş iken
Hāke döndüm tende rūhum bir nefes kalmış iken
Hem daḥī bu cān u bāşı ben fedā kılmış iken
Bunca feryādım işitdin baňa imdād itmedin*

*Nice biñ biñ mātem itdim baňa kat ‘a baqmadın
Hātır-ı nā-şādımı hem daḥī aslā şormadın
Sīnemi çāk eyledim derdiñle devā itmedin
Bunca feryādım işitdin baňa imdād itmedin*

*Fırkatiñle gözlerimi kān ile yāş eyledim
Haylī demdir zār u efgānı da yoldāş eyledim
Dīdeden atdım bu ḥābı yaşadığım taş eyledim
Bunca feryādım işitdiñ baňa imdād itmedin*

*‘Aqlımı yağma idüb ‘aşkıñla ser-hōş eyledin
Ağladub hem iñledüb hicriñle bīhūş eyledin*

*SEYYİD-i bî-çāreyi her dem ferāmuş eyledin
Bunca feryādım işitdiñ baña imdād itmedin (19a/53)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ağla ey dil señ dem-i fırkatde kim hōşdur baña
Ağla her şām u seherde çün saña budur devā*

*Hicr elinden ‘ālem içre nice ‘āşık ağladı
Eşiği tāşına bāşıñ koy budurur saña sezā*

*Yüz urub dergāh-ı Haqq’a eyle feryādın müdām
Rāh-ı dosta sālîk ol hem cānını eyle fedā*

*Māsivāyı terk idiüb dāru’l-fenādan giç hemñ
Tālîb olma bî-vücūd ol budurur resm-i fenā*

*Cāme-i fakr u fenāyı şāh-ı devrān neylesün
Girmeyen meydān-ı ‘aşka istemez fakr u fenā*

*Eyle bir pīriñ der’inde ‘ömr-i ifnā bir zamān
Señ de elbetde olursuñ bu fenāya āşınā*

*Nefs ile şeytān-ı ma’dūm ile durma rüz u şeb
İkisi kayd oldu zīrā rāh-ı ‘aşkına saña*

*Neşnini bîgâne şanma cürmüne budur sebeb
Kimseye töhmetle bakma çün saña töhmet reva*

*SEYYİDĀ ağla dem-ā-dem bāb-ı Hakk'da señ de kim
Ağladır 'aşıklarını 'ādet itmiş dāimā (19a/54)*

İLĀHĪ

3 FĀLĀTÜN FĀİLÜN

*Gice gündüz iñledir derdiñ beni hem ağladır
Hasretiñle dīde-i pür-hūnuma dem ağladır*

*İftirāk u hasretiñle zārīyem Mecnūn-veş
Āteş-i 'aşkıñ dahī bu çeşmime nem ağladır*

*Bendesiyim señ şeh-i 'ālī-hūbanıñ rüz u şeb
Cürm ü 'işyānum günahım rū-siyāhım ağladır*

*Bende hüsrān u hañtiet sende ğufrān u lutf
Anıñ 'çün fısk u 'işyānum ve günahım ağladır*

*Ben yemm-i firkatde kaldım hicriñ ile pür-ğamım
İftirākıñ SEYYİD'i Cānā dem-ā-dem ağladır (19b/55)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Aşk u derdiñ ile dīvāne dilim

Bâğ-ı 'aşkıñda dañı bir bülbülem

*Bilmezem ben gecemi gündüzümü
Hicriñ ile dem-be-dem hem pür-gamem*

*Ger iderseñ hâl u hâtırdan su 'âl
Hasretiñle her seherde ağılarem*

*'Aşık'ıñ mañlıbu⁸⁸ ma 'şükdur hemîñ
Ben dañı bigâneye meyl itmezem*

*Zât'ıñ olmuşdur murādım dāimā
Ben seniñ 'aşkıñdan aslā dönmezem*

*Her ne deñlü cevr iderseñ SEYYİD'e
Çünkü dil sevdi señi ayrılmazem (19b/56)*

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*'Avālim saña ey cān-ı cihān-ārā musahħhardır
Ġubār-ı na 'liñ ey nūr-i İlāhī şems-i enverdir⁸⁹*

Semāħat na 't-ı Zāt'ıñdır Nübüvvet elzem-i şāniñ

⁸⁸ Divân'da mañlıb olarak yazılıdır.

⁸⁹ Der-kenār: Ġubār-ı na'linin nūru güneş-āsā münevverdir

Daḥī Levlāk ile ḳadriñ her eṣyādan müreffa ‘dır⁹⁰

*Cemāl’iñ ‘ālem-ārādır güneş nūru deđil zerre
Meṣām-ı cān-ı ‘āşıḳla nesīminden mu ‘attardır*

*Seniñ ṣanıñ Hudā-yı zü’l-Celāl idrāk ider ancak
Ne ki dinse ṣenā’-yı Haḳḳ gene a’lā vu ber-terdir*

*Ḳuluñ SEYYID eyā Şāhā eṣiđiñe yüzüñ sürdü
Ḳāpuñda sāil-i cūduñ daḥī kemter ü aḳḳardır⁹¹ (19b/57)*

TAHMİS

3 FĀİLĀTÜN(FEİLĀTÜN) FĀİLÜN(FEİLÜN)

*Mest-i ‘aşḳıñ görür ise meh-i vechinde ḳāşı
Her seher ḥūn ile ālūde ider gözde yāşı
Baḳma āyīneye ṣūret mi olur Zāt’iñ işi
Çün doğub tutdu cihān yüzünü ḥüsnüñ güneşi
Kim ola sevmeye bu vecihle señ māh-veşi*

*Bār-gāhuñ derine bāşını kimler ḳor ise
Āteş-i ‘aşḳıñ ile gönü daḥī ḳaynar ise
Fi’l-aşıl-da bu cihānda bende-i kemter ise
Señ emīre ḳūl olan her ne ḳadar müdbir ise
Bende-i muḳbil olur mişl-i Bilāl-i Ḥabeşī*

⁹⁰ Der-kenār: Daḥī Levlāk ile ḳadriñ seniñ ṣāhā müreffa ‘dır

⁹¹ Der-kenār: Ḳāpuñda sāiliñdir cümleden ednâ vü aḳḳardır

*Bir işāret ile oldu iki şaḡ māh-ı cihān⁹²
 Böyle i‘cāz ile sende olamaz vallāh gümān
 Mu‘cizātūñ ile her dem buluyor cümle⁹³ emān
 Barmağıñdan aḳıdub āb-ı revān bahş-i revān
 Nice yüzbiñ kişiden ref‘ idisersiñ ‘aṭaşı*

*Çü seniñ ḥanıña her kim ki olursa bi‘l-ḥaḡḡ
 Ni‘met-i ḥubb bulur çünki budur da‘vet-i Ḥaḡḡ
 Lîk ṭabḥ ile muḥabbet saña maḥşūş ancak
 Dibek-i ḥikmetde pişürdi çü señg sevgili Ḥaḡḡ
 Cebrāil olsa n‘ola maṭbahıñıñ ḥīme-keşi*

*Nūr-i vechiñ bu cihānı bürüdü şöyle ki señ⁹⁴
 Nev‘-i ādem deḡil ancak heme ḥalkdan aḥseñ⁹⁵
 Hem Ḥasībā bunu iḡrār idiyor cümle lisān
 Türk ü Kürdī vü ‘Acem ü Hindī bilür bunu ki señ
 Hāşimī’sin ‘Arabī’sin Medenī’sin Ḳureyşī*

*Nice ‘āşık ḥadarı terk idüb olsa seferī
 Daḡī Veyse‘l-Ḳarānī-veş dökesin düreri
 Bu ‘aceb mi saña teşḥīr ide şems⁹⁶ ü ḳameri*

⁹² Der-kenār: māh / şems ; “ ...ve ay yarıldı..”(kamer, 54/1).

⁹³ Der-kenār: cümle / herkes

⁹⁴ “Seni kendi nûrumdan, diğer şeyleri de senin nûrundan yarattım”. Tahrirci için bkz. Hâkim, Mustedrek, II, s. 600 (h.no: 4175); Müsned, IV, s. 127; İbn Hibbân, el-İhsân, XIV, s. 312-13 (h.no: 6404); el-Aclûnî, a.g.e., I, s. 265 (h.no: 827).

⁹⁵ “Muhammed beşerdir, ancak herkes gibi deḡil”.

⁹⁶ Der-kenār: Şems ü / Allah

*Señsiñ ol püşt ü penāh-ı melek ü ins ü perī
Enbiyā'nın güzeli sevgilisi hūb u hōşī*

*Bu cihānda saña her kim ki uyar server olur
Uymayan dūzaḥ içinde ki kalur ahḳar olur
Böyle ḥāin ne 'aceb kāfir hem ekfer olur
Üzülür 'ırḳ-ı Ebū Cehl gibi ebter olur
Señ Ebū'l-Ḳāsım ile her kim iderse güreşi*

*Yerdeki da 'vetiniñ şaydı çıkar idi göḡe
Şer'-i icrāda anıñ mişl ola mı hiç özüne
Daḥī hem nūr idi Zāt'ı aña olmaz gölge
Yerdeki da 'vet fevt ola gidem deyü göḡe
Beline baḡladı ol nūriyle sāye tāşı*

*'Andelib eyledi Cibrīl seniñ Ḥaḳḳ gülüne
SEYYİDĀ Nūr u Duḥān⁹⁷ı hem oḳur ol yoluna
Daḥī virddir niceniñ ins ü melekler diline
Ve'd -duḥā verdine Ve'l-leyl oḳurum sünbülüne
Rūşenī virdi budur⁹⁸ Külle ḡadātın ve 'aşıyy⁹⁹
Böyle i'cāz ile olmaz saña vallāhi gümān (20a/58)*

⁹⁷ Kur'ân'ın 44. Suresi olup, Mekke döneminde inmiştir. 59 âyettir.

⁹⁸ Esas nüshada "Rūşenī virdi būd" yazmaktadır.

⁹⁹ "Rızâsını dileyerek sabah akşam Rablerine duâ edenlerle olmak için elinden gelen çabayı göster. Dünya hayatının çekiciliğine meylederek gözlerini onlardan çevirme! Bizi anmaktan kalbini gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye boyun eğme!" (Kehf/28)

TAHMİS**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Ey Cemāl-i ‘ālem-ārā āfitāb-ı pür-ziyā
Nūr-i şem‘-i meclis-i İsrā Habīb-i bā-şafā
Hem nedīm-i bezm-i Dārā ‘andelib-i hōş-edā
Āfitāb-ı şubh-ı Mā-evhā¹⁰⁰ Habīb-i Kibriyā
Māhtāb-ı şām-ı Ev-ednā¹⁰¹ Habīb-i Kibriyā*

*Encüm ü şems ü kamerdir nūrunuñ bir zerresi
Hüsn-i Yūsuf’dur seniñ hem hüsnünüñ bahānesi
Şad-hezārān oldu Cānā ‘aşkıniñ mestānesi
Cevher-i gül-tāb-ı sūzi mihriniñ pervānesi
Şem‘-i bezm-i leyletü’l-İsrā Habīb-i Kibriyā*

*Ey hakīkat gülşeni gülzār-ı şer‘in bülbülü
Bū-yi ‘anberden mu‘allā bāğ-ı hüsnüñ bir gülü
Cümle āyāt-ı İlāhī nāṭık-ı vaşfiñ belī
Ve’d-**duhā** vaşf-ı gülü **Ve’lleyli** şerh-i sünbülü
Bāğ-ı **Yāsin**¹⁰² ravzā-yı sırr-ı **Ṭaha**¹⁰³ Habīb-i Kibriyā*

¹⁰⁰ Necm/10: “Fe evhā ilā abdihi mā evhā” -Böylece Allah kuluna vahyedeceğini vahyetti-

¹⁰¹ Necm/9: “Fe kâne kabekavseyni ev ednā”-(Peygambere olan mesafesi) iki yay aralığı kadar, yahut daha az oldu-

¹⁰² Kur’ân’ın 36. suresidir. Mekke döneminde indirilmiştir. 83 ayetten oluşur ve adını ilk ayeti olan “Ya-Sin” harflerinden alır.

¹⁰³ Kur’ân’ın 20. suresidir. Sure 135 ayetten oluşur.

*La 'l u gevher süllem ü mi 'râcınıñ her pāyesi
 Kaşr-ı yâkütđan mu 'azzam beytiniñ her pāresi
 Hubb-i Zât'ıñ Āl u Aşhâb'ına ciğer-pāresi
 Çâr-yâr-ı bā-şafâdır hemdem-i kâşānesi
 Şāhibü'l-Mi 'râc Mevlānā Habīb-i Kibriyā*

*Livāu'l-ħamdiñ oldu cennetiñ pirāyesi
 Her melek lālā felekler señ Habīb'ıñ dāyesi
 Bu 'aceb mi çünki sensin Rabbi'niñ Cānāne'si
 'Aql-ı evvel kayd u bend-i ħüsnünüñ dīvānesi
 Nāzenīn-i Ĥazret-i Mevlā Habīb-i Kibriyā*

*Ey cihaniñ ħalkı içre Ĥālīķ'ıñ bir dānesi
 Mā-ħaşal-ı 'ömrüm geçirdim sende aniñ çāresi
 Cürm ü 'iştānım oldu zīrā SEYYİD'ıñ sermāyesi
 Umarım ma 'zür ola evzā'-ı küstāħānesi
 Bakma noķşān-ı nazmıma yā Habīb-i Kibriyā (20b/59)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey göñül gel bār-gāha aĝla señ
 Yüz tutub ol Pādişāh'a aĝla señ*

*Şad-hezār 'iştāna inle kıl enīn
 Var yürü bāb-ı İlāh'a aĝla señ*

*Hâb-ı gâfletden uyân âç gözüñü
İtdiğın bunca günaha ağla señ*

*Tabi '-i nefş-i elîm oldun müdâm
Señ de ki bu rû-siyâha ağla señ*

*Ïutmadıñ emrini aşlâ bu Şeh 'iñ
Pâdişâh-ı 'âlî-câha ağla señ*

*SEYYİDÂ gel râh-ı Hak'da olagör
'Acz ile var bu penâha ağla señ (20b/60)*

İLÂHÎ

MEF'ÛLÛ MEFÂİLÛN

*Bu bendene rahm eyle
Lutf eyle kerem eyle
Hem 'afv-ı müdâm eyle
Cürmümle kabûl eyle*

*Reddeyleme Rahmân 'ım
Ïard eyleme Sultân 'ım
Al kurbüne Cânân 'ım
Cürmümle kabûl eyle*

*Ben 'abd-i günahkârım
Ben 'âşî-yi bed-kârım*

*Derdiñle dil-efkārım
Cürmümle kabūl eyle*

*Ƙıl derdini dermānım
Vir ‘aşkıñı Sulţān’ım
Al şevķ ile bu cānım
Cürmümle kabūl eyle*

*Ben emrini terk itdim
Hem yanlış yola gıtdim
Dergāhıñıa yüz tutdum
Cürmümle kabūl eyle*

*Ben ‘āşī-yi gümrāhım
Hem ‘abd-i günahķārım
Çü sâil-i dergāhım
Cürmümle kabūl eyle*

*Ben SEYYİD’i giryānım
Hem sīnesi ‘uryānım
‘Aşķıñ ile hayrānım
Cürmümle kabūl eyle (21a/61)*

İLĀHĪ

MEF’ŪLŪ MEFĀİLŪN

Ey Hālık-ı Yezdān’ım

Ey derdime dermānım

Ey cānıma Cānān'ım

Reddeyleme Sulţān'ım

Ben 'abd-i cefākārım

Ben fışka giriftārım

Ben 'āşī-yi nā-çārım

Reddeyleme Sulţān'ım

Ķaldırmağa elim yok

Hem tıtmağa yüzüm yok

Defterde şevābım yok

Reddeyleme Sulţān'ım

Dervīş-i fakīrinim

Kemter ü haķīrinim

Ķāpuñda esīrinim

Reddeyleme Sulţān'ım

İhsān-ı 'azīmiñden

İn 'ām-ı 'amīmiñden

Dīdār-ı Kerīmiñden

Reddeyleme Sulţān'ım

Bī-çāre bu SEYYİD kim

Ķizmetde değil ķāim

Fısk ile olur dāim

Reddeyleme Sulṭān'ım (21a/62)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey melāḥat taḥt üzre ḥūb u ḥōş ra'nā güzel

Ḥasretiñle yandı bu dil mişli yok yektā güzel

Cāme-i Cānān ile şarsam bu gön̄lüm yāresin

Luṭf idüb şefkat eyle bak derdliyim Cānā güzel

Tā be key hicriñ ile ben gön̄lü mecrūḥ eyleyem

Nice bir yakşın firākıñ ey cihān-ārā güzel

İtmez aslā şikāyet derdim olsa dāğ gibi

Kışsa-ı ḥalden tekellüm iderim Dārā güzel

Ey Ḥudāvendim Kerem-kārım Efendim Pādişāḥ

Dāğ ber dāğ itme SEYYİD'e gamı Şāḥā güzel (21a/63)

NA'T

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey Cenāb-ı nāzenīñ nūr-i 'ayn-ı Enbiyā

Ḥāk-pāyiñdır seniñ hem nūr-i çeşm-i Asfiyā

Bār-gāḥ-ı 'izzetiñe yüz sürer kürsiyle 'arş

Hem dahî kâpuñdurur her dem penâh-ı Evliyâ

*Ey sarâ-yı vuşlata dahîl olan Şâh-ı Kerîm
Olmadın Kâdir Hudâ'nîñ bar-gâhından cüdâ*

*Şîve-i fakr u fenâda dâimâ oldun şekûr
Anun'çün oldu Zât'îñ cümleden a'la'l-'ulyâ*

*Muşaf-ı hüsn içre güyâ sûre-i **Rahman**¹⁰⁴ yüzüñ
Şüretiñ Hâk'dır buyurdun **Men reânî kad reâ**¹⁰⁵*

*Bahr-i lutfuñdan umarım bendene bir katre âb
Zât'îña lâyıık olan ihsân her dem kıl 'atâ*

*Yâ Resûla'llah bu SEYYİD derd-mendiñdir seniñ
Dilerem sâyende bula 'izz ile kadr u bahâ (21b/64)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Señ cihân-âranîñ 'aşkı ile her dil bestedir
'Âlem içre bu elemden nice diller hastedir*

¹⁰⁴ Mekke'de nazil olmuş, 78 ayettir. 55. Sûre.

¹⁰⁵ “Her kim ki rüyasında beni görürse; muhakkak o, hak ve gerçek olarak beni görmüştür, çünkü şeytan benim şekil ve hilkatime giremez” (Sahih-i Buharî, I, 104-105; XII, s. 278).

'Āşık'ın zârı tükenmez giceler giryan olur
 Āh-ı 'āşık āsumāne dem-be-dem peyvestedir

Ben kûluñ sahrāya düşdüm 'aşk ile Mecnûn gibi
 Bildim āhir bu gönül hicrân ile revendedir

Dâğ-ı hicriñ sinede cānımda nār-ı hasretiñ
 Niceye bu fırkatiñle bu dilim ālūdedir

Böyledir vallāhî Cānā saña hayrân olalı
 SEYYİD'in her dem fırākıñla yemm-i hasrettedir
 (21b/65)

4 MEFĀİLÜN

Beni şeydā kılañ dāim Cemāl'inidir seniñ Cānā
 Dağî Mecnûn iden her dem fırākıñdır seniñ Cānā

Bu ekdār u ğam u hicrân u hasretler tükenmez mi
 Beher şeb hasret-i rüyuñ nedimimdir seniñ Cānā

Baña her dem bir eşyāda görünen hüsn-i Zāt'inidir
 Ğam u derdiñle bu gönüm harābiñdir seniñ Cānā

Olaldan 'āşık-ı vechiñ içre ğarībim beñ
 Kül olmaz āteşe yağan hayāliñdir seniñ Cānā

*Bu SEYYİD-i derd-mendi vaşluñ ile şādumān eyle
Ki zîrā bu cihān içre garîbiñdir seniñ Cānā (21b/66)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çün revān oldu bu yāşım akıyor bārān gibi
Görmedim aşlā cihānda señ meh-i devrān gibi*

*Ben kûluñ verdim cānı hasret ü hicrān ile
Emr-i fermāna itā'at eyledim kurbān gibi*

*Haylī demdir āteş-i firķat bu sīnemi dağladı
Bulmadım ķat'ā cihānda bir elem hırmān gibi*

*Bu garîbiñ 'aql u fikrim bilmez āşüfteyim
Kaldım 'ālemler içinde beñ kûluñ hayrān gibi*

*Bu elemden SEYYİD'in efgānı arıtar rûz u şeb
Var mıdır āyā cihānda bu kûluñ sūzān gibi (22a/67)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Abd-i 'āşık olmayan Allah'a olmaz āşinā
Cān u dilden geçmeyen Cānān'a olmaz āşinā*

Yār-ı bākiniñ elinden cām-ı 'aşkı nūş idüb

Maḥv-ı muṭlaḳ bulmayan dergāha olmaz āşinā

*'Aşḳ-ı Ḥaḳḳ'a ḳul olan şehr-i fenā Sulṭān'ıdır
Ḥüsrev ü Dārā olan ednāya olmaz āşinā*

*Dār-ı dünyā bāğ-ı mihnet hem belā külhānıdır
Terk-i dünyā itmeyen 'uḳbāya olmaz āşinā*

*Giç hevādan sālīk-i rāh-ı rızā ol ey göñül
Ṭarīḳ-i nefş olmayanlar Ḥaḳḳ'a olmaz āşinā*

*Müzñib iseñ ṭut yüzüñ dergāha ağla rüz u şeb
Ṭutmayan yüz bār-gāha 'afva olmaz āşinā*

*SEYYİD ālūde-meşreb olma Ḥaḳḳ'dan ḳıl ḫazer
Emr-i Ḥaḳḳ'ı ṭutmayan rıdvāna olmaz āşinā (22a/68)*

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*Cemāl u ḫüsn-i ḫulḳuñla cihān-ārā güzelsin señ
Bu ḫüsnüñle Ḥabīb-i Ḥālīḳ-ı Rabbu'l-ezelsin señ*

*Gülistān-ı melāḫatde saña yokdur şebīḥ aşlā
Bu ḫüsn ü ān ile yektā gül-i ter bir kemālsin señ*

Nazīre vechiñe olmaz cihānın şemsinin nūru

Cemâl'iñ 'âlem-ârâdır ne ra'nâ hōş-Cemâl'sin señ

*Seniñ **Levlāk** ile kadriñ müreffa' cümle eşyâdan
Târik-i Haqq'a da'vetde şibhiñ yok delîlsin señ*

*Señi vasf itmede şâhâ bu SEYYİD bende 'âcizdir
Dağî hülkuñ ile mümtâz ki maḥbûb-i şişâlsın señ
(22a/69)*

İLÂHÎ

2 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Eylediñ nâlân beni giryân gönül
Dem-be-dem yaqdıñ beni sūzân gönül
Şoyduñ âhir señ beni 'uryân gönül
Ey gönül giryân gönül ḥayrân gönül*

*Señ şarâb-ı 'aşk ile tılduñ gönül
Hem dağî pervâne-veş oldun gönül
Çün ḥazân itdiñ dağî şolduñ gönül
Ey gönül giryân gönül ḥayrân gönül*

*Hicr ile señ sînemi ḥûn eylediñ
Ḥasret ile dağî Mecnûn eylediñ
Kendüni vâlih-i maḥzûn eylediñ
Ey gönül giryân gönül ḥayrân gönül*

*Geldi āhir ḥasret ü 'aşk başına
Bakma ey dil dīdenin kan yaşına
'Ākıl iseñ baş koy ğam taşına
Ey göñül giryān göñül ḥayrān göñül*

*Kalb-i SEYYİD 'āşık-ı ğam-ḥārsın
Bezm-i yārda şem '-veş yanarsın
Hem daḥī señ t̄alib-i dīdārsın
Ey göñül giryān göñül ḥayrān göñül (22b/70)*

İLĀHĪ

3 MÜFTEİLÜN FĀİLÜN

*Her ne kerem gördüm ise ḥamd u şenālar saña
Eyle meded bendene kim istediğim bir devā*

*Ey dü-cihān hūb u hūşi artırdı ğam hicr ile
Zahmime emm derdime merhem hem dilerim dāimā*

*Señ güzeliñ 'aşkı ile ben delī dīvāneyim
Her ne disem dilediğim çāre-i derdim Ḥudā*

*Bende-i 'aşkıñ olalı vakt-i seher inlerim
Ağlادیyor inlediyor her gece kārım nidā*

*SEYYİD'i 'aşkıñ ile öldürmeğe kaçdın mı var
Ben de seniñ cān da seniñ her biri olsun fedā (22b/71)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gāh gāh ben cānım aţub Cānānemi bulsam n'ola
Gice gündüz 'aşk ile şararub şolsam n'ola*

*Çün hayāl-ı vech-i yāri gözlüyor bu gözlerim
Cān virüb Cānānemin yolunda ben ölsem n'ola*

*Ağladır hem inledir āh ile feryād itdirir
Āh u vāhım artıran Cānānemi görsem n'ola*

*Artırır göñlümde gamı nāy-veş hem inledir
Eriyüb ben şu gibi bir cānibe aksam n'ola*

*Yandı göñlüm hem kebāb daĥī nem var yana
Vaşl-ı Cānān'dan haber yok bir haber alsam n'ola*

*Derd-mend pervāne SEYYİD kanī Cānānın seniñ
Vaşıl-ı Cānān olur mu bildüğim bilsem n'ola (22b/72)*

İLĀHĪ**2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Bir 'aceb sevdāya düşdü bu dilim
'Āşık oldum dertliyim ben ağlarım
Gitdi elden māl u mülküm bu tenim
'Āşık oldum dertliyim ben ağlarım*

'Aşk-ı Cānān ile yandı her yanım
Yandı şavruıldı benim cānım tenim
Kalmadı şabr u kararım hem benim
'Āşık oldum dertliyim ben ağlarım

'Aşk-ı yār ile bu dīdem ağlıyor
Şu gibi her gice gündüz çağlıyor
Āteş-i hicrān ile dil dağlıyor
'Āşık oldum dertliyim ben ağlarım

Hasretiñle yandı SEYYİD böyle bil
Kalmadı lutfu mecālî yandı dil
Oldu çeşmi ağlamakdan şanki Nîl
'Āşıkım ben dertliyim ben ağlarım (23a/73)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Pādişāhān-ı fenā var fuķarā şeklindedir
Nice nîk nîk aġniyā var ġurebā şeklindedir

Bende-i fermānı olur sad-hezār cinn ile ins
Özge pādişāh olur ehl-i 'abā şeklindedir

Qıl hazer señ dervīşe itme hakaretle nazar
Nice sulţānlar olur kim ol gedā şeklindedir

*Zâhiren dîvânedir ammâ Melâmet ehlidir
Nice nîk Kâmil olur kim bûdelâ şeklindedir*

*Kimseler bilmez kûl ile Hâlık'ın arasını
Şaysız maḥbûb olur ehl-i hevâ şeklindedir*

*SEYYİDÂ ma'nâya bak kim şûrete yokdur nazar
Şad-hezârân 'ârîf olur cühelâ şeklindedir (23a/74)*

İLÂHÎ

3 FEİLÂTÜN(FÂİLÂTÜN) FEİLÜN

*Bir güzel 'aşkı ile artıyor dil elemi
Tâ be key ben çekeyim ḥasret ile derd ü ğamı*

*Bûlbül-i cân âh u zâr ile ten kafesinden gitdi¹⁰⁶
Yağdı yandırdı beni o güzelin hicr-i vehmi*

*Seher-i vaşlı için yalvarıyor derdli dilim
Bu murâdın 'acabâ dil ala mı almaya mı*

*Dem olur mu 'acaba ki yed-i kudret bu nemi
Keremiyle bu gözümden sile mi silmeye mi*

Nice bir ağlayayım hicrin ile ben bilemem

¹⁰⁶ Bu beyti teşkil eden iki mısraın yerleri uygun olarak değiştirilmiştir.

Bu gözümden nem-i firķat gide mi gitmeye mi

*Saņa SEYYİD dil-i giryān ile her dem şoruyor
Şanemim haberi āyā gele mi gelmeye mi (23a/75)*

İLĀHĪ

3 FEİLĀTÜN FEİLÜN

*Ne ğayet bu seniñ eylediĝin lutf u kerem
Saņa şükretmede kâşir bu dilim niderem*

*Ķalemim hem dilim ‘āciz seņi vaşf itmeĝe Şāhā
Ne kerem gördüm ise hep ānı Hāķ’dan bilürem*

*Beni seņ atma kâpuñdan ne ķadar mücrim isem
Nice cürm ile haķāyı gine bende görürem*

*Hāķ-ı bāb-ı keremde şarılıb ķaldı göñül
Beni ‘afvıñla İlāhī dil-i handān oluram*

*Der’ine ben seri ķoydum ki beni ‘afv idesin
Baņa raħmıñla penāhum dile dermān buluram*

*Bulamam ĝayrı penāhı varacak yalvaracak
Dil-i şeydā ne ki ister ānı sendeñ dilerem*

*Gene SEYYİD bu dil-i zâr ile geldi kâpuña
Sebeb-i cürm ile her şeb gözü giryân buluram (23b/76)*

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir Habîb 'iñ derdiyle oldu dil hayrân yeter
Hem aniñ 'aşkı dem-â-dem eyledi sekrân yeter
Terk idüb sevdâ-yı ğayrı itdügim efgân yeter
İstemem ğayrı cinâni baña ol Cânân yeter*

*'Ākîbet 'aşkıyla aniñ oluram dîvâne-dil
Yandı âhir süz-i bahri ile bu pervâne-dil
Şemm idersem bû-yi zülfüñ oluram mestâne-dil
İstemem ğayrı cinâni baña ol Cânân yeter*

*Çünkü ben meyhâne-i 'aşk içre başdım kademi
'Andelib-âsâ urub na 'raları çekdim demi
Nice yıllar dahî çekse hicriñle göñlüm ğamı
İstemem ğayrı cinâni baña ol Cânân yeter*

*Bağdım ağyâr yüzüne oldum peşimân bakmazam
Sînemi hem ğayrı âteş ile süzân itmezem
Neylerem fânî cihâni dosta nâ-dân katmazam
İstemem ğayrı cinâni baña ol Cânân yeter*

Ol cihân-ârâniñ 'aşkıdır kılan bende beni

*Rū-yi dilberden eṣer yok görmezem nerde kañī
Cennetiñ hūrīsi olsa görmüyor dīde ānı
İstemem ğayrı cinānı baña ol Cānān yeter*

*Çün hevā-yı ‘aşka düşdüm ben gibi giryān mı var
Bana ol bāki güzelden ğayrı bir Cānān mı var
SEYYİD’in baĝrı gibi āyā yanar külhān mı var
İstemem ğayrı cinānı baña ol Cānān yeter (23b/77)*

TAHMİS

3 FĀİLĀTÜN(FEİLĀTÜN) FĀİLÜN(FEİLÜN)

*Bir şanem ‘aşkıyle yüreğimiñ artdı ğamı¹⁰⁷
O řābibiñ döküyor derd ile dīde nemi
‘Acaba ol bu dil-i hasteye şefkat ide mi
Vire mi derd-i şanem derdime dermān vire mi
Vaķtidir yüreğimiñ dem-be-dem arşar elemi*

*Ne ‘aceb çok haremiñ medhiyātüñ şanemā
Göremezsin gül-i hamrāyı gözüm hiç zīrā¹⁰⁸
Yanaĝıñ eline itdim bu dili bend ü fedā
Görebilsem yüzünü medīhlerden şanemā
Ey kızıl gül sāle kim çekdi dikenden haremi*

¹⁰⁷ Der-kenār: şanem / güzel

¹⁰⁸ Der-kenār: gözüm hiç / bu dīdem

Giceler vaqt-i seher vaşlûñ için nem dökerem
 Bu murâdımdır Efendim señi mu 'tî bilürem
 Nice mü 'min ile kâfirleri hânde görürem
 Yüzüm yirlere sürüb giceler yalvarıram
 Kâfire vire murâdın yâ baña virmeye mi

İki şakķ ey kalemim vaşf idemezsin ânı señ
 Eğer olmaz ise tevfîķ-i İlähî'den behren
 Bilürem ben ki düşersin hâme-i zer elden
 Yazayım derse kalem kirpiğiniñ şerhini men
 Yarayım bıçāğ ile bāşdan ayağa kalemî

Nice müddettir aniñ bağrı yanık bendesiyem
 Hem aniñ hâk-i kudümü dil-i efkendesiyem¹⁰⁹
 Gice gündüz rûhunuñ gül-yüzünüñ derdlisiyem
 Haylî demdir ben aniñ gözleriniñ hastesiyem
 Süregelse yüzümüñ üstüne başsa kademî

O mehiñ sâilidir cümle mülk ü melekût
 SEYYİDĀ señ de aniñ bendesiyeseñ olma sükût
 Gerçi maḥzûn kıomaz Allah eğer olsañ mebhût
 Fazlî señ mâhı dilerseñ yüzünü dergâha tüt
 Böyle maḥrûm mi kıoya çokdur Allah'ın keremî (24a/78)

¹⁰⁹ Der-kenâr: Velî / dil-i

İLĀHĪ**4 MEFĀİLÜN**

Ümidim 'afv u ğufraniñ seniñ ey Rabb-ı Raḥmān'ım
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım
 Baña ğālibdürür yā Rab bu nefis ile şeyāṭinim
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım

Nedāmetle yanar cānım hacāletden ciĝer pür-ḥūn
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım
 Rızā-yı Haḫ'dır baña ḫaḫīḫat maṭlab-ı a'lā
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım

Eĝerçi ṭoldurur 'arz u semāyı cürm ü 'iṣyānım
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım
 Dirīĝā ḫasretā kim cürm ü 'iṣyāndır ḫamū kārım
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım

Zünūbumdan ğubār ermez Cenāb-ı pākiñ ḫaṣā
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım
 Bu SEYYİD ma'ṣiyet deryāsınıñ ḫa'riña ṭalmıṣdır
 Beni 'afv eyle Sulṭān'ım 'ināyet eyle Sulṭān'ım (24a/79)

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Ḫaste-i zār u zebūnem āḫ u zār añlar beni
 Bülbül-i ṣūrīdeyem gül-'izār añlar beni

*Serde sevdâli cinân var bu gönül hayrettedir
Bend iden zencîr ile zülfi-nigâr añlar beni*

*Eşk-i dîdem dökülürse vechim üzre vech-vâr
'Âşık-ı pervāneyem ben sūhte nār añlar beni*

*Dilde derd var dest-i dil-dārda devā yok hayfā
Ben tabîb-i hicre düşdüm 'aşk-ı yār añlar beni*

*Mātem-i hicri neylesün SEYYİDĀ vāşıl olan
Vaşl-ı yār için çekilen intizār añlar beni (24b/80)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Âşıkız biz vech-i Hakk'a gayrıdan āzādeyüz
Cism ü vaşfindan müberrā Zāt'a biz dīvāneyüz*

*Geçdik ümmîd-i recādan māsivā kayd itmeyüz
Semt-i istiğnāyı tutduk gayra dil bend itmeyüz*

*Qalmadı 'aşk-ı mecāzîden nişān bizlerde hiç
Fāriğiz hubb-i sivādan ol mehe pervāneyüz*

*Sākî-yi bezm-i ezelden bāde-i 'aşk içmişüz
Cām-ı 'aşkı nūş idelden cümlemiz mestāneyüz*

*Qalmadı dünyāda maṭlab istemez ‘uḳbā dil
Şoyunub biz ḥankāh-ı ‘aşqa tecrīd üzreyüz*

*Naḳş u naḳḳāşını bildik bu fenā güلزārınıñ
Anıñ ‘çün māsivādan SEYYİDĀ bīgāneyüz (24b/81)*

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*Efendim Pādişāh ‘im mişli yok özge Mevlā ‘sın
Dahī temsīle gelmezsın heme a ‘lādan a ‘lāsın*

*Saña eşyā müzāhirdir buyurdun **Şemme vechu ‘llah**¹¹⁰
Her eşyāda zuhūruñla yine aḥfādan aḥfāsın*

*Ḥudāyā cürmü señ setr et ki **Ġaffāru ‘l-ḥatāyāsın**¹¹¹
‘Aṭā eyle tecellī ḳıl çü **Vehhāb-ı ‘atāyāsın**¹¹²*

*Mekānın yok İlāhī kim nedir Zāt ‘iñ seniñ ḥakkā
Aḳdem her dem şifātıñdır dahī cümleden aḳdemsın*

*Seniñ çün Zāt-ı bī-çūnuñ münezzehdir ḳıyāş olmaz
Bu SEYYİD her ne vaşf itse yine vālā vu a ‘lāsın (24b/82)*

¹¹⁰ “Her nereye baksan Allah’ın vechidir” (Bakara, 2/115)

¹¹¹ Hataları affedici.

¹¹² Allah’ın isimlerinden (esmā-i hüsnā) biri. Karşılıksız veren, bağışlayan, daha çok veren.

NA‘T**4 MEFĀİLÜN**

*Bahār-ı ‘ömrümüñ geçdi zamāni yā Resūla ’llah
Nedm odlarına yaqđım¹¹³ bu cāni yā Resūla ’llah*

*Hezār nedm hezār tevbe geçen ‘ișyānıma olsun¹¹⁴
Şefā ‘atdır kŭluñ emn ü emāni yā Resūla ’llah*

*Hevā-yı nefsim e uydum serf itdim günah itdim
Mağall-ı zevkđürür¹¹⁵ şandım cihāni yā Resūla ’llah*

*Eğer şāyān isem tārda be-ħakq-ı Ĥakq beni ‘afv it
Seniñ bābıñ derd-i şefkat mekāni yā Resūla ’llah*

*Nedāmetdir nedīmi çün bu SEYYİD bendeniñ Şāhā
Serā-yı vuşlata lutf it hevāni yā Resūla ’llah (24b/83)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Ey Şehinşāh-ı ezel ve’y Pādişāh-ı bī-zevāl¹¹⁶

Yoқdurur mişl ü nazīriñ ey Ĥudā-yı zŭ’l-Celāl¹¹⁷

¹¹³ Der-kenār: Nedāmet oduna yaqđım

¹¹⁴ Der-kenār: Hezārān tevbeler olsun geçen ‘ișyānıma her dem

¹¹⁵ Der-kenār: Mağall-i pŭr-şafā...

¹¹⁶ Ey ezeli ve ebedi Şah ve asla yok olmayacak Padişah.

¹¹⁷ Celāl sahibi Allah.

*Vāhid ü Ferd ü Eḫad'sın Ḥayy u Ḳayyūm u Şamed
Zāt-ı pākiñde evlā vaşf-ı ḳadīmiñ Lā-yezāl¹¹⁸*

***Rabb-ı a'lā Ḥāl-ı arz u semāvātu'l-'ulā
Mūcidu'l-ervāḫ ve'l-ecsād u memdūḫu'l-fa'āl¹¹⁹***

*Tābi '-i iblīs olub ben eyledim çün irtikāb
Kendümi ḳıldım İlähī sāl-ik-i rāh-ı dālāl*

*Her işim riyā u ḡaflet ile nişyāndır hemīn
Yoḳdur ihlās ile bende emr-i Ḥaḳḳ'a imtişāl*

*'Ālem-i fānide āyā bundan özge derd mi var
Āḫiret fikriñ unutturdu ḡam-ı ehl ü 'iyāl*

*Bu nedāmet hicriyle sīnemi çāk eyledim
Pādişāh'im bī-'adeddir cürm ü 'işyān u vebāl*

*Cānımı īmān u tevḫīd ile ḳayd eyle benim
Şol zamān kim bu fenādan eyleyem beñ irtiḫāl*

*Yā İlähī SEYYİD'i maḡfūr u merḫūm eyle señ
Cennet-i 'ulyāya vāşıl anda 'arz eyle Cemāl (25a/84)*

¹¹⁸ Zevalsiz olan, sonu olmayan.

¹¹⁹ Yer ve yüksek göklerin Hāl-ı, ruhları ve cesetleri yaratan Yücelerin Yücesi olan Rab, yaptıklarıyla övgüye lâyıktır,

İLĀHÎ**4 MEFĀİLÜN**

Niķābıñ rüyuña şāhım sebeb n'ola nedir bilmem

Hiķābiyle bu istāre niķāb¹²⁰ n'ola nedir bilmem

Ķamūnuñ maṭlabı señsiñ görünmezsiñ mekanıñ yok

Çü zāhirsin her eşyāda hiķāb n'ola nedir bilmem

Sevād-ı zūlfüñü 'āşık¹²¹ görünce cān virür āsān¹²²

Şaķınmaķ cānı yolunda¹²³ 'aceb n'ola nedir bilmem

'Uķūl¹²⁴ hayrettedir bilmez seniñ vaşf-ı kemāliñi

Saña maḥlūk 'adīl olmaz mişāl n'ola nedir bilmem

Olan ġāfil şanur ḳabziyle ḳayfı kendüye miḥnet

Bu kārḫāne-i dünyāda miḥen n'ola nedir bilmem

Bahār ile şanur şayfı ki ezmān-ı şafādır bu

Bu miḥnetgāh-ı 'ālemde şafā n'ola nedir bilmem

Eyā SEYYİD¹²⁵ 'adālet taḫtıñıñ Şāh'ı o Sulṫān'dır

¹²⁰ Der-kenār: Ĥudāvendā bu istār u niķāb

¹²¹ Der-kenār: Cemāl-i pākini āşık

¹²² Der-kenār: Sevād-ı zūlfünü / Cemāl-i pākini

¹²³ Der-kenār: Ĥudāvendā bu istār u niķāb

¹²⁴ Der-kenār: 'Āķıl

¹²⁵ Der-kenār: 'ināyet

*Çü Raḥmān u Raḥīm iken 'azāb n'ola nedir bilmem
(25a/85)*

NA'T

4 MEFĀİLÜN

*Seniñ şavm-ı firākiñla bugün Cānā olan teşne
Olur şayeste-i 'īd-i vişāliñ yā Resūla'llah*

*Sivāyā raġbet itmezler saña 'āşık olan 'uşşāk
Mesiredir gülistān-ı Cemāl'ñ yā Resūla'llah*

*Le 'amrük tācını giydiñ risālet taḥtı üstüne
Nebīler içre zāhirdir Kemāl'in yā Resūla'llah*

*Seniñ Zāt'in bu 'ālemde münevver sirruhdur Şāhā
Aniñ için yere düşmez zılāliñ yā Resūla'llah*

*Ser-ā-ser nūr-i ḥüsnüñle münevverdir bu 'ālemler
Gider mi çeşm-i cānımdan ḥayāliñ yā Resūla'llah*

*Elest bāġında aḳdemdir vücūduñ bülbülü lakīn
Ḳamer devrinde bedr oldu hilāliñ yā Resūla'llah*

*Hezār 'işyān ile SEYYİD umar şefkat cenābından
Şefā'at itmede yoḳdur mişāliñ yā Resūla'llah (25b/86)*

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bāreka 'llah Celvetîler kırdular bazār-ı Hū

Ah̄z u i 'tāsı dem-ā-dem şu 'le-i envār-ı Hū

Āteş-i 'aşk ile yandı sālikān-ı Celvetî

Ehl-i Celvet dervîşin gönlündedir efkār-ı Hū

Māsivādan yumdular göz kayd-ı cāndan geçdiler

Ġayra bakmaz oldular gördükleri dīdār-ı Hū

Celvetîler cān u dilden Hakk'a 'āşıkdır müdām

Dü cihānda 'āşıka besdir Cemāl-i yār-ı Hū

Ġalmadı anlarda varlık māsivādan yok nişān

Daldılar tevḥīd ü Zikr'e anlar ezkār-ı Hū

Mazhar-ı sırr-ı İlāhî'dir 'avālim ser te ser

Bir nigāh it 'āleme kim āndadır gülzār-ı Hū

Rāh-ı Celvet rāh-ı Halvet ikiden maḡşūd bir

SEYYİDĀ maḡbūb-i Hakk'dır vāşıl-ı esrār-ı Hū (25b/87)

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Girdigārā 'āşiyim ben 'afv u ḡufrān sendedir

Ey Habîbim haste cânım derde dermân sendedir

*Rûz-i maḥşer itdüğim 'iştâyânı urma yüzüme
İtme maḥcûb gel kerem kıl lutf u iḥsân sendedir*

*Pâdişâhâ lâ-yu 'addir fısk u 'iştâyânım benim
Ḥayfa düşdüüm bilürem ki kahr-ı hezârân sendedir*

*'Abd-i şâdık bende-i 'âşî seniñdir cümlesi
Rûz-i maḥşerde kurulmuş yüce dîvân sendedir*

*Her ne itdim ise olsun tevbeler şimden girü
İ'timâdım sañadır kim ism-i Raḥmân sendedir*

*Âteş-i nedm ile yandım bu vücûdum kalmadı
Geldim âḥir yüz urub dergâha emân sendedir*

*Bir gedâdır SEYYİD'îñ kâpuñda mücrim bendedir
Her ne isterseñ idersin emr ü fermân sendedir (25b/88)*

İLÂHÎ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Göremez oldu cihâni gözlerim

Yakıyor 'aşkıñ beni âh yakıyor

Rûz u şeb dîdârını ben özlerim

Yakıyor 'aşkıñ beni âh yakıyor

*Ey göz derdiñle cânım yanıyor
Fırkatiñle gözlerim kan ağlıyor
Nehr-i Ceyhûn gibi çeşmim çağlıyor
Yaquyor 'aşkıñ beni âh yaquyor*

*Pür-ħarâb oldu bu göñlüm hânesi
Hûn ile âlûde ciğer-yâresi
Bilmezem n'ola bu derdim çâresi
Yaquyor 'aşkıñ beni âh yaquyor*

*Neylerem fânî cihânda serveti
Niceler terk itdi âhir devleti
Yanmağa yokdur bu cismin taqatı
Yaquyor 'aşkıñ beni âh yaquyor*

*Nice cürm ile saña kûl olmuşam
Dem-be-dem 'aşkıñla me'lûf olmuşam
Hem yanar hicriñle SEYYİD ölmüşem
Yaquyor 'aşkıñ beni âh yaquyor (26a/89)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Bu ħarâb olmuş cihâna kılmaz bir kez nazar
Lutfu çok bir Pâdişâh'dır istediğim sevdiğim*

İstemem fânî cihânı neyleyem bâğ-ı cinân

Ol güzeller güzelidir istediğim sevdiğim

*Devlet-i dünyāyı 'āşık istemez 'uqbāyı hem
Cümleye ma 'şūk olandır istediğim sevdiğim*

*Çün belā-keş olalı ne olduğunu 'abdim bunun
'Āşık'a nīk-raḥm idendir istediğim sevdiğim*

*SEYYİD'in bu cism ü resmi kûl olub şavurmada
Nice müddet yandırandır istediğim sevdiğim (26a/90)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Rûz u şeb 'aşkıñla yandım yanayım ben yanayım
Gül Cemāl'in 'aşkıña āh yanayım ben yanayım*

*Ḥançer-i hicrāna tutdum ben bu sīnem eviñi
Derd ü ḥasretle olunca yanayım ben yanayım*

*Seğerde bād ile şavruldu bu cismim dānesi
Kûl olunca tā vücūdum yanayım ben yanayım*

*Nār-ı firkatle dem-ā-dem ağlıyor bu gözlerim
Yandıgım Şāhā az ise yanayım ben yanayım*

Bilmezem derdinle Cānā ḥasretiñle kendümi

Her yanar pervâne-āsā yanayım ben yanayım

SEYYİD'i öldürmeğe kaçd eyelense ey güzel

Dāimā yansam da lāyık yanayım ben yanayım (26a/91)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Pādişāhā āşināyım derd-i bī-dermān ile

Rūz u şeb bu derdli sīnem dağlıyor hicrān ile

Zülfünüñ sevdāsı Cānā 'āşığı bend itmede

Kendümi vallāhi bilmem söylerim imān ile

Şemm idelden bū-yi zülfüñ kalmadı şabr u qarār

Ṭarumār oldu bu 'aqlım ḥasret-i Cānān ile

Bende yokdur hiç taḥammül āh u efgān itmeğe

Hem ḥazān itdi ḥayatım kıl nazār im'ān ile

Eyledim ḥāke beraber cebhemi derdiñ ile

Ağlarım āh ile durmam gāh gāh efgān ile

Ey Ḥabīb'im sāilem muḥtācınam kâpuñda ben

Mā-sebağ cürmümü 'afv it tāibem nedmān ile

'Aşkla şoldurduñ āḥir ḥaste-i bī-cān menem

Dād u feryād geçdi vaḳti SEYYİD'in ħirmān ile (26b/92)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şanma 'āşık ol ħabībi ter-ten ü sīm-ten bilür
Belki aniñ ser-te-ser cisini yek-nürdan bilür*

*Dimeyem ben dinlemesin müdde'āmı derd olur
Söylemem derd-i derūnum Ĥālīḳ-ı Yezdān bilür*

*Sūz-i 'aşkıyla yaḳar her gice sīnem külḫānını
Böyle bir ħāletdir ānı bāşına gelen bilür*

*Şubḫ olunca ağlıyor dil bir cihān-ārā için
Dāsītān-ı 'aşkı her dem 'aşḳ ile yanan bilür*

*Dilber-i şīrīn-edādır vaşfıñı itmek muḫāl
Ĥüsnüñü maḫbūb-i cāniñ derdini çeken bilür*

*Görse Leylā ḫilye-i ḫüsn ü cemāliñ şerm ider
Vaşfını itmek ne mümkün rüyunu gören bilür*

*Ĥüsnüñe pervāne itmiş şad-hezār üftādeyi
Ḳadrini ol miḫribaniñ 'aşkına sūzān bilür*

Zāt'in Zāt'inā āyīne idinmiş Girdigār

Ol Habîb-i Kibriyâ'yı ekmel-i insan bilür

Âh u zâr itse 'aceb mi SEYYİDÂ derdi ile

Tîğ-i hicrânı dil-i mecrûhuna uran bilür (26b/93)

NA'T

4 MEFÂİLÜN

Vücûduñ nuşha-ı pür-zer-i varağdır yâ Resûla'llah

Seniñ Zât'ıñ mümevvel-i mâ-sebağdır yâ Resûla'llah

Habîbâ Muşhaf-ı fî'li bilür 'ârif olan Zât'ıñ

Sözün Âyât-ı Hakk'a ma-şadağdır yâ Resûla'llah

'Avâlim halkıña bā'is seniñ Zât-ı Kerîm'iñdir

Vücûduñ mübtedâ olsa ehakğdır yâ Resûla'llah

Zebânım hem kalem 'âciz señi medğ itmede her bār

Seniñ meddâhıñ ancağ Zât-ı Hakk'dır yâ Resûla'llah

Cihaniñ şâhı olmakdan saña bir bendelik yegdir

Çü zîrâ vaşla irmek ne zevğdir yâ Resûla'llah

*Le 'amrük tâcını geydin ki **Levlāk**'dır saña hıl'at*

Zuhûruñ şubh-i ekvâne şafâğdır yâ Resûla'llah

Ta'alallah 'azîz itdi şadağatle seniñ Zât'ıñ

Cihāna gelmedi hiç senden esdak yā Resūla 'llah

*Cemī'-i 'ālemi halkdan murād-ı Hāk çü Zāt'ındır
Vücūduñdur seniñ bā'ış ki ancak yā Resūla 'llah*

*Çıkardın zīver-i şālī libāsıñ mu'cizāt oldu
Kamer engüştün ile hem dü-şakğdır yā Resūla 'llah¹²⁶*

*Seniñ nāmına 'āşığdır cinān içre burāk-ı berk
Ki kırk biñ yıl gezüb ağlar ne 'aşğdır yā Resūla 'llah*

*Kūluñ SEYYİD günahkārıñ defātiri şevād oldu
Nigāhıñdan sükütu müstehakğdır yā Resūla 'llah (27a/94)*

NA'T

4 MEFĀİLÜN

*Vücūduñ bā'ış-i kevn ü mekāndır yā Resūla 'llah
Sözüñ Āyāt-ı Kur'an'dan nişāndır yā Resūla 'llah*

*Sever 'āşığ olan elbet cihān-ārā Cemāl'iñi
Seniñ vechiñ gülistān-ı cihāndır yā Resūla 'llah*

*N'ider lāf-ı güzāfi kim saña 'āşığ olan her dem
Seniñ medhiñ aña vird-i zebāndır yā Resūla 'llah*

¹²⁶ “ ...ve ay yarıldı..”(kamer, 54/1). Telmih.

*Cemâl'in pertev-endâz-ı 'âlemdir bilâ şübhe
Seniñ nûruñ cihân içre 'ayândır yâ Resûla'llah*

*Görünmez 'arîf-i billâhe ekvândan eşer aşlâ
Gözünden hep 'āvâlimler nihândır yâ Resûla'llah*

*Nedir bu tâb-ı enver kim Cemâl'inde olub zâhir
Cebîniñde haţţ-ı ebrûn kemândır yâ Resûla'llah*

*Cihânı virseler almaz saña 'âşıkdurur SEYYİD
Şehirlerde gözünden kan revândır yâ Resûla'llah
(27a/95)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Vākıf-ı esrâr-ı 'ilm-i evvelîn ü âhirîn
Zübde-i evlād-ı Âdem hem Şefî'ü'l-müzniḃîn*

*Ey Nübüvvet bağıniñ hōş bülbüli sırr dostu
Hem risālet tahtı üzre Şāh-ı bî-hemtā mekîn*

*Nāzenîn-i Hāzret-i Hākk hem Hābîb-i Kibriyā
Bā'is-i icād-ı 'âlem **Rahmeten li'l'âlemîn**¹²⁷*

Leyle-i İsrâ ile mümtâz-ı 'âlemsin Şehâ

¹²⁷ “Biz ancak seni ‘âlemlere rahmet olarak gönderdik”(Enbiyâ, 21/107).

Pādişāh-ı Kābe kavseyini ev ednāsın¹²⁸ hemīn

*Yā Resūla 'llah unutma rūz-i mahşer SEYYİD 'i
Bir gedādır ol mahşerden ānı eyle emīn (27b/96)*

İLĀHĪ

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*İlāhī 'āşīyem gufrāne geldim
Kāpuñda bendeyem ihsāne geldim*

*Sürüb dergāhına yüzüm dem-ā-dem
Seniñ gibi ulu Sulţān 'e geldim*

*Benim her 'āşī 'afv it İlāhī
Unutdum ğayrı Raĥmān 'e geldim*

*Ne deñlü mücrīm ü 'āşī isem ben
Elim deryūzedir dermāne geldim*

*Ĥalāş eyle ta 'allukdan beni señ
Yanar 'aşkıñ ile pervāne geldim*

*Bu SEYYİD bendeni 'afv it İlāhī
Umaram luţfuñu Mennān 'e geldim (27b/97)*

¹²⁸ “İki yay kadar veya daha yakın oldu”(Necm, 53/9).

İLĀHÎ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Pādişāhā neylesünler bende-i bî-çāreler

Zahm-ı hicrān ile her dem sīnesi şad-pāreler

Merhem-i rahmiñ recāsiñ istiyor her kullarıñ

Yāre-i 'işyāna yā Rab sāil-i pür-yāreler

Āsitān-ı 'afviña yüzler sürerler her 'uşād

Ġayrı kâpu yokdurur anlar için yalvareler

Bār-gāh-ı rahmetiñden umdu her 'āsi meded

Dāimā kâpuñdadırlar cürmle āvāreler

Yā İlāhî ellerim boşdurur yüzüm kara benim

Defter-i a 'mālimi vech-i siyāhım kareler (27b/98)

NA'T**4 MEFĀİLÜN**

Ġudümüñle münevverdir bu dünyā yā Resūla 'llah

Zuhūruñla gönüller rüşenādır yā Resūla 'llah

Çü mürseldir seniñ Zāt'ıñ ben-i Ādem ile Cin 'ne

Seniñ nūruñla 'ālem pür-điyādır yā Resūla 'llah

Bu deñlü mu 'cizātıyla şeref buldu güzel Zāt'ıñ

Daḥī Zāt'ın 'azīz olsa revādır yā Resūla'llah

***Le'amrük** tācını geydin Şehenşāhā bu 'ālemde
Ne işlerseñ seniñ kārīñ devādır yā Resūla'llah*

*Seniñ ümmetlerin içre bu 'āşī SEYYİD'e rahm it
Ümīd-vār olduđu senden 'atādır yā Resūla'llah (27b/99)*

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*Göñül şerm ü hayāñ mı yok ḥesabsız bil günahın var
Utanmaz Ḥazret-i Ḥaḳ'dan seniñ rü-yi siyāhiñ var*

*Günahım çok deyüb giryān u me'yūs olma ey señ
Bi-ḥamdī'llah ūlū Mevlā gibi dāim penāhım var*

*Günahkārān için maḥlūk olubdur rahmeti Ḥaḳḳ'ın
Dem-ā-dem maḡfīret iste seniñ 'ālī İläh'ın var*

*Ne deñlü mücrīm ü 'āşī iseñ daḥī ümīd-var ol
İmām-ı enbiyā gibi seniñ kim 'özü-ḡ āhiñ var*

*Eyā SEYYİDĀ ümīd kat' idüb durma hemān yalvar
Recānı 'arz-ı ḥāl eyle Ḥudā gibi çü Şāh'ın var (28a/100)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Sūz-i 'aşkıñ ile yansun dilde her şeb bir çerāğ
Nār-ı şevkiñ sīnede yaqsun beher dem tāze rāğ*

*Pādişāh'im āteş-i hicrān u hasret ü firāk
Şadr-ı sūzānıma yaqdı dāğ-ber-bālā-yı dāğ*

*Cām-ı 'aşkıñ katresin ger nūş iderse haste dil
Cān u başdan geçdi buldu iki 'ālemden ferāğ*

*Hubb-i dünyā ile nefsim aldı her eṭrāfımı
Gerden-i yālımda her dem oldu muhkem bend ü bāğ*

*Kār-ı siyāh ile SEYYİD kûlunun hālî n'ola
Ġaflet ü 'işyāna zīrā olmadı senden mesāğ (28a/101)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Ey gönül gel dīde-i cān ile señ dergāha bak
Māsivādan yum gözüñ gel Hāzret-i Allah'a bak*

*Rūz u şeb kārıñ niyāz olsun daḫī ḫālîñ recā
Gel Şefî'ü'l-müznibîn olan Resûlullah'a bak*

Rūz u şeb 'aşkıñ ile devr eyleyen eflākı gör

Aña ‘aşkı(nı) viren Bārī-i Şeh-Şāh’a bak

*Qayd-ı dünyā ile ‘uqbādan kesil señ fāriğ ol
Ni ‘meti bī-ḥadd u bī-pāyān olan Allah’a bak*

*On sekiz biñ ‘ālemi ma’dūm iken var eyleyen
SEYYİDĀ señ gāfil olma bu yüce Allah’a bak (28a/102)*

İLĀHĪ

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*İlāhī bunca ḥālüm saña ma’lūm
Günahkārān içinde mişli ma’dūm
Ḥudāyā luṭfuñla eyle merḥūm
Efendim rahmetiñden kılma maḥrūm*

*Yüzüm yokdur ki urām dergehine
Niyāz-mendim Cenāb-ı ‘izzetine
Günahım çokdurur gāyet kâpuña
Efendim rahmetiñden kılma maḥrūm*

*Nedīmim āh ile zārdır seher-gāh
Gözüm yaşıña hem āhımdurur hem āh
Didiñ **Lā takneṭu min rahmeti’llah**¹²⁹
Efendim rahmetiñden kılma maḥrūm*

¹²⁹ “Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz” (Zümer, 39/53).

*Seniñ dergâhiñe geldim faķırım
 Beher dem ‘acîz ü kemter haķırım
 Elinde nefsimiñ dâim esîrim
 Efendim raķmetiñden ķılma maķrûm*

*Bu SEYYİD ķұлunuñ kârı günahdır
 Seniñ ķâpuñ aña her bâr penâhdır
 Velî yüz urduķu yüce İlâh’dır
 Efendim raķmetiñden ķılma maķrûm (28b/103)*

İLĀHĪ

3 FEİLĀTÜN FEİLÜN

*Señi her şâm u seķer yād ideyim âh ideyim
 Göreyim vechiñi Şâh’ım gene ben âh ideyim*

*O güzel ķudreti her dem göreyim seyredelim
 Göreyim zâr ideyim ideyim âh ideyim*

*Ki benim ģayrı penâhım mı ola ‘arz idecek
 İdeyim ‘arz saña hâlim ideyim âh ideyim*

*Bu murâdım ki İlâhî beni ‘afv eylesesiñ
 Göreyim hâceti senden ideyim âh ideyim*

*Bunu SEYYİD umuyor ki ola ma ‘zür her işi
 Nice bir Pâdişâh’ım zâr ideyim âh ideyim (28b/104)*

Mükerrer bir şiir (28b/.....)

İLĀHĪ

3 FEİLĀTÜN FEİLÜN

Nice bir ağlayayım Pādişāh 'ım ben nice bir

Nice bir inleyeyim derd ü elemle nice bir

Nice bir çağlayım şu gibi ben nice bir

Nice bir āh vaktim geçiyor āh nice bir

Nice bir gözlerimiñ yaşı dökülsün nice bir

Nice bir hasretle firkat Efendim nice bir

Nice bir yāreli sīnem urayım ben nice bir

Nice bir taşlar ile döğüneyim ben nice bir

Nice bir cevri ü haṭālar ideceksiñ nice bir

Nice bir ağladarak gezdireceksiñ nice bir

Nice bir derd ile miḥnet çekeyim ben nice bir

Nice bir külhān-ı 'aşkda yanayım ben nice bir

Nice bir mest olayım 'aşk ile her dem (nice bir)

Nice bir ağlayayım gülmeyeyim ben nice bir

Nice bir SEYYİD'i yakdıñ oda her gāh nice bir

Nice bir firqate şaldın kûluñu señ nice bir (29a/105)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Cām-ı ‘aşkı nüş idüb mestâne geldim ben bugün
Zülf-i yāre bend olub dīvāne geldim ben bugün*

*Terk idüb aţlaz u şālî ehl-i tecrîd olmuşam
Şoyunub ben tekyeye mihmâne geldim ben bugün*

*Halka-ı tevhîde girdim cismimi küil itmeğē
Nūr-i Zikru’llah ile hōş yāne geldim ben bugün*

*Āç başiret dīdesin bu cismi yaq zāhidā
Cism ü cānı terk idüb Cānān’e geldim ben bugün*

*Bāğ-ı ‘aşkda bülbül-i şeydā iken ben bir zamān
Şem’-i Tevhîd’i görüb pervāne geldim ben bugün*

*Āh u zārım āsumāne şimdi peyvest olmada
Giryem arđı derd ile giryāne geldim ben bugün*

*Māsivaniñ kaydı gitdi SEYYİDĀ āzādedir
Māl u mülkü terk idüb Sulţān’e geldim ben bugün
(29a/106)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Her seher 'aşk ile āhım doldurur bu 'ālemi
Hem sezādır olsa Cānā her demim 'aşk mātemi*

*Çün belā-keş olalı hicr ile n'oldum bilmem
Bir nefes kaldı bedende aldiñ ey Cān cānımı*

*Yā İlāhī hep revādır itdiğün cevr ü cefā
Señ bilüb bildirme ğayra bu perīşān hālımı*

*'Ādetiñ 'uşşāka Şāhā böyle renc ü cevr ise
Arıtram ben her seherde şad-āh ile bu zarımı*

*Çünkü SEYYİD 'aşkıñla rüz u şeb ağlar gezer
Āh u efgān eylediñ señ dem-be-dem her kārımı (29a/107)*

İLĀHĪ**2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Ey gönül gel zārī zārī iñleme
Dost belāsından kaçub señ ağılama*

*Āh iderseñ vāh iderseñ rüz u şeb
Söyle n'oldu bā 'iş -i āh gizleme*

*Dāimā evrād idindiñ āhı señ
Söyle Cānā sevdiğün kim şaklama*

*Vaşl-ı Cānān 'e uzak mı oldu yol
Mişl-i Ceyhūn aķıdub sel çağlama*

*Her seher āh ile yanmak mı işiñ
Sineni señ o țarr ile țaglama*

*'Aşık iseñ zahm-ı yāre sīne tut
Zahm-ı Cānān 'ı dem-ā-dem yağlama*

*SEYYİDĀ señ derdli iseñ yāreni
Zülf-i yārden ğayrısıyla bağlama (29b/108)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çünkü yārden ayrı düşdün ağla ey dil ağla señ
Ol güzel yāre irince ağla ey dil ağla señ*

*Hasrete takat getirmek olmadı hāliñ seniñ
Cām-ı vaşlı nūş idince ağla ey dil ağla señ*

*Fırķat-ı Cānān ile bu dīdeñi hūn eylediñ
Vāşl-ı yārān olunca ağla ey dil ağla señ*

*Āh u zārī ile geçdi her şebiñ rūzuñ seniñ
Vech-i mahbūbi görünce ağla ey dil ağla señ*

*Ey göñül gel ol güzel didāre ʔālib olagör
Vakt-i vuşlat da gelince ağla ey dil ağla señ*

*Kār-ı ‘āşık böyle olmuş bu cihānda dāimā
Fırqatiñ vuşlat olunca ağla ey dil ağla señ*

*Böyle mahzūnsuñ dem-ā-dem çünki SEYYİD hicr ile
Mişl-i Ceyhūn çağlayınca ağla ey dil ağla señ (29b/109)*

Mükerrer bir şiir (29b/...)

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*Hudāyā kullar her bār saña ‘āşık señi ister
Fırākiñ ile dil-efkār saña ‘āşık señi ister*

*Vişāliñ lezzeti dilde niçün nihān olur didār
Bu ‘ālemde olan kullar saña ‘āşık señi ister*

*Seniñ ‘aşkıñ ile eflāk döner dāim qarār itmez
Felekler hem melāikler saña ‘āşık señi ister*

*Qamū eşyāya sārīdir muḥabbet emriniñ sırrı
Çü zāhirdir bu ‘ālemler saña ‘āşık señi ister*

Seniñ ‘aşkıñ zemīn ü asmāni çün muḥiṭ olmuş

Zemîn ü encûm-i gökler saña 'âşık señi ister

Bi-hakkı Ahmed-i Muhtâr cemâliñ ile gül ızhâr

Saña 'âşık olan ağlar saña 'âşık señi ister

Seniñ 'âşıkların içre gedâsı ahkârı Şahâ

*BU SEYYİD derd-mend-i kemter saña 'âşık señi ister
(30a/110)*

İLĀHÎ

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

Eyâ şūrîde bülbül var sefer it

Sineme şeydâ kılañ yâre nazar it

Gelüb feryâd ile andan haber it

Urub na 'râlarıñ durma fiğân it

Benim bülbül saña nağmelerim var

Açılmış bāğ-ı 'aşkda güllerim var

Eğer bilseñ ne sūzâ-sūzlarım var

Urub na 'râlarıñ durma fiğân it

Umub vuşlat ulaşdın mı o yâre

'Aceb düşdün düşdün mü ki hâre

Çoyub 'arı alışdın mı bu zâre

Urub na 'râlarıñ durma fiğân it

*Dem-ā-dem zārını mu'tād idegör
 Beher dem āhını evrād idegör
 Hezārān nāle vü feryād idegör
 Urub na'rālarıñ durma fiğān it*

*Nedir āyā seniñ hāliñ bilinmez
 Seherlerde olan āhiñ tükenmez
 Fiğān eyle saña dostun görünmez
 Urub na'rālarıñ durma fiğān it*

*Ta'ab çekme gülün būyuñ alursın
 O būy kōrkarım gülüñ şanursın
 Bu āhından hemān birgün kalursın
 Urub na'rālarıñ durma fiğān it*

*Çü sīnem evine urdum bu dāğı
 Gōñül içinde señ yakdıñ ocāğı
 Bu SEYYİD üstüne kurdum otāğı
 Urub na'rālarıñ durma fiğān it (30a/111)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey gōñül gel bir ūlū dergāha baķ
 Māsivāyı terk idüb Allah'a baķ*

Hāşr-ı maţlab eyle göz yum gayrıdan

Var yürü var maṭlab-ı a 'lāya bak

*Ādem iseñ **Şemme vechullah** 't¹³⁰ gör*

Cümle eşyāda güzel Allah'a bak

Maṭlabıñ dünyā vu 'ukbā olmasun

Ol kadīmī āşinā vechine bak

Üzkürünī ile vārid oldu nas

Hakḫ'ı Zikr it rüz u şeb Allah'a bak

Bakma maḫlūk ḫapusuna merd iseñ

Dem-be-dem var āsitān-ı Hakḫ'a bak

Varacağıñ SEYYİDĀ ol ḫapudur

Çıkarub ağıyarı dilden Yār'e bak (30b/112)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Zāhid-i bī- 'aşḫ elinden el-emān el-emān

Sūfī-i bī-rahm elinden el-emān el-emān

Şorma zühhāde bizi söyletme ānı yoḫ yere

Böyle ḡaddārıñ dilinden el-emān el-emān

¹³⁰ “Her nereye baksan Allah'ın vechidir” (Bakara, 2/115)

*Gelse nedme durmaz istiğfār tevbeler ide
Ol mürāf tevbesinden el-emān el-emān*

*Ḳoḡu-ı zühde bürütdü vardığı her meclisi
Zühd-i ca'lı Ḳoḡusundan el-emān el-emān*

*Elde tesbīḡ belde misvāk ḡalkı aldadub gezer
Pür riyā tesbīḡ çıtından el-emān el-emān*

*Meclis-i āyine varsa ta'n u teḡni'dir sözü
Zāhid-i bārid sözünden el-emān el-emān*

*Görse āvāz ile devri hükm ider ki cümle mest
Böyle ḡerrārın ḡerrinden el-emān el-emān*

*Halvetinde cāiz-i envā' menāḡı sālusun¹³¹
Öyle nā-ḡayān işinden el-emān el-emān*

*Cennet-i a'lāyı ister yemek ve içmek için ol
İmtilāsız mi'desinden el-emān el-emān*

*Olma hem-dem itme ḡoḡbet SEYYİDĀ anlar ile
Zāhid-i nādān yüzünden el-emān el-emān (30b/113)*

¹³¹ Der-kenār: zāhidin

İLĀHÎ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Saña bir vecihle mişl olmaz münevver āfitāb
Ey melek-manzar señi görürse ditrer āfitāb*

*Çünkü bu hüsn ile yektā-yı cihānsiñ şübhe yok
'Āşık-ı meftūnuñ olmuş ru'yet ister āfitāb*

*Sūk u bāzār içre görse pertev-i hüsnüñ seniñ
Heybetinden kendüyi ebr içre gizler āfitāb*

*Āfitāb-ı rüz-i maḥşersin Şefi'ü'l müznibin
Ey nübüvvet āsumāni üzre enver āfitāb*

*Bu felekler 'aşkıñ ile bî-ķarār olmuş döner
Hem bu yüze 'āşık olmuş görmek ister āfitāb*

*Yā Resūla'llah yazılmaz biñde bir vaşfiñ seniñ
Vaşfını aqlām ile mektüb iderse āfitāb*

*Bunca āyāt-ı Kitāb ile mübeyyen midḥatiñ
Böyle 'acz-i iftikārı ile nedir āfitāb*

*SEYYİDĀ medḥinde ķāşır ins ü cinnī hem melek
Göricek vech-i Resūl ḥayme girer āfitāb (31a/114)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Vāşıl-ı Yārān olursuñ bir zamān şabr it gönül

Yār ile tenhā kalursuñ bir zamān şabr it gönül

Āh u zārī ile geçer ‘āşıkıñ her bir demi

Gel hāmūş ol açma sırrı bir zamān şabr it gönül

‘Āşıkı ma ‘şūka vāşıl eyleyen ‘aşkıdır müdām

Ġayra bildirme bu hālı bir zamān şabr it gönül

Çün señi ‘aşk āteşine yandıran maħbūb ise

Āteş-i ‘aşk ile kül ol bir zamān şabr it gönül

Kār-ı ‘āşık dem-be-dem ‘aşk ile sūzān olmadır

Rūz u şeb señ yağ bu cismi bir zamān şabr it gönül

Ol cihān-ārā cemāli seyr idüb āh it hemān

Zār u efgān it dem-ā-dem bir zamān şabr it gönül

SEYYİDĀ bağ-ı vücūduñ gel hazān itsün seniñ

Vāşıl-ı Cānān olunca bir zamān şabr it gönül (31a/115)

İLĀHĪ**4 MEFĀİLÜN**

Ġudāyā ben bu gaşfletle nice sehv ü hağā itdim

Şehinşâhâ haţâmı gizleyüb sendeñ hayâ itdim
 Seniñ gibi ũlũ Raĥmân'a geldim ilticâ itdim
 Efendim Pâdişâh'im saña n'itdim ben baña itdim

Belâ-yı nefse kũluñ hevâya mübtelâ oldum
 Ğam-ı dünyâ ile düşdüm giriftâr-ı hevâ oldum
 Qoyub fermân-ı Raĥmân'ı ben erbâb-ı haţâ oldum
 Efendim Pâdişâh'im sana n'itdim ben baña itdim

Allah'im ben niçün uydum bu iblîse baña n'oldu
 Gõñũl ğubâr ile doldu hevâya âşinâ oldu
 Kerem-kârâ 'inâyet kıl kũluñ SEYYİD saña kaldı
 Efendim Pâdişâh'im saña n'itdim ben baña itdim
 (31b/116)

İLĀHÎ

4 MEFĀİLÜN

Dil-i giryânımı 'aşkıñla ĥayrân eyle Sulţânım
 Gõzũmde yaşımu her dem señ 'ummân eyle Sulţânım

Seniñ derdiñ Ğudâyâ hem nedimim hem tabîbim kıl
 Devâsız derdime lutfuñla dermân eyle Sulţânım

Ğudâyâ kalb-i maĥzũnum ki dîdem dahî pür-ĥũndur
 Resũl'ũñ ĥakkı içũn beni şâdân eyle Sulţânım

*Ferāmuş itdirüb baña bu dünyâyı hem ‘uqbâyı
Seniñ zikriñle fikriñ munīs-i cān eyle Sulţānım*

*Dem-i āhırde SEYYİD’iñ seniñ ‘aşkıñla al cānın
Sarāy-ı vuşlatında ānı mihmān eyle Sulţānım (31b/117)*

İLĀHĪ

2 MÜFTEİLÜN FĀİLÜN

*‘Afv u ‘aţā sende Hudā sendedir
Cürm ü haţā bende Hudā bendedir*

*Lutf u kerem şāhibisin ey Kerīm
Raħm u kerem sende Hudā sendedir*

*Ben kŭlunam kemlik işi işleyen
Setr ü mahv sende Hudā sendedir¹³²*

*Saña İlāh yalvarıram her gece¹³³
Bunca kerem sende Hudā sendedir*

*Dergehe ben yokluk ile varayım
Cümle ğınā sende Hudā sendedir*

Bendeni dergāhe yaqīn eylegil

¹³² Der-kenār: Setr-i günāh sende.....

¹³³ Der-kenār: Saña kŭluñ leyl ü nehār yalvarıram

Ḳurbe Hüdā sende Ḥudā sendedir

*Gerçi ḳūluñ cürm ile ālūdedir
Cürme ‘afv sende Ḥudā sendedir*

*Pādişāhā luṭfuñu it bendene
Cümle luṭuf sende Ḥudā sendedir*

*Tevbe ile saña gelse bir ḳūluñ
Aña kerem sende Ḥudā sendedir*

*Setr ü ‘afvîñla setr eyle señ
Setre ḳoy señ de Ḥudā sendedir*

*SEYYİD’i ‘afvîña ḳılub señ revā
‘Afva revā sende Ḥudā sendedir (31b/118)*

NA‘T

4 MEFĀİLÜN

*Yüzündür maṭla ‘-ı nūr-i İlähî yā Resūla ‘llah
Sözündür cümle-i vahy-i semānî yā Resūla ‘llah*

*Şeb-i Mi ‘rāc makāmiñ **Ḳābe ḳavseyni ev ednā**’dır
Seniñ ol dem gözün ki gördü Ḥaḳḳ’ı yā Resūla ‘llah*

*Dem-ā-dem şūretiñ āyīne-i **Rabbu'l-felak**¹³⁴ olmuş
Bu bābda kimseniñ yoğdur gümāni yā Resūla'llah*

*Mübārek vechini görmek diler hep Melāikler
Felekler de Melekler de çü gördü yā Resūla'llah*

*Ne devletdir señi görmek iki 'ālemde ey Cānā
Señi gören görür mü hiç o nārı yā Resūla'llah*

*Bu SEYYİD mücrime göster cihān-ārā cemāliñi
Be-ħakķ-ı Leyle-i Mi'rāc zamāni yā Resūla'llah
(32a/119)*

NA'T

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā Resūla'llah cemāliñ āfitāb-ı Kibriyā
Hem cihān içre bu Zāt'ıñ mah-ı tāb-ı Kibriyā*

*Māsivāya rağbet itmez seyr ider 'āşık señi
Hōş-gülistāndır vücūduñ ey Ḥabīb-i Kibriyā*

*Pādişāhā señsiz 'āşık neylesün bu 'ālemi
Seyr ider dāim cemāliñ nūr-i tāb-ı Kibriyā*

¹³⁴ “Feleklerin Rabbi olan Allah’a sığınırım de” (Felak, 113/1).

'Âşıkā besdir bu devlet kim saña vuşlat bula
Vāşılıñ bulmuş sa 'ādet yā Ḥabīb-i Kibriyā

SEYYİD'İN bî-çāreye lutf eyle göster rüyini
Her nazarda şād olurdu ey Ḥabīb-i Kibriyā (32a/120)

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ḥubb-i Mevlā ile ıolsun kalbiñ ey şādık dede
Māsivādan eyle i 'rād hem daḥî 'āşık dede

Sīneniñ üstünde yansun bir çerāğ-ı Rūşenā
'Āşk-ı Rabbānî'ye her dem señ de ol lāyık dede

Nāy-veş bağrıñ delünsün yüreğiñ olsun kebāb
Derd-i Ḥaḳ ile dem-ā-dem olagör yanık dede

Hem daḥî dergāh-ı Ḥaḳḳ'a yüz urub ağla seher
Bu zen-i dünyāyı terk it ol ānı t̄alik dede

'Āşıkı ma 'şūka vāşıl eyleyen 'aşkıdır müdām
T̄alib-i vuşlat olagör olma señ āyık dede

Cān u dilden gel k̄ulaḳ tut diñle SEYYİD'İN sözün
Eyle taḥşîl-i muḥabbet olagör f̄aik dede (32a/121)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ḥāk-pāyine yüzüñ sürmek diler şeydā gönül
Süz-i 'aşkında seniñ yanmaq diler şeydā gönül*

*N'ola eylerseñ vişāliñ bezmini ihsān aña
Dü-cihāmı neylesün vaşlıñ diler şeydā gönül*

*Ḥasret ü hicrān ile yanmaktadır her rüz u şeb
Āb-ı vuşlat zevkini ister diler şeydā gönül*

*Nice demdir yanmadır kārı dem-ā-dem 'aşkına
Çāre ister derdine dermān diler şeydā gönül*

*Tā be key yansun dilārā nār-ı 'aşkıñ ile dil
Gel terahhüm eyle kim şefkat diler şeydā gönül*

*Derd-menddir çāre ister derdine dermān arar
Çāresi vuşlatdır ancak ki diler şeydā gönül*

*SEYYİD'in bī-çāredir āvāredir 'aşkıñ ile
Vaşlıñ ihsān eyle kim ānı diler şeydā gönül (32b/122)
33a Boş Sayfa*

İLĀHĪ

2 MÜSTEFİLÜN FA'LÜN

Rabb'im İlāhum yüz biñ günahım

Rû-yi siyâhım gördüm Efendim

*Hem-vâre 'işyân cürm ile nişyân
Her kârı noķşân buldum Efendim*

*Ey yüce Sulţân hâlim perîşân
Şimdi peşimân oldum Efendim*

*Ey Pâdişâh'ım açiver râhım
Kâpuña Şâh'ım geldim Efendim*

*Señ iylik itdiñ ben kemlik ittim
Ben baña itdim bildim Efendim*

*Benden isâet senden hidâyet
Çok çok 'inâyet gördüm Efendim*

*Vechim siyâhdır işim günahdır
Her demde âhdır virdim Efendim*

*Feryâd-ı zârım tükenmez âhım
'Aşkıñla Şâh'ım yandım Efendim*

*Çoğaldı âhım gidiñce vâhım
'Afviñ Allah'ım umdum Efendim*

*Ağyār bilmez vü dünyāyı görmez
Ağlıyor durmaz çeşmim Efendim*

*Bağrım kebābdır gönlüm harābdır
Nice ‘azābdır çekdim Efendim*

*Āteşe yandım küil olub kaldım
Vāleh-i mahzūn kaldım Efendim*

*SEYYĪD’e her bār çoğaldı efkār
Derdüñle ey Yār şoldum Efendim (33b/123)*

İLĀHĪ

FĀİLĀTÜN MÜSTEFİLÜN FA‘LÜN

*İstedim aldım ‘aşk içre kaldım
Kendimi şaldım āteş-i ‘aşka*

*Cāndan uşandım çāresiz kaldım
Gör ki ben yandım āteş-i ‘aşka*

*Gül idim şoldum derd ile tıldum
Yanarak öldüm āteş-i ‘aşka*

*Gözlerim ağlar kan oldu çağlar
Yüreğim kanar āteş-i ‘aşka*

Ne oldum bilmem ağlarım gülmem

Yok yere yanmam âteş-i 'aşka

Ben saña meftûn gūyā ki Mecnûn

Cānımı şaldım âteş-i 'aşka

Nice bir hasret kalmadı taqat

Yakdı bu firkat âteş-i 'aşka

Bu rāha girdim cānıma kıydım

Yandığım bildim âteş-i 'aşka

SEYYİD'in kâli budur mişâli

Yanmadır hâli âteş-i 'aşka (33b/124)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bulsañ ey dil 'ākibet gel ol güzel cānāneyi¹³⁵

Zülfünün her bir teline bağı biñ dīvāneyi

Sūz-i 'aşkıyla yanan 'ālem anıñ her rūz u şeb

Bul yolunda cān virilmiş şad-hezār pervāneyi

Āteş-i 'aşkıñla sūzān 'āşka olmaz mekān

Şerbet-i 'aşkıyla mestler istemez mey-hāneyi

¹³⁵ Der-kenār: Ey gönül bu 'aşık isen ol güzel Cānāne'yi

*Hasretiñle dem-be-dem 'ālūde-meşreb 'aşıkıñ
Tā-ebed itmez 'imāret kalb-i pür-virāneyi*

*Çāk-çāk eyler bu SEYYİD sīnesiñ 'aşıkıñ ile
İstemez almaz pula hiç 'ālem-i kār-ḥāneyi (33b/125)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bende-i bī-çāreyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men
Haste-i pür-yāreyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

*Mübtelādır derdli göñlüm zār ile hicrān ile
Hem velī şad-pāreyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

*İştiyākıñ ile yā Rab dīde dem dem nem döker
Dem-be-dem ger bendeyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

*Seyr-i bağ-ı gülistān itsem de göñlüm ğamdadır
Çün velī bī-ḥandeyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

*Açdım el dergāha tutdum yüzümü vaqt-i seher
Zār ile fiğāndayım ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

*Hasretā derdā ki 'aşıkıñ ile görmem 'ālemi
Çün saña dil-bendeyim ben Şāh-ı men Dārāy-ı men*

Pâdişâh'ım 'aşkıñ ile hâne-i dildir kebâb

*SEYYİD'in sözündeyim ben Şâh-ı men Dârây-ı men
(34a/126)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Seyrimiz dîdâr idelim cânımın cânânımın

Gülüñü gülzâr idelim cânımın cânânımın

Çün şafâ-yı demde dem var 'âşıkı dem ağladır

Eşk-i dem her bâr idelim cânımın cânânımın

Her şafâya bir cefâyı çün redif itmiş Hudâ

Nâleyi biz kâr idelim cânımın cânânımın

Ey benim rûh-i revânım ten kâfeş olmuş iken

Bülbül-âsâ zâr idelim cânımın cânânımın

Olalım biz SEYYİDÂ zâr-ı zebûn haste-dil

Âhı biz ezkâr idelim cânımın cânânımın (34a/127)

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Yâ İlâhî cürm ü 'işyân ile geldim kâpuña

İstinâdım ism-i Gâffâr'inla Şâh'ım lutfuña

*Bilmedim 'iŝyān ile gedi zamānum dem-be-dem
 ıl tecellī ism-i Settār 'iñla geldim bābīña*

*Geri 'iŝyān eylemese āyet olmaz rahmete
 Rahmet iün 'arđ-ı hālim eyledim dergāhına*

*Señ ki mekkār-ı uhrasın saña olmaz hi nazār
 Bir nazārla eyle tarīb bende-i Hāzretiñe (34a/128)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Serdedir zūlf-i sırr-ı ŝeydā-yı 'aŝķ
 Olmuŝum Mecnūn gibi rusvā-yı 'aŝķ*

*Āh u zārī ile gedi her demim
 apladı öñlümü sevdā-yı 'aŝķ*

*'Āŝıkım hayrān-ı ser-gerdān benim
 Kārımı āh eyledi Leylā-yı 'aŝķ*

*ŝāh-ı 'aŝķı özümde dem-be-dem
 anlu yaŝım eyledi da 'vā-yı 'aŝķ*

*Mübtelā-yı derdini dermān iken
 İtdi dermāñı baña devā-yı 'aŝķ*

Sekr-i 'aşk-ı yâr ile mestāneyim

Virdi fetvāyı baña mōllā-yı 'aşk

Çün nehār u leylīyi hiç bilmezim

Virmedi rahat baña hercā-yı 'aşk

'Aşk-ı Cānān ile ağlar inlerim

Virdi efgānı baña ol nāy-ı 'aşk

Mekteb-i 'uşşāğdayım ders istemem

Virdi itmāmı aña du'ā-yı 'aşk

Āşinā-yı 'aşk olalıdan SEYYİD'iñ

Arttırır feryādını belvā-yı 'aşk (34b/129)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Pādişāh'im kıldı şeydā şevk-i dīdārıñ beni

Bī-nüşūr kıydıñ bu cāna itme maḥzūnuñ beni

Āh u efgān ile feryād ḥāl u kārımdır benim

Nāle vü feryād ile señ itme me'lūfuñ beni

Qalmasun böyle gönül kim āh u zār-ı derd ile

Gel kerem kıl eyle dermān itme giryānım beni

*Cām-ı ‘aşkı nūş idüb mestānelik da ‘vā mıdır
Bir nazar kıl kanlı yaşa kıla maṭlūbuñ beni*

*Yā İlähî nice yaqsun SEYYİD’i ‘aşkıñ odu
Dīde-i hūnum revāndır itme maḡbūnuñ beni (34b/130)*

İLĀHÎ

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

*İlähî cürm ile geldim kâpuña
Meded eyle meded ey Kâdir Allah
Hezâr ‘ișyân ile vardım bâbîña¹³⁶
Meded eyle meded ey Kâdir Allah*

*Seniñ bâbîñ gelen kûla açıkdır
Daḡî deryâ-yı raḡmetiñ amîkdır
Beni red itmegil baña yazıkdır
Meded eyle meded ey Kâdir Allah*

*Günahım çok ḡesâbîñ bilmezem ben
Kerem-kârâ ‘aceb ferdâ n’olam ben
Beni ‘afv it saña kalmıș kûlum ben
Meded eyle meded ey Kâdir Allah*

*Ḥudāvend’im Efendim señ benimsin
İläh’ımsın penâhımsın benimsin*

¹³⁶ Der-kenâr: Bâbına / der’ine

*Daḥî bir derd-kârımsın benimsin
Meded eyle meded ey Qādir Allah*

*Qāpuñda SEYYİD'in mücrim gedādır
Dem-ā-dem maḥlabı senden devādır
'Azāb itseñ daḥî aña revādır
Meded eyle meded ey Qādir Allah (34b/131)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Derd-i hicrān ile dāim haste-dil Eyyüb'dür
Hasretiyle çeşmim ağlar dīde-i Ya'küb'dur*

*Rū-yi meh-āsāsına meftūn u mecbūr olduğum
Haşimî'dir hem Qureyşî bir güzel maḥbūbdur*

*Bu dili meczūb u sālîk eyleyen bir hūb ile
Bāğ-ı hūsnūñ bülbülü hem mişli yoğ bir hūbdur*

*Ağlayub 'aşkı ile vaşlūñ temenni kıldığım
Perde-i 'işmetde kalmış görmez maḥcūbdur*

*Sevdiğim taht-ı melāḥat Şāh'idır Sulṭān'idır
Pādişāh-ı ins ü cindir cümleden mergūbdur*

Ol cihān-ārā cemāli manzār itsem çeşmime

Dīde vü dīdārīñi görmek baña maḥlūbdur

Rūz u şeb ālūde olsa cürmüyle SEYYİD ne ğam

Çapusuñda bir gedādır bendeden maḥşūbdur (35a/132)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Seyf-i tevḥīd ile durma kese gör nefsiñ başın

Terk idüb ğayrı işi kıl bunu mültezem işin

Ḥaḳḳ'a her kim vāşıl oldu zıkr-i Ḥaḳ dilindedir

İşin hālin hep bu olsun hatm olunca tā yaşın

Vāşıl-ı cānān olanlar itdiler zıkr'i müdām

Zıkr-i Raḥmānī ile dolsun içiñ de hem tışıñ

Lī-ma'allah 'a¹³⁷ *sarāy it ḳalbiniñ her köşesin*

Ġayrıya baḳma vech-i Ḥaḳ olsun seniñ māh-veşin

¹³⁷ “Allah ile benim öyle bir vaktim vardır ki; oraya ne Nebiyy-i Mürsel sığar, ne de melek-i mukarreb” Hucvirî bu rivayeti tevhid bahsinde zikretmiştir(Hucvirî, Ali b. Osman Cüllâbî, *Hakikat Bilgisi* , (haz. Süleyman Uludağ), İstanbul, 1982, s. 418; Sehâvî, Aliyyü'l-Kârî ve Aclûnî'ye göre “senedi olmayan bir söz”dür. Sehâvî, *el-Mekâsidü'l-Hasene*, Thk. Muhammed Osman el-Hist, Beyrut, 1985, s. 565, (h.no: 926) ; Aliyyü'l Kârî, *el-Esrâru'l-Merfu'a*, Thk. Muhammed Lütfi es-Sabbâğ, Beyrut, 1986, s. 29; el-Aclunî, *Keşfü'l-Hafâ*, I.,Beyrut, 1352, s. 173, “Habibim sen olmasaydın bu kâinatı yaratmazdım” Aliyyü'l-Kârî, el-Aclunî ve Şevkânî, Saġânînin “mevzu”dur dediğini söylerler. Aliyyü'l-Kârî, a.g.e., s. 288; el-Aclunî, a.g.e., II; s. 164,(h.no: 2123); Şevkânî, *Fevâidü'l-Mecmu'a*, Thk. Abdurrahman b.Yahya el-Yemânî, Beyrut, 1987, s. 326,(h.no: 1012).

*SEYYİDĀ vaqt-i seherdir cümle vaqte pâdişāh
Ol vaqıtde zıkr iderseñ Allah olur yoldāşın (35a/133)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gāh ‘ābid gāh zāhid gāh ‘ārif oluram
Gāh ben ‘aşka düşerem Hakk’a ‘āşī oluram*

*Ben yemm-i hasretde mi kaldım ‘aceb bilmem nedir
Gāh huşyār gāh gāfil gāh āyık oluram*

*Bulmadım aslā temkīn dāimā telvīn işim
Gāh dergāhe varıram gāh āyık oluram*

*Gāh zencir-i zülüfüñ bend ider Mecnūn gibi
Gāh zencirim alunur ben de ‘ākıl oluram*

*Gāh talīf ile Yār’e oluram ben āşinā
Böyle hālīm gāh gāh bīgāne gibi oluram*

*Bu cihān içre mezellet görmüş iken SEYYİD’iñ
Gāh olur altun gibi ‘ālemde maḥbūb oluram (35a/134)*

İLĀHĪ

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

'Acebdür derd-i 'aşkıñ ibtidāsi
Ne güçdür rāh-ı derdiñ mübtelāsi

Akar deryā gibi gözden sirişki
Derk itmez 'āşkıñ dem mācerāsi

Vücūdu maḥv olur olmaz murādi
Rızā-yı Ḥak'durur anıñ rızāsi

'İlāc-ı āh ile zār ider 'aşkıñ
Dahī yokdur anıñ ğayrı devası

Fırāt u Nīl gibi çağlar dem-ā-dem
Anuñ vuşlat olur her dem recāsi

Eğerci mātem ider ibtidāda
Velī 'aşkıñ ne hōşdur müntehāsi

Giyer 'aşkıñ elinden bu bir 'abāyi
'Abā oldur anıñ her dem revāsi

Şehinşāhā fenā-fi'llāh olurlar
Bekā-bi'llāh oldu āḥir fenāsi

Mülāzım SEYYİDĀ ol bāb-ı Ḥakḳ'a
Naşīb oldur baña elbet bekāsi (35b/135)

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Aşk-ı Cānān' e düşenler gözleri giryān olur
 Āteş-i 'aşk içre kalan dāimā sūzān olur

Cām-ı 'aşkı nūş idenler dest-i sākiden bugün
 Cūş ider deryā gibi ol tā-ebed sekrān olur

Āhımı görünce bülbüller ağlayub kıldı fiğān
 Ağlayanlar 'aşk elinden 'ākibet ḥandān olur

Var ise sende eğer 'aşk şakınub fāş eyleme
 Derd-i 'aşkı çekmeyenler ma 'nīde ḥayvān olur

'Āşık iseñ ağlasun dīden dem-ā-dem çağlasun
 Gözlerin yāş-ı revānı 'aşkına püryān olur

Bu cihān naqşına bakma var yürü naqqāşa bak
 Şüreti terk eyleyenler Kāmil-i insān olur

SEYYİDĀ İlāhî 'aşkı gör ki dermān bundadır
 Bulmadan ağlayanlar vāşıl-ı Cānān olur (35b/136)

İLĀHÎ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bağrımı pür-ḥūn ider cānā seniñ ebrūlarıñ

Hem daḥī mecrūḥ ider sīnem seniñ her sözleriñ

*Ƙalmadı yanmağa taƙat ciğeri püryān benim
Gerçi sūzān içredirler hep seniñ ‘aşıqlarıñ*

*Dāğ ber dāğ itme göñlümde temekkünle ‘aşıḳıñı
Derd-i ekderim çoğaltdı bu seniñ hicrānlarıñ*

*Böyledir vallāhi billāhi bu sīnem üstüne
Dökülür tā ḥaşre dek daḥī seniñ āteşleriñ*

*Yandı SEYYİD hicriñ ile ƙalmadı şabrı anıñ
Çün vefādır göñlü müştāka seniñ her işleriñ (36a/137)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Māl u mülkden geçer ‘aşıqlarıñ
Cān virür yolunda hem şādıqlarıñ*

*Neylesün fānī cihānı derdi var
Ḥasretiñle ağlıyor yanıqlarıñ*

*Atdılar aılası giydiler ‘abā
Vir diler ‘aşıḳıñla hep varlıqlarıñ*

Aç u ‘atşān oluyor ‘aşıḳ kişi

'Aşk anlar kıldılar 'âşıkların

SEYYİDĀ efgān ider 'âşık olan

Dem-be-dem hāli budur müştakların (36a/138)

İLĀHĪ

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

Benim cürmümü señ 'afv it İlahî

Ki sensin pâdişāhlar Pâdişāhı

Zamānım geçdi cürm ile dem-ā-dem

Seniñ kâpuñdurur 'âşî penāhı

Resül'ün hürmetine kılma mahrûm

Bu bendeniñ çoğaldı zār u āhı

Günahım çokdurur n'ola devāsı

Hemān 'afv eyle mahv it günahı

Bu SEYYİD kûluñ yā Rab niyāzı

Aña dāru'l-İslām it bār-gāhı (36a/139)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN(FA'LÜN)

'Aşk ile 'âşık olaldan kande bakşam yār var

Derd-i yār ile dem-ā-dem gözlerimde kân var

Çün vücūdum mülkü ser tā mahv olubdur rüz u şeb
Bu vücūdum şehri nā-būd yalnız Sulţān var

Çün hikāyet eylerim şanma şenā eyledim
Bilürem bu derd içinde gizli bir dermān var

Bu belā-yı 'aşka düş kim māsivā bulsun 'adem
Terk-i cān eyle cihānda 'ākibet cānān var

Tā ezelden hāl idenden nār-ı 'aşka yanmağı
SEYYİDĀ cismiñ düşürdün nār-ı 'aşka yān var (36b/140)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Şems-i bārān ile Şāh'im āsumān ağlar gelür
Āçılır fi'l-ḥamd āçılmaz hemān ağlar gelür

Ağlamakdır kārı her dem 'āşık-ı üftādeniñ
Gülşen-i vaşla giren hem devr olan ağlar gelür

Gāh ümmīdi vaşl gāh iftirākıñla gönül
Bir mekānda durmayub āh bī-emān ağlar gelür

'Ālem-i fānīde cānā böyle bulduğ 'ādeti
Gāh vaqt-i nev-bahār gāh hazān ağlar gelür

*Hem celâliñ hem cemâliñ her zamân var mazharı
Bir devirde ehl-i ğamla şādumân ağlar gelür*

*İsteyen dâim şafâyı istemez hiçbir cefâ
Lâkin ol meydân-ı ğamla şādumân ağlar gelür*

*Lutfu çok ise Hudâ'nıñ bil anıñ kahrı da var
Lutf-i mazhar ile mağhür her zamân ağlar gelür*

*Baş u kabdı SEYYİDÂ Hak'dañ 'ināyet bilmeli
Hayme-i eflāk içinde nice cān ağlar gelür (36b/141)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Derd-i yār ile dem-ā-dem yanmada pervāneyiz
Hamduli'llah zıkr-i Hak'da şanki biz mestāneyiz*

*Şakınub şorma bizi señ ol kuru zāhidlere
Zāhidin zannında zīrā cümlemiz dīvāneyiz*

*Keşf-i rāz itmek olur mu kadr-i 'aşkı bilmeze
Anlarıñ 'indinde Hak'dan bir kere bīgāneyiz*

*Ta'n u teşni'den 'ibāret zāhidiñ her bir sözü
Böyle bil kim yanlarında bir kararatsız dāneyiz*

*Gerçi nāmı hem nişānı yokdurur dervīşlerin
Lakīn amma bezm-i Yār'de Şāh ile cānāneyiz*

*SEYYİDĀ bahre irişmez kıatre-i dādı hemīn
Bahr-i 'aşka vāşıl olmuş bī-bedel dūr-dāneyiz (36b/142)*

İLĀHİ

2 MEFĀİLÜN

*Göñül dāim señi ister
Göñül añlamaz añlamaz
Nigāh u iltifāt ister
Göñül añlamaz añlamaz*

*Göñül durmaz döner dāim
Vişāliñle olur kām
Ki vallāhi budur hālim
Göñül añlamaz añlamaz*

*Akarşular gibi çağlar
Gözüm dursa göñül ağlar
Mekānımdır benim dāğlar
Göñül añlamaz añlamaz*

*Şafā zannetme señ hālim
Cefādır çekdiğim dāim
Yeter hasret yeter Şāh'im*

Göñül añlamaz añlamaz

*Gezer şûretde hurremdir
Velâkin çekdiği gamdır
Gözünden hep ağan demdir
Göñül añlamaz añlamaz*

*Budur Şâh'ım benim hâlim
Seher vaqti olur âhım
Bu dîdem dersini cânım
Göñül añlamaz añlamaz*

*Hezârân âh u zâr çekdim
Be-ğâyet intizâr çekdim
Beni gör kim neler çekdim
Göñül añlamaz añlamaz*

*Şu SEYYİD bendeni 'afv it
Günahı çokdurur mahv it
Elinden tut saña bend it
Göñül añlamaz añlamaz (37a/143)*

İLÂHİ

2 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Nâr-ı hicraniñla yandım el-emân
Hem derdmenimden çıkar âh her zaman*

*Şanki oldum bu cihānda bī-mekān
El-emān ey Pādişāhım el-emān*

*Gülmek olmaz çeşm-i giryān olana
Dīdesi kan sīne 'uryān olana
Hasretiñle gönül sūzān olana
El-emān ey Pādişāhım el-emān*

*Nār-ı hasret cānıma kār eyledi
Bu cihānı bāşıma dār eyledi
Her seherde virdimi zār eyledi
El-emān ey Pādişāhım el-emān*

*Giceler derdiñle yandım yanayım
Āb-ı vaşla Pādişāhım kanayım
SEYYİD'i kāpuñda dāim şanayım
El-emān ey Pādişāhım el-emān (37a/144)*

İLĀHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Cürm ü 'işyān hadden aşmış bilmezem miqdārını
'Afv ider yā tard ider mi ol güzel Allah bilür*

*Kimse bilmez hālimi 'işyānımı hem nāmımı
Cümle 'āşīler içinde ol güzel Allah bilür*

*Kâtib-i felek yazarsa irtikâbım sehv ider
Bunca 'işyânım günahım ol güzel Allah bilür*

*Nice müddet nâm-ı 'āsîlere ilhak eyledim
Bilmezem 'āşî mi oldum ol güzel Allah bilür*

*Pâdişâhın kârı ihsân eylemekdir bendeye
Bilmezem ihsân eyler mi ol güzel Allah bilür*

*SEYYÎD'îñ her cânından cürm olmuş biñ hicâb
Ref' ü keşf âyâ ider mi ol güzel Allah bilür (37a/145)*

İLÂHÎ

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Cennet-i a'lâya girmek ister iseñ ey dedem
Lâ ilâhe İlla'llah¹³⁸ ile Allah'ı zîkr et dem-be-dem
Dir iseñ cennât-ı 'adnı çün cemâlsiz ben n'idem
Lâ ilâhe İlla'llah ile Allah'ı zîkr et dem-be-dem*

*Nefy ü işbât enbiyâ vu asfîyânîñ şanıdır
Her nefesde evliyânîñ cismi içre vü cânıdır
Hem seherde ehl-i derdiñ derdiniñ dermânıdır
Lâ ilâhe İlla'llah ile Allah'ı zîkr et dem-be-dem*

¹³⁸ Allah'tan başka İlah yoktur.

*Hak emānet eylemişdir sende ol tevhīdini
 Çün emīn oldunsa dervīş iste señ te'yīdini
 Gel gönülden selb ü iħrāc eylegel taqlīdini
 Lā ilāhe İlla'llah ile Allah'ı zıkr it dem-be-dem*

*Tā be key ğaflet idersin elde fırsat var iken
 Rabb'iñ iħsān eylemişdir tende şıhhat var iken
 Nefse uyma SEYYİDĀ señ böyle ni'met var iken
 Lā ilāhe İlla'llah ile Allah'ı zıkr et dem-be-dem
 (37b/146)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Lāübālī 'āşıkım pervāneden şor señ beni
 Kayd-ı cāndan geçmişim cānāneden şor señ beni*

*Şeş-cihātım görmezem bustān bağlar bilmezem
 Akl u fikrim beğenmezem dīvāneden şor señ beni*

*'Aşk-ı yār ile vücūdum böyle olmuşdur ħarāb
 Derdiyle mecrūh olan vīrāneden şor señ beni*

*Fi'l-aşl ma'mūr olan gönlüm ki şimdi pür-ħarāb
 Beyt-i kalbden devr olan señg-i dāneden şor señ beni*

*Şarşār-ı bād ile şoldurdu bu SEYYİD bendeni
Bağ ne hâlet bağladım pervânenen şor señ beni
(37b/147)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gözlerim pür-hûn olubdur ‘aşka düşdüm āh u vāh
Nāy-veş bağrım delükdür derde düşdüm āh u vāh*

*Süz-i dil tā āsumāne gün be gün peyvestedir
Ey dilārā ben bu ‘aşka yāne düşdüm āh u vāh*

*Nā-ümid itme beni señ kıl kerem vaşlūñ ile
Yār şanub bigāne-i ağıyāre düşdüm āh u vāh*

*Çün Cemāl’iñ ile kılsañ bir tecellî bendeye
Kim Hālîl’iñ gibi her dem nāre düşdüm āh u vāh*

*Şüretā cevr ü ceḫādır işlerin hep sevdiğim
Señ gülüñ derdiyle āhir hāre düşdüm āh u vāh*

*Artdı gitdikçe iñledi SEYYİD’iñ bî-çārede
Kays-āsā ağladır bir hāle düşdüm āh u vāh (37b/148)*

İLĀHĪ**FĀİLĀTÜN MÜSTEFİLÜN FA'LÜN**

Bu gönül haste meydān-ı 'aşkda

Dil ü cān beste meydān-ı 'aşkda

El-emān oldum çāk-ı çāk oldum

'Ākibet şoldum meydān-ı 'aşkda

Ey Hudāvend'im Şāh'im Efendim

Hicriñle yandım meydān-ı 'aşkda

Cāndan uşandım pervāne şandım

Gün be gün yandım meydān-ı 'aşkda

Bu derdi aldım cānımı şaldım

Bī-çāre kaldım meydān-ı 'aşkda

Arayub yāri señ dilārāyı

Bulaydım bārī meydān-ı 'aşkda

SEYYİD'in zāri kalmadı vāri

Yanmadır kārı meydān-ı 'aşkda (38a/149)

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Ey cihān-ārā yoluñda biz bu cānı yakmışız

Hem dahî 'aşkıñla şolmuş gül gibi şavrulmuşuz

Yandı āhir 'āteş-i 'aşka bu cān u gönül

Haylî dem pervāne-āsā nār-ı 'aşka yanmışız

Yā İlāhî merhametle bir nigāh it 'āşka

Fırkatiñle ağlamakdan şanki Ya 'küb olmuşuz

Hicr ü 'aşkıñ ile yandık 'āşık-ı bî-çāreler

Nice demdir böyle hicraniñla cānā qalmışız

Pādişāhā SEYYİD'İN bî-çāreye eyle meded

Cümle 'āşıklara zîrā cān u bāşa kıymışız (38a/150)

İLĀHÎ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ağla ey dil ağla inle eyle āh

Ġaflet ile bî-'aded oldu günah

Nefs ile şeytāna olduñ señ zebūn

Ağla durma 'afv ider ūlū İlāh

Señ niyāz it bāb-ı Hāk'da kıl fiğān

Umulur ki 'afv ide ol Pādişāh

*Gerçi dünyā zevkine düşdün hemin
Açılır elbet saña ol bār-gāh*

*Ur nedāmet taşına cān u teni
Bulagör kendüne bir özge penāh*

*Ağlamakdır çāre SEYYİD derdine
Bāb-ı Hāk'dan elbet olur bir nigāh (38a/151)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir şanem 'aşkıyla zünnār-ı muḥabbet bağladım
Āh u zārīde cānā dem-ā-dem miḥnet bağladım*

*Çün belā-yı 'aşka düşdüm çāre itmez mi ṭabīb
Bu fenā varında zīrā Ceyhūn-āsā çağladım*

*Ol ṭabībīñ derd mi āyā devā mı gördüğüm
Āteş-i hicrān ile ben sīnemi çok dağladım*

*Dār-ı mātendir bu 'ālem ağladır gāh inledir
Derd ile giçdi zamānım gülmedim ben ağladım*

*SEYYİD'iñ oldu her şeb göñlü giryān gözü kan
Bu dem-i çeşmimle cānā bağı dem dem bağladım
(38b/152)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Bir Habîbiñ 'aşkı ile ağlıyor bu gönlümüz

Bilmezem Ceyhün mu oldu çağlıyor bu gönlümüz

İtmedi cānānemi hiç bu dil luṭf ile şād

Derd-i hicr ile beher dem ağlıyor bu gönlümüz

Hasret ile damlıyor kan dīdemizden gāh-i gāh

Sīne-i pūr-ḥūn-i miḥnet baḡlıyor bu gönlümüz

Cānā cānāniñ elinden görmedim hiçbir devā

Aniñ içün zaḥm-ı yāri baḡlıyor bu gönlümüz

*Bu elemden maḥmilim tabūt SEYYİD kaḡdanım kefen
iken¹³⁹*

Bād-ı gaḡlet ile kendi şaḡlıyor bu gönlümüz (38b/153)

İLĀHĪ**2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN**

Seḡerlerde olur vaḡt-i tecellī

Bulur dertli olan cāna tesellī

Ne isterseñ uyān var ḡıl temennī

Uyān aç gözüñü vaḡt-i seḡerdir

¹³⁹ Vezin uymuyor.

*Yağar 'āşık bu dem çeşm-i çirāğı
İder efgān ile zārı hem āhi*

*Görür vaqt-i seher dīdār-ı Hakk'ı
Uyān aç gözünü vaqt-i seherdir*

*Seherlerde eseñ bād-ı şafādır
Eliñ aç dergāha vaqt-i du 'adır*

*Niyāz eyle bu dem vaqt-i veķadır
Uyān aç gözünü vaqt-i seherdir*

*Uyān vaqt-i seher seyr it kemāli
Seherlerde taleb-kār ol vişāli*

*Görürsün 'ākibet SEYYİD cemāli
Uyān aç gözünü vaqt-i seherdir (38b/154)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çün ħubanıñ ile Şāh'im gör ne şūret bağladım
Görmedim ru'yeti dīdem böyle ħālet bağladım*

*Gün gibi zāhir bu ma'nā zerrece yokdur ħafā
Señ Ĥabībiñ 'aşkıña benden muħabbet bağladım*

Ahseñ-i takvîm idüb nakķķāş-ı kudret çün señi¹⁴⁰

Bu dilim hayrân olub nakşına ‘ibret bağladım

Pâdişâhum gör ki hâl-i pür-melâlim böyledir

Her tarafdan cismime zünnâr-ı firķat bağladım¹⁴¹

Artık niçün dile hayret serde sevdâ-yı cemâl

Bu ķûluñ dîvâne şeydâlarla ülfet bağladım

Señ Habîb-i Kibriyâ’ya olalı dil âşinâ

Bu gözüm görmez sivâyı dilde nefret bağladım

Yâ Resûla’llah bu SEYYİD derd-mendindir seniñ

Daķı̄ hicrân ile ben cânda ĥasret bağladım (39a/155)

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Āsitân-ı hâne-i cānāna bāşım koymuşam

Süz-i ‘aşķ ile daķı̄ çeşm ü bālım yakmışam

Ķalmadı taķat ki yansun bu dil-i pervānemiz

Külĥan-ı ‘aşķına zîrâ bāş u cānım şalmışam

¹⁴⁰ Der-kenâr: Seni / cismini

¹⁴¹ Der-kenâr: Cismime / bāşıma; zünnâr-ı/destâr-ı

*İtmedi dermān-ı vaşlı sīne-i mecrūhuma
Derde çāre bulmadım ben böyle hālīm kalmışam*

*‘Aşıkıñ derdi içinde gizli bir dermān var
Bu ālāmla zaħm-ı Yār’i derde dādım bilmişem*

*Yalvarub ağlar bu SEYYİD dosta hālīñ ‘arz ider
Böyledir vallāh cānā her murādım açmışam (39a/156)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey İlāh’ım ‘aqlımı şevkiñle şeydā kıl meded
Raħm idüb sil dīde-i hūnum meded kıl bir meded
Bu dilim mir’ātuñı şaf u mücellā kıl meded
Çeşm-i cāna bir nigāh it señ meded kıl bir meded*

*Saña ‘aşık çāresizdir çāre her dem sendedir
Cümle ‘aşıklar seniñ ‘aşkıñ ile pervānedir
Rūz u şeb derdiñ ile hem sīnesi şad yāredir
Çeşm-i cāna bir nigāh it señ meded kıl bir meded*

*Nūr-ı Zāt-ı Kibriyā evşāf-ı Zāt’iñ hākkıyçün
Sırr-ı esmā vu celālīñ hem cemālīñ hākkıyçün
Müktedā-yı enbiyā vu evliyāñıñ hākkıyçün
Çeşm-i cāna bir nigāh it señ meded kıl bir meded*

*Qıl bu SEYYİD bendeni hayrân u ser-gerdân-ı ‘aşk
Her deminde gönlü olsun pür-ğam-ı bārân-ı ‘aşk
Ey tarîk-i ‘aşk içre kulları koyan ‘aşk¹⁴²
Çeşm-i cāna bir nigāh it señ meded qıl bir meded
(39b/157)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*‘Abd-i ‘fāsıq-ı mücrim ben yā İlāhī qıl meded
Rūz u şeb cürmüm çoğaldı hem günahım bî-‘aded
Gel ayırma ‘āşī bî-çāreyi senden ebed
Yā İlāhī çāresiz kaldım meded senden meded*

*Çāre zūlmānīde maḥbūs hem garībim gün be-gün
Derd-i ‘işyān ile her dem böyle bağrım oldu hūn
Geçdi vaqtim cürm ü hüsrān ile oldum ben zebūn
Yā İlāhī çāresiz kaldım meded senden meded*

*Görmedim bende liyākat ‘afv u gufrānına hiç
İtmedim dergāhe lāyık kār u a ‘māl ben de hiç
Bulmadım ben señ gibi hem ‘afvı çok efendi hiç
Yā İlāhī çāresiz kaldım meded senden meded*

*Geçdi ‘ömrü SEYYİD’iñ çün zevk-i ‘İrfān bulmadı
‘Aşk-ı Rahmānī irişüb şevk-i Yezdān bulmadı*

¹⁴² Bu mısra vezin yönünden eksiktir.

*Böyle 'iŝyān içre kaldı derde dermān bulmadı
Yā İlāhī çāresiz kaldım meded senden meded (39b/158)*

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

*Dem-ā-dem cürm ile doldu vücūdum ser-te-ser yā Rab
Temennā-yı 'aṭā-yı Hakk' dır kārım benim her şeb
Cenāb-ı rahmetiñden ğayrı yoḡdur melce ü mehreb
Günah-kārāne yoḡdur senden özge rahm ider yā Rab*

*Şefā 'at ehline yüz yoḡ varub yalvarmaĝa bende
Yarın maḡşer günü āyā n'ola ḡalim benim anda
Baña ğufrān iden sensin meŝiyyet cümleten sende
Günah-kārāne yokdur senden özge rahm ider yā Rab*

*Segāir hem kebāir ṭoludur defterim bildim
Peŝmānam her 'iŝyāna nedāmetle saña geldim
İlāhī dü-cihān içre senin ihsānına kaldım
Günah-kārāne yoḡdur senden özge rahm ider yā Rab*

*Ne var cürmüm 'afv eyle kāpuñda ben de 'ācizem
Ne SEYYİD'im ne 'ābidim seniñ kāpuñda nāçizem
Daḡī ednādan ednāyım seniñ ṭardına cāizem
Günah-kārāne yoḡdur senden özge rahm ider yā Rab
(40a/159)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Bendenem Ya 'küb-veş ben ağlaram her rüz u şeb
Yanmadır vallāhi kārım bu vücūdum yandı hep*

*Yād idüb sevdā-yı rüyuñ çāk çāk oldum yeter
Tālibem vaşlıña her dem yoğdurur ğayrı taleb*

*İstemem sevdā-yı ğayrı kalmadı ħubb-i sivā
Böyledir vallāhi cānā giryeme sensin sebab*

Çün¹⁴³

Bā 'iṣ-i āhım dem-ā-dem sensin ey 'ālī-neseb

*Her ne deñlü SEYYİD'in mücrim ise kesmem ümīd
Sāilem kāpuñda dāim böyledir tavr-ı edeb (40a/160)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Ey göñül gel señ de duydun mu Ḥabīb'in 'aşkıñı
Bir onulmaz derde düşdün nāre yađdıñ cismini*

*Dāğ u bāğ gülistān itdiñ dem-ā-dem meskenini
Bildim āhir señ de aldın o gülüñ ħoş bũyını*

¹⁴³ Okunamadı

*Çkandedir Leylā 'n seniñ kim arayub Mecnūn-veş
Señ de āhir řārumār itdiñ bāşdan 'aqlını*

*Nice bir şasret oduna yandı cānım hem tenim
Āh idüb Ferhād gibi deldin mi cismiñ dāğını*

*Dem-be-dem zār-ı zebūnsun bir řanem 'aşkı ile
Arıtırır gıtdikçe elbet derd-i şasret āhını*

*SEYYİDĀ bārān-ı 'aşka bār olan eyler fiğān
Lā-cerem ağlar iniler çağlardır hem çeşmini (40b/161)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gice gündüz sevdiğim cānānım añdım ağladım
El-emān yandım güzel Sulřān 'ım añdım ağladım*

*Ol cihān-āranıñ 'aşkı dilde yakdı bir çerāğ
Çünkü yandım ben meh-i tabānım añdım ağladım*

*Zār-ı feryādım inledim şutdu ser tā 'ālemi
Āh-ı efgān itdiren yārānım añdım ağladım*

*Dīde-i hūn-rīzi gör kim çağlıyor Seyhūn-veş
Çatre çatre baır olan 'ummānım añdım ağladım*

Çāk çāk oldum ki dād itsün bu sînem zahmını
Ol tabîbi arayub dermânım aındım ağladım

Hasretâ derd-âne çeşmim ağlıyor Ya 'kûb-veş
Bu cihânda Yūsuf-i Ken 'ân'ın aındım ağladım

Fırkat-ı cānān ile SEYYİD revān oldu gözüñ
Haylî demdir dilde k'ey hicranıñ aındım ağladım
(40b/162)

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Hasretiñle gör ne şüret bağladım
Rüz u şeb derdiñle sînem dağladım
Çāresiz kaldım dem-ā-dem ağladım
El-emān yandım yakıldım el-emān

Fırkatiñle sîne-çāk oldum yeter
Derd ü hicrānla bil hālīm yeter
Kalmadı dīdemde yāşımdan eşer
El-emān yandım yakıldım el-emān

Nice demdir hālīmī 'arz eyledim
Ağladım daḥī niyāzlar eyledim
SEYYİD'iñ cānımı kurbān eyledim
El-emān yandım yakıldım el-emān (41a/163)

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Señ bilürsin ƙalb-i maḥzūnum ki yā Rab sendedir
Kesmezem ümmīdi senden tā ki cānım tendedir*

*Eyledim ‘iṣyān-ı bī-ḥad bilürem mücrim benem
Fısk u hüsrān bende amma dil saña efkendedir¹⁴⁴*

*Şayısız oldu günāhım nādimem cürmüme ben
Eyle tevfiķiñ refiķ vallāhi dil şermendedir*

*Dem-be-dem işler günāhı nefsimiñ ğaflet işi
Bilürem ‘afvıñla Şāhā nice ‘āşī ḥandedir*

*Olsa ger āyīne-i dil māsivādan pāk u şāf
Bağmaz aġyārıñ yüzüne çeşmi Mevlā’sındadır*

*Bu za ‘if-i mübtelāya destigīr ol kıl meded
Düşdü zīrā ḥayrete SEYYİD ki ḥayrān-bendedir
(41a/164)*

İLĀHĪ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Şevk-i dīdārıñla yā Rab her seḥer aġlar gözüm
Derd-i bī-dermaniñ ile durmayub aġlar gözüm*

¹⁴⁴ Der-kenār: dil saña efkendedir / dil senin ‘aşkındadır

Çeşme-sâr oldu bu dîdem akıyor her rûz u şeb
Yandı hicriñle derûnum vaşl için ağlar gözüm

Kalmadı taķat dilimde kimse bilmez hâlimi
Düşdü arzû-yi vişâliñ dem-be-dem ağlar gözüm

Kesmezem ümmîdi senden 'âşık-ı dîdâr benem
Yandığım âteş kül olmaz yalvarub ağlar gözüm

Ben zebûn oldum yolunda destigîr olmaz mısın
Kıyma cânânım bu cânâne rahm için ağlar gözüm

Yâş-ı dîdem silmeden aslâ terahhüm kılmadın
Şad-hezâr cevri ile sende çâre yok ağlar gözüm

Niceler cân virdiler yolunda anıñ SEYYİDÂ
Olsa biñ cânım dahî olsun fedâ ağlar gözüm (41b/165)

İLÂHÎ

FÂİLÂTÜN MÜSTEFİLÜN FA'LÜN

Derdiñle cânân yandım Efendim
Eyle gel ihsân yandım Efendim

Kalmadı taķat nice bir hasret
Yakdı bu firķat yandım Efendim

*Saňa meftūnam kalb-i maħzūnam
Böyle mecnūnam yandım Efendim*

*Ṭakatım yoƣdur āh u zār çoƣdur
Bu sözüm Haƣ'dır yandım Efendim*

*Saňa hayrānım çeşm-i giryānım
Sīne 'uryānım yandım Efendim*

*İnkisārım var iğbirārım var
Dilde zārım var yandım Efendim*

*Gel Kerem-kān'ım oldur Ḥannān'ım
Yüce Sulṭān'ım yandım Efendim*

*Ağlamak benden merḥamet senden
Āh-ı 'aşkıñdan yandım Efendim*

*Baƣ baña cānım kıyma cānānım
Ḳānī dermānım yandım Efendim*

*SEYYİD ƣūluñdur cümleden dūrdur
Ciğeri hūndur yandım Efendim (41b/166)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dem-be-dem 'aşkıñ kılar şeydā beni
Gāh Mecnūn gāh-ı gāh Leylā beni*

*Hasretiñle gözlerim pür-hündür
Ağladır derdiñ beni cānā beni*

*Ākıdır dīdem yāşı her rüz u şeb
Yağdı 'aşkıñ ey cihān-ārā beni*

*Derdiñ ile oldu āh kārım benim
Nāre yağdı çünkü bu sevdā beni*

*SEYYİD'in efgānını artırdı 'aşk
'Andelibiñ eyledi şāhā beni (42a/167)*

İLĀHĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Hasretiñle nice bir beñ yüreğimi dağlayım
Çāre itmezsin Habīb'im bārī koyver ağlayım*

*Yağdın āteşler içinde kalmadı benden eser
Nice bir efgān idüb nāy gibi her dem inleyim*

*Bī-mecālim taqatım yok hasb-i hāliñ itmeğe
Gözlerim deryāya döndü tā be key ben çağlayım*

Çāh-ı derd ü mihnete düşdüm firākdır çekdiğim
Çāresiz kaldım ne şüret ile hālim söyleyim

Āteş-i 'aşkıñ ile yandı harāb oldu vücūd
Bārī öldür yoluña bu cān kurbān eyleyim

'Aşk-ı hicranıñla SEYYİD sâbık-ı mecnündür
Āteş-i hasretde yakma firqatiñle öleyim (42a/168)

İLĀHĪ

4 MEFĀİLÜN

Ser ā ser bu cihān olmuş seniñ 'aşkıñ ile mahzūn
Bi-küllī 'ālem olmuşdur seniñ derdiñ ile meftun

Yanar pervāneler gibi cemāliñ şem 'ine karşı
Yeter itdiñ bu müştākı seniñ hicriñ ile mahzūn

Akar vallāhi billāhi gözü Ceyhūn olub dāim
Qarārı olmaz 'uşşākıñ velī 'aşkıñ ile meşhūn

Melāhat tahtın üstünde gāribiñ yok Hudā Señ 'siñ
Olur 'uşşāk-ı şeydālar seniñ vaşlıñ ile memnun

İlāhī merḥamet eyle bu SEYYİD derd-mendindir
Gözü yāşı olur dāim seniñ şevkiñ ile efzūn (42a/169)

İLÂHÎ**4 MEFÂİLÜN**

*Bu cân sensiz karar itmez tenimde firar itmez
Hazan itmezse 'alemler ebed cana bahar itmez*

*Bilir kim çaresiz derddir arar derde tabib ister
Güneş gibi bu zahirdir seb olmazsa nehâr olmaz*

*Yanar pervaneler gibi o şem'a 'aşık olmuştur
Eğer nâr olmasa 'aşkıñ cihân içre yanar olmaz*

*Bu haste aşık u şeydâ bu 'âlem halkı olmuştur
Seniñ şem'in gibi aşlâ derdini hiç yakar olmaz*

*Ser â ser 'âlemi yakdı saña pervânedir 'uşşâk
Seniñ 'aşıkların için bu dünyâda karar olmaz*

*Eğerçi 'aşıkñ çeşmi akar çağlar Firât gibi
Bu deryâ-yı muhabbetde arısa hiç günah olmaz*

*Bu SEYYİD rüyına hayrân olub mestânedir dâim
Seniñ derdiñ firâşına düşenlere tımâr olmaz (42b/170)*

İLÂHÎ**3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN**

Señ bilürsin hâlimi 'özüüm günâhımdan beter

Nādimem gerçi velī 'özüüm günāhımdan beter

*Yā İlähī kalb-i maḥzūnum bilürsin kim şikest
Müflis-i bī-ḥāşılam 'özüüm günāhımdan beter*

*Señ Hudāvendi-gīrimin lutfu çok **Rabbu'r-Raḥīm**¹⁴⁵
Baña iḥsān eyle kim 'özüüm günāhımdan beter*

*Rüz u şeb her işlerim cürm ü kuşūr olmuş benim
'Afv u gufrān eyle gel 'özüüm günāhımdan beter*

*Cürm ile vāy oldu ḥālim Pādişāhā dem-be-dem
Ey İläh'im Ḥalıklarım 'özüüm günāhımdan beter*

*Kesmezem ümīdi senden tā ki cānım tendedir
Gerçi Şāhā her demim 'özüüm günāhımdan beter*

*SEYYİD'in cürmü çoğaldı lutfu çok şāhib-'atā
Böyle küstāḥım ki ben 'özüüm günāhımdan beter
(42b/171)*

İLĀHĪ

3 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Bi-ḥamdi'llah beni 'afv itdi Raḥmān'im Raḥīm'im
Hezār ikrām u iḥsān itdi Yezdān-ı Kerīm'im*

¹⁴⁵ Merhametli olan Yaradan.

*Cemi '-i müznîbe melce anîñ dergâh-ı vâlâsı
Benim de melceim bâb-ı İlâhî'dir 'azîzim*

*Emân kapusuñda her kim iderse yüzünü hâk
Aña 'afvı ile in'âm ider dâim 'azîmim*

*Kemâl-i 'afvîña ğayet olur mu ol Hudâ'niñ
Bi-ħamdi'llah anîñ lutfu benim yâr u nedîmim*

*Bu SEYYİD kûlu tarda ki liyâkat ehli oldu
Muħammed Muştafâ lîkin ğünahıma şefî'im (43a/172)*

İLÂHÎ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ İlâhî cürmümü 'afv eylegil
Bunca 'ișyânım daħî maħv eylegil*

*Pâdişâhâ lutf u ğufrânımla bak
Derd-mendiñ mücrime lutf eylegil*

*Her ne itdimse ğaħâdır her işim
İsm-i Settâr'ıñla señ setr eylegil*

*Cürm ü 'ișyânım ğünahım bî-'aded
Bâ-ħaħk-ı Aħmed baña raħm eylegil*

*Gerçi 'āşīdir bu SEYYİD mücrimiñ
'Afvîñ ile fazl u ihsān eylegil (43a/173)*

İLĀHĪ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir zamān Ya 'kūb ile itdim fiğān
Mısr-ı dilde Yūsuf'uñ mecbūrıyam*

*Gözlerimden māsivā oldu nihān
Sūz-i 'aşkıñ her seher maħrūkıyam*

*Yūsuf'um açdıđı hicrān sīnede
Kābil-i takrīr deđil mecrūhıyam*

*Dīdemiz Ken 'ān içre ağlıyor
Hāsretiyle Yūsuf'uñ Mecnūnıyam*

*Yūsuf'um derdi ile 'ālemde ben
Söylenüb dillerdeki ma 'rūfiyam*

*Bir zamān ādım ile sayhamda var
Ayrı düşdüm cenk maħrūdıyam*

*Çeşm-i SEYYİD çağlıyor Ya 'kūb-veş
Nice demdir inlerim maħzūnıyam (43a/174)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhī ‘āsīyim ben kıl meded yā Rab meded
Derdliyim dermān umarım kıl meded yā Rab meded*

*Rū-siyāhım tıtdum ümidim keremden ey Kerīm
Luft idüb kâpuñdan açma kıl meded yā Rab meded*

*Her ne deñlü ‘āşī-i mücrim isem de bendeyim
Cürmüme kılma nazar señ kıl meded yā Rab meded*

*Baħr-i ‘işıyān içre müstağrak kılundur SEYYİD’iñ
Bir nigāh it rahmetiñle kıl meded yā Rab meded
(43b/175)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çeşme-i āb-ı hayātım nūş iden gelsün berü
Ser-ħōş-ı ‘aşk-ı Hudā’yım nūş iden gelsün berü*

*Ben girüb meyħāne-i ‘aşk içre urdum na ‘rayı
Na ‘ra vu feryād u zārım gūş ideñ gelsün berü*

*Cismimiñ her pāresi maħv oldu aşlā kalmadı
‘Aşk-ı Hāk’la kendüni ser-ħōş iden gelsün berü*

*Ger daħī mey-ħāne olsa zıkr ile mestāneyim
Zıkr-i Hāk’la kendüni bī-hūş iden gelsün berü*

Atdım aṭlaz u kabāyı eynime almam ānı

Cism-i SEYYİD gibi 'abā-pūş iden gelsün berü (43b/176)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ṭatlu cānımdan uşandırdın beni cānān-ı 'aşk

Gice gündüz eyledin señ dīdemi giryān-ı 'aşk

Tā be key firķātle geçsün her nehārim her şebim

Bendeni vaşlıña şāyān kılmadın sulṭān-ı 'aşk

Her ṭarafdan çün perīşān eyledin bu hāṭırım

Bī-vücūd itdiñ cihānda itmedin dermān-ı 'aşk

Görmedim dünyāda aslā 'aşk gibi bī-dād-ı derd

Rū-yi vaşlı hiç baña göstermedin hicrān-ı 'aşk

Ḳılmadıñ aslā teraḥḥüm āhıma feryādıma

Bī-şu 'ūr itdiñ beni derdinle mestān-ı 'aşk

Gel derūn-i SEYYİD'e raḥminle eyle bir nigāh

Oldu zīrā kim cihānda hicrān ile ḥayrān-ı 'aşk (43b/177)

3 FEİLĀTÜN FEİLÜN

Meded ey Şāh-ı Kerīm gel dil-i vīrānemi yap

Ġam u hicriñ ile dāim bu göñül oldu ḥarāb

*Saňa ta 'rîfe ne hâcet elem ü miñnetimi
Beni benden iyi bildin saňa ma 'lûm olur hep*

*Beni vaşlıñdan ırâğ itdin İlâh'im nice bir
Señg-i 'aşkıñ düitini göklere çıkıdı dün ü şeb*

*Tükenib bitmedi nefes nice bir hasret ü derd
Yanıyor cism ü derûnum kânî bir kıatrece âb*

*Meded ü şefkâtime gâyet olur mu çü seniñ
SEYYİD'i 'aşka düşürdün budurur aña sebep (44a/178)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Çün naşîb oldu derinde bâş koyub âh eylemek
Hem dañî her rûz u şebde kârımı vâh eylemek*

*Biñ bir âdiñ ile her dem eyleyem Zât'îñ zikir
Kıl müyesser zikriñ ile hâbdan âgâh eylemek*

*Bî-hesâb cürmüme olsun tövbeler şimden girü
Fazlıña kalmışdır âhir sâlik-i râh eylemek*

*Geldim âhir kâpuña bendene 'afvîñ kıl 'ağâ
Saňa kalmışdır Hudâyâ yolu Şâh-râh eylemek*

Kûllarından 'âciz ü aħkar bu SEYYİD bendene

Hāk-i rāhuñ it müyesser zerrece cān eylemek (44a/179)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Sāilem destim küşāde ey Habīb-i Kibriyā

Zār u giryānım kâpuñda ey Habīb-i Kibriyā

Baħr-veş itmekdesin cūd u ‘aṭā müznilbere

Ben dahī müznib kұлunam ey Habīb-i Kibriyā

Dergehiñ dāru’l-emāndır her gelen müznib kұla

Kāpuña geldim kabūl it ey Habīb-i Kibriyā

Teşneyim ben āb-ı ğufrān ile sīr-āb kıl beni

Baħr-i rahmetinden nişār it ānı Habīb-i Kibriyā

Vir berāt-ı ‘afvımı ‘āşī-i bī-çāre menem

Kıl şefā‘at eyle imdād ey Habīb-i Kibriyā

Ümmetinden efkār u aħkar bu SEYYİD bendeni

Dergehiñden itme maṭrūd ey Habīb-i Kibriyā (44a/180)

4 MEFĀİLÜN

Seħerlerde aķan yāşım gel ihsān eyle Sultānım

Yanar pervāne-veş cānım gel ihsān eyle Sultānım

Hezārān āh u zār itdim be-ġāyet ıztırıp itdim

Gözüm yâşuñ revân itdiñ gel ihsân eyle Sulţânım

Yolunda varı hâk itdim saña hem armağân itdim

Ne var ise fedâ itdim gel ihsân eyle Sulţânım

Hesabsız cürmümü bildim günaha tevbeler kıldım

Qabûl eyle saña geldim gel ihsân eyle Sulţânım

Bu cānı düzaha atdım nice dem âteşe yakdım

Hemân ihsânına kıldım gel ihsân eyle Sulţânım

Qūluñ SEYYİD'iñ eşkardır dañı cümleden añkardır

*Seniñ kâpuñda kemterdir gel ihsân eyle Sulţân'ım
(44b/181)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bā-şefâ 'at vâşıl-ı gufrân idersin müznibi

Qıl şefâ 'at bendene ey nâzenîn-i Kibriyâ

Şāfî '-i rûz-i cezâ¹⁴⁶sıñ hem dañı şāhib-'atâ

Qıl şefâ 'at bendene ey nâzenîn-i Kibriyâ

Gerçi cürmüm had aşmışdır Hudâ 'ālīm aña

Senden özge yokdur şefkat ider rûz-i cezâ

Merhamet eyle Habîbâ yevm-i mahşerde baña

Qıl şefâ 'at bendene ey nâzenîn-i Kibriyâ

¹⁴⁶ Mahşer(ceza) gününün şefatçısı.

*Şāye-i luţfuñdan a 'lā yokdurur baña penāh
 Dü-cihān içre ola mı raḥm u luţfuñ gibi cāh
 SEYYİD-i bī-çāreniñ kārı dem-ā-dem oldu āh
 Kıl şefā 'at bendene ey nāzenīn-i Kibriyā (44b/182)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ağladır ben 'āşık-ı bī-çāreyi her gāh 'aşk
 Artırır derd-i derūnum inledir gāh gāh 'aşk*

*Cān u dīl ḥasrettedir arzū ider dīdārını
 Firkat-ı cānān ile āḥir benem hem-rāh-ı 'aşk*

*Hâtır-ı nā-şādımı vaşlıyla ma 'mūr it benim
 Hāne-i vaşlı baña señ eyle menzīl-gāh-ı 'aşk*

*Çün delī dīvāne itdi bū-yi zülfüyle beñi
 Rüz u şeb kıldı firākıyla beni āgāh 'aşk*

*Ḥasret-i maḥbüb ile kalbi ḥarābdır SEYYİD 'iñ
 Her zamānında aña derd oldu āh vāh-ı 'aşk (45a/183)*

4 MEFĀİLÜN

*Benim rü-yi siyāhımla kabül eyle beni Cānā
 Yeter firkatlere şaldıñ kerem eyle cihān-ārā¹⁴⁷*

¹⁴⁷ Der-kenār: Hem 'āsī vü bī-çāre kerem eyle cihān-ārā

*Günah-ı bî-ḥesâb itdim hezâr şerm ü ḥayâ itdim
Kâpuña ilticâ itdim kerem eyle cihân-ārâ*

*Zünübem oduna yandım kerem-kārâ saña geldim
Hemân iḥsaniña kaldım kerem eyle cihân-ārâ¹⁴⁸*

*Ümîd-vârem 'inâyetden naşîb eyle sa'âdetden
Müyesser kıl hidâyetden kerem eyle cihân-ārâ*

*Bu SEYYÎD kûlunu 'afv it günahı çokdurur maḥv it
Zünüb-i derdine dâd it kerem eyle cihân-ārâ (45a/184)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Ḥudâyâ cümle hâlim saña ma'lûm
Nazîrim hem cihân içre benem ma'dûm
Keremkārâ beñi luḫfuñla kıl merḫûm
Beni señ raḫmetiñden kılma maḫrûm*

*Ümîd-vârem kâpuñda ben de senden
Eğërçi yokdurur yüzüm urâm ben
Kâbûl eyle günahımla beni señ
Beni señ raḫmetiñden kılma maḫrûm*

¹⁴⁸ Der-kenâr: Bir ben oldum âvâre kerem eyle cihân-ārâ

*Eğer olmaz ise senden 'ināyet
N'ola hālīm benim yevm-i kıyāmet
Nedīmimdir benim şimdi nedāmet
Beni señ rahmetiñden kılma maħrūm*

*Seniñ gibi yüce Sulṭān olur mu
Bihār-ı rahmetiñ ğayet bulur mu
Beni 'afv eyleseñ cürmüm kalur mu
Beni señ rahmetiñden kılma maħrūm*

*Efendim hālimi aldıñ ne yāne
Benim cürmüm gelür mi hiç beyāne
Be SEYYİD'iñ sözü bu yāne yāne
Beni señ rahmetiñden kılma maħrūm (45a/185)*

4 MEFĀİLÜN

*Sürür u zevk-i fānīden ğam u hüzn baña yegdir
Nice sulṭān kabāsiñdan hezār pāre 'abā yegdir*

*Bu fānīniñ kamū zevki deĝildir 'aynı mātemdir
Şafāsiñdan bu dūnyaniñ ğam u cevr ü cefā yegdir*

*Seniñ dāru'l-cinān ise eđer maḥlūbuñ ey zāhid
Muħabbet kaşrıña girüb bükā'-ı dost baña yegdir*

*Serîr-i saltanat üzre bu dünyâ şâhı olmağdan
Kemâl-i fakr ile me'nûs olan elbet gedâ yegdir*

*Eşedd-i ğam içinde enbiyâ vu evliyâlardan
Bu 'âlem şâdı olmağdan cefâya ibtidâ yegdir*

*Cihanıñ şâhınıñ SEYYİD hezâr ihsânına nisbet
Cenâb-ı Kibriyâ'dan zerre mikdârı 'atâ yegdir (45b/186)*

4 MEFÂİLÜN

*Seniñ Zât'ındurur cānâ felek icādına bā'is
Kamū 'aşıklarıñ sensin hezâr feryādına bā'is*

*Çü rûhuñ mübtedâ olmuş dağî ser-çeşme-i feyyâd
Vücûduñdur seniñ 'âlemlerin irşādına bā'is*

*Melâik gül yüzüñ gülzârınınñ bülbül-i nālânı
Cemâliñ şevkidir āha aniñ mu'tādına bā'is*

*Habîb-i Hak idi Zât'ın 'avâlim yok iken cānâ
Çü hubbuñdur zemîn ü āsumân bünyādına bā'is*

*Şefâ'at rûzınıñ şâhibi kûluñ SEYYİD günahkâra
Şefâ'at kıl şefâ'atdır aniñ āzādına bā'is (45b/187)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*İsm-i tevvābından istimdāde geldim ben k̄ūluñ
Bildim erḥāmın baña imdāde geldim ben k̄ūluñ*

*Müflisem destimde yokdur saña lāyık bir ‘amel
Ḥayf-ı dūzahdan saña feryāde geldim ben k̄ūluñ*

*Bulmadım ašlā devā-yı derd-i ‘iṣyāna meded
Kıl ‘imāret göñlümü ābāde geldim ben k̄ūluñ*

*Her ne deñlü fāsık u mücrim isem de k̄āpuña
Yā Şāhā yüz urub āzāde geldim ben k̄ūluñ*

*Medd-i āh eyler nedāmetden nedīm-i SEYYİD’iñ
Bu cihāne āhımı evrāde geldim ben k̄ūluñ (45b/188)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nüşa-ı kübrādır ādem ma ‘nāsiñ insan bilür
Bir mu ‘ammādır ānı señ şanma kim ḥayvān bilür*

*‘Ālem-i kübrā ile şerḥ eyledi ol nüṣḥāyı
Bilmez ānı her şāhıs ‘ālemde zī- ‘İrfān bilür*

‘İbret ile kıl nazār fikr ile insan n’olduğūñ

Ahseñ-i takvîmdir¹⁴⁹ âdem ânı âgâh-ı cân bilür

*Zât'ıña mir'ât idindi Zât'ıñı 'âlemde Haq
Gizli sırdır bunu ancak 'âşık-ı cānān bilür*

*Gel ma 'arîf mektebinde H'âce-i 'İrfān'ı bul
Ma 'rifet kadrini SEYYİD vâşıl-ı Raḥmān bilür (45b/189)*

4 MEFĀİLÜN

*Saña ben cānımı virmek derūnumda muşammemdir
Ki zîrâ çekdiğim her dem firāk u ḥasret ü gamdır*

*Şorarsan ḥāl u şānımdan yanar pervāne-veş cānım
Server ü zevk daḥī olsa baña her gāh mātemdır*

*Ġamıñla çeşme-i dīdem aqar giryān olur dāim
Dökülür ḥūn ile ālūd buna Allahu a'lemdir*

*Cenābıñdan cüdā olmak ne müşkil yā Resūla'llah
Firāqıñla seniñ cānā yanar sīnem cehennemdir*

*Hevā-yı 'aşq ile dāim kūluña āh u zār itmek
Cenāb-ı Kibriyā'dan baña evrād-ı mu'allemdir*

¹⁴⁹ “Hakikaten biz insanı en güzel biçimde halk ettik” (Ve't-Tin, 95/4). Âyete telmih.

*Bu SEYYİD bendene raḥm it viṣālinle ĩmān ṣād it
Ki zīrā çeşm-i giryān tükenmez ḳan ile nemdir (46a/190)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bülbülā gülzār içinde zār idersin rüz u şeb
Bū-yi gülden rū-yı dest arzu edersin rüz u şeb*

*Bildim ‘āşık olduḡuñ sende nīṣān-ı derd ü āh
İstemezsin ülfeti ‘uzlet idersin rüz u şeb*

*Ehl-i dil ‘āşıkları mest eyledi feryād ile
Dāḡ u cāḡ içre dem-ā-dem āh idersin rüz u şeb*

*Señ gülüñ büyine yarın yine mi verdin göñül
Derdine n’oldu sebep kim zār idersin rüz u şeb*

*Bā ‘iṣ-i āhiñ nedir tā şubḫ olunca her gice
Arayub maḥbūbunu eḡḡān idersin rüz u şeb*

*SEYYİD’iñ her rüz u şeb Ceyḥūn olur bu dīdesi
Na‘ran ile ‘āşıḳa ‘iṣyān idersin rüz u şeb (46a/191)*

4 MEFĀİLÜN

*Ḥudāyā ‘aynı ‘iṣyānım dimem ben kim günahım yok
Cenāb-ı raḥmetiñ melcei benim ḡayrı penāhum yok*

*Ma 'āsî bahrine düşdüm ğariķ oldum günah içre
Dü- 'ālemdede benim bir ğayrı ma 'būd-i İläh'im yok*

*Nice cürm ü cenābetle hezār şerm ü hacāletle
Elim deryüzedir dāim kāpuñdan ğayrı çāhım yok*

*Dükendi hāşıl-ı 'ömrüm hevā ile olub bārān
Emān ğaflet ile geçdi zamānım intibāhım yok*

*Menem ey Hālik-ı yektā kāpuñda mücrim-i ednā
Bilürken cürmümü her dem gene efgān u āhım yok*

*Bu SEYYİD bendeni kāpuñdan āzād eyleme Şāhā
Efendimsin İlähî senden özge Pādişāhım yok (46b/192)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Abd-i 'āşiyim İlähî çāresiz kaldım meded
Şöyle mücrim bendeyim oldu günahım bî-'aded
Yüzümü dergāha tutdum saña geldim yā Ehad
Her ne deñlü mücrim ü 'āşî isem de kıl meded*

*Nār-ı 'işyāna giriftār itdi şeytān-ı 'anîd
Bî-hesāb itirdi cürm ü sehv ü ğaflet ber-mezîd
Kesmezem 'āşî isem de bāb-ı luţfuñdan ümîd
Her ne deñlü mücrim ü 'āşî isem de kıl meded*

*Derd ü 'aşkıñla beher dem gözleri giryān için
Fırkat u hasretde yanmış sīnesi sūzān için
Haste-dil Eyyüb'e Şāhā kıldığıñ dermān için
Her ne deñlü mücrim ü 'āşī isem de kıl meded*

*'Abd-i sāildir bu SEYYİD ol ganī dergāhda
Rūz u şeb 'uryān olub yanar şirār-ı āhda
Lutf idüb mahzūn koma yā Rab fazlullah'da
Her ne deñlü mücrim ü 'āşī isem de kıl meded (46b/193)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Sāilem dergāhına ihsāna geldim yā Şamed
Dergehinden lutf idüb kılma beni redd-i ebed*

*Bende-i mücrim isem de señ meded kıl ber-meded
Yā İlāhī çāre sendendir baña señ kıl meded*

*Pādişāhā ben de kâpuñda gedāyem hem haķīr
Señ Ğanī'sin ben kīluñ muhtācınam dahī fakīr*

*SEYYİD'e ol bā-ħaķķ-ı Aħmed ü Maħmūd dest-gīr
Yā İlāhī çāre sendendir baña señ kıl meded (46b/194)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Derdliyim dermāne geldim yā Resūl
Sāilim ihsāne geldim yā Resūl*

*Bildim 'āşī olduğum ey Pādişāh
Mücrimim ğufrāne geldim yā Resūl*

*Qıl şefā 'at bendene yevmi 'l-ḥesāb
Señ gibi cānāne geldim yā Resūl*

*Her seğāirle kebāir bendedir
Qıl kerem Sultān 'e geldim yā Resūl*

*SEYYİD-i bī-çāreye señ it meded
Kāpuña efgāne geldim yā Resūl (47a/195)*

2 MÜSTEFİLÜN

*Yā Vāḥid ü Ferd ü Eḥad
Ben derdliyim senden meded
Cānā meded cānā meded
Ben derdliyim senden meded*

*Ṭutdum yüzüm dergāhına
Qaldım seniñ ğufrānına
Geldim seniñ iḥsānına
Ben derdliyim senden meded*

*Ey luṭfu çok sāḥib- 'atā
Senden olur baña vefā*

*Bu derdime eyle devā
Ben derdliyim senden meded*

*SEYYİD k̄uluñ bī-çāredir
Hem sīnesi şad-pāredir
'Aşkıñ ile āvāredir
Ben derdliyim senden meded (47a/196)*

2 MÜSTEFİLÜN

*Yüz biñ ceḫā itdiñ baña
Senden k̄uluñ ayrılmazam
Cevriñ baña 'aynı şafā
Senden k̄uluñ ayrılmazam*

*'Āyīne-i 'ālem-nümā
'Āşık olaldan ben saña
Bu cānımı kıldım fedā
Senden k̄uluñ ayrılmazam*

*Raḫm it dil-i sūzānıma
Vaqt-i seḫer eḫgānıma
Kıysan eḫer bu cānıma
Senden k̄uluñ ayrılmazam*

*Arḫarsa da āh u ḫamım
Yanarsa da cism ü tenim*

*Dinmezse de gözde nemim
Senden kûluñ ayrılmazam*

*Señ 'âşıkıñ Sultânısın
Derdli diliñ dermânısın
Bu SEYYİD'in cānānısın
Senden kûluñ ayrılmazam (47a/197)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā Resūla'llah niyāzım budurur şām u seher
'Āşī-yi mücrim isem de luṭf idüb eyle nazār*

*Rū-siyāhım tıtdum āhir kâpuña geldim seniñ
Nāme-i a'māl gözümden kare de olmuşsa ger*

*Ben hevā-yı nefse uydum kārımı bilmem n'ola
Ġāfīl ü bī-ḥāşılam 'özrüm günahımdan beter*

*SEYYİD'in red itme kâpuñdan emān u el-emān
Faḥr-i 'Ālem āsitānından ba'īd oldum yeter (47b/198)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nüh felek cümle melek na't-ı şerīfīñ istimā'
Eyleyüb durmaz dem-ā-dem her biri eyler simā'*

Leyletü'l-Mi'rāc Ḥabībā olduġuy'çün ḥāk-pāy

'Arş-ı 'azam ile kürsî buldu kadr u irtifâ'

*Kim ki oldu rüyine müştâk u 'âşık rûz u şeb
Hubb-i dareynden yumub göz diler her dem el-vedâ'*

*Mâsivâdan gönllünü itsün ferâğ sevsin señi
Hâşılı 'ömründe her kim ister ise intifâ'*

*SEYYİD'in hem derd-mendin ağlıyor maflûbu var
Bir nigâhiñ ile bula mâsivâdan inqıtâ' (47b/199)*

4 MEFÂİLÜN

*Îlâhî çâh-ı gâfletde esîr-i bend-i zindânım
Nedîmim derd-i 'işıyandır hacâetle perişânım
Dem-â-dem âh u zâr itsem yeridir çokdur 'işıyanım
İsâet bendedir sende 'inâyetdir belî Şâhım*

*Ğarîk-i baħr-i ħüsrânım penâhımsın Îlâhım señ
Ûmîdim kimseden yoħdur mülâzımsın Raħîmim señ
Beni 'âşî deyüb atma Kerîmimsiñ Efendim señ
İsâet bendedir sende 'inâyetdir belî Şâhım*

*Niyâzım evvel ü âħir saña kalmışdır Ey Mevlâ¹⁵⁰
Nazar kıl 'arz-ı ħâlim var kâpuña Ĥâlîk-ı yektâ
Günahım bildiğîñ bildim suçum 'afv it Ĥudâvendâ*

¹⁵⁰ Der-kenâr: Niyâzım / Murâdım

İsâet bendedir sende 'inâyetdir belî Şâhım

Firâk-ı Yūsuf ile ağlayan Ya 'küb' uñ için

Nice dem zâr iden Eyyüb güzel maḥbûbuñ için

Bu 'aşî SEYYİD'e raḥm it şıfat u Zât'ıñ için

İsâet bendedir sende 'inâyetdir belî Şâhım (48a/200)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Baña derdimden meded yok derde yok benden meded

Ben de bildim Pâdişâhım kimseden olmaz meded

Ġayrı sulṭânım penâhım var mıdır olsun meded

Çâre yokdur kimseden bildim İlâhî kıl meded

Her ne deñlü mücrim isem 'afv u ğufrân sendedir

Kân-ı raḥmetiñ Efendim derd-i 'işyân sendedir

Kesmezem ümîdimi zîrâ ki iḥsân sendedir

Çâre yokdur kimseden bildim İlâhî kıl meded

*Şaniña **Levlāk** ile ta 'zîm olan mürsel için*

Evliyâ içre saña vâsıl olan kümmel için

SEYYİD'ıñ bî-çâreden kıl çâreler ekmel için

Çâre yokdur kimseden bildim İlâhî kıl meded (48a/201)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben yanub 'aşkıñla Şâhım mûm olaydım kâşki

Yanmaz isem göz yumub merḥûm olaydım kâşki

*Cürmümü bilmez meger ma ‘şūm olaydım kâşkî
‘Āleme yā gelmeyüb ma ‘dūm olaydım kâşkî*

*Nefs ile iblīs birinde eylediler ittifāk
Pādişāh-ı bī-zevālden kıldılar beni irāk
Āteş-i hicriyle sīnem bulmasun mu ihtirāk
‘Āleme yā gelmeyüb ma ‘dūm olaydım kâşkî*

*Defterim şad-ķaredir bildim ānı ‘ayne’l-yakīn
Anuñ için rüz u şeb ben olurum zār u hazīn
Kalmadı SEYYİD’e taķat itmeğe āh u enīn
‘Āleme yā gelmeyüb ma ‘dūm olaydım kâşkî (48b/202)*

FĀİLĀTÜN MÜSTEFİLÜN FA‘LÜN

*Bezm-i ğafletde kalmışam her bār
Kendü kendümden olmuşam bī-zār
Var mıdır āyā beñ gibi ğam-hār
Señ kerem eyle ey yüce Ğaffār*

*Benden olandır sehv ile nişyān
Senden olmuşdur ‘afv ile ğufrān
Derd-i ‘işyān ile señ dermān
Señ kerem eyle ey yüce Ğaffār*

*Elde yok ta‘at dilde yok lezzet
Cehl ile ğaflet arıdı bu hālet*

*Senden 'ināyet isterem ğayet
Señ kerem eyle ey yüce Ğaffār*

*SEYYİD kâpuñda zār ider bende
Cānım bedende ağlıyor ande
Maṭlabım sende sendedir sende
Señ kerem eyle ey yüce Ğaffār (48b/203)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhī bu gönül bī-çāredir ağlar gezer
Arayub çāresini her rüz u şeb inler gezer¹⁵¹*

*Señ şeb-i firkatde maḥcüb eyleme raḥm it ānı
Sel gibi dağlar bāşında her zamān çağlar gezer*

*Raḥm idüb nār-ı firkatde yakma her dem gönülümü
Nice demdir nār-ı 'aşkıñ sīneyi dağlar gezer*

*'Aşık-ı çālāk için bu SEYYİD'i reddeyleme
Gönlümün zīrā kararı yokdurur dağlar gezer (48b/204)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Teşne-leb gitme cihāndan meclis-i tevḥīde var
Sağār-ı 'aşkı idüb nūş tekye-i tevḥīde var*

¹⁵¹ Der-kenār: Derdine çāre rüz u şeb inler gezer

*Ehl-i kāl olma daḥī ḥāl ehli olma kıl şühūd
Zāt-ı bī-çün-i İlähī keşfine tevḥīde var*

*Rūz u şeb olsun münevver zıkr-i Hāḫ ile derdiñ
Sırr-ı tevḥīdi dem-ā-dem bilmeğe tevḥīde var*

*Sīnede yak şem '-i tevḥīdi seherde her gice
Görmeğe eşyā-yı ḥaḫ Hāḫ sırrıña tevḥīde var*

*Ey dilā bezm-i elestde itdügin 'aḥdiñ kanī
Her nefesde 'aḥdini ifā için tevḥīde var*

*SEYYİDĀ yaqsun derūnuñ dem-be-dem envār-ı Hū
Ḳalmasun aşlā vücūdundan eşer tevḥīde var (49a/205)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bu cihaniñ mülküine mağrūr olan
Māl u cāh u devlete mesrūr olan*

*'İbret al señ ehl-i 'uḳbādan hemīn
Āteş-i ğaflet ile maḥrūr olan*

*Dönderir ḥāke vücūd-ı ādemi
Cisminiñ her zerresi şad-nūr olur*

Kimseye bākī değıldir bu cihān

Mâl u mülkünden dünyāya dūn olan

Gel unut dünyāyı ehl-i cennet ol

SEYYİDĀ firdevsdedir mağfūr olan (49a/206)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Cāh-ı istignāya şāh oldum recā bilmem nedir

Māsivādan fariğem ben mültecā bilmem nedir

Hep unuttum bildiğim dünyāda bār olmaz baña

Dostum Allah oldu gayrı aşinā bilmem nedir

Ol cihān-ārānıñ ‘aşkı yakdı her bir zerremi

Yoğ iken ser tā vücūdum cān-ı fedā bilmem nedir

Āsitān-ı cūd-ı Hakk’ı ben penāh itdim ezel

Pādişāhān-ı cihāna ilticā bilmem nedir

Kār her yüzden ‘ināyetdir eğer kaħrolsa da

Çapusuñda mübtelā kim ibtilā bilmem nedir

Görmedim aşlā elem hep itdügi luţf-ı vefā

‘Aşıkā derd ü miñen cevır ü cefā bilmem nedir

*Zevk-i 'aşka düşmeden derd zān ider dermānını
 Āh idüb dostdan şikāyet SEYYĪDĀ bilmem nedir
 (49a/207)*

FĀİLĀTÜN MÜSTEFİLÜN FA'LÜN

*İstemez gönül bir ġarīb yāri
 Sevdiğim sensin maṭlabım sensin¹⁵²
 Ḥayret ve firḳat olmasa bārī
 Sevdiğim sensin maṭlabım sensin*

*Her seher çeşmim durmayub ağlar
 Dāğlar bāşında şu gibi çağlar
 Sīnemi 'aşkıñ günbegün dağlar
 Sevdiğim sensin maṭlabım sensin*

*Gördüğüm hālet çekdiğim mihnet
 Nice bir ḥasret ḳalmadı ṭakat
 Yitdi bu firḳat isterem vuşlat
 Sevdiğim sensin maṭlabım sensin*

*Gel kerem eyle ḥāle raḥm eyle
 Merḥamet eyle baña luṭf eyle
 Bir nigāh ile SEYYĪD'e eyle
 Sevdiğim sensin maṭlabım sensin (49b/208)*

¹⁵² Der-kenār. Sevdiğim sensin ey güzel Mevlā

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ İlāhî ol Habîb-i Kibriyâ hakkı için
 Enbiyâ vu asfîyâ vu evliyâ hakkı için
 Çâr-yâr-ı bā-şafâ Āl-i 'Abâ hakkı için
 Lutf idüb nefsim hevâsından hâlâş eyle beni*

*Nice müddetdir hevâ-yı nefsimiñ mağlûbıyam
 Sicn-i gaflet içre kaldım tab 'ımıñ mağbûnıyam
 Bî-'aded cürm ü günahım hem Hudâ mağcûbıyam¹⁵³
 Lutf idüb nefsim hevâsından hâlâş eyle beni*

*Derd-mendin SEYYİD'in bî-çâredir ey Pâdişâh
 Bahr-i işyâna garîk olmuş işi dâim günah
 Çâresinden gayrıdan yok çâre ey Kâdir İlâh
 Lutf idüb nefsim hevâsından hâlâş eyle beni (49b/209)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Āh cānımdan uşandırdıñ beni 'aşk āh 'aşk
 Vāh hābımdan uyandırdıñ beni 'aşk āh 'aşk*

*Menzilim dār-ı ceḫā itdiñ benim her rûz u şeb
 Kıydıñ āhir cānıma insāfi yok 'aşk āh 'aşk*

Vech-i cānān-ı cihān içre baña göstermediñ

¹⁵³ Der-kenār: hem/ben

Ağladub kan eylediñ bu dīdemi ‘aşk āh ‘aşk

Dem-be-dem virdüñ cefāyı baña göz açdırmadıñ

Eylediñ bu çeşmimi Ceyhūn-veş ‘aşk āh ‘aşk

Mübtelā itdiñ beni hasret ile rahm itmediñ

Āşinā kıldıñ firāk-ı yār ile ‘aşk āh ‘aşk

Ağladım hem inledim ben dosta vuşlat istedim

İtmedin aşlā terahhüm āh ‘aşk āh ‘aşk

Halvet-i cānān-ı ‘aşka baña ruzī kılmadıñ

İtmediñ bu SEYYİD’e imdād-ı ‘aşk āh ‘aşk (50a/210)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

‘Aşkla ‘āşık olan gelsün berü

Sīnesi yanık olan gelsün berü

Mest iken vuşlat ile āgāh olan

Sālik ü şādık olan gelsün berü

Yalvarub her gice efgān eyleyen

‘Āşık u āyık olan gelsün berü

Āh-ı Hāk’da SEYYİD-i bī-çāreye

Fāik ü sābık olan gelsün berü (50a/211)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dilde dāim dāğ-ber dāğ oldu 'aşk yāresi
Bilmezem eyā n'ola Şāhım bu derdiñ çāresi*

*İltizām itdim yolunda nice müddet miḥneti
Yeter efgān ile şad-şad oldu ḳalbim pāresi*

*Baña benden ğayrı bir maḥbūb görmez dü-cihān
Oldu zīrā dertli göñlüm ḥüsnuñ āvāresi*

*Saña meftūnam ki zülfüñ telidir bend eyleyen
Zulmet-i hicrāna atdı daḥī ebruñ ḳaresi*

*İlticā-yı Ḥak'dan özge SEYYİD'e olmaz niyāz
Vuşlatıñdan ğayrı n'ola göñlümün yalvaresi (50b/212)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Āşiyān-ı 'aşka didim āh u zār aldı beni
Şem '-i ruḥsāriyla yendim āteşe şaldı beni*

*Cānımı cismimden ayırmak diler her dem benim
Dār-ı 'aşkı üzre hicr-i 'āḳibet aşdı beni*

*Nār-ı ḥasret ile maḥvoldu vücūdum varlığı
Ḳalmadı aşlā nişānım firḳatı yakdı beni*

*Baħr-ı ‘aşkı keŧti̇-i cismimi taħrĩk iderek
Sāhil-i hicre dem-ā-dem durmayub açdı beni*

*SEYYİDĀ sevdā-yı yāre düşeli göñlüm benim
Yađdı yandırdı vücūdum pür-ħarāb itdi beni (50b/213)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Mağfıret kıl baña raħm it dü-cihānda yā Mu‘in
Bā-ħakk-ı Faħr-i Cihān u Āl u Aŧhāb-ı Güzĩn*

*Mu‘terifem cürmüme bildim Efendim ŧuçumu
Umaram ŧeŧkat ide ferdā **ŧefĩ‘ü’l-müzhibĩn***

*Defterim dolmuŧdurur ‘iŧyān u ħüsranım ile
Mücrim ü ‘āŧĩ isem de kıl ‘azābından emĩn*

*Dergehiñden nice dem nefsim beni dūr eyledi
Señ hidāyet eyle dāim rāh-ı Ĥaħ‘da kıl metĩn*

*Nem ile ālūde kıldı dĩdemi nedm-i göñül
Umaram ki ħāk-pāy-ı Muŧtafā alsun nemĩn*

*Pĩr-i Maħmūd Ĥudāyi̇ bendesiyem der-niyām
‘Ālem-i ‘uķbāda daħĩ sāyesinde kıl mekĩn*

Aħmed ü Maħmūd-i mürsel ħürmetine ey Kerĩm

Bende-i SEYYİD 'i ayırma kâpuñdan señ hemîn (50b/214)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bāde-i 'aşkı içelden ciğerim oldu kebāb

Nār-ı şevkiñle yanar dil dīdede kalmadı hāb

Yoğdurur ārām u şabrım 'āşık-ı üftādeyim

Dökülür bārān-ı çeşmim dīdemiz oldu saḫāb

'Āşık-ı nālānınam raḫm eyle luḫ it kūluña

Kān-ı şefkatsiñ Efendim dīdede kalmadı āb

Bād-ı fırkat nice dem esdi vücūdum mülküne

Yıkılıb dār-ı derūnum hicr ile oldu ḫarāb

Yalvarur saña dilim her rüz u şeb feryād ile

Vuşlat-ı cānān ister aña olmadı cevāb

SEYYİD 'i bī-çāre her dem dertli bendendir seniñ

Señ devālar eyle zīrā ḫāl oldu ıdḫırāb (51a/215)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Zevk-i dünyāya alışdırma dili

Çekülür elbetde ḫimārı beli

Bī-vefādır meşrebi hercāīdir

Kimseye baķı değıldir ülfeti

Ṭālib olsañ saña istiğnā ider

‘Ākıl iseñ aña señ it nāzı

Virdügi zevk ü şafā maḥd-ı cefā

Çün şafāsıdır cefanıñ ‘aynı

Miḥnetiyle raḥatı devam durur

Raḥatı ister iseñ çek miḥneti

Aña dil virüb miḥnet eyleme

SEYYİDĀ yokdurur anıñ hiç ḥüsnü (51a/216)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Gel derün-i ḥānede devr iden dollabı gör

Dīdeden her dem aḳan biñ kere ḳatre ābı gör

Derd ü ‘aşḳ ile zāre düşeli dertli gönül

Şubḥaden efgān u āhı dīde-i bī-ḥvābı gör

Ders ü ta ‘līmi unutdu dil baña sevdā-yı ‘aşḳ

Mübtelā ḳıldı derūnum sevdiğim maḥbūbu gör

Halk-ı ‘ālem dahī anıñ ḥüsnüne dīvānedir

Baḳ beni pervāne ḳılan tāb-ı āfitābı gör

Cān aṭar ister bu gönülüm vech-i cānān’ı müdām

Cezbe-i rahmân irişdi dilde incizâbı gör

*'Âkıbet lutfuyla mesrûr eyleyen bu SEYYİD'i
Niddi yok mişli bulunmaz bir rûy-i müsteţâbı gör
(51b/217)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Mültecâ-yı 'âlemeyn olan Muḥammed Muştafâ
Saña kurbân olsun mu cümle bây ile geda*

*Vârını bezl eyledi 'âlemde ey Sulţân-ı cûd
Dimedin lâ bir vaķit illâ meger nefy-i sivâ*

*Luţfunuñ deryâsınıñ katresine kim müsteḥak
Şânına lâyıķ olan iḥsân kıl zerre 'atâ*

*Baḥr-i 'işyân-ı zünûba ben ġarîķ oldum yeter
Dest-ġirimsin 'inâyet isterem kesmem recâ*

*Eşk-i çeşmimle Ḥabîbâ sâil-i iḥsânınam
Maḥlabım lutf u 'atâdır ey Resûl-i Kibriyâ*

*Rû-siyâhımla ķâpuñda ben de bir ednâ ķulam
Yüz urub geldim şefâ 'at kıl baña rûz-i cezâ*

Ümmetinden kemter ü aḥķar bu SEYYİD bendene

İki 'ālemde şefā'at kıl eyā baħr-i vefā (52a/218)

4 MEFĀİLÜN

*Firākıñla bu sīnem üstüne urdun nice bir dāğ
Yeridir āhıma āhınıñ olur nehr ile her bāğ¹⁵⁴*

*Ġam-ı hicriñle bārān-veş dökülür dīdeden yaşlar
Seniñ derdiñle başımda biten kıl oldu ağ u āğ*

*Cemāl'ın muşhafını remz eyler sūre-i Nūn¹⁵⁵ Şāhā
Müeddeb çeşmini tefhīm ider hem âyet-i Mā-zāğ¹⁵⁶*

*Ezelde nakşını taşvīr iden nakķāş-ı kudretdir
Bu nakş-ı dil-keşiñ seyrinden itme bendeni irāğ*

*'Acemī bulub itmez ise gülzārına meyli
Muħabbet bāğıña señ gel o kara yüzlüdür bed-zāğ*

*Okur **Ve'l-leyli** sūresin şeb-i zülfüñde Cebrā'il
Maķām-ı sidreden ider muṭahhar ravzaña iblāğ*

¹⁵⁴ Der-kenār: nehr ile her bāğ / āb-ı nehr ü bāğ

¹⁵⁵ “Nūn” bir görüşe göre hecā harflerindedir. Ma'nâsını Allah bilir. Bazıları da “hokka” anlamını yüklemişlerdir ki hokka ve kaleme yemin olsun...(Nūn, 68/1).

¹⁵⁶ “Göz şaşmadı ve aşmadı” (Necm, 53/17).

*Hezār ‘uşşākîña virddir okur virdine **Ve’đ-duhā**
 Habîbā SEYYİD’e vird it zebānı bulmasun ferāğ
 (52a/219)*

HECE¹⁵⁷

*İstemem dünyā hem dahî ‘ukbā
 Ey güzel Mevlā raḥm eyle baña*

*Hālîme bir bak lāyıkça gel yaḥ
 Kūlunam el-ḥaḥ raḥm eyle cānā*

*Var bende bir derd cān umar raḥmet
 Dil ister vuşlat raḥm eyle cānā*

*Āvāre ḵaldım bî-çāre ḵaldım
 Pür-yāre ḵaldım raḥm eyle cānā*

*Bāşda derdiñ var dilde hicriñ var
 Bende ‘aşkıñ var raḥm eyle cānā*

*Rāzıyam öldür yā beni güldür
 Kāpuñda ḵüldur raḥm eyle bana*

¹⁵⁷ (5+5)’li Hece Vezni

*Cürmüme bakma mahzûn bırakma
Nârına yakma rahm eyle baña*

*Şarardım şoldum bilmem ne oldum
N'oldumsa oldum rahm eyle baña*

*SEYYİD perişân olmada her ân
Lutf eyle emân rahm eyle baña (52b/220)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ Resûla 'llah vişâliñ cennetü 'l-me 'vâ imiş
Gülşen-i vaşlunda Cibril bülbül-i şeydâ imiş*

*Tâb '-ı dîdârın şeb-i zülfünde olmuş bedr-i mâh
Bu meğerki nûr-i **Subhane'l-lezî esrâ**¹⁵⁸ imiş*

***Ve'd-duhâ Ve'l-leyli** verd-i zülfünü tefsîr ider
Zât-ı pâkiñ cümle halkdan ahseñ ü ra'nâ imiş*

*Bû-yi gül-âsâ ruḥundan şemme-dâr it 'âşıkı
Āsitân-ı gülşeniñ zîrâ ki rûḥ-efzâ imiş*

*Şem '-i ruḥsârınla yanmış şad-hezâr pervâne var
Cân fedâ kılmak yolunda maḫşâd-ı aḫsâ imiş*

¹⁵⁸ “Kulunu bir gece Mescid-i Harem'den Mescid-i Aksa'ya kadar götüren Allah her türlü noksanlardan münezzehtir” (İsrâ, 17/1).

*Enbiyâ vu evliyâdan cümleden maqşûdsun
Zât-ı pâkiñ ne güzel maqbûb-i bî-hemtâ imiş*

*Şubha dek 'aşkıñla aqlar nice bin efgân var
SEYYİD'in bî-çâre ahkâr 'âşık-ı ednâ imiş (53a/221)*

4 MEFÂİLÜN

*Eşgiñde bir ednâ bende olmak yâ Resûla'llah
Nice yıldır bu maqlûbum bilür yâ Resûla'llah*

*Sözün vahy-i İlâhî'dir özün mir'ât-ı Raḥmân'dır
Yüzün envâr-ı nûr-i veche muqlâḳ yâ Resûla'llah*

*Vücuduñ H'âce-i 'âlem ma'ârif kenzidir şadriñ
Kelâmiñdan bilünir sırr-ı muqlâḳ yâ Resûla'llah*

*Yoluñda cân fedâ eyler her ân 'âşıklarıñ vardır
Bulunmaz 'âlem içre mişliñ el-ḥak yâ Resûla'llah*

*Cemâliñ şem'ine pervânedir SEYYİD yanar gönli
Aña bir özge devletdir bu yanmaḳ yâ Resûla'llah
(53a/222)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Ey Risâlet taḥtı üzre Şâh olan nûr-i İlâh
'Aks-i envâr-ı cemâliñdir ziyâ-yı mihr ü mâh*

*Bî- 'aded eflāk u encūm ŧem 'ine pervānedir
Nūr olur ılsañ eđer bir kez nazār ol siyāh*

*Cānını virmek diler yolunda her bir ehl-i dil
Derd-i 'aşkıñ efgānlar iderler ŧubh-gāh*

*Bu cihānda 'āleme raḫmetiñ ey kār-ı Kerīm
Āsitaniñ oldu 'āŧiler iin pūŧ ü penāh*

*Baña benzer var mıdır dūnyāda 'āŧi ümmetiñ
Mücrim u fāsıq günahkār ğāfil deni intibāh*

*Vaqtidir giryān olub derdiyle itsem āh u zār
āpuña geldim ŧefā 'at isterem rüz-i cezā*

*Gedi āĝ-ı nāzenīn 'ömrü hebādır SEYYİD'iñ
Rū-siyāh 'āsī ūluñdur ıl teraḫḫümle nigāh (53b/223)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yeter ğamzen sīne-i ŧad-pāremi kār eyledi
Hem siyāh zūlfüñ alub 'aklım perīŧān eyledi*

*Ḫaste-i zār-ı zebūn itdi ḫarāb itdi bu 'aşq
Derdimi arurdu baña yā ne dermān eyledi*

Her kim ki ŧāh-ı 'aşkıñ girdi dil-ḫānesine

Şād u ābān iken ol demde vîrān eyledi

*Dilberā dār eyledi dār-ı cihānı miḥnetin
Dürlü dürlü iş açub bāşıma zindān eyledi*

*Mübtelā-yı pür-belā-yı mekr-i ‘aşkıñ olalı
Āb-ı ḥasret dīdemi bir baḥr-i ‘ummān eyledi*

*SEYYİDĀ şem ‘-i firāke düşdü dil anıñ için
Cānıma od yaqdı bağrım dāğ-ı ḥirmān eyledi¹⁵⁹
(53b/224)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir gönül kim her maqşada beni im ‘ān eyledi
Ḳurtulub taqlīdden o taḥsīl-i ‘İrfān eyledi*

*Bāb-ı ĩmānı koyub inkār u küfre kim gide
Terk idüb bağ-ı cinānı yeri nīrān eyledi*

*Beni bulmuşdur Celāl’iñle Cemāl’iñ ‘ālemi
Kimini kāfir kimini ehl-i ĩmān eyledi*

*Dürlü kārıñ vardır aña irmiyor ‘aql-ı beşer
Şandılar ḥalk ḥayrı senden şerri şeytān eyledi*

¹⁵⁹ Der-kenār: Cānıma od yaqdı ‘aqlım aldı ḥayrān eyledi

*Çül neye kâdir ki ihdâ ide yâ izlâl ide
Dimez 'ârif bunu Raḥmân şunu insân eyledi*

*Bu ne kudrettir ki nakşı bir iken farkı ola
Şûretâ âdem velî ma'nîde ḥayvân eyledi*

*SEYYİDÂ eşyâda dâim Ḥakḳ'ı gör zirâ ki Ḥak
Vaḥdet-i âyîne-i kesretde seyrân eyledi (54a/225)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yandı 'aşkıñla derūnum oldu āḥir pür-kebâb
Ağlamakdan oldu dîdem hūn ile âlûde-âb*

*Gerçi dâim 'âşkıñ ḥâli bükâdır her seḥer
Kalmadı feryâda takat oldu çeşmim pür-ḥarâb*

*Vuşlatıñ ḥavfını şemm eyleyelden bu gönül
Şaşırub feryâd u āhuñ oldu ten böyle turâb*

*Çāk çāk oldum yeter kâpuñda Şâh'im rûz u şeb
Umduğum luḫfuñdurur āḥir oldum feyḍ-yâb*

*Çâresizler eşfâ'ı bir çâre kıl bu SEYYİD'e
'Aşkıñ ile ağlamakdan kalmadı bendende tâb (54a/226)*

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

*Elā ey ma ‘den-i feyż-i İlāhî
 amū ‘āşîlerin püşt ü penāhı*

*Cihāna bā ‘iş olmuşdur vücūduñ¹⁶⁰
 Cemi ‘-i enbiyāniñ Pādişāh ‘i*

*Habîb-i Hazret-i Rabb-i Hudā ‘niñ
 Sañadır Hazret-i Haqq ‘ın nigāhı*

*Seniñ nāmuñ Şefi ‘ü ‘l-Müznibîñ ‘dir
 Saña virmiş Hudā bu ‘izz ü cāhı*

*Şefā ‘at kıl bu SEYYİD-i derd-mende
 Ne deñlü çok ise cürm ü günahı (54a/227)*

4 MEFĀİLÜN

*Cihān-ārā güzel vechiñ cihān-ı şemsden enverdir
 Bu meh ebrūna nisbetle değıldir belki bî-ferdir*

*Melaħat tahtınıñ Şāh ‘i vücūd-ı nāzenîndir
 amū peygamberān içre ziyā-yı hüsniñ ebherdir*

Bu hüsñ ü āniña cümle felek ü ins ü melek ‘aşık

¹⁶⁰ “Sen olmasan, sen olmasan felekleri yaratmazdım”. Açıklandı

Señi görmek ki zîrâ Hakk'ı görmekle berâberdir

*İdüb tebşîriñ 'uşşâka buyurdun Men-reânî señ
Cemâl-i Hak mübârek vechle çehinde izhardır*

*Fenâ ikliminiñ Şâh'ı beķâ mülkünde Sulţân'sın
Bu 'âlem Hüisrev ü şâhı saña bende-i kemterdir*

*Zemîn ü âsumân halkı bu hüisne 'aşık olmuşdur
Hezâr 'aşıklarıñ içre ğarîbiñ SEYYİD aħkardır
(54b/228)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Derûnum ser te ser yandır dil-i 'aşkıñ
Unutdur dil-i sivâyı baña şevkiñ*

*Nazar-ġâh-ı Hudâ seniñ Habîbâ
Señ olmuşsuñ Şehâ Maħbûb'ı Hakk'ıñ*

*Eyâ Şâh-ı Rüsûl Maħbûb-i yekta
Beni mecnûn idendir hulķ u halkıñ*

*Döner dâim seniñ 'aşkıñla eflāk
Mehi devr itdirür bu iştiyâkıñ*

*Bu SEYYİDÂ reste bulmaz nazariñ
Dem-â-dem bu cihaniñ ğarb u şarkıñ (54b/229)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā Habība 'llah seniñ medhiñde 'ācizdir lisān
Yā Şefī 'Allah seniñ zikriñde kaçırır beyān*

*Bir yere gelse bu 'ālem halkı mümkün mü ola
Zāt 'iña lāyık şenāyı idemez halk-ı cihān*

*Pür-kuşūram gerçi Şāhā vasfiñi itmekde ben
Līk na 'tiñ virdim olsun iki 'ālemde cān*

*Hāk-pāyinden niyāzım budurur şām u seher
Zerrece 'aşkıñla hayrān olayım ben küll-i ān*

*Ey cihaniñ halkıña bā 'iş Muhammed Muştafā
Şon deminde SEYYİD 'iñi kılma¹⁶¹ ma 'kūdu 'l-lisān
(54b/230)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Baña yalvarmak yakarmak saña istignā düşer
Līk Şāhā zū 'l- 'Aṭā 'sıñ Zāt 'iña i 'tā düşer*

Çünkü bağrım üstüne yakdıñ bu 'aşkıñ nārını

¹⁶¹ Der-kenār: kılma/çoma.

Āb-ı vaşlıñla derūnum gāh u gāh itfā düşer

Āsitān-ı şefkatiñde sâil-i ihsānınam

Va ‘dinde şādık Hudāyā şanıña ifā düşer

Yoluna biñ cānım olsa her biri olsun fedā

Mürde-dil ‘aşıkları lutfunla hep ihyā düşer

SEYYİD’iñ hicriñle deryā gibi çeşmi cüş ider

Çünkü ‘aşıkdır yolunda bāşını icrā düşer (55a/231)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Gice gündüz hasretiñle dīdeler kan ağlıyor

Böyledir vallāhi cānā dīde hem cān ağlıyor

Dildedir sevdā-yı ‘aşkıñ gayrı yār sevmez gönül

Māsivā görmez gözüm gönlümde bārān ağlıyor

Yağdıgıñ āteş ki Şāhā sīnem ü bağrımdadır

Ne ‘aceb dertdir bu dert kim baña dermān ağlıyor

Ağlaram şular gibi çağlar bu çeşmim rüz u şeb

Ben değil derdiñle ağlar nice insān ağlıyor

SEYYİD’iñ bī-çāre öksüz derdimenindir seniñ

Atma yabāne teraḥḥüm eyle her ān ağlıyor (55a/232)

2 FĀİLĀTÜN FA'LÜN

Ey kerem-kārā yalıñız kaldım

İhsān-ı vālā yalıñız kaldım

Benden hakīrem ednā faķīrem

Şimdi ğarībem yalıñız kaldım

Señ destgīr ol her dem celīs ol

Baña enīs ol yalıñız kaldım

Lutfuñla şād it derdime dād it

Göñlüm ābād it yalıñız kaldım

Her dem ağlaṭma çeşmi çağlaṭma

Bağrı dağlaṭma yalıñız kaldım

Hālim diger-gün ciğerim pür-hün

Çalmışam maḥzūn yalıñız kaldım

SEYYİD'İN kıldur kām-ı vüşüldur

Vaşlıñla güldür yalıñız kaldım (55a/233)

2 MÜSTEFİLÜN

Ey Ḥalvetī ey Ḥalvetī

Kāmil olurmuş Celvetī

Vāşıl olurmuş Celvetī

Ben Celveti'yem Celveti

Bindim bugün esb-i dile

Sürdüm aña toğru yola

Bu yoluma cümle gele

Ben Celveti'yem Celveti

Tevhîd durur aşl-ı uşul

Bulur yolum Hakk'a vüşul

Giysem de ger bir kara çul

Ben Celveti'yem Celveti

Dâim anıñ handanıyam

Vaşlı ile şādānıyam

Mülk-i beķā sulţānıyam

Ben Celveti'yem Celveti

Seyrān benim göñlümdedir

Cevlān benim göñlümdedir

Devrān benim göñlümdedir

Ben Celveti'yem Celveti

Düm tek uşuluñ neylerem

Gülbāngımı çift eylerem

Durur durur āh eylerem

Ben Celveti'yem Celveti

Feryād-veş āh eyledim
Mecnūn gibi zār eyledim
Āhîr ānı yār eyledim
Ben Celvetî'yem Celvetî

Olmam sivādan serseri
Ben neyleyem h̄alvet yeri
Zāhirdedir Celvet eri
Ben Celvetî'yem Celvetî

Göñlüm şafāyîdir benim
Yolum Cilāyî'dir benim
Pîr'im Hudāyî'dir benim
Ben Celvetî'yem Celvetî

Döndü sivādan bu yüzüm
Allah'dadır iki gözüm
SEYYİD k̄uluñ budur sözüm
Ben Celvetî'yem Celvetî (55b/234)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Bülbül-i bustān-ı 'aşkam¹⁶² her demim āhdır benim
Cihānı tutdu feryādım demdemim vāhdır benim
Bu fenā bāğından elbet giderem yolum benim
Şorar iseñ Celvetî'yem toğru rāhımdır benim

¹⁶² Der-kenār: Andelib-i bāğ-ı şevkim

*Bakmadım ben sağ u sola toğduğum günden berü
 Qalmadım bir hatve girü gitmedim hiç içeri
 Durmadım halvetde çıkdım ki göreydim bir rü
 Şorar iseñ Celveti'yem toğru rāhumdır benim*

*Āteş-i 'aşk-ı İlähi ile diller devr ider
 Bu diliñ devri dem-ā-dem zāhire te'sir ider
 Vāşıl-ı mahbūb olunca devrini tekmil ider
 Şorar iseñ Celveti'yem toğru rāhumdır benim*

*Çünkü Zāt'iyem şifāti sensin ey halvet-nişin
 Vech-i Hağ eşyāda zāhir ne durur bunda işin
 Halveti itmām iderseñ Hağ olur dāim eşin
 Şorar iseñ Celveti'yem toğru rāhumdır benim*

***Fe'stağim kemā ümirte**¹⁶³ emrin tutmaz mısın¹⁶⁴
 İstikāmet ehline irmez ziyān bilmez misin
 SEYYİD'iñ rāhına girüb müstağim olmaz mısın
 Şorar iseñ Celveti'yem toğru rāhumdır benim (56a/235)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Olayım derseñ eğer nārdan halāş
 'Abd-i hāş ol 'abd-i hāş ol 'abd-i hāş
 Görmek isterseñ eğer rü-yi felāh*

¹⁶³ “Dosdođru ol, dođrulukla hareket et” (Hūd, 11/112).

¹⁶⁴ Der-kenār : **Festekim ke-mā ümirte** emrini tutmaz mısın

'Abd-i hâş ol 'abd-i hâş ol 'abd-i hâş

Ĥālîk-ı perverdigâr el-hak odur

Emrine münkâd olan hâş küldür

Ķül olan âzâd olur 'âdet budur

'Abd-i hâş ol 'abd-i hâş ol 'abd-i hâş

SEYYİDĀ dergâh-ı Ĥakᵑ'â tut yüzüñ

Anda olsun dâimâ iki gözün

Kibr ü 'ucb itme ki şâğ olsun özüñ

'Abd-i hâş ol 'abd-i hâş ol 'abd-i hâş (56a/236)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey gözü Ceyhün olan efgâne gel gel yâri gör

Nev-bahâra bir nigâh it şun '-ı Ĥakᵑ'ı bārî gör

Ĥüsnüñü tefsîr ider her bir varak o günlük

'Ārif iseñ bak cihâna anda señ dîdârı gör

Bu cihâniñ ĥüsnü şâhiddir aniñ çün ĥüsnüne

'Aşᵑa yanmış 'âşîᵑı hem dilde âh u zârı gör

'Āşîᵑa besdir aniñ 'aşᵑıyla yanmak her nefes

Rûz u şeb yanmış küil olmuş bu dil-i pür-nârı gör

'İbret âl 'âᵑıl iseñ şun '-i İlâhî'den hemîn

Cennet-āsā oldu 'ālem açılan ezhārī gör

*SEYYİDĀ mümkün değildir sun '-i Hāḡ ta 'rīf ola
Ḳalb gözüñ aç ādem ol 'ālemdeki envārī gör (56b/237)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Cānımı 'aşkıñla virmek baña cānımdan lezīz
Böyle bil kim derd-i 'aşkıñ dilde dermāndan lezīz*

*Mest ü ser-gerdān u hayrān olalı 'aşkıñ ile
Ağlamak 'aşkıñla cānā baña gülmekden lezīz*

*Nār-ı 'aşkıñ ey cihān-ārā düşeli cānıma
Kūşe-i vahdetde olmak iki 'ālemden lezīz*

*Hāk-pāyından ümīdim vuşlatındır dāimā
Ey Hudāyā saña vuşlat baña cennetden lezīz*

*Gel kabūluñla nazar kıl SEYYİD 'iñ bī-çāreye
Ḳül olub ḡāpuñda olmak Hüsrev olmaḡdan lezīz
(56b/238)*

3 FĀİLĀTÜN(FEİLĀTÜN) FĀİLÜN(FEİLÜN)

*Medd-i āh eyler iken bu dil-i üftāde saña
Meddi ḡalmadı cānda meded it bār-i Hudā*

*Gice bir āh ile yandı ciğer u cān u tenim
Şeherî nār-ı enînim çıkıyor semt-i semā*

*Daħî feryād u fiğān itmeğe kalmadı mecāl
N'ola hālîm ne kılam neyleyeyim ben āyā*

*'Aşk ile yandı bu sînem dîdede kalmadı yāş
Beni mahrûm koma yā Rab hürmet-i Şāh-ı fenā*

*Merhem-i lutfuñ eyler SEYYİD'e kıl çāre meded
Tutdu yüz bārigeh-i 'afvîña Kādir Mevlā (56b/239)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Zerrece eksilmedi yā Rab 'işyānım benim
Ber-kemāl oldu günahım cürm ü hüsrānım benim
Ne yüz ile yüz uram dergāha Raḥmān'im benim
Sendedir bildim Efendim derde dermānım benim*

*El āçub dergāha tutmağa elim yokdur benim
Kurtarır nār-ı caḥîmden defterim yokdur benim
Dergehiñden üzre Şāhā melceim yokdur benim
Sendedir bildim Efendim derde dermānım benim*

*Ey Hudāvend'im Efendim her kabaḥat bendedir
Lîk fazl u 'afv u gufrān u 'ināyet sendedir
Kesmezem ümîdi ben tā ki cānım tendedir*

Sendedir bildim Efendim derde dermānım benim

*Oñ sekiz ‘ālem içre şān-ı vālā vu ‘azīm
 Şīr-i zen virür dekān-ı Hāhk-ı Şāh-ı Kerīm
 SEYYİD’e göster cemāliñ şāhib-i luṭf u na‘īm
 Sendedir bildim Efendim derde dermānım benim
 (57a/240)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Baña feryād itdürir o güzeliñ hicr ü ğamı
 H̄asretidir aḳıdan daḫī̄ gözümnden bu nemi*

*Nāle vü efgān u feryādımın geldi demi
 Bende-i mücrim isem de kesmezem ümīdimi*

*Kime şekvā ideyim ben kesret-i ‘iṣyāndan
 Bir dem ayrılmadı cānım nefis ile şeytāndan*

*Gitmedi ğaflet gönülden bu dil-i nādāndan
 Bende-i mücrim isem de kesmezem ümīdimi*

*Çāre senden Efendim luṭf u iḥsān sendedir
 Sāilem ḳāpuñda aṭma ‘afv u ğufrān sendedir*

*SEYYİD’iñ bī-çāredir bu derde dermān sendedir
 Bende-i mücrim isem de kesmezem ümīdimi (57a/241)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Pādişāh-ı lā-yezāl-ı Rabbi 'l-a 'lāya bak
Bār-gāh-ı bī-niyāz-ı Hāzret-i Mevlā 'ya bak*

*'Aşıka vird-i zebān olmuşdurur çünki niyāz
Bār-gāh-ı 'izzetinde dāim ilticāya bak*

*Rūz u şeb hālîñ niyāz olsun eğer 'ākıl iseñ
Aña dil vir gayra virme dāim ol yektāya bak*

*Cümle maḥlūk-ı cihān 'ālemi mevcūd iden
Gayra bakma ol ūlū ma 'būd-ı bī-hemtāya bak*

*SEYYİDĀ 'ayn-ı keremdir rūz u şeb kārı anıñ
Kābil-i iḥşā olur mu bī-'aded a 'lāya bak (57a/242)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā Resūla 'llah ne çāre nefsimiñ işlāhı yok
Ben de maḡlūb-i hevāyım def'iniñ imkānı yok*

*Pür-günahım rû-siyāhım ile geldim kâpuñda
Bī-'aded itdim kabaḥat cürmümüñ pāyānı yok*

Hāşılı 'iṣyān maḥşūlu isāet hemān (...)¹⁶⁵

¹⁶⁵ Eksik kelime

Señ 'ināyet eyle lutf it bāşına dermānı yok

*Gice gündüz kıl olan Mevlā'sıña 'ābid gerek
Bilmedi çārem nedir ki nefsimiñ 'İrfānı yok*

*Çıl terāhḥüm bendene yā **Rahmeten li'l-'ālemīn**
Señ bilürsin senden özge SEYYİD'iñ Sulṭān'ı yok
(57b/243)*

4 MEFĀİLÜN

*Şuçum bildim saña geldim şefā'at yā Resūla'llah
Hemān iḥsānına kıldım şefā'at yā Resūla'llah*

*Günahım bī-nihāyetdir işim daḥī kabahatdir
Ümīdim çün şefā'atdir şefā'at yā Resūla'llah*

*Bilürem ben 'atāsından budur diye devāsından
Olur çāre baña senden şefā'at yā Resūla'llah*

*Ṭutan 'ālemi cūduñdur bu 'āleme vürüduñdur
Kerem-kānī vüçüduñdur şefā'at yā Resūla'llah*

*Gözüm biñ kere giryānım nedīm-i āh u efgānım
Faḳīr-i lutf u iḥsānım şefā'at yā Resūla'llah*

*Giceler zâr u hayrânım yanar âteşlere cânım
Beni reddetme Sulţân'ım şefâ'at yâ Resûla'llah*

*Nedîmim hasret ü gamdır bu dîdeden akan nemdir
Göñül cürm ile mu'lemdir şefâ'at yâ Resûla'llah*

*Bu SEYYİD bendeni şād it harāb gönlünü ābād it
Şefâ'atle señ āzād it şefâ'at yâ Resûla'llah¹⁶⁶ (57b/244)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir göñül var mı ki cānā saña meftûn olmamış
Hiç olur mu dîde kim 'aşkıñla pür-hûn olmamış*

*Ey kemān-ebrū cefāyı çekmeyen 'āşık mı var
Yâ kimi gördüñ cihānda saña medyûn olmamış*

*Ŧatalım bedr olsa da olmaz saña aşlā nazîr
Kim ola hicriñ ile 'ālemde mahzûn olmamış*

*Hüsn-i Yūsuf'dan nişān ey bülbül-i bāğ-ı cihān
Görmedim fānî cihānda saña mecnûn olmamış*

*Saña 'āşık olanıñ elbetde ağlar gözleri
Var mıdır derdiñle dîde 'aynı Ceyhûn olmamış*

¹⁶⁶ Der-kenār: Şefâ'atle sen āzād it / Şefâ'at ile āzād it

*Bāğ-ı 'aşka çünkü girmiştir bu gönüm bülbülü
Ola mu hiç SEYYİD'in hâli diğer-gün olmamış (58a/245)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Her fakîre bakma dīvāne deyü mîrâne bak
Mağzen-i sırr-ı İlāhî'dir dil-i merdāne bak*

*Hırka-ı ebdāl içinde şad-hezārān er yağur
Şeyh-i şāb ise de aña ma'nide pîrâne bak*

*Küşe-i vahdetde çokdur pâdişāhān-ı fenā
Her hakîr ü miskini gördüñde señ şāhāna bak*

*'Arş-ı a'zamdan mu'azzamdır gönüller hānesi
Taht-gāh-ı Kibriyā'dır aña ol Sultān'a bak*

*Görmek isterseñ cihānda vech-i maḥbûb-ı Hudā
Çehre-i erbāb-ı dilde şüret-i insāna bak*

*Şüretā 'ebdāl-ı 'ālemdir hakîkat erleri
Dide-i cāndan nigāh it aña insāfāne bak*

*SEYYİDĀ fānî 'ālemde her Melāmet ehline
Señ tevazu' eyle dāim aña dervîşāne bak (58a/246)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ağlatır ben 'aşıq-ı mestāneyi her gāh 'aşk
Olmadım 'aşıq olaldan bende-i āgāh-ı 'aşk*

*Himmetim maḥkūm idüb düşdüm anıñ ben pāyine
Mürşidim 'aşkıdır benim hem rehberimdir rāh-ı 'aşk*

*Nāle-i Mecnūn 'uñ āsarı zuhūr itdi hemñ
Oldu āhır menzīlim her yerde menzīl-gāh-ı 'aşk*

*Neyleyim vaşlıñ yüzüñ göstermeden bu SEYYİD'e
Oldu 'uşşāka her kelāmım āh-ı 'aşk vāh-ı 'aşk (58a/247)*

3 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Ḥudāyā 'ayn-ı 'işyān oldu kārım
Anıñ için giceler āh u zārım
Cenāb 'ıñdan hezār rahmet umarım
Beni reddetme kāpuñdan İlāhī*

*Ne deñlü 'āşī-yi mücrim isem de
Hevā-yı nefsime ṭābi' isem de
Daḥī sicn-i ṭābi'atde isem de
Beni reddetme kāpuñdan İlāhī*

*Kerem-kārā beni lutf it uyandır
Bu dili māsivādan hem uşandır*

*Kerem kıl āb-ı ğufrānımla kandır
Beni reddetme kâpuñdan İlähî*

*Ne deñlü SEYYİD'in mücrim kûl ise
Sivāya dil viren daĥî 'āşî ise
Diler rahmet eĝerçi 'āşî ise
Beni reddetme kâpuñdan İlähî (58b/248)*

2 FEİLĀTÜN FEİLÜN

*Dil-i nā-şādımı şād it kerem it
Daĥî bu derdime dād it kerem it*

*Bu göñül giriftār ise yeridir
Beni aĝlatma nigāhı kerem it*

*Ķâpuña lāyık 'āmel yok bende
Señ icābetle nazār it kerem it*

*Saña lāyık şey vardır kûlunuñ
Bu kuşūrum ile 'afv it kerem it*

*Nice 'işyānım ile geldim kâpuña
Beni reddetme kabûl it kerem it*

*Ne ki itseñ ne deyim baña revā
Kerem it SEYYİD'i 'afv it kerem it (58b/249)*

3 FEİLÂTİN(FÂİLÂTÜN) FEİLÜN(FÂİLÜN)

'Âlemiñ biz hüsniñe meftûn u mecnûn değiliz
Bilüriz aldanmayuz naqşına mecnûn değiliz

Râh-ı rastdır yolumuz biz çıkmayız ol râhdan
Böyle bir mekkâreniñ 'aşkıyla mecnûn değiliz

Görinür hüzn ü sürûru bu cihâniñ tev'em
Añlaruz ahvâliñi şeydâ vu mecnûn değiliz

Görmedik aşlâ letâfet bulmadık nev'-i şafâ
Biz muhabbet ehliyiz 'âlemde mecnûn değiliz

Neş'e-yâb olmaz gönül medh ile hem kadhı ile
Ehl-i temkinüz cihânda öyle mecnûn değiliz

SEYYİDÂ kalbden çıkardık bu cihaniñ sevgisiñ
Biz aña dil virmeyüz dîvâne mecnûn değiliz (59a/250)

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Şanma ey dil zâhid-i bî-'aşka kim peymâne var
Şanma zâhidler içinde bir iki mestâne var

Girmeyen dîvân-ı 'aşka rûz u şeb bigânedir
Şanma kim meydân-ı 'aşka böyle bir bigâne var

*Canıñı cānāne vermekden lezīz bir nesne yok
Zümre-i 'uşşākı gör kim cān virür merdāne var*

*Gerden-i 'uşşāka taqmışdır o meh zencīr-i 'aşk
Bābilī evyān-ı 'aşkda şad-hezār divāne var*

*İstemez ülfet cihānda bu gönül āvāredir
SEYYİDĀ nitsün sivāyı böyle bir cānāne var (59a/251)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yār seniñ qurbaniñ olmak hem lezīzdir hem 'azīz
'Aşk ile bu cānı virmek hem lezīzdir hem 'azīz*

*Yoluna biñ cānım olsa her biri olsun fedā
Señ meh'e ben cān virmek hem lezīzdir hem 'azīz¹⁶⁷*

*Tā ezelden ihtiyār itdim bu 'aşkıñ miñnetin
Mübtelā oldum ki olmak hem lezīzdir hem 'azīz*

*Aramam bu hāle çāre itmezem feryād ben
Miñnet ü cevriñ baña çün hem lezīzdir hem 'azīz¹⁶⁸*

Pādişāhā her ne eylerseñ revādır SEYYİD'e

¹⁶⁷ Der-kenār: Sen mehiñ 'aşkıyla ölmek.....

¹⁶⁸ Der -kenār: Miñnet ü cevriñ baña çün / Miñnet ü cevriñde kalmak

*Cāna rahatdır cefān kim hem lezīzdir hem ‘azīz
(59b/252)*

4 MEFĀİLÜN

*Gezer Mecnūn olan gönliim arar Leylā’yı Leylā’yı
Görürse vech-i cānān’ı bakar ağlayı ağlayı*

*Delī dīvāne olmuşdur gezer sahrāları dāim
Tolana Ceyhūn gibi çeşmi akar çağlayı çağlayı*

*Gönül kim rü-yi cānān’ı arar her rüz u şeb ağlar
Yanar kül-hān olur cānı ciğer dağlayı dağlayı*

*Muhabbet istemez SEYYİD cihān içre gönül aşlā
Nigāh itmez sivāye hiç arar Mevlā’yı Mevlā’yı (59b/253)*

2 MEFĀİLÜN FEÜLÜN

*Olaldan ‘aşk ile āvāre gönliim
Ne istersin benim bī-çāre gönliim*

*Niçün derd ile feryādlar idersün
Yanarsın dāimā şad-pāre gönliim*

*Başında bir güzel sevdāsı mı var
Ararsın dāimā bir çāre gönliim*

*Firārîñ yoğ cihān içre seniñ hiç
Felek gibi benim seyyāre gönlüm*

*Neden āh u neden zārı idersin
Düşelden señ o meh-rū Yār'e göñlüm*

*Bu SEYYİD bendeye fāş it bu sırrı
Niçün dīvānesün pür-yāre göñlüm (59b/254)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Neyleyim dil sāz ile ḥandān olmuş olmamış
Seyr-i gülzār eyleyüb şādān olmuş olmamış*

*Dīde kim señ bir meh-i tābāndan olmuşdur cüdā
Ġam-küsārdır Ḥüsrev-i devrān olmuş olmamış*

*Mübtelā-yı şad-belādır rüz u şeb mağmūn göñül¹⁶⁹
Pertev-i mihr ü māh-ı tābān olmuş olmamış*

*Gülşen rüyindeki ḥandān olan gül var iken
Bülbül-i şurīdeyim bustān olmuş olmamış*

*Tek hemān dil āşinā olsun cefādan kim kaçar
Vuşlat-ı cānān olsun cān olmuş olmamış*

¹⁶⁹ Der-kenār: mağmūn / şeydā

*Görse vechiñ 'akl-ı Eflâṭūn olur dîvâne-dil
Mest olur zîrâ gören sekrân olmuş olmamış*

*Ḥüsnüñe 'âşık olaldan ey Şeh-i 'ālî-cenāb
SEYYİD'in yanar yeri kül-ḥān olmuş olmamış (60a/255)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nāzenīn-i Kibriyā'sıñ yā Muḥammed Muştafā
Çeşm-i cāna tütüyāsıñ yā Muḥammed Muştafā*

*Cümle 'ālem ḥüsnüñe pervāne olmuşdur seniñ
Derd-i 'uşşāka devāsıñ yā Muḥammed Muştafā*

*Nice diller şem'-i ḥüsnüñde señin pervānedir
Nūr-i çeşm-i Enbiyā'sıñ yā Muḥammed Muştafā*

*Ey Resül-i müctebā hem kıble-gāh-ı Asfiyā
Ḥazret-i Ḥaḳ'dan 'aṭāsıñ yā Muḥammed Muştafā*

*Rüz-i maḥşerde unutma SEYYİD'in bî-çāreyi
'Aḥdine şāhib-vefāsıñ yā Muḥammed Muştafā (60a/256)*

4 MEFĀİLÜN

*Gönül ḥubb-i sivāye mübtelādır yā Resūla'llah
Anıñ 'çün dergeh-i Ḥaḳ'dan cüdādır yā Resūla'llah*

*Şuçum bî-ḥadd u bā-ğayet günahım bî-nihāyetdir
Maḳāmım ḳağr-ı nār olsa sezādır yā Resūla 'llah*

*Gözüm bu ḥ'āb-ı ğafletden uyur olmaz gönül āğāh
Bu 'ālemde işim dāim hevādır yā Resūla 'llah*

*Hezārān cürm ü 'işyānım yüzüm ḳaresi olmuşdur
Giceler şubḫa dek ḫālim bükādır yā Resūla 'llah*

*N'ola itseñ nigāh dīde-i şefḳatle mesrūr dil
Terahḫüm ehl-i ḫācete revādır yā Resūla 'llah*

*Bu bir bî-çāre 'āsī kim giriftār-ı ma 'āşīdir
Anıñ 'çün bāb-ı Ḥaḳ'da bî-bahādır yā Resūla 'llah*

*Seniñ gülzār-ı luḫfuñdan meger şemm itse dil şefḳat
Ki zīrā maḫlab-ı ğamdan rehādır yā Resūla 'llah*

*Bu SEYYİD sāl-i şermendedir bāb-ı şefā 'atde
Ḳāpuñda bende-i kemter gedādır yā Resūla 'llah
(60b/257)*

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

Şeref-yāb it cemāliñle Efendim

Ferah-nāk it vişāliñle Efendim

*Dil-i teşne kıoma yâ Rab kerem kııl
Beni kıandır zelâliñle Efendim*

*Bırakma hicr elinde böyle giryân
Nazar itme celâliñle Efendim*

*Bu dîdem görmedi yâ Rab cemâliñ
Yeter fikrim hayâliñle Efendim*

*Bu SEYYİD bendene ‘arz it cemâliñ
Toyur vaşl-ı nevâliñle Efendim¹⁷⁰ (60b/258)*

2 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Derdime dermân buldum bendedir
Dastân-ı bülbülü bildim ki o gül-şendedir*

*Virmezem fânî cihâna ben gönül
Ol Hudâ’niñ sevgisi tâ tendedir*

*Bu cihânda sevdiğim Allah’dır
Gözlerim hem iki elim ândadır*

*Virmedim ‘âlemde ağıyâra gönül
Bu dilim her dem aña dil-bendedir*

¹⁷⁰ Der-kenâr: Toyur luţf it nevâlinle.....

*SEYYİD-i bî-çāre-i efkendenin
Göñlü dāim ol yüz-i aḥsendedir (60b/259)*

2 MÜFTEİLÜN FĀİLÜN

*Gül yüzüne ‘āşık olaldan beri
Artdı dilimde ğam-ı ‘aşkıñ seniñ*

*‘Aḥd idem ğayrı güzel sevmezem
Bāşıma tāc eyledim ‘aşkıñ seniñ*

*Her ne ğamın var ise çeksin göñül
Baña keremdir ğam-ı ‘aşkıñ seniñ*

*Ey Şeh-i mümtāz-ı cihānım benim
Eyledi mestāne-dil ‘aşkıñ seniñ*

*Her gice dīdem seherī ağlıyor
Çeşmimi hūn eyledi ‘aşkıñ seniñ*

*Āh güzel āh güzel güzel āh
Yağdı beni āteş-i ‘aşkıñ seniñ*

*Ey gül-i zībā seveli ben seni
Bağrıma od tağladı ‘aşkıñ seniñ*

*Hicriñ ile dertli gönül yandı âh
Yağdı tüketdi beni 'aşkıñ seniñ*

*SEYYİD'iñ üftâde-i bî-çāreyi
Sînesi kan eyledi 'aşkıñ seniñ (61a/260)*

3 FĀİLĀTÜN(FEİLĀTÜN) FĀİLÜN(FEİLÜN)

*Yâ İlāhî şeref-i Hâzret-i Peygamber için
Menba '-ı lutf u şefâ 'at olan ol Server için
Muktedâ-yı beşer için o güzel Rehber için
İki 'âlemde günahım yüzüme urma benim*

*Şıdk-ı Şıddık-ı velî ma 'delet-i 'Ömer için
Dahî hem Hâzret-i 'Osmân u 'Alî Hayder için
O Hasan dahî Hüseyin bu iki gevher için
İki 'âlemde günahım yüzüme urma benim*

*Girdigārâ reh-i 'aşkıñda ki şādıklar için
Āteş-i hicriñ ile sînesi yānıklar için
Seherî âh ile efgân iden 'aşıklar için
İki 'âlemde günahım yüzüme urma benim*

*Gavs-ı A 'zām olan ol Zāt-ı laţîf haqqı için
Hem İmāmeyn ile evtād-ı laţîf haqqı için
Meded it SEYYİD'iñe cümle şerîf haqqı için
İki 'âlemde günahım yüzüme urma benim (61a/261)*

3 FEİLĀTÜN(FĀİLĀTÜN) FEİLÜN(FĀİLÜN)

Meded ey şüh-i cihān cev̄r ü cefā bir iki üç

Yeter ey hubb-i zamān nāz u edā bir iki üç

Çalmadı bu sīnede dāğa tahammül yeter āh

Nice bir cāne cefā derd ü belā bir iki üç

Şeb-i firqatde bırağdı baña göstermedi gün

Eylediğın yetişür cev̄r ü ezā bir iki üç

Āh ref̄tār-ı levendāne güzel gel bu kadar

Elverir oldum ise tarda sezā bir iki üç

Tīr-i gamzeñ nice biñ yāreler açdı dilde

Çāilem eyleseñ ey şüh devā bir iki üç

Dutālım lāyık-ı cev̄r ise de SEYYİD'i 'afv it

Dil-i mehcūruma yeter bu cüdā bir iki üç (61b/262)

2 MÜSTEFİLÜN

Ey Şāfi '-i rüz-i cezā

Çıtdum yüzüm dergāhına

V'ey nāzenīn-i Kibriyā

Çıtdum yüzüm dergāhına

*Ben cürm-i bî-pâyân ile
 'İşyân hem hüsrân ile
 Biñ nâle vü efgân ile
 Tıtdum yüzüm degâhına*

*Ey Pâdişâh-ı pür-kerem
 Şâhen-şâh-ı vâlâ-himem
 Zebim baña oldu elem
 Tıtdum yüzüm dergâhına*

*Rû-yi siyâhım görürem
 Çokdur günahım bilürem
 Dergâhına yüz ururem
 Tıtdum yüzüm dergâhına*

*SEYYİD sivâ âvâresi
 Bî-hadd durur yüz karesi
 Ey çâresizler çâresi
 Tıtdum yüzüm dergâhına (62a/263)*

4 MEFÂİLÜN

*Vücūd-i Aḫmed-i Muḫtar O Zāt Ḥaḫḫ'a mazhardır
 Nice vaşf ideyim ānı ki mişli yoḫ mücevherdir*

*Ḥabīb ü nâzenîn-i Ḥaḫ O'dur dūnyāda 'uḫbāda
 Ben-i ādem Melek Cinn aña cümle muşahḫardır*

*Ānı vaşf idemez diller anıñ vaşşāfi Allah'dır
Bulunmaz mişli 'ālemde O bir dürr-i münevverdir*

*'Aceb mi bu iki 'ālem anıñ hubbiyle halk oldu
Ki zīrā cümle-i halk'dan murād-ı Hak O gevherdir*

*'İmādü'd-dīn-i dünyādır anıñ vālā olan Zāt'ı
Ānı inkār iden elbet o zındık hem ekferdir*

*Maķām-ı **Kābe kavseyn**'e Şehinşāh-ı mu'azzamdır
Ġubār-ı pāki 'arş üzre güneş nūrundan enverdir*

*Anıñ mi 'rācina burhān olur bu sūre-i **İsrā**
Ezelden Hāzret-i Şiddik'in ĩmānı müyesserdir*

*İki 'ālemde Sulţān'dır daĥī Şāh-ı mükerrermdir
Eġer a'lā eġer ednā aña bende-i kemterdir*

*Cihānıñ Hüsrev ü Şāh'ı anıñ emrine münkaddır
Cihān-gīrān-ı 'ālemde aña nisbetle çākerdir*

*Şarılmış halka-ı rahme şafā'at kapusuñ bekler
Bu SEYYİD bāb-ı luţfuñda o bir 'abd-i muĥakkardır
(62b/264)*

4 MEFĀİLÜN

İki 'ālemleriñ Şāh'ı şefā'at kıl şefā'at kıl
Hem 'āşıklarıñ māhı şefā'at kıl şefā'at kıl

Benim 'isyānıma ğayet günahıma nihāyet yok
Ne deñlü mücrim ise de şefā'at kıl şefā'at kıl

Penāh-ı mücriman sensin şefā'at tahtı üstünde
Melāz olsan da şāyāndır şefā'at kıl şefā'at kıl

Baña mücrim deyü nefsim bu nāmu virdi dünyāda
Dañ nām olmasun ferdā şefā'at kıl şefā'at kıl

Şefā'at 'āşīye olmağ iki 'ālemde 'adettir
Baña dünyā vu 'uqbāda şefā'at kıl şefā'at kıl

Şefī'ü'l-müznibīn señsiñ o manşıb Zāt'ıñ maşşüş
Kerem kıl müznibe raħm it şefā'at kıl şefā'at kıl

Bu SEYYİD kemter ü 'āşī kāpuñ bekler bir ednādır
Saña 'āşī kıl ise de şefā'at kıl şefā'at kıl (62b/265)

FĀİLĀTÜN MÜSTEFİLÜN FA'LÜN

Ölmeden Hağ'dan ölmesin iste
Göñlüniñ Hağ'da olmasın iste

*Kendiden kendin olagör bî-zâr
Vaḥdet diyârın bulmasın iste*

*Ger uyar kalbiñ ḥ'âb-ı ğafletden
Göñlünün âgâh olmasın iste*

*Emr-i Mûtû 'ya¹⁷¹ olagör 'ârîf
Señ bu esrârı bilmesin iste*

*Şanma bâķîsin señ de fânîsin
Gel bu dünyâdan gitmesin iste*

*Bilmeden señi bilmezsin âni
Nefsiniñ Ḥaķķ'ı bilmesin iste¹⁷²*

*İstegör âni bulagör âni
Dâimâ Ḥaķķ'ı görmesin iste*

*'Âlemi terk it âdeme bakma
Gözleriñ Ḥaķķ'a bakmasın iste*

¹⁷¹ "Mûtû kable ente mûtû" -Ölmeden önce ölünüz- İbni hâcer'e göre gayr-ı sâbit, Ali el-Kârî'ye göre de sûfî sözüdür.(el-Aclûni, a.g.e., I, s. 110, (h.no: 36).

¹⁷² "Kendini bilen Rabbini bilir". Tahrici için bkz. Sehâvî, *el-Makâsid*, 657 (h.no: 1149): Aliyyu'l-Kârî, *el-Esrâru'l-merfu'â*, s. 337, (h.no: 506): Derviş el-Hûd, *Esne'l-Matâlib fi Ehâdise Muhtelifeti'l-Merâtib*, Beyrut, 1991, s. 446 (h.no: 1436): el-Aclûni, *Keşfu'l-Hafâ*, II, Beyrut, s. 262, (h.no: 2532):İbn Ömer eş-Şeybânî, *Temyizi't-Tayyib mine'l-habîs*, s. 170.

Fānî bu dünyâ bâkîdir 'uqbâ

SEYYİD 'uqbâya varmasın iste (63a/266)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Abd-i mücrim Rabb-ı a 'lâ'sından ayrılmak da güç

Pâdişâh'ın lutf u vâlâsından ayrılmak da güç

Müşkil imiş bende-i maħcüb olub ol Şâh'dan

Dür olub dîdâr-ı temâşâsından ayrılmak da güç

Gâh yanub gâh ağlayub gâhî niyâz u ilticâ

Eyleyüb Mecnûn Leylâ'sından ayrılmak da güç

Bu ne müşkil 'âşık-ı bî-çâreye kim dūr ola¹⁷³

Gice gündüz bâb-ı Mevlâ'sından ayrılmak da güç

Raħmet ü ğufrân u lutfuñ umar iken rûz u şeb

İsm-i Raħmân'ın tecellâsından ayrılmak da güç

'Âşık-ı Mevlâ olanıñ şanma kim yanmaz dili

Hem sevüb hem vech-i ğarrâsından ayrılmak da güç

SEYYİDĀ señ mazhar-ı ħirmân olub dūr olma kim

*Raħmet-i Mevlâ-yı Mu'allâ'sından ayrılmak da güç
(63a/267)*

¹⁷³ Der-kenâr: Bu ne müşkil / Bu ne dertdir

4 MEFĀİLÜN

Benim 'āşī yüzü kıra işim Allah'a kalmışdır

Biz nār-ı cehennemden hālās Allah'a kalmışdır

Yanub nār-ı nedāmetde donandım taş ile bağı

Ki zīrā 'afv ile gufrān hemān Allah'a kalmışdır

Hevā-yı nefesine tābi ' bulunmaz ben gibi bir ferd

'Ināyet merhamet şefkat Kerīm Allah'a kalmışdır

Hezār 'işyān ile me'lūf ne deñlü mücrim isem de

Bilürem āfv u ihsān u luḫ Allah'a kalmışdır

Bu SEYYİD kemterin cürmü günahı bī-nihāyetdir

***Şefī'ü'l-müznibīn** olan Ḥabību'llah'a kalmışdır*

(63a/268)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey dilā şanma taşavvuf sohbet-i aḥibbā imiş

Böyle bil ehl-i taşavvuf ḫidmet ü ādāb imiş

Ṭalib-i himmet olursan ḫāk-pā-yi-i Şeyḫ'den

Eğer teslīm ü tevekkül himmete esbāb imiş

Mürşid-i Kāmil cihānda şöyle bil şeyḫiñ hemān

Hem daḫī ol Gavṣ-ı A'zam Seyyidü'l-Aḫṭāb imiş

*Kalb-i erbâb-ı hakikat kenz-i mahfidir gönül
Çün dil-i ehl-i velâyet gevher-i nâ-yâb imiş*

*İçse de âb-ı cihânı kanmaz ol şeydâ gönül
Câm-ı şeyhiñ katresiñ nûş eyleyen sîr-âb imiş*

*Var çalış 'arîf olagör Zât-ı Hak'dan al haber
Señ taleb-kâr ol ki Allah fâtiñü'l-ebvâb imiş*

*Gez dolaş iklîm-i seb'î virme SEYYİD gayra dil
Şöyle imân eyle Şeyh'e Ol Ulü'l-elbâb imiş (63b/269)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Ey dilâ sırr-ı muhabbet cümleye sârîdir
Hükm-i Sulţân-ı ezeldir her yere cârîdir*

*Çün odur feyyâz-ı muţlak ondadır hükm-i kader
Başş-i feyz itmek cihânda halkına kârîdir*

*Dü-cihânda mâlikü'l-mülkdür taşarruf andadır
Şanma malındır bu eşyâ sende de ârîdir*

*Sil gönül mir'atıñ kim saña hâil olmasun
Vağdeti göstermeyen bil gafleten gubârîdir*

İtmeyen teslîm-i hâliñ bilmez ol Hallâk nedir

Bu cihānda kārı her dem āh ile zārīdir¹⁷⁴

*SEYYİDĀ feyyāz-ı ‘ālemdir kula mu ‘tī odur
Vāhid ü ferd ü Ehad’dir ol yüce Bārī’dir (63b/270)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*‘Āşıkıñ bağrında her dem bir yanar küil-ḥān var
Rüz u şeb hicrān-ı yārdan dīdesinde ḳan var*

*Māl u mülküñ ve cān u bāşıñ yoluna ḳılmış fedā
Yaḳalar ḳāk eylemiş biñ sīnesi ‘uryān var*

*Kayd u bend itmek ne ḥacet ‘āşıkı zencīr ile
Zülf-i yār ile āşılır nice müştakān var*

*Bir göñül var mı cihānda aña mecbūr olmamış
Dem-be-dem derd ile ağlar dīdesi giryān var*

*Bir ciğer gördün mü tīr-i zen ile ḥūn olmasun
Sev ānı ḳaçma ḡamuñdan saña da dermān var*

*SEYYİDĀ ḥaṭṭ-ı sivāyı levḥ-i ḥāṭırdan çıkar
Gel verā-yı keşrete baḳ anda bir cānān var (63b/271)*

¹⁷⁴ Der-kenār: her dem/ānın

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Hudâ'nıñ lutfu çok **Elhamduli'llah**¹⁷⁵*

*Dil-i mahzûnu yok **Elhamduli'llah***

Anıñ ihsânına ğayet mi olur

*Şayısız lutfu bak **Elhamduli'llah***

Sezâ ise baña nâr-ı cehennem

*Aña gufrân ahakk **Elhamduli'llah***

Benim buflân u hüsrân ise işim

*Anıñ her kârı Hak **Elhamduli'llah***

Ne deñlü SEYYİDâ muzlimem ferdâ

*Görürsün señ şafağ **Elhamduli'llah** (64a/272)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Oldu Fahr-ı enbiyâ ser-halka-ı dîvân-ı 'aşk

Taht-gâh-ı salţanatdır añdadır sultân-ı 'aşk¹⁷⁶

Sırr-ı 'aşkıdır sirâyet eyleyen 'aşıklara

Zât-ı vâlâsıdır anıñ cümleye cânân-ı 'aşk

Çün tecellî kıldı rûh-i pâkine Hallâk-ı kevn

¹⁷⁵ Allah'a hamd olsun.

¹⁷⁶ Der-kenâr: Taht-gâh-ı salţanatda hem odur Sultân-ı 'aşk

Oldular ervāh-ı ‘uşşāk ‘aşk ile hayrān-ı ‘aşk

Bu cihān halkı kimisi mübtelādır ‘aşka

Yağdı her bir sīne-i ‘uşşākı ol sūzān-ı ‘aşk

Bir pula olmaz o vaḳti ānda kim ‘aşk olmaya

‘Aşık ister kim dem-ā-dem ol dil-i vīrān-ı ‘aşk

Cūş ider her ḳatresi ‘āşıklarıñ deryā gibi

Mevc urur ma ‘şūḳu görse ‘aynine ‘ummān-ı ‘aşk

Şanma kim isbāt-ı ‘aşka ‘āşık olmaz muḳtedīr

Dīde şāhiddir ki her bir ḳatre bī-pāyān-ı ‘aşk

Biñde bir tahrīr ne mümkün olsa deryālar mīdād

‘Aşk yazılmaz ola ‘ālem defter ü dīvān-ı ‘aşk

SEYYİDĀ señ ‘aşk u şevḳ ü iştiyāḳdan olma dūr

*Dem-be-dem olsun diliñ hayrān u ser-gerdān-ı ‘aşk
(64a/273)*

2 MÜSTEFİLÜN

Hāş it özüñ pāk it yüzüñ

Allah’a gel Allah’a gel

Hōş it sözüñ aç bu gözüñ

Allah’a gel Allah’a gel

*Yokdur sivādan fāide
Böyle durur bil kāide
Allah'ı bul bu dünyāda
Allah'a gel Allah'a gel*

*Dilden bu dünyāyı çıkar
Terk-i sivā itseñ ne var
Kāfī durur saña bu kār
Allah'a gel Allah'a gel*

*Güç eyleme bu işini
Pāk eyle señ bu içini
Uydur içine dışını
Allah'a gel Allah'a gel*

*Dil tahtınıñ Sulţān'ı ol
Añda kamū dermānı bol
Hak yolunuñ kurbānı ol
Allah'a gel Allah'a gel*

*Hiç yok yire çekme ğamı
Yetmez bu dünyanıñ hem'i
Elde iken fırsat demi
Allah'a gel Allah'a gel*

Görmez misin idrâki yok
 Olanları 'irfâni yok
 Ölmez misin insâfi yok
 Allah'a gel Allah'a gel

Olsan eğer şâh u gedâ
 Allah ile ol âşinâ
 Kûl olana budur sezâ
 Allah'a gel Allah'a gel

Señ bilmedin Allah nedir
 Hiç şormadıñ kim Hağ nedir
 Gel bul ânı var bak nedir
 Allah'a gel Allah'a gel

SEYYİD sivâyı sevme señ
 Aña yakın gel olma señ
 Hağ'dan uzak gel durma señ
 Allah'a gel Allah'a gel (64b/274)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Çün güzer-gâh oldu 'âlem 'âkıl iseñ ol ĩrâk
 Alma bu dâru'l-fenâyı elde ise gel bırak

Señ gönül virme anıñ sîm ü zerr ü zînetine
 Bu zen-i dünyâyı terk it aña vir señ üç talāk

*Böyle bir mekkâredir kim bunda olmaz hiç vefâ
Her gelen gitdi bu dârdan kimseye yokdur dūrāk*

*Aldadub zülfüñe bağlar gâfili biñ kayd eyler
Kim ki dil virmez aña elbetde olur yüzü āķ*

*SEYYİDĀ dünyāyı terk it āhîret rāhuna gir
Kim ki tārîķdir anıñdır Cennet ü Hūrî Burāk (64b/275)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Naķd-i ‘ömr-i nāzenîniñ gitdi elden el-emān
Ĝaflet ü ‘işyānla tül-i emelden el-emān*

*Bir belādır kim bu dünyā kimseye yār olmamış
Tîz-revîş-i refîtar olan ğaddār eclinden el-emān*

*Hiç ‘amel nāfi ‘ olur mu olmayınca lutf-i Hāķ
Çün ķaderde var ise ķahr-ı ezelden el-emān*

*Böyle bir ma ‘şūk-i bî-hemtā-yı bākî var iken
Sevdiĝin maħbûb-i hercāî güzelden el-emān*

*Hāşılı ‘ömrüñ hevāya masîvāya virme dil
Bu cihānda SEYYİDĀ ĝafil gönülden el-emān (64b/276)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhī n'ola āyā rûz-i maḥşerde ḥesāb
Olmayam zencîre lâyıḳ görmeyem nār u 'itāb*

*Bu siyāh-rû varıcaḳ bunca günahımla saña
Ḳorḳaram ki oluram ben mazhar-ı ʔard u 'anāb*

*Pādişāhā umaram lutf u keremiñ ḥaḳḳı
Ümmet-i Aḥmed içinde baña gösterme 'azāb*

*Bunca 'işyān günah itdim yüce dergāhına
Ḳābil-i ihşā deḡildir ey Şāhā mişl-i tūrāb*

*Her ne itdim ise 'afv it ben baña itdim Ḥudā
Keremiñ çoḳdur Efendim baña zevî ḳıl şevāb*

*Bilürem nefis ile iblīs tende yekdir yek-cihet
Bu iki a'dā yolumda baña olmuşdur ḥicāb*

*Bî-ḥesāb oldu muḳırrım bende cürm ile ḳuşūr
Ber-ḥicābım ne dil ile söyleyem rûz-ı cevāb*

*SEYYİD'iñ bî-çāre her dem 'arż-ı ḥal eyler saña
Ben bu ḳara yüz ile geldim saña yā Tevvāb (65a/277)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Señ bilürsin hālimi aġyāra bildirme beni

İtdüġim cürm ü kuşūru ġayra bildirme beni

Her ne eylerseñ revādır rüz-i maḥşerde baña

Gel kerem kıl ḥaḳḳ-ı Aḫmed āteşe yakma beni

Bār-ġāh-ı raḫmetiñden nā-ümīd olmuş mu var

Pādişāhā ḳāpuña geldim ki redd itme beni

Sāil-i dergāhunam ben el açub geldim saña

Señ Kerīm-i zü'l 'aḫāsīñ dil-ḫazīn itme beni

Çün ġünahkārem yoḳdur senden özge raḫm iden

Āsitān-ı raḫmetiñden señ cüdā itme beni

SEYYİD'i her derd-mendi ile mesruru'l-fü'ād

*Ben saña geldim ki yā Rab redd ü ḫard itme beni
(65a/278)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben de bildim cürmümü geldim ḳāpuña yā Kerīm

Tāibem her bir ġünaha baña var oldu nedīm

Rüz u şeb 'işyānıma bunca olan ḫüsrānıma

Biñde bir noḳşānıma luḫf eyle baḳma yā Raḫīm

*Ben muķırrem cürmüme inkāra yoķdur mecāl hiç
Mağfıret ķıl olmasun baña maķarr nār-ı caħīm*

*Her seher āh eyleyen ehl-i seherler haķķına
Bir nigāhuñ ile eyle bendeni ķalb-i selīm*

*Ne elim var ne dilim var ķılmağa ‘arż-ı niyāz
Şerm-sār itme iki ‘ālemde ‘afv it yā Halīm*

*Señ ķabül it SEYYİD bī-çāre mücrim ise de
Bā-ħaķķ-ı Aħmed daħī bā-ħaķķ-ı Aşħāb-ı Kerīm
(65a/279)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nāzenīn-i Kibriyā ķāpuñda ednā bendeyim
Ķıl şefā‘at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Ķāk-pāyiñden niyāzım budurur ey Şāh-ı Rüsül
Ķıl şefā‘at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Nice dem ālūde-meşreb oldum señ var iken
Ķıl şefā‘at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Müsteħaķdır bend ü zincİR ü ‘itāba ben ķülüñ
Ķıl şefā‘at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Bir nigāh-ı 'afv ile kılsan çirāğ bu mücrimi
 Kıl şefā 'at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Ben de gâfletle saña 'işyān iden bir bendeyim
 Kıl şefā 'at ben de o ednālardan ednā bendeyim*

*Her ne deñlü mücrim ise SEYYİD'iñ kesmez ümîd
 Kıl şefā 'at ben de o ednālardan ednā bendeyim
 (65b/280)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ümmet-i Ahmed'de āyā ben gibi mücrim mi var
 Müsteħak bend ü 'azāba nefesine zālîm mi var*

*Pādişāhā böyle maħcüb kûl iken kâpuñda ben
 Tutmāğa yüzüm daħî kaldurmağa elüm mi var*

*Gice gündüz itdügim 'işyāna mağmûm bendeyem
 Pür-kuşûrum kâpuña varmaqlığa hālîm mi var*

*Nice yıllar nefs-i emmāreyle me'lûf olmuşam
 Bār-gāh-ı Kibriyā'ya varmağa cānım mı var*

*'Abd-i mücrim ise de SEYYİD kâpuñda itme red
 Yā kabûl ider beni bir ğayrı Sulţān mı var (65b/281)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Āşık-ı üftāde her dem derd-i dermaniñ arar
 Kınde varsa ğayra bakmaz añda Sulţān'ıñ arar

Dīdesi görmez cihānı 'āşık-ı bī-çāreniñ
 Ğayra dil virmez dem-ā-dem cāna cānāniñ arar

Yakuşur mi 'āşıkā ağyār ile ülfet Şāhā
 İstemez bīġāneyi serv-i hırāmaniñ arar

Mübtelā-dil neylesün Cennāt'ı neylesün Hūri'yi
 İtmeġe feryād u zārı beyt-i aġzaniñ arar

Bir gönül kim 'aşk-ı Yūsuf ile oldu pür-melāl
 Ol dahī Ya 'küb-veş her yerde Ken'an'ıñ arar

Her dili ğam-nāk istifsār ider ma 'şūk olan
 Sīne-i 'āşıkda yanan nār-ı sūzaniñ arar

Nice müddetdir bilür kim baġrı yanmış kıluyam
 Anıñ için dilde dāim dāġ u hırmaniñ arar

'Āşık-ı dil-ġasteniñ kārı dem-ā-dem SEYYİDĀ
 Vuşlat-ı cānān ister anıñ imkanıñ arar (65b/282)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ġayrı ma 'būd mu var ki varayım yalvarayım
 Görmedim ihsānı ġayrıdan ki aña varayım
 Derdime bir çāre ider var mıdır ki arayım
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim

Ȧoldu cürmüm ile 'ālem bī-nihāyetdir ġünah
 Her ne deñlü mücrim isem nā-ümīd olmam İlāh
 Dergehiñden ġayrı yokdur baña bir özge penāh
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim

Āsumāna muttasıl kıldı ġünahım āhım
 Hem nedāmet hañçeri çāk itdi ciger-ġāhım
 Ben de bildim lutfu çok ihsānı çok Allah'ımı
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim

Rüz u şeb 'ilm ü 'amel yok bī-edeb 'āşī kūlam
 Bilmezem ki rüz-i maşşerde İlāhī ben n'olam
 Cennet-i a'lāda mı yā dūzahı içre mi olam
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim

Muştafā vu Mücteba'nıñ saña nāzı 'aşkıña
 Āsitān-ı Kibriyā'n(ın) hem niyāzı haqqıña
 Pādişāhā çāresizler çāre-sāzı haqqıña
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim

*Bu ne hāletdir ki ey Şāh-ı 'Azīmü'l-Kibriyā
 Enbiyā vu evliyāniñ hāşılı āh u bükā
 Ben n'idem bī-çāreyim baña ne kıaldı SEYYİDĀ
 Çāre sendendir Efendim çāre kıl bī-çāreyim (66a/283)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bağrı 'aşkıñ ile sūzān 'āşık-ı gam-hāreyim
 Cāniñ virmiş yolunda bende-i bī-çāreyim*

*Nice bir hāsetle yansun bu dilim Şāhā benim
 Āteş-i hicrāna yanmış kemter-i āvāreyim*

*Dergehinden merhamet ümīd ider bī-zār gönül
 Fırkatiñ zahmiyle zīrā sīnesi pür-yāreyim*

*Dil niyāz u ilticālar eylesün ancak saña
 Ğayrı ma 'şük mi var ki aña ben yalvarayım*

*Açdığın yāre onulmaz mı tabībim sīnede
 Var iken señ derdime ben çāre kimden arayım*

*Ey cihān-ārā nigāh it dīde-i pür-hūnuma
 Kıan revān oldu nice dem bāğ-ı hāset şarayım*

*Gel terahhüm eyle şād it bu dil-i maḥzūnumu
 Señ dururken kimlerin kıpusuña ben varayım*

*Pâdişāhā ber-murād it SEYYİD 'iñ bî-çāreyi
Vādi-i hayretde kalmış ciğeri şad-yārayım (66a/284)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Vāşıl-ı fakr u fenā ol bu cihāndan el çek
Terk-i dünyā eyleyüb yā Hū deyü demler çek*

*Kesret-i cürm ile ümīdiñ kesüb āh eyleme
Yüz urub kıl bāb-ı Hāk 'da dāima 'arz-ı dilek*

*Şerm-sār olma taleb-kār ol Hudā 'dan rüz u şeb
Hāk Kerīm 'dir olma aniñ kapusuñdan münfek*

*'İzzet aniñdur 'azīzdir yaķuşur zillet kula
Hāk-pāy ol ki olur kadriñ seniñ mişl-i felek*

*'Abd-i muhlīş ol kapusuñda aniñ bende iseñ
Bilmezsın tã 'atıñı ins ile cin her melek*

*Nā-ümīd olma Hudā 'nın rahmetinden SEYYİDĀ
Kān-ı rahmetdir Raķīm 'dir bunda olmaz şibh ü şekk
(66a/285)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Sırr-ı 'aşķıñ şaķlaram sīnemde ben cānım gibi
Var mıdır dünyāda āyā baña cānānım gibi*

Dīde vü ruḥsārīña olmaz nazār ben görmedim¹⁷⁷

Yā olur mu bu cihānda verd-i ḥandānım gibi

Vuṣlat-ı cānān ister rüz u şeb şeydā göñül

Görmedim arzu ider hiç kalb-i vīrānım gibi

Hiç elemden ğayrı hem-dem mi olur dil-ḥastaye

Bālım olmuşdur anıñ 'çün beyt-i aḥzānım gibi

Görmedi dīdem işitmedi kūlağım SEYYİDĀ

Raḥm ider 'uşşaka her dem ūlū Sulṭān'ım gibi (66b/286)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Biñde bir nokşānıma bakma bi-ḥakḳ-ı Muştafā

Dūzah içre bu kūluñ yakma bi-ḥakḳ-ı Muştafā

Pādişāhā dem-be-dem kārım benim 'isyānımdır

Bendeni āteşlere atma bi-ḥakḳ-ı Muştafā

Seyyiātımla n'ola ḥālim benim rüz-i cezā

Rüz-i maḥşerde süründürme bi-ḥakḳ-ı Muştafā

Bī- 'aded itdim günahı gerçi nādīmdir göñül

Dü-cihānda şerm-sār itme bi-ḥakḳ-ı Muştafā

¹⁷⁷ Der-kenār: görmedim / bulmadım

*Nice varım rû-siyâhla kâpuña bilmezem
Defterime hiç nazar kıлма bi-hakk-ı Muştafâ*

*Rûz u şeb bu SEYYİD'in 'iştânı olsa da
Nâre yakma ânı ağlatma bi-hakk-ı Muştafâ (66b/287)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Hâbîb-i Hâzret-i Yezdân Muḥammed
Cemi '-i 'âleme Sulţân Muḥammed*

Şefî'ü't-müznibîn *oldur revâdır
Şefâ'at kenziñe Sulţân Muḥammed*

*Ma 'âşî bahrine düştüm kerem it
Ŗamûnuñ derdine dermân Muḥammed*

*Hâbîbâ kıaldım âvâre ne çâre
Meded eyle meded cânân Muḥammed*

*İmâm-ı enbiyâ vu evliyâsın
İki 'âlemde 'âlî-şân Muḥammed*

*Göñül bigâneye virmiş muḥabbet
Bilürseñ ma'den-i 'İrfân Muḥammed*

Unutma SEYYİD'i rûz-i cezâda

'Aṭā vu lutfu bî-pāyān Muhammed (66b/288)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Dil niyāz eyler ise de gönliim istignādadır

İstemez dünyâyı bir dem rûz u şeb Mevlā'dadır

Hiç nazar eyler mi 'āşık ğayrı ma 'şūka Şāhā

Gözleri anıñ dem-ā-dem sevdiği Leylā'sındadır

Dertlidir bî-çāredir āvāredir şeydā gönül

Ġayra bakmaz dīdesi ol Hālık-ı Yektā'dadır

İdemezler bende bir evşāf-ı hüsñündeñ bāhiş

Gerçi 'ālem halkı vaşfiñ dāimā imlādadır

*Didi Sulṭān-ı Rüsül yā **Rab lā uhşi senā**¹⁷⁸*

Ben muḳırrem 'acze dil anıñ için ḥāşādadır

SEYYİDĀ olsun diliñ ezkār-ı Hāq ile müdām

*'Āşıkıñ zīrā zebānı **Lā ilāhe illā**¹⁷⁹ dadır (66b/289)*

¹⁷⁸..... e'üzü bike minke lâ uhsi senâen 'aleyke ente kema esneyte 'ala nefsike. (Allah'ım Sana övgüyü saymakla bitiremem. Sen kendini nasıl övdüysen öylesin.)" (Müslim, "Salât", 222)

¹⁷⁹ Allah'tan başka hiçbir İlâh yoktur

3 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Hekîmiñ vehmini gör kim imâm itmiş ‘uķûlu
Yapışmış dāmen-i ‘aķla ķabûl itmez nuķûlu*

*İder da ‘vā-yı ‘İrfān’ı bu cehliyle o nādān
‘Aceb bilmez mi Ķur’ān’ı daķı bā ‘s-i Resûl’ü*

*Mürekkeb eylemiş cehliñ şît iken ‘Azāzîl
İşitmez mi o mel’ûnu o ğaddār-ı zehûlü*

*Nice tahdîd olur Hâliķ bilinmez Zāt iken Zāt’ı
Beşer ta ‘rîfe ķādir mi ki yok cins ü nesebi*

*Hekîmin ķavliñi terk it uyan aña olur mezmûn
Ĥayāl u zān u evhāmdır fîrû‘u hem usûlü*

*Ķıdem da ‘vāsına düşmüş ĥudûsu eyliyor inkār
‘Ademdir evvel ü āķır diseñ olmaz ķabûlü*

***Küllü men ‘aleyhā fān**¹⁸⁰ bekā vācib aña el-ĥaķ
Ĥudûs işbāt ider kevne çü āyātıñ nüzûlü*

*Ĥayālāt-ı ĥikemle ķalbi dolmuşdur ĥekîmiñ
İrişmez rûtbe-i tahķike aniñ pek fûhûlü.*

¹⁸⁰ “Yeryüzünde bulunana her canlı yok olacak” (Rahmân, 55/26).

*Hudūṣī felsefī-meşreb olan eyler mi ikrār
N'idersin kavlini ānı o bī-mezheb cehülü*

*Ne deñlü vaşf olur Hāḡ kim her 'ārif lāl u ebkemdir
Nedir çāre müyesserdir anıñ Hāḡ'dan 'udülü*

*Budur taḡkīk-i Hāḡḡānī vücūd-i mümkināt zıldır
Buna ĩmān iden SEYYİD bulur 'adne vuşülü (67a/290)*

4 MEFĀİLÜN

*Müyesser olur mu yā Rab uyanmak ḡ'āb-ı ḡafletden
Mücellā olmadı ḡalbim cihān içre küdüretden*

*Nice pāk ideyim ben kim ḡubār-ı māsivā örtmüş
ḡalāş olmaz mı ḡöñlüm hiç vehm ile ḡayāletden*

*Günahım çok deyü cānım ricāyı ḡat' itmez senden
Ne deñlü müznib isem de ümīd-varım 'ināyetden*

*Olur mu ḡābil-i taḡrīr günah u cürm ü 'işyānım
Ki zīrā bunca noḡşānım benim vardır 'ibādetden*

*Midād olsa eḡer deryā yazılmaz biñde bir cürmüm
Resül'ün ḡaḡkınyā Rab cüdā ḡılma şefā'atden*

Hudāvendā iki 'ālemde de senden niyāzım

*Bu SEYYİD kulunu kırğar kıyâmetde hacâletden
(67a/291)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ṭalib-i derd olmayan dermâne olmaz âşinâ
Cân u teninden geçmeyen cânâne olmaz âşinâ*

*'Andelib-âsâ seherde âh u efgân itmeyen
Bu cihânda bülbül-i bustâne olmaz âşinâ*

*Yâr elinden bâde-i 'aşkı içüb mest olmayan
Bilmez ol mestâneyi sekrâne olmaz âşinâ*

*Vaşl-ı cânân isteyen cânâne virmişdir cânı
Virmeyen yolunda cânı cânem olmaz âşinâ*

*Bâr-gâh-ı şefkâtinden nâ-ümîd olma olan
Bâb-ı luṭfuñda aniñ ihsâne olmaz âşinâ*

*Ehl-i derd olan cihânda SEYYİDÂ dermân bulur
'Aşık-ı dil-hasteler hicrâne olmaz âşinâ (67a/292)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Tâ be key hicriñle sînem dağ-ı hirmân ideyim
Hasretinle dîde-i pür-hün-i giryân ideyim
Gel bırak gel hâlîme 'aşkınla efgân ideyim*

*Arayım bir çāre kim derdime dermān ideyim
İster iseñ al bu cānım saña kurbān ideyim*

*Ey şanem ‘arz-ı cemāl it döküyor çeşmim nemi
Ağladır hem bendeni āvāz eyle göñlüm gamı
Yāreler açdı firāķıñ yok mu bağrım merhemi
Arayım bir çāre kim derdime dermān ideyim
İster iseñ al bu cānım saña kurbān ideyim*

*İtmedim izhār dāimā sırrımı bir dāneye
Söylemem vallāhi rāzım ğayrı bir bīğāneye
Bu elemden dertli göñlüm bende dil-dīvāneye
Arayım bir çāre kim derdime dermān ideyim
İster iseñ al bu cānım saña kurbān ideyim*

*Bāde-i ‘aşķıñ içelden ben dil-i mestāneyim
Şem ‘-i ruhsārın daħī hem görelı bir dāneyim
Teşne-dildir SEYYİD’iñ vir āb-ı vaşlı kaneyim
Arayım bir çāre kim derdime dermān ideyim
İster iseñ al bu cānım saña kurbān ideyim (67b/293)*

FAİLĀTÜN 2 FEİLĀTÜN FA‘LÜN

*Zıkr’i ol ‘āşık-ı mestānelerin yā Hayy’dir
Nağmesi zākır-i merdāneleriñ Hey Hey’dir*

Dağlasın sīnemi cānān dil-i bī-māriñ tut

‘Âşıkça cümle devādan biri zîrā keydir

*Ders-i ‘aşkı ne ‘aceb zāhide bildirmedî Haqq
Bu cihānda aña evrād-ı zebān vāy vāydir*

*Tarz-ı va ‘zında huzūra idiyor bend ü nuş
Ten-i bî-cān gibi sözü daḥî lā-Ḥaydır*

*Bādeye itmese meyli ‘aceb itme işi ne
Ağçeden ğayrı cihān-ı zevk aña lā-şeyydir*

*Ḳalb-i ‘āşıkda yanan āteşi zāhid ne bilür
Görse ol nārı cevābı yetişür ey eydir*

*Benzemez bülbüle karga bu meşeldir didiler
Âl u zibāyı tatalım aña hıl‘at geydir*

*Anda şek itmeğe cānān’ı ‘āşık alıyor
Viricek cānıñ kim māl-ı maqdem-i peydir*

*Ḳadr-i ‘aşkı mey ü Nāy’ı ne bilür zāhid olan
SEYYİD’ā ‘āşık-ı mestāne nevāsı Ney’dir (67b/294)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Māsivādan göz yumub dergāh-ı Haqq’a baḳ gönül
Ğayrı sevdāyı unuḫ Allah’a ol müştāk gönül*

*Gezme señ biġāne-veş oldur saña dāim enīs
Sev o ma 'şūku aniñ zencīr-i 'aşkıñ taq göñül*

*Señ de inşāf eyle kim aña cihān olmaz nezīr
Şu gibi gel dem-be-dem yāzık dime āk göñül*

*Sev ki sevmişdir señi ol hilkatiñ dāldır aña
Cümleyi halk eyleyendir vaşfidır Hallāk göñül*

*Dü-cihānda cümle zerrāt mübtelādır SEYYİDĀ
Bī-kıyās olmuş aniñ didāriña 'uşşāk göñül (67b/295)*

4 MEFĀİLÜN

*Göñül arzu ider dāim maķālīñ yā Resūla'llah
Daġī görmekliġi hüsni cemālīñ yā Resūla'llah*

*Dem-ā-dem ağladır 'aşkıñ yanar āteş gibi sīnem
Ne yakşun kalmadı zerrem hayālīñ yā Resūla'llah*

*Esīr-i zülfüñ olmuşdur bu dil aşlā karār itmez
Bilür kim bir daġī olmaz mişālīñ yā Resūla'llah*

*Seniñ derdinle āh itmek baña vird-i zebān oldu
Beni Mecnūn ider rüyunda hālīñ yā Resūla'llah*

*Vücūdun 'ayn-ı rahmetdir iki 'ālemde şefkatdir
Günahkārān olan bendeye hāliñ yā Resūla'llah*

*Benim 'āşī vü bī-çāre kâpuñda sâilem her dem
Bilürsin maṭlabım luṭf u nevāliñ yā Resūla'llah*

*Bu SEYYİD bendene luṭf it kabūlunla feraḥ-nāk it
Ki zīrā bī-behādır hōş-vişāliñ yā Resūla'llah¹⁸¹
(68a/296)*

2 MÜSTEFİLÜN

*Ey luṭfu çok ihsānı çok
Ġufrānı çok kıl merḥamet*

*Yā Rab meded Mevlā meded
Senden meded kıl merḥamet*

*'Āşī kūlam hālim bulam
Ferdā n'olam kıl merḥamet*

*İşim günah yüzüm siyāh
Güzel İlāh kıl merḥamet*

*Muḥṭır benem müznib benem
Mücrim benem kıl merḥamet*

¹⁸¹ Der-kenār: bī-behādır / bir şafādır

*Benden haṭā senden ‘aṭā
Yüce Hudā kıl merḥamet*

*Yād it dili şād it dili
Kām it dili kıl merḥamet*

*‘Āşī kula fāşık kūla
SEYYİD kūla kıl merḥamet (68a/297)*

2 MÜSTEFİLÜN

*‘Āşıkların derdine emm
Señ Muştafā ’sın Muştafā
Dünyāda vu ‘uqbāda hem
Señ müctebāsın müctebā*

*İki cihānıñ fahrısın
Cümle nebīnin Şāh ’ısın
‘Ālemlerin Sulṭān ’ısın
Señ mültecāsın mültecā*

*Señ lutf u şefkat kānısın
Derdlileriñ dermānısın
Hakk ’ın bize ihsānısın
Señ mühtedīsın mühtedī*

‘Âşık saña SEYYİD kuluñ
 Şaşırdu hem şâg u şoluñ
 Göster aña vuşlat yoluñ
 Señ mürtezâsın mürtezâ (68a/298)

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

Beni kıl mağfiret ey Rabb-i Yezdân
 Ki zîrâ şayısızdır cürm ü ‘işyân

N’ola itseñ nigâhıñla dili şād
 Olurdu hürrem ü mesrûr o dem cân

Kemâl-i lutf ile olmaz nihâyet
 Kerem eyle bu kûl görmeye hüsran¹⁸²

Şehinşâhâ lutf u ihsân señindir
 Bu SEYYİD kûluñu ‘afv eyle her ân (68a/299)

4 MEFÂİLÜN

Dü- ‘âlemde cemi ‘-i dertlere dermân señindir Hâk
 Düyünümün dan hâlâş eyle señ ihsân eyle yâ Rabbî

Müsebbib sensin ey Mevlâ murâd idince ‘aţâyı
 İki ‘âlemde medyün itme señ ihsân eyle yâ Rabbî

¹⁸² Der-kenâr: Kerem / Meded

*Za 'îf ü derd-mendim hem kâpuñda kâredir yüzüm
Halâş it bu hemm ü gamdan señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Murād itseñ bir işi señ āni icrāya kādirsin
Kâpuñ cümleye melcedir señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Benim kesbimdedir ancak bu ekdār u elem bende
Gel 'afv eyle beni her ān señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Bir ismiñ oldu Mu 'tî hem ismiñ daḥî Rezzāk'dır
Señ i 'tā eyle imdād it señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Habîb'in hem Resûl'ündür Muḥammed Muştafā Aḥmed
Bi-haḳḳ-ı Aḥmed-i muḥtar señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Kerîm misin Raḥîm misin daḥî Rezzāk-ı 'Ālemsin
Kâpuña yüz urub geldim señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Benim cürmümü 'afv eyle iki 'ālemde raḥm eyle
Beni mahḥlūka baḳdırma señ ihsân eyle yâ Rabbî*

*Ne deñlü mücrim ü muḥtî ise SEYYİD āni 'afv it
Halâşa kâdir Allah'sın señ ihsân eyle yâ Rabbî
(68b/300)*

4 MEFĀİLÜN

Ġam-ı hicr ü firkatîñle bu dîdem ağlıyor her bār
Bu dār içre Şehinşāhā benim hüzñ ü melālim var

Dirġā hasrete yandı bu sīnem nār-ı ‘aşkıñla
Kime ifşā idem sırrım benim hüzñ ü melālim var

Ne hāletdir bu firkat kim değildir kâbil-i tahrîr
Yanar külhān olur bağrım benim hüzñ ü melālim var

Ne şüretle idem takrîr bu derdim saña ey Şāh ‘ım
Giçer firkatle her ānım benim hüzñ ü melālim var

Cihān bāşıma dār oldu gözüm yāşı revān oldu
Dökülür kan ile ekşim benim hüzñ ü melālim var

Ġarîb ü kemter ü bî-çāreyim kâpuñda ednāyım
Ġam-ı ‘aşkıñla giryānım benim hüzñ ü melālim var

Seniñ hicriñ ile sūzān olaldan ‘aşk ile sūzān
Ne yansun kalmadı zerrem benim hüzñ ü melālim var

Göreldeñ rüyuñ SEYYİD yanar derdiñ ile her ān
Ġamından bulmadı ārām benim hüzñ ü melālim var
(68b/301)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bağlanan zülfüñe cānā ‘ākibet hayrān olur
Rūz u şeb dīdesi ağlar katresi ‘ummān olur¹⁸³*

*İstemez bāğ-ı cihānı bilmez ol faşl-ı bahār
Derd-i yār ile dem-ā-dem sīnesi sūzān olur*

*Ġam deđil gitmezse bāşıñdan anıñ dūnyā ġamı
Nūş-i cām-ı ‘aşķ iden ‘āşıklarıñ sekrān olur*

*İsteyen cānān vechi ‘āşıkā ‘ādet budur
Yoluña biñ cān olsa her biri ķurbān olur*

*SEYYİDĀ ķūluñ saña ‘āşık olaldan ey Şāhā
Ağlamak leyl ü nehār derdine dermān olur (68b/302)*

4 MEFĀİLÜN

*Benim cürmüm Ĥudā’niñ baħr-i ġufranıñ bulandırılmaz
Umaram Ĥazret-i Ĥaķ’dan beni nār içre yandırılmaz*

*Benem ‘āşī fazāħat hem ķabāħat bendedir bildim
İki ‘ālemde ümīdim Ġanī Mevlā uçandırılmaz*

*Efendim’sin Ĥudāvendā Kerīm’im hem Raħīm’imsin
Saña geldim efendi bendesin aşlā dilendirmez*

¹⁸³ Der-kenār: Dīdesi ağlar demādem katresi ‘ummān olur

*Hezārān efgān u āhımla kāpuñda ağlıyor dīdem
Dem-ā-dem inlesem yā Rab señi zārım uşandırılmaz*

*Açıkdır kaposu her ān uţanma SEYYİDĀ gel gel
Ne deñlü bende mücrim ise de maħrūm göndermez¹⁸⁴
(69a/303)*

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Ĥudā Zāt'ı gibi hiç Zāt olur mu
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

*Anıñ hem luţfuña ğayet olur mu
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

*Değildir kâbil-i ihşā 'aţāsı
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

*Hemen 'işyandır kûluñ nevāsı
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

*Ne bulduksa anıñdır hep nemiz var
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

*Bize mun'im oldu dünyā vu 'ukbā
Efendimdir benim Sulţānım Allah*

¹⁸⁴ Der-kenār: Ne deñlü mücrim isen de seni maħrūm O göndermez

*Bu mücrim nice vaşf itsün O Zāt'ı
Efendimdir benim Sulṭānım Allah*

*Hezārān ḥamd u şükr olsun Hudāyā
Efendimdir benim Sulṭānım Allah*

*Bu SEYYİD şayusuz gördü 'aṭāsın
Efendimdir benim Sulṭānım Allah (69a/304)*

4 MEFĀİLÜN

*Şefā 'atle dil-i 'āşīleri ḥandān iden sensiñ
Kebāir ehliniñ derdine hem dermān iden sensiñ*

*Ḳāpuñ Ka 'be-i vālādır der'indir Mescid-i Akşā
Hezārān mücrime şad raḥm şad iḥsān iden sensiñ*

*Señ ol Ḳuṭb-ı Risāletsin daḥī ḥatm-i Nübüvvetsin
Şefā 'atle nice fāsıqları şādān iden sensiñ*

*Vücūduñ H'āce-i 'ālem sözüñ 'ilm-i ledünnīdür
Ma 'ārif kenzini el-ḥaḳḳ hezār iz 'ān iden sensiñ*

*Ḥabību'llah idin Şāhā henüz ḥalk olmadan 'ālem
Aniñ 'çün cümleden aḳdem aña imān iden sensiñ*

*Virübdür bir āhla cānı yolunda ‘āşıkıñ her dem¹⁸⁵
Bu rüyün gösterüb aña saña kurbān iden sensiñ*

*Çoma ferdā bu SEYYİD bendeni dūzahda lutf eyle
Ki zîrā izn-i bār ile o gün fermān iden sensiñ (69b/305)*

4 MEFĀİLÜN

*Şuçum bāşımdan aşmışdır şefā‘at yā Resūla‘llah
‘İnāyet bahri taşmışdır şefā‘at yā Resūla‘llah*

*Vücūdum zenb ile tıldu şayılmaz cürm ü ‘işyānım
Derūnum ğaflet almışdır şefā‘at yā Resūla‘llah*

*Kime şekvā idem hālīm bilinmez re‘y-i tedbiri
Ümīdim sende kalmışdır şefā‘at yā Resūla‘llah*

*Yürek nār-ı nedāmetde yanar her rüz u şeb daħī
Gönül āteşde yanmışdır şefā‘at yā Resūla‘llah*

*Çāpuñ bekler bu bî-çāre nedīm-i zār-ı giryāndır
Yüzü dergāhe tıtmuşdur şefā‘at yā Resūla‘llah*

Çūluñ SEYYİD‘i ümīd-vār şefā‘atdır terahhüm kıl¹⁸⁶

¹⁸⁵ Der-kenār: Virüb bir āhla cānı

¹⁸⁶ Der-kenār: Ümīd-var-ı şefā‘atdır çūluñ SEYYİD eşiğinde

*Saňa cürmüyle gelmişdir şefâ 'at yâ Resûla 'llah
(69b/306)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Mevlid-i hatm-i risâletdir bu meclis señ de gel
Fâriğ ol cümle sivâdan ey dedem şoyun da gel*

*İster iseñ rûz-i maşşerde şefâ 'atdan naşîb
Gitme ğayra bundadır rûh-i Muhammed bunda gel*

*Uyub eller sözüne ağyâra dil virme şakın
Pâk u tâhir ile kalbiñ mäsivâdan dön de gel*

*İt şalât ile selâm rûh-i Peyğamber için
SEYYİDÂ esb-i dile biñ doğrulub yolunda gel*

*Mevlid-i pâk-i Resûl 'dur bâğ-ı cennetden
'Aşık iseñ ol Resûl 'e şun da git üşüñde¹⁸⁷ gel (69b/307)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Şem '-i vaşlıñ pervânesidir bu gönül
Rûz u şeb ol meclisiñ dîvânesidir bu gönül*

*Âteş-i hicrâne düşdü ciğerim oldu kebâb
'Aşk şarâbıyla tolub meyhânesidir bu gönül*

¹⁸⁷ Der-kenâr: üşüñde/önüñde

'Âşıkım bî-çāreyim üftādeyim ol Şāh 'a ben
Hem görelen rüyunu mestānesidir bu gönül

Çalmadı 'aşkıyla anıñ bu vücūdundan eşer
Yıkılıb toprağ olub vîrānesidir bu gönül

Hiç nigāh itmez dil-i mecrūhuma hunkār-ı men
Nice demdir Şāhımıñ bîgānesidir bu gönül

Cür 'a-ı cām-ı meyi 'aşkıyla anıñ SEYYİDĀ
Mest ü sekrānı değıldir yā nesidir bu gönül (70a/308)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Terk idüb her bir sivāyı sırr-ı Cānān eylesem
Yüz sürüb hākine düşsem zevk-i pinhān eylesem

Bāşım alsam toğrılıb dergāhına varsam anıñ
Def'aten ben cānımı ol cānā kurbān eylesem

'Āşık-ı nālān olalı her hevādan geçmişim
Hāk-pāy-ı dosta irsem ānı seyrān eylesem

Mübtelā-yı derd-i yār oldu sivādan geçdi dil
Terk idüb āl u 'abāyı 'azm-i Sulţān eylesem

*Māl u mülkü cān u cismi neyleyim 'ālemde ben
Şoyunub dostdan yana rūhumla cevlan eylesem*

*Neylesün bāğ ile bustānı cihānda dertli kûl
Halvet-i cānāna girsem cānı mihmān eylesem*

*Gūş idüb her rûz u şeb cānım nidāyı'r-rahîl
Bu cihāndan hicret itsem vaşl-ı Raḥmān eylesem*

*İki 'ālemden giçer 'āşık olanlar SEYYİDĀ
Ben de giçsem Haḳ deyüb Allah'a efgān eylesem
(70a/309)*

4 MEFĀİLÜN

*Benim cürmüm günahım çok aña ḥaddiyle ḡayet yok
Beni 'afv it cināne şoḳ emān Allah Kerīm Allah*

*Benim 'işyānıma a 'lām ḳamūdan ekrem ü erḫām
Anamdan erḫam u ekrem emān Allah Kerīm Allah*

*Nedīmim āteş-i ḡamdır enīsim ḡam ile hemdir
Kerem deryāsı a 'zamdır emān Allah Kerīm Allah*

*Bu dünyā ardına düşdüm aniñ 'aşkı ile çoşdum
Uyub aniñ ile ḳoşdum emān Allah Kerīm Allah*

*Bu SEYYİD bendedir saña beni işmarlama baña
Ki sensin lutf iden aña emān Allah Kerīm Allah
(70b/310)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*İtdiler cānlar fedā yolunda ey Faḥr-i Cihān
Geçdiler 'āşıkların māl ile mülkden her zamān*

*Hem Ebūbekir ü hem 'Ömer 'Osmān ile Server 'Alī
Virdiler yağmaya varı bunda yoḡdurur gümān*

*Nice 'āşık var ki cānā olsa biñ cānı virir
Bāb-ı lutfuñ oldu zīrā cümleye dāru'l-emān*

*Ey vücūd-ı 'ālemiñ icādına bā'is olan
On sekiz biñ 'āleme Zāt'ındurur emn ü emān*

*Señ Şefī'ü'l-müznibīn'sin mişli yoḡ maḥbūb-i Ḥak
Gel şefā'at eyle SEYYİD kūluña señ her bir ān (70b/311)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey vücūd-i 'āleme rahmet Muḥammed Muştafā
Eyleyen 'āşilere şefkat Muḥammed Muştafā*

*Ben yüzü kare seniñ kāpuña geldim yüz ḡodum
Eyle dāim bendene şefkat Muḥammed Muştafā*

*Kān-ı lutf menbā '-ı ihsān olan Zāt'ındurur
Kıl Hudā'nıñ 'aşkıña şefkat Muhammed Muştafā*

*Enbiyā vu Evliyā vu Aşfiyā hakkı için
Eyle her demde baña şefkat Muhammed Muştafā*

*Çün nigāh-ı lutfuña mazhar olan bulur necāt
Ben de bulşam lutf ile şefkat Muhammed Muştafā¹⁸⁸*

*SEYYİD'iñ cürm ü günahı eyledi maḥcüb ānı
Ümmetindir eyle şefkat Muhammed Muştafā (70b/312)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Olmayan hōşnūd-ı Haq rıdvāna olmaz āşinā
Baḥr-i ğufrān-ı Hudā'ya lutf olmaz āşinā*

*Sākī-i bākī eliñden itmeyen nüş-i şarāb
İrmez ol baḥr-i fenāya maḥva olmaz āşinā*

*Giç vücūduñdan serāy-ı Vaḥdet'i bul ey gönül
Bulmayan Vaḥdet-i serāyıñ Haqq'a olmaz āşinā*

*İtdügin 'işıyāna nādān olagör her rüz u şeb
Çün peşīmān olmayan Allah'a olmaz āşinā*

¹⁸⁸ Der-kenār: şefkat / bir nazar

*Gel t̄alib-k̄ar-ı şef̄a 'at ol Resūlu'llah'dan
Muştaf̄a'yı bulmayan Allah'a olmaz āşinā*

*Muktez̄a-yı ism-i hādī u muğildir her işi
T̄alib-i Haq̄ olmayan tevfīke olmaz āşinā*

*Bil odur rāh-ı şakīmden hıfz iden her şādıķı
Mazhar-ı hıfz olmayanlar şıdka olmaz āşinā*

*SEYYİDĀ rāh-ı Hudā'da müstaķīm ol müstaķīm
İstiķāmet bulmayan Subhān'a olmaz āşinā (71a/313)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dilde dāğ-ı iştıyāk var bende-i üftādeyim
Ehl-i tecrīdim sivāden fāriğ ü āzādeyim*

*İtmezem aşlā ta'alluk bu cihaniñ kārīña
Sīne-çāk oldum ğam ile mevtime āmādeyim*

*Giçdi dil māl ile mülkden çāhe kılmaz i'tibār
Şoyunub şāl u kabāden şimdi bir 'abādeyim*

*Neylesün dünyāyı gönüm böyle cānān var iken
İstemem aġyār-ı Haq̄'ı ol ūlū Mevlādeyim*

*Zıkr ü fikrim oldu Haḫ Haḫ dāimā direm Allah
Yandı dil 'aşḫ-ı Hudā'den özge bir sevdādeyim*

*İstemez fānī cihānı 'āşık-ı merdāneler
Anıñ 'çün ben de ne dünyā vu ne 'uḫbādeyim*

*Dīdem ağlar hem daḫī şu gibi çağlar SEYYİDĀ
Yandı 'aşḫ ile derūnum āh ile feryāddeyim (71a/314)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şükr ü ḫamd olsun aña kim aña oldum āşinā
Zümre-i biḡānedenzen ben de oldum āşinā*

*Bir zamān ben mübtelā oldum firāḫ u ḫasrete
Vuşlat el virdi dem-ā-dem şimdi oldum āşinā*

*Her ne vārım vār ise virdim buldum sevdiğim
Terk idüb aḡyārı ben Mevlā'ya oldum āşinā*

*Ḳalması zerre sivāden ehl-i tecrīdem bugün
Şoyunub aḫdım ḫabāyı Haḫḫ'a oldum āşinā*

*Haḫ'dan özge kimse bilmez ḫālīñi 'āşıkların
'Ālim ü dānā olan Allah'a oldum āşinā*

SEYYİDĀ 'ārif olan iki cihān istemez

Geçdim 'ālemden anıñ 'çün dosta oldum āşinā (71a/315)

3 FĀİLĀTÜN FA'LÜN

Pādişāhā kerem ü lutfuña olmaz pāyān

Çatre eksilmedi baħr-i keremiñden her ān

Āh baş(im)dan ayağa oldu vücūdum 'işyān

Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān

Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān

Zerrece bulmadı noķşān dem-ā-dem 'işyān

Artdı gıtdikçe kuşūr u zelīl ü hüsran

Nice kat' itsün ümīdi keremiñden insān

Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān

Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān

Bir Efendim daħī var mı baña itsün imdād

Kerem ü rahm eyle eyleye her dem dil-şād

Senden özge hiç olur mu dili eyler ābād

Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān

Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān

Tir ile leyl ü nehār eyler isem ben nāle

Eylesem cürmümü takrīr biri gelmez kāle

Kılma ben sāili maħrūm nazar eyle hāle

*Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān
Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān*

*Yā İlāhī bana ğayrıdan olur mu çāre
Señ tırurken bu dilim kimlere yalvāre
Nice bir ben olayım bu kapudañ āvāre
Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān
Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān*

*Pādişāhā bu k̄uluñ SEYYİD'i 'afv it kerem it
'Āşī-yi bī-dil-i bī-çāre za 'ıfdir rahm it
Çıksa eflāke de cürmü lutfla bī-elem it
Sāil-i rahmetiñem itme Efendim giryān
Saña lāyık kerem ü fazlın bana kıl ihsān (71b/316)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Vechiñi her kim ki görse saña ol mecbūr olur
Āşilur zülfüñle cānā 'ākibet Manşūr olur*

*Derd ü hicrān ile her dem ğam ise hāli anıñ
Vāşıl-ı cānān olur ğam-nāk iken maħbūb olur*

*'Āşık-ı bī-çāreniñ hasretle ağlar dīdesi
Ger sarāy-ı Vaħdet'e girse dili ma'mūr olur*

*Bir gedā kim dūr iken ol vāşıl-ı Sultān olur
Vech-i cānānı aña her rûz u şeb manzûr olur*

*Hañcer-i hicrān ile bir dil ki şad-yāre ola
Bu gönül elbetde SEYYİD şād olur mesrûr olur
(71b/317)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bir nazar kıl mücrimiñ hāliñe ey Şāh-ı Rüsül
İki ‘ālemde umaram feth ola cümle sübül*

*Mu‘terif bir bendedir ‘işyaniña leyl ü nehār
Kıl şefā‘at kıll terahhüm ey penāh u püşt-i küll¹⁸⁹*

*On sekiz biñ ‘ālem içre olmadı mişlin seniñ
Saña benzer yokdur ey Şāh-ı Rüsül ‘ālemde kıl*

*Hātım-i dîvān-ı Peygamber seniñ Zāt’ındurur
Kābe kavseyni ev ednā bāğıña ey tāze gül*

*Dest-gîr ol iki ‘ālemde bu SEYYİD-bende bir de
Görmesin dünyā vu ‘uqbāde haķaret ile zül (71b/318)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

On sekiz biñ ‘ālemiñ fahrı Muḥammed Mustafā

¹⁸⁹ Der-kenār: Kıl terahhümle şefā‘at.....

Hem Şefî'ül-müznibîn olan Muḥammed Muştafâ

*Derd-mendim sâilem kâpuñda ey Şâh-ı Rüsül
Bir nazar kıl göñlümü şād it Muḥammed Muştafâ*

*İns ile cinn her biri dergâhının muhtâcıdır
Raḥm u şefkat sendedir zîrâ Muḥammed Muştafâ*

*Bî- 'aded 'iştân ile geldim umarem 'afvîñi
Nâ-ümîd olmam şefâ 'atden Muḥammed Muştafâ*

*Dergehiñden eyleme red rûz u şeb bu bendeni
Hâk-pâye toğrilüb geldim Muḥammed Muştafâ*

*Sâye-i lutfuñda bulsun kalb-i maḥzûnum ferah
İki 'âlemde murâdımdır Muḥammed Muştafâ*

*Maḥlabım sensiñ Efendim ey Şeh-i 'âlî-himem
Vuşlatıñla ber-murâd eyle Muḥammed Muştafâ*

*Señ şefâ 'at eyle luḥf it SEYYİD 'iñ mücrim kûla
Nâzenîñ-i Kibriyâ olan Muḥammed Muştafâ (72a/319)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

Yüzündür sûre-i Seb'ül-meşânî

Kelâmiñdir seniñ vahy-i âsumânî

*Ne söz kim söylediñ Hakk'dır bilâ-şekk
Sözünüñ yokdur aşlâ gümāni*

*Açan sensiñ ma'ārif kenzini çün
Seniñle hāl olur sırr-ı me'ānî*

*Meded eyle bu SEYYİD-i derd-mende
Ki sensiñ cümleñiñ zîrā emāni (72a/320)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Maṭla '-ı nūr-i şerî'atsiñ Muḥammed Muştafā
Ma'den-i sırr-ı ḥakīḳatsiñ Muḥammed Muştafā*

*Vech-i pākiñ oldu el-ḥaḳ āfitāb-ı kâināt
Bā'is-i şems-i hidāyetsiñ Muḥammed Muştafā*

*Çün vücūduñ mihr-i 'ālem oldu Aşhabı'n-ñ-nücūm
Nāil-i cāh-ı selāmetsiñ Muḥammed Muştafā¹⁹⁰*

*İki ḳāşıñ arasında çekdiñ **Levlāk** ḥaṭṭıñı
Anıñ 'çün kân-ı ḥakīḳatsiñ Muḥammed Muştafā*

¹⁹⁰ “Ashâbım yıldızlar gibidir. Onların hangisine rastlarsanız uyun; onlar size hidâyet eder.” Bu hadis için râvîlerinin iyimser kimseler olmadıkları için asılsızdır denilir. İbn Abdi'l-Ber, *Câmi'ül-Beyâni'l-'ilm Li-Fazli*, Medine, 1968, II, s. 82.

*Umaram rahat bula sāyesinde SEYYİD kemteriñ
Şāhib-i lutf u şefā ‘atsın Muhammed Muştafā (72a/321)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Mazhar-ı esmā olan ‘ālemdeki iħbārı gör
Ol mübādīden geçüb mefsūd olan dīdārı gör*

*Zāt-ı mir’āt ise de eşyāya şalma dīdeni
‘Ārif iseñ ‘ālem-i lāhūta var esrārı gör*

*Gösterir aġyār yüzünden haşş u ‘amme vechiñi
‘Āleme bakma güzer kıl Zāt-ı vālā-nūru gör*

*Hāric-i ‘ālem deġildir dahīl olmaz hiç aña
Ol vücūd-i muṭlaķı ĩmā iden envārı gör*

*Señ hicāb itme vücūduñ terk ü tecrīd ehli ol
Gel verā-yı perdeye bak aña mahf-i sırrı gör*

*SEYYİDĀ bu ‘āleme dil virme kim yokdur vefā
Pür-ziyā iden cihānı mişli yok ol mihri gör (72a/322)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ben seniñ cevr ü cefaña sīnem āçdım ey güzel
Ġayrı herbir dilberi gönlümden atdım ey güzel*

*Her ne miñnet gelse bâşa baña tahfîfdir seniñ
Bendenem kâpuña geldim saña kaçdım ey güzel*

*Hasretiñ çekmekden ölmek baña evlâ gözükür
Ölmeği bu derde zîrâ çâre şandım ey güzel*

*Şanma kim bu sözlerim saña teşekkîdir benim
Bil hikâyetdir murādım hâlim añdım ey güzel*

*Ser-güzeştimdir saña bir bir hikâye kıldığım
Çâre it kim vādî-yi hayretde kaldım ey güzel*

*SEYYİD'in lâyıķ ise de tarda kâpuñdan seniñ
Gel terahhüm eyle atma 'aşka yandım ey güzel (72b/323)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ben de doğruldum seniñ kâpuña geldim Pādişāh
Gel kabûl eyle kerem kıl bendeni Kâdir İlāh*

*Gerçi 'işyān u günahım bî-'aded oldu benim
'Āşiye kâpuñdan özge yā olur mu hiç penāh*

*Neylesün bî-çâre kûl kim senden ayrılmış ola
Kâlbi handān olmaz anıñ tâcı olsa zer-külāh*

Ŧutmağa yüz yokdur el kaldırmağa dergāhıña

Ānı maḥcūb eylemişdir itdiği cürm ü günah

SEYYİD'i 'afvıñla āzād eyle yakma āteşe

Luṭf idüb gösterme nārı cennete vir aña rāh (72b/324)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Āh seniñ maḥcūbuñ oldum senden oldum ben cüdā

Hālime rahmeyle 'afv it nāre yakma ey Hüdā

Ekrem ü erḥam bilür kıl şanıña elyağ budur

Çünkü Ğaffār u Ğāfūr ismiñdedir ey Kibriyā

Senden özge ben kimiñ kapusuña yā vareyim

Bilür meger senden olur derd-i 'işıyāne deva

Señ gibi Sulṭān ṭururken ğayra mı yalvareyim

Gel kabül it ma'zeret kıldan olur senden 'aṭā

SEYYİD'in bī-çāre her bār saña muḥtāc bendedir

Āh ider her rüz u şeb kāpuñda ağlar dāimā (72b/325)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Neyleyim fānī vücūdu maḥşūdum sensiñ benim

Baña ben lāzım değıldir maṭlabım sensiñ benim

*N'ola handân olsa cānā kalb-i vîrānım benim
Bir nazr-ı manzūruñ olsam maṭlabım sensiñ benim*

*'Āşık'ıñ hāline señ raḥm eyle kim mesrūr olur
Rūz u şeb aġlatma Şāhā maṭlabım sensiñ benim*

*SEYYİD'ıñ 'āvāreyem ben düşeli 'aşkıñ dile
Kalmadı aşlā murādım maṭlabım sensiñ benim (72b/326)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Saña vaşlıñdır Hudāyā maṭlab-ı a'lām benim
Rü 'yet-i dīdāruñ oldu maṭlab-ı a'lām benim*

*Dilde aġyār kalmasun kim saña vuşlat andadır
Māsivādan fāriğ olmak maṭlab-ı a'lām benim*

*Gel gönül āyīnesiñ pāk eyle Zāt'ıñ 'aşkına
Señ çıkar ḥubb-i sivāyı maṭlab-ı a'lām benim*

*Gerçi lāyık kıl deġildir varmaġa dergāhına
Señ kabūluñla niyāz it maṭlab-ı a'lām benim*

*Şöyle mücrim bendeyim ki lāyık-ı tarđ u 'azāb
Baña kıl luṭf u teraḥḥüm maṭlab-ı a'lām benim*

*N'ola eylerseñ haķiriñ SEYYİD'e bir kez nażar
Maħv olur cümle sivāsı maṭlab-ı a'lām benim (73a/327)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çün esīr-i nef̄s-i emmāre olan efķar benim
Saña lāyık bir 'amel yok müflis-i efķar benim*

*Yokdurur 'afvīndan özge baña bir ğayrı penāh
Señ kerem eyle Hudāyā cümleden aħķar benim*

*Merhem-i raħmīñ temennāsın iderim rüz u şeb
Ma 'şiyet zaħmıyla zīrā yarası ekber benim*

*Ķaredir yüz hem siyāh oldu ğünahım deķteri
Bārgāh-ı Kibriyā'nda cümleden asĝar benim*

*N'ola 'afvīñla 'aṭālar eylesün SEYYİD ķūla
Ķāpuña geldim İlāhī mücrimem kemter benim (73a/328)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Hālimi takrīr idüb yandım yakıldım saña ben
Cürmüm 'afv olmak için geldim saña ben*

*Luṭf idüb bendeni 'afv it ol Muħammed 'aşķıña
Ben de yüz biñ fişķ u 'işyān ile geldim saña ben*

*Böyle ednâlardan ednâ kemter ü bî-çāreyem
Kara yüzle el tutub ihsāna geldim saña ben*

*Āl u Aşhab-ı Muhammed hürmetine ey Hudā
Tard idüb kâpuñdan atma lutfā geldim saña ben*

*N'ola eylerseñ Resûl'üñ 'aşkıña mesrūr beni
Bu dilim 'afvıñla handān eyle geldim saña ben*

*Yā İlähî şerm-sār itdi günahım çün beni
Her ne deñlü pür-günah itsem de geldim saña ben*

*Bende-i bî-çāreler kâpuñda mesrūr-dil olur
Pādişāhā bunca 'işyānımla geldim saña ben*

*Çün gelenler saña yā Rab 'afv olur mağfūr olur
Ben siyāh rüyumla Şāh'im 'afve geldim saña ben*

*SEYYİD'in bî-çāre küldür yüz kodu dergāhıña
Gel kerem kıl bendeni 'afv eyle geldim saña ben
(73a/329)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şānına **Levlāk** ile ta'zīm olan kıl 'aşkıña
Hem anıñ Āl'ıyla Aşhabı olan kıl 'aşkıña*

*Zāt u esmā vu şıfaññ hürmetine ey Hudā
Dañı ‘aşkıñ ile herbir sñe-çāk kıl ‘aşkına*

*‘Arş u kürsī hem dañı nūr-i Muhammed haqqına
Bağrı yanmış nār-ı ‘aşkıñ ile ol kıl ‘aşkına*

*Cennet ü riđvān u vildān u melāik hürmeti
Hem dañı ‘indinde qadr olmuş olan kıl ‘aşkına*

*Çeşm-i giryān muhibbān-ı cemāliñ ‘aşkına
Her seher ‘aşkıñla āh u zār iden kıl ‘aşkına*

*SEYYİD’iñ bī-çāreniñ cürmünü ‘afv eyle hemān
Zāt’iñ leyl ü nehār tevñid iden kıl ‘aşkına (73b/330)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Señ Şeh-i ‘āl-i cenāba yüz tutub geldim bugün
El açub ben mağfiret ümīd idüb geldim bugün*

*Lāyıkız cürm ü ‘itāb isem de ‘afv it Pādişāh
Mücrime ihsān idüb Sulţān’a ben geldim bugün*

*Nā-ümīd olmak revā mı señ gibi Subhan’dan
Yalvarub feryād idüb dergāhıña geldim bugün*

Mağfiret deryāsına ğayet olur mu vāñidā

Vahdetiñ hakkına 'afv it doğrilüb geldim bugün

*Dergehiñden SEYYİD'İñ bî-çāreyi devr eyleme
Bir nigāh-ı mağfiret kıl ben saña geldim bugün
(73b/331)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gül yüzüñ zülf-i teliñde bendeni meftün iden
Dergeh-i dāru'l-emanıñ hicridir Mecnün iden*

*Rûz u şeb feryād iderdim ben günahım 'afvı için
Saña 'işyān itdiğim dem-be-dem maḥzūn iden*

*Umaram lutfuñ İlāhî rûz u şeb 'āşî kûluñ
İtdiğim 'işyānım oldu dīdemi pür-hūn iden*

*Var mıdır iki cihānda Zāt'ıña ola nazar
Şevk-i arzū-yi likāndır çeşmimi gül-gün iden*

*SEYYİD'İñ dil-ḥastedir hem ciğeri pür-yāredir
Derd-i 'işyān oldu anıñ āhiñi eفزūn iden (73b/332)*

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Göñül Mecnün olubdur 'aşk elinden
Ciger pür-hūn olubdur 'aşk elinden*

*Seniñ hicriñdurur Şāhā baña derd
Bu derd efzūn olubdur 'aşq elinden*

*Bu sīnem dağladı nār-ı firqatiñ
Dilim mescūn olubdur 'aşq elinden*

*Dem-ā-dem āh ider dertli derūnum
Göñül meftūn olubdur 'aşq elinden*

*Beher dem yaqdı bağrım 'aşq odu kim
Aniñ 'çün un olubdur 'aşq elinden*

*Göñül sevdi gözü görmez cemāliñ
Bu dil maḥzūn olubdur 'aşq elinden*

*Saña vuşlat arar āvāre SEYYİD
Gözü Ceyhūn olubdur 'aşq elinden (74a/333)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhī ben de bildim mücrimem her rüz u şeb
Aniñ 'çün şerm-sārem açamam dergāha el*

*Pādişāhā cürm ü 'iştān u isāet oldu her demde işim
Dergehiñden uṭanub ben itmedim bir ān edeb*

Uyub ağyār sözüne gitdim muḥālif semtlere

Giryê vü zâr-ı derûn-ı âhîma budur sebeb

*Ben za 'îfe rûz-ı maḥşerde ḥuzûrunda seniñ
Girdigârâ korqaram irişmesün o gün gazâb*

*Hiç 'amel yok karadır yüz señ de 'afv itmez iseñ
İftihâr olmaz Ḥudâyâ baña bu aşl-ı neseb¹⁹¹*

*Bâ 'iş-i fevz-i necât olmaz kûla mâl ile câh
Fâide virmez o demde kimseye maderle ebb*

*SEYYİD'îñ ḥâli saña kalmış kûldur dâimâ
Virme gayra señ civâr-ı rahmetiñe eyle celb (74a/334)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bu vücûdum kalmadı maḥv oldu 'aşkıñla seniñ¹⁹²
Hem yıkıldı pâre pâre oldu zahmuñla seniñ¹⁹³*

*Virmeden vaşlıñ baña kim ben kûluñ mesrûr olam
Rûz u şeb maḥzûn bıraḳdı kalb-i hicraniñ seniñ*

*Eyleyeñ üftâde señsiñ bu dil-i bî-çâreyi
Ey Habîb'im pür-ḥarâb itdi beni derdiñ seniñ*

¹⁹¹ Der-kenâr: bu aşl-ı neseb/bu 'alî-neşeb

¹⁹² Der-kenâr: Bî-vücûd itdi ḥarâb itdi beni 'aşkıñ seniñ

¹⁹³ Der-kenâr: Hem yıkub bin pâre itdi göñlümü zahmiñ seniñ

Gör beni Mecnûn'a dönderdi firâķ u ḥasretiñ
'Aķlımı bāşımdan aldı bu ğam-ı şevķiñ seniñ

Ber-murād it Pādişāhā ağlayan 'āşık kûlu
Kıldı zîrā dîdemi Ceyhûn-veş hicriñ seniñ

Çünkü yıķdıñ eylediñ ḥāke berāber bu teni
Bārî bir ān eylesün ḥandān beni vaşlıñ seniñ

Yā beni vaşlıñla şādān eyle yā öldür bu şeb
Kāilem mevt ise daḥî derde dermaniñ seniñ

Señ de raḥm itmez iseñ kimden umāyım çāreyi
Çekdiğim ḥasretimdir āyā baña çāreñ seniñ

Murĝ-ı cānım bu tenimden istiyor pervāz ide
Tîr-i ğamla öldü zîrā sîne-i mecrûḥun seniñ

Mihnetim takrîre gelmez ise de ben rāziyam
Bilürem encāmı elbet lutf olur ḥaḥriñ seniñ

'Ömrümüñ bir vaķtini bildirmedi firķat baña
Gice gündüz bāşıma iş açdı bu 'aşıkñ seniñ

'Āded olmuşdur dem-ā-dem gözyāşı 'āşıklara
Girye vü derd ü elemdir 'āşıkā tuḥfeñ seniñ

*Bu cihân içre 'atâdır bendeye baş u kabz
Hıl'at olsun yâ kefen kim bu da ihsânîñ seniñ*

*Señ bilürsin ben şikâyet itmezem zerre saña
Çün kabûl itdim ne olsa cümleten kârîñ seniñ*

*N'ola eylerseñ nigâh iltifâtıñla nazâr
SEYYİD'iñ zîrâ harâb oldu firâkıñla seniñ¹⁹⁴ (74b/335)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Seniñ 'aşkıñ ile âvâre oldum
Bilürseñ ciğeri pür-yâre oldum*

*Bu derde vâşilla dermân umaram
Ki zîrâ hicr ile bi-çâre oldum*

*Terahhüm itme misin nâleme hiç
Habîbâ 'aşkıñla şad-yâre oldum*

*Mey-i 'aşkıñ ile sekrân olaldan
Yüzüm münkerlere pür-ķâre oldum*

*Bu SEYYİD bendene lutf it meded kıl
Ki zîrâ sînesi biñ-pâre oldum (74b/336)*

¹⁹⁴ Der-kenâr: Seyyid'i zîrâ harâb itdi Şahâ hicriñ seniñ

4 MEFĀİLÜN

*Nice demdir cüdādır dil kadīmī āşınāsından
Bu 'aşka düşmeyen bilmez hevā-yı 'aşk belāsından*

*Ne sönmez nār imiş dilde muḥabbet-i āteş dāim
Cihānı göremez cānā gözüm her dem baña senden*

*Beni mehcūr-i vaşl idüb kāpuñdan açma yabāne
Şāşurdum ne deyem bilmem gönül geçdi hevāsından*

*Siyāh rüyuñ günahından beterdir her bir i'zārı
Naşıl dergāhe kaldırsun bāşıñ şerm ü ḥayāsından*

*'Ināyetdir baña her dem hevā-yı 'aşkıñ ey Şāh'im
Bu derde istemem çāre kuluñ geçdi devāsından*

*Eğer bir kere 'arz itseñ cemāl-ı pākiñ ey Mevlā
Virürdi cümle emlākiñ kuluñ SEYYİD şafāsından
(74b/337)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şād ider maḥzün dili bir gün olur Kādir Ḥudā
Şad-hezār ihsān ider bir gün olur Kādir Ḥudā*

*Ger ḳahr yüzünden olsa lutf olur encām-ı kār
Gönlüñü mesrūr ider bir gün olur Kādir Ḥudā*

*Olmasun mağmûn diliñ ekdâr-ı dünyâdan seniñ
Şādumân eyler señi bir gün olur Kâdir Hudâ*

*Señ bakub ârâyiş-i dünyâya virme göñlüñü
Şād iken gam-nāk ider bir gün olur Kâdir Hudâ*

*Zevk-i fânîye bakub aldanma virme kalbiñi
Vâr iken ol yoğ ider bir gün olur Kâdir Hudâ*

*Hak saña imdād ider dünyâ vu 'uqbâda hemîn
Ber-murād eyler señi bir gün olur Kâdir Hudâ*

*SEYYİDÂ gel señ de 'âmil olagör pendiñ ile
Kalbiñi handân ider bir gün olur Kâdir Hudâ (75a/338)*

2 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Bu göñül ayrılmasun senden güzel
Tard u teb 'id olmasun senden güzel*

*Atma yabâne âcı señ kûluña
Gel kabûl it itme red senden güzel*

*Âsitân-ı luţufla bāşıñ kodu
Çāre ister derdiñe senden güzel*

*Señ terahhüm eyle lutf it hâliñe
Yāreye merhem umār senden güzel*

*Derd-i hicranıñ düşeli canıña
Bir ilāc ümīd ider senden güzel*

*Yandı dil kül oldu ‘aşkıñla seniñ
Bir nazar maṭlūb ider sendeñ güzel*

*SEYYİD’iñ dil-ḥastedir derdiñ ile
İstiyor dermānını senden güzel (75a/339)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ber-murād-ı göñlüm olaydı Şāhımıñ cānānımıñ
Şād olub ḥandān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ*

*Nice bir ḥaste göñlüm bulmasun dermānını
Vaşilla şādān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ*

*‘Āķibet düşdüm firāş-ı ‘aşkıña ey sevdiğim
Derdime dermān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ*

*Pādişāhā kıl kerem vaşlıñla mesrūr it beni
Baña iḥsān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ*

Nice demdir ḥasretiñ çekmekdedir şeydā göñül

Vuşlatıñ bir ân olaydı Şāhımıñ cānānımıñ

Rāzıyım olsam da cānā ‘aşkıñ ile tek hemān

Vuşlat-ı cānān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ

SEYYİD’iñ her rüz u şeb kâpuñda sâildir seniñ

Şefkat-ı Sulţān olaydı Şāhımıñ cānānımıñ (75b/340)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey Şeh-i mümtāz-ı ‘ālem kıl şefā‘at bendene

Dil-penāh-ı Cinn ü Ādem kıl şefā‘at bendene

Cürmüme hadd u nihāyet olmayan ‘āşī benim

Bendenem mücrim isem de kıl şefā‘at bendene

İki ‘ālem halkına rahmetdurur Zāt’iñ seniñ

Rahmeten lil-‘ālemīn kıl şefā‘at bendene

Zenbi çok ben kıl isem de kesmezem ümīdimi

Şuçluya olur şefā‘at kıl şefā‘at bendene

Dü cihānda çün murādım bir nigāhındır seniñ

Maṭlabım şefkatindir el-hakk kıl şefā‘at bendene

Yokdurur ‘āşīye gayrı rahm ider şefkat ider

Umaram senden şefā‘at kıl şefā‘at bendene

*Mu'terifdir cürmüñe SEYYİD kûluñ ey Pâdişâh
Aþma yabâne kabûl it kıl şefâ'at bendene (75b/341)*

2 MÜSTEFİLÜN

*Dil-ğānesi oldu ħarāb
Hem ciğirim oldu kebāb
Cāndan saña ey āfitāb
Ben 'āşıkam 'ālī-Cenāb*

*Yandı göñül ħasret ile
Yıkıldı ten firkat ile
Toldu derdiñ miñnet ile
Ben 'āşıkam 'ālī-Cenāb*

*İtdim kâpuña ilticā
Benden saña eyler ricā
Göster yüzüñ baña Şehā
Ben 'āşıkam 'ālī-Cenāb*

*Señsiñ Muħammed Muştafā
Hem Aħmed (ü) hem Müctebā
'Arz-ı Cemāl'in pür-vefā
Ben 'āşıkam 'ālī-Cenāb*

*Sevdi dilim Zāt'in seniñ
Görse gözüm vechiñ seniñ*

*Dāim 'aṭā ḥālîñ seniñ
Ben 'āşıkam 'ālî-Cenāb*

*Mir'āt-ı Hak Zāt'îñ seniñ
Kenz-i Hudā kalbiñ seniñ
İtmek vefā şāniñ seniñ
Ben 'āşıkam 'ālî-Cenāb*

*SEYYİD kapunuñ bendesi
Dergāhınıñ şermendesesi
'Āşıklarîñ efkendesesi
Ben 'āşıkam 'ālî-Cenāb (75b/342)*

2 MEFĀİLÜN FEÛLÜN

*Cemāl'îñ görmeğe üftādeyim ben
Cihāndan hicr ile āzādeyim ben*

*Göñül ümîd ider dāim vişālîñ
Ezelden çün saña dil-bendeyim ben*

*Murādım vir baña ey Pādişāh'ım
Saña her dem dil-i efkendeyim ben*

*Terahhüm kıl benim ahvālıma señ
Nice demdir saña dil-bendeyim ben*

*Bürüdü cismimi sūz-i firākıñ
Gice gündüz yanar kül-ħandeyim ben*

*Göñül virmem cihānıñ dilberine
Belī Şāh'im belī ben sendeyim ben*

*Muħabbetle k̄āpuñ bekler k̄ūlunam
Saña Cānā saña ben bendeyim ben*

*Şuçum bī-ğayedir bildim Efendim
Anıñ 'çün SEYYİD'in şermendeyim ben (76a/343)*

2 MEFĀİLÜN FEŪLÜN

*Göñül vallāhi sevmiştir Efendim
Ciğer billāhi yanmıştır Efendim*

*Bu cānı yakalı cānım firākıñ
Dilim hayretde kalmıştır Efendim*

*Uşandım hicr ile fānī cihāndan
Bu cān ħulfüme gelmiştir Efendim*

*Yanar pervāne-veş dāim bu cismim
Gözümünden kanlar akmıştır Efendim*

Seniñ 'aşkıñ ile leyl ü nehārde

Nice āh sîne çekmişdir Efendim

Gezerken kendü hâlinde bu SEYYİD

Bu derdi bâşa almışdır Efendim (76a/344)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey gönül gel zârı zârı inleme

Hasret-i yâr ile her dem ağlama

Lutf olur kaħrıñ şonu bilmezsın

Bu elemden şu gibi tağlar bâşında çağlama¹⁹⁵

Çün gam-ı ‘aşk tuhfedir ‘âşıklara

Bâşına destâr-ı miñnet bağlama

Vâşıl-ı cānān olursun SEYYİDĀ

Nār-ı ekdār ile sînen dağlama (76a/345)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Māsivāya bakma bî-çāre gönül

Virür dil dünyāya āvāre gönül

Sev güzel Allah’ı pür-yāre gönül

Ey gönül şeydā gönül derdli gönül

¹⁹⁵ Bu mısra bir ziyâde “Fâilâtün” tef’ilesine sahiptir.

*Nār-ı hasret cānımı kār eyledi
 Āteş-i firkat mı nāçār eyledi
 Bāşına mı 'ālemi dār eyledi
 Ey gönül şeydā gönül derdli gönül*

*Ağlama cevr ü cefādan rüz u şeb
 Çün şikāyet olmadı tavr-ı edeb
 Yakışan dosta niyāzdır saña hep
 Ey gönül şeydā gönül derdli gönül*

*Gün be gün çün SEYYİDĀ hāliñ beter
 Çekdiğın her rüz u şeb zīrā keder
 Hāk-pāyiñden niyāz it bir nazar
 Ey gönül şeydā gönül derdli gönül (76b/346)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gel derūnum yār da Şāh'im ciğerim gör yāredir
 Belki sīnem zahm-ı hicraniñla yüzbiñ pāredir*

*Señ terahhüm eyle lutf it her seher efğanıma
 Düşeli 'aşkıñ bu cāna çākeriñ āvāredir*

*Tiğ-i hicraniñ bu bağrım her taraıdan tağladı
 Gel bu derde bir ilāc it sīne hem şad-pāredir*

*Ķāpuña bāşım kodum geldim saña bu derd ile
 Zāt'in çün bir çāre kıl bī-çāreye bī-çāredir*

*Bunca feryādım işiden bâri kıl bir dem nazar¹⁹⁶
Dimediñ zârîler iden bu yüzü pür-kâredir bu*

*Yanalı SEYYİD kûluñ tennûr-i ‘aşkıñda seniñ
Nâr-ı ‘aşkıñ şöyle idi şanasın kül-pâredir (76b/347)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ İlâhî cürmü çok kûllar içinde bendeyim
Şerm-sâr itdi günahım ben de bir hirmândeyim*

*N’ola eylerseñ kuşûrumla kâpuñda mu ‘teber
Gerçi mücrim kûl isem de kâpuña dil-bendeyim*

*Şaysız itdim günahı bilmezem hâlim n’ola
Hem nedâmet nârı yakdı şanki bir külhândeyim*

*Şöyle ‘âşîyim ki uydum ben sivâ-yı nefsim
Señ тұrurken nice bir ben gayrıya dil-bendeyim*

*Tâ be key taldı bu baħr-i ğaflete ey SEYYİDĀ
Böyle dil-âvâreyim mäsivâ kaydındayım (76b/348)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gözlerim yâşı revân oldu seniñ ‘aşkıñla bil
Yandı hasretle derûnum böyledir Şâh-ı Rüsûl*

¹⁹⁶ Der-kenâr: kıl bir dem nazar / bir dem kıl nazar

*Eşğiñ dāru'l-emāndır 'āşık-ı ğam-hāreye
Derd-i bî-dermāne düşdüm ey penāh u püşt-i küll*

*Ey Habīb'im bu devāsız derdime señ kıl devā
Āraram varmağa saña kanī ol 'ālī-sübül*

*Dīde kim Ceyhūn olub aķar firāķla seniñ
İstedim vaşlıñ beher dem bulmadım señ Şāh'e yol*

*Ey Şeh-i mümtāz-ı 'ālem bir devā kıl yāreye
Derdime dermān olaydı rāzıyam giysem de çül*

*Bir nażar kıl āfitāb-ı Kibriyā üftādene
Saña 'āşıkdır ezelden SEYYİD'iñ bî-çāre kıl (77a/349)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Cümle zerrāt-ı cihān kim çağırur Allah deyü
Cin ile ins hem melekler çağırur Allah deyü*

*Birdir Ol kim itme şekk birliğe şādık iseñ
'Arş u kürsī cümle 'ālem çağırur Allah deyü*

*Her işiñde Kādir-i muṭlaķ olan Allah O'dur
Cümle kullar ānı ister çağırur Allah deyü*

O'dur eşyāda müeşşir fā'il O'ldur dāimā

Gice gündüz señ dahî ânı çağır Allah deyü

Çağırın mahbûb olur 'indinde aniñ böyle bil

Ğaflet itme ne turursun gel çağır Allah deyü

SEYYİDĀ señ kûlsun Allah 'ıñ O'dur 'afv idici

Saňa da imdād ider gel señ çağır Allah deyü (77a/350)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben peşimānım İlahî itdügim 'işyānıma

Nādim oldum bî-'aded cürmüm hem hüsrānıma

Ol Habîb-i Kibriyā olan Muhammed Muştafā

Sāilem sendeñ Hudāyā 'afv ile gufrānıma

Señ kerem eyle kabûl it mücrimin 'āşî kûlu

Her ne deñlü müznib isem ittikā'm Sulţān'ıma

Ben mukirrem cürm ü 'işyānıma ey Perverdigār

Yalvarur leyl ü nehārde bu dilim cānānıma

Çün eşir oldum hevā-yı nefsime itdim kuşur

Şerm-sār oldum Hudāyā cürm-i bî-pāyānıma

Nādimem bildim günahım çoğdur ey Şāh-ı Kerīm

Şad-hezārān tövbe olsun sehvle nişyānıma

*Dergehiñ dāru 'l-emāndır SEYYİD'e her müznibe
Bağma luḡ eyle İlähî biñde bir noqşānıma (77a/351)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Āteş-i 'aşk ile yanmış bir kebāb ister gönül
Dest-i sākî-i ezelden hem şarāb ister gönül*

*Elverir hicrān-ı Yār'e mübtelā oldu dilim
Hāk-pā-yi dosta her dem intisāb ister gönül*

*Bu gedā senden Şeh-i Ālî-Cenāb eyler hiçāb
Karadır yüz anıñ 'çün içcāb ister gönül*

*İstemez ağyār ile ülfet gönül her rüz u şeb
Yā gedā olsun gerek bāy ictiyāb ister gönül*

*Ağlamakdan iki dīdem döndü hūna SEYYİDĀ
Tūtiyā için O Şāh'dan bir turāb ister gönül (77a/352)*

FĀİLĀTÜN MEFĀİLÜN FA'LÜN

*Sevgiñ söyledir derdiñ söyledir
Hergün söyledir 'aşkıñ söyledir*

*N'olduğum bilmem ağlaram gülmem
Söylerim şormam 'aşkıñ söyledir*

*Derde dermānım saña Sultān'im*¹⁹⁷

*Söylerim hālim 'aşkıñ söyledir*¹⁹⁸

'Aşkıñla yandım cāndan uşandım

Ey Hudāvend'im 'aşkıñ söyledir

Vallāhi öyle billāhi böyle

Çalmışam şöyle 'aşkıñ söyledir

Derdiñle zārım sīnesi nārım

Yüce Hunkār'im 'aşkıñ söyledir

Saña meftūnam kalb-i maḥzūnam

Çünkü mecnūnam 'aşkıñ söyledir

Cürmüme bakma ḥasretle yakma

Sözümü atma 'aşkıñ söyledir

Hüsniñ ānınca 'aşka yanınca

Bāşa gelince 'aşkıñ söyledir

Artıkca bu gam derd ile elem

SEYYİD'i her dem 'aşkıñ söyledir (77b/353)

¹⁹⁷ Der-kenār: Ey derde dermān ey ulu Sultān

¹⁹⁸ Der-kenār: Söylerim hālim/Söylerim her ān

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Zār u giryānım eyleyen ‘aşkıñdır āh

Mest ü sekrān eyleyen ‘aşkıñdır āh

Çün beni bu hāle koyub sīnemi

Nār-ı hicrān eyleyen ‘aşkıñdır āh

Derd ü hasret ile dīdem hūn idüb

Göñlü sūzān eyleyen ‘aşkıñdır āh

Fırkatiñ mecnūna döndürdü beni

Böyle nālān eyleyen ‘aşkıñdır āh

Olmadı bir dem baña vaşlıñ naşīb

Çeşmimi ‘ummān eyleyen ‘aşkıñdır āh

Hasretiñle SEYYİD’i her ‘aşkı

Qalb-i hayrān eyleyen ‘aşkıñdır āh (77b/354)

4 MEFĀİLÜN

Baña vallāhi maṭlūbuñdur vişāliñ yā Resūla’llah

Daḥī görmek diler dīdem cemāliñ yā Resūla’llah

Señ ol maḥbūb-i bī-hemtā hem a’lādan a’lāsıñ

Bu ‘ālemde bulunmaz hiç mişāliñ yā Resūla’llah

*Ma ‘ārif kenzine mālîk seniñ Zāt’ıñdurur el-ḥaqq
Cihānı bürdü ‘ilm ü kemālîñ yâ Resûla’llah*

*Señ ol H’āce-i ‘ālemsin ḥaḳāik kânıdır ḳalbiñ
Şerî‘at hem ḥaḳîḳatdır maḳalîñ yâ Resûla’llah*

*Mekānım t̄āğ u bāğ oldu aḳar çağlar gözüm yaşı
Beni Mecnûn’a döndürdü ḥayālîñ yâ Resûla’llah*

*Nazar eyle bu SEYYİD derd-mendine şefâ‘at ḳıl
Ki zîrâ merḥamet ‘āşîye ḥālîñ yâ Resûla’llah¹⁹⁹
(78a/355)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Señ ḳabûl eyle İlāhî bu ḳûluñ bî-çāreyi
Yaḳma hicrāna Efendim bu ḳûluñ bî-çāreyi*

*Hiç olur mu señ gibi şefḳat ider ‘āşîḳ ḳûla
Nâil-i luḳfu kerem ḳıl bu ḳûluñ bî-çāreyi*

*Cümleden erḥamsın ‘āşî bendeye Şāh-ı Kerem
Gel teraḥḫüm eyle şād it bu ḳûluñ bî-çāreyi*

*Sendeñ olur mücrimiñ ḥālîñe şefḳatle nigāh
Bir nazarla şādumān it bu ḳûluñ bî-çāreyi*

¹⁹⁹ Der-kenār: Ki zîrâ raḥm u şefâ‘at oldu ḥālîñ yâ Resûlallah

*Pādişāh'im Kerem-kān'im ey Hudāvend'im benim
Aţma yabāna kerem it bu k̄uluñ bī-çāreyi*

*Nār-ı hasretle bu sīnem nice bir sūzān olur
Layık-ı tard ise 'afv it bu k̄uluñ bī-çāreyi*

*Ağladır SEYYİD k̄uluñu fırqatiñ her rūz u şeb
Şerbet-i vaşlıña kandır bu k̄uluñ bī-çāreyi (78a/356)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlāhī cürmüme hadd u nihāyet yok benim
Dergehiñde rû-siyehim seyyiātım çok benim*

*Yandığım çün nār-ı 'işıyāna gönül mağmūmdur
Gel terahhüm eyle lutf it seyyiātım çok benim*

*Ben de bir ednā bī-çāre k̄ulunam Pādişāh
Saña geldim kara yüzle seyyiātım çok benim*

*Dergeh-i dāru'l-emāna tutdu bī-çāre yüzü
Mağfiret kıl derd-mende seyyiātım çok benim*

*SEYYİD'iñ kārı hatādır saña lāyıkdır 'aţā
Mücrimi 'afv eyle yā Rab seyyiātım çok benim (78a/357)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bülbülâ gel yuvâyı señ bağrımın üstünde yâp
Derd-i 'aşqdan teşne-dil señ çağlıyor dîdemde âb*

*Sîneniñ üstünde yanân nâr-ı hasret bu mudur
Ağlama gel gör beni kim ciğerim oldu kebâb*

*Giceler tâ şubha dek feryâd ider ağlar gözüñ
'Aşıka bilmezsin ki yakışur her zaħme tâb*

*'Andelîbim neylediñ nitdiñ güzel cānânın
Señ 'aceb şad-berk-i gül mü eyledin âhir türâb²⁰⁰*

*Çeşm-i hasretten nihân mı oldu âyâ sevdiğiñ²⁰¹
Ben gibi bi-çâre 'aşık señ de mi gördün 'azâb*

*Hasretâ derdâ ki aldurdım elimden ben gülüm
SEYYİD'e bârî haber vir kandedir o âfitâb (78b/358)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ Resûla 'llah firâkiñ ile teşnedir gönül
Âb-ı vaşlıñ vir ki kansun saña bu dîvâne-dil*

Çünkü hicraniñla yakdıñ ciğerim itdiñ kebâb

²⁰⁰ Der-kenâr: Verd-i ħandāniñ mı âyâ eylediñ âhir türâb

²⁰¹ Der-kenâr: Çeşm-i cāndan nihân mı oldu Cānân'ın seniñ

Vuşlatıñla derd-mendi eyle gel señ Şāh'a kıl

Şūretā fakr u fenādır 'āşıka devletdir o

Cāne minnetdir ne olsa ger kaya ger kara-çöl

Şād olur maḥzūn göñül bir kere itseñ yād ānı

Hep 'aṭādır bir diken olsun baña yā tāze gül

Nār-ı 'aşkıñla yanaldan kalmadı maṭlab dile

Neyleyim fānī cihānı istemem bir katre mül

Sīnem açdım ki teraḥḥüm idesiñ SEYYİD kıla

Yaḳdı zirā 'aşq ḥarāb itdi bu cismi kıldı kıl (78b/359)

4 MÜSTEFİLÜN

Allah deyüb ağlar gözüm yā Rabbenā yā Rabbenā

Leyl ü nehār āhdır sözüm yā Rabbenā yā Rabbenā

'Aşkıñ ile bī-çāreyim hicriñ ile āvāreyim

Ġayrı kime yalvarayım yā Rabbenā yā Rabbenā

Her rüz u şeb yaḳma beni uzaklara aṭma beni

Ağyār ile tutma beni yā Rabbenā yā Rabbenā

Üftādeyim ben de saña efkendeyim ben de saña

Dil-bendeyim ben de saña yā Rabbenā yā Rabbenā

SEYYİD kûluñdur Pâdişâh sensiñ aña her dem penâh
'Afv eyle gel Qâdir İlâh yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
(78b/360)

2 MÜSTEFİLÜN

Sensiñ baña vâr itdiren
Her zikrimi âh itdiren
Âh-ı seher-gâh itdiren
Ey sevdiğim Ferd ü Ehad

Yağma beni âteşlere
Kağma beni dūzahlara
Ağma beni uzâhlara
Ey sevdiğim Ferd ü Ehad

Bilmez idim güçmüş bu 'aşk
Hicr ü firâk imiş bu 'aşk
Ne derd imiş bu derd-i 'aşk
Ey sevdiğim Ferd ü Ehad

Gönlüm harâb itdi bu gam
Yetmez mi bu hicr ü elem
Lutf eyle kıl derdime emm
Ey sevdiğim Ferd ü Ehad

Bî-çāredir ‘āşık kûluñ

Āvāredir dertli kûluñ

Pür-yāredir SEYYİD kûluñ

Ey sevdiğim Ferd ü Ehad (79a/361)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Hāk-pā-yi devletiñden nā-ümîd olmam Şehā

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā

Şerm-sār itdiyse dahî cürm ü ‘işyānım beni

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā

Ey Şeh-i ‘Ālî-Kerem geldim kâpuña zenb ile

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā

Ānādan hem cümleden erhamdurur Zāt’iñ seniñ

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā

Bahr-i ğufraniñ bulandırmaz seniñ cürmüm benim

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā

Gel kerem kıl SEYYİD’e rahmiñle eyle bir nazar

Āsitān-ı şefkatiñden nā-ümîd olmam Şehā (79a/362)

4 MEFĀİLÜN

Şaşırdım ‘aşkla bilmem şağım kande şolum kande

Seçemem bâğ u bustānı ‘aceb cānā yolum kande

*Seniñ nār-ı firķātiñle nice āh eylesün bu dil
Yetişdi artdı hicrānım cihān içre külüm kande*

*Bu ‘ālemde belā-keş olalı benden firāķıñla
Giçüb tenden virüb cānı ne olur dersem ölüm kande*

*Beni şeydāya döndürdi firāķ u hasretiñ derdi
Revādır dir isem bilmem ayagım hem elüm kande*

*Giyüb şāl-ı melālet dil yürür ‘ālemde Mecnūn-veş
Ne dirse halk disün baña direm ben sünbülüm kande*

*Ķāpuña ‘arz-ı hāl itsem gelür mi hātıra sözler
Unutdum bildiğim cümle daħı bilmem dilim kande*

*Bu ‘aşka düşeli SEYYİD virüb yağmāya vārı hep
Didirdi aña hicraniñ benim kara çulum kande (79a/363)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Pādişāhā nūr-i ‘aşkıñ dilde yakşuñ pür-çırāğ
Hem daħı şevķiñle yansun sīnem içre tāze dāğ*

*Āteş-i hicrān u ħirmān u firāķiñ rüz u şeb
Bağrımiñ üstünde kıldı dāğ ber belā-yı dāğ*

*Rū-siyāhımla k̄āpuñda eyledim saña niyāz
Nūr-i 'afvıñ ile yā Rab bu yüzü kıl her dem āğ*

*Māsivā bir kayd u bend oldu bu mücrim bendeye
Şuğl-i 'ālem hem hevā-yı nefsim ile giçdi çāğ*

*Hubb-i dünyādan bu göñlüm fāriğ ü āzāde kıl
Dilde 'aşkıñ ile bulsuñ SEYYİD'iñ her dem ferāğ
(79a/364)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Hakdan özge var mıdır sevelim
Ġayrı dost var mı cihānda görelim*

*Vāhid ü Ferd ü Şamed'dir Ol güzel
Virelim dünyāyı Hakk'ı alalım*

*Dü- cihāndan giçelim āvāre-dil
Gel seniñle aña dāim varalım*

*Bağludur halkıñ kapusu umma gel
Kül kapusuñda ümīdi keselim*

*Bu kuru sevdāyı terk it merd iseñ
Āsitān-ı Hakk'a yüzler sürelim*

Çünkü Rezzâk hem daħî Mu 'tî O'dur
Rûz u şeb añdan taleb-kâr olalım

Ber-murād iden kûlu Allah O'dur
Dergehiñde yanalım yaqılalım

Her ne ister ise Qādir'dir ider
Varalım SEYYİD aña yalvaralım (79b/365)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ġāfilā Hāk'dan olagör hāif
Nār-ı dūzahdan olagör hāif

'Ahde şādık ol Hāk'a tālīb ol
Dāim 'ābid ol olagör hāif

Dünyā aniñdur 'uqbā aniñdur
Her iş aniñdur olagör hāif

Gel fāsık olma nā-ümīd olma
Hem emīn olma olagör hāif

Dünyāya talma mülküñü alma
Neñsiñle kalma olagör hāif

Neñsiniñ hāli çiledir kārı

Terk eyle ānı olagör hāif

*Nefsiñ şūmundan mekr ü keydinden
SEYYİDĀ aña olagör hāif (79b/366)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Vir bize her bir mekānda ‘āfiyet
Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Şamed
Görelim her işde ḥayr-ı ‘āfiyet
Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Şamed*

*Çünkü itdiñ sehve yüzbiñ ḥaṭā
Mağfıretle señ tecellī kıl Hudā
‘Afvıñ ile eyler her derde devā
Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Şamed*

*Ber-murād iden Şehā sensin bizi
Yoğ iken vār eyleyen sensin bizi
Toğruya tevfiḳ iden sensin bizi
Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Şamed*

*Mazhar it tevfiḳine SEYYİD kūlu
Açıla aña bidāyetler yolu
Şād u ḥandān ile ğam-nāk dili
Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Şamed (79b/367)*

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ey benim derdime dermān eyleyen

Bu dilim ‘aşk ile sūzān eyleyen

İstemem fānī cihanıñ bāğını

Gülşen-i şevkiñde nālān eyleyen

Ben saña ‘āşık olalı rūz u şeb

Görmezem ağıyārı hayrān eyleyen

Sevdi dil çāre nedir bilmem buña

Göñlümü hicr ile vīrān eyleyen

Dīdeden yāşı dem-ā-dem sevdiğim

Dökülür hasretle giryān eyleyen

SEYYİD’iñ üftādeye kıl bir nazār

‘Āşık-ı nālāna ihsān eyleyen (79b/368)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Gel çağır Allah Allah Hū deyü

Hakk’ı zıkr it dāimā yā Hū deyü

Zıkr-i Hāk olsun diliñde müstedām

Ānı zıkr it her nefes yā Hū deyü

*Señ rızā-yı Haqq'ı isterseñ müdām
Rüz u şeb çağır ānı yā Hū deyü*

*Mürde-dil ihyāsına budur sebab
Kalb-i ihyā ile señ yā Hū deyü*

*Haq diyenler dāimā mesrūr olur
Gönlünü şād eyle Haq yolu deyü*

*Bi-sebeb lāf ile olma bağlu dil
Her necilde çağır yā Hū deyü*

*SEYYİDĀ Haq'dan dilerseñ fazl-ı cūd
Dem-be-dem zikr eyle Hū yā Hū deyü (80a/369)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Kalbi ihyā eyle Zikru'llah ile
Gönlü handān eyle Zikru'llah ile*

*Gel dedem gel Haqq'ı Zikr it rüz u şeb
Kalbi āgāh eyle Zikru'llah ile*

*Her nefesde Haqq'ı zikr eyle hemān
Gönlünü pāk eyle Zikru'llah ile*

Ni 'met-i 'uzmâdır îmanîñ saña
Gice gündüz Hû de Zikru'llah ile

Her işiñ ta 'ât-ı Hâk olsun seniñ
Çok 'ibâdet eyle Zikru'llah ile

Mâsivâya SEYYİDÂ dil virme gel
Bul güzel Allah'ı Zikru'llah ile (80a/370)

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

Süregeldim saña rû-yi siyâhım²⁰²
Hudâvend'im penâhım Pâdişâh'im

Kuşûrum bî-nihâyetdir kâpuñda
Benim noķşânımı 'afv it Allah'im

Hemân Ğaffâr olan señsiñ cihânda
Hudâyâ ben buna bî-iştibâhım

Benim Ma'bûd u Ğaffâr'im Efendim
İki 'âlemde de sensiñ penâhım

Ne cürmüm var ise oldum peşîmân
Kerem-kâr'im benim 'afv it Allah'im

²⁰² Der-kenâr: Süre geldim / Sürüp geldim

Hevā-yı nefse uymuşdur bu SEYYİD

Nedir çārem ki ben bī-intibāhım (80a/371)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Yā İlāhī māsivāyı señ çıkar dilden hemān

Çalmasun hubb-i sivā göñlümde her ān u zamān

Çün yeter ğafletde oldum rüz u şeb ey Pādişāh

Çabza-ı ‘aşkıñla kırta bulayım ben tāze cān

Hıbb-i dünyā enderün-i sīneden çıksın müdām

Māsivā ‘aşkıñla Şāhā dīdeden olsun nihān

Bak nigāh-ı şefkatiñle bu küluñ bī-çāreye

Biñde bir noqşānıma bakma yā Rabbī emān

Señ çıkar fānī cihānı fāriğ ü āzāde kıl

Kūşe-i levhi diliñden SEYYİD’iñ çıksın cihān (80a/372)

4 MEFĀİLÜN

Kadīmī āşinādan dil cüdādır yā Resūla’llah

Bu ‘ālemde anıñ ‘çün çekdiği derd ü belādır yā Resūla’

llah²⁰³

²⁰³ Bu mısırda vezin hatası vardır.

*Meğer cânân sönmez bir nâr imiş bu 'aşkıñ göñlümde
Ki zîrâ haşre dek dil mübtelâdır yâ Resûla 'llah*

*Cihân-ârâ baña 'ayân olur 'aşkıñ ile ölmek
Eğer râzı iseñ cânım fedâdır yâ Resûla 'llah*

*Hezârân ilticâ eyler cemâliñ görmeği dilden
Anıñ 'çün çeşmimiñ hâli bükâ'dır yâ Resûla 'llah*

*N'ola ihsân ider iseñ murâdı derd-mendânım
Kabûl eyle saña bu ilticâdır yâ Resûla 'llah*

*Yanar süz-i muhabbetle derûnum rûz u şeb cânâ
Seniñ 'aşkıñ ile yanmak şafâdır yâ Resûla 'llah*

*Güzeller güzeli sevdim o vech-i pâkiñi benden
Bu cânım yoluna virsem revâdır yâ Resûla 'llah*

*Bu SEYYİD kûlunuñ kâli şikâyet olmasın saña
Sözüm vallâhi billâhi recâdır yâ Resûla 'llah (80b/373)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*İşidiüb evşâfiñi ol demde meftûn olduğum
Ey benim sevdâ-yı 'aşkıñ ile mecnûn olduğum*

Sîne-çâk oldum gam-ı 'aşkıñ ile ey sevdiğim

Ağlayub her rûz u şeb hicr ile mecnûn olduğum

*Neyleyem fânî cihâni cennet ü rıdvanı ben
Görmeğe bir kere ben biñ kere mecnûn olduğum*

*Señ delî dîvâne kıldın ey şeh-i hûbum beni
Bağladın zülfüñ ile 'aşkıñla mecnûn olduğum*

*Sevdi dil çâre nedir bilmem bu derde SEYYİDÂ
Bî-devâ bir derde düşdüm saña mecnûn olduğum(80b/374)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Hamduli'llah sevdi dil göz görmeden yâ Rab señi
Çün sevenler görmeden vaşfiñla sevdi hep señi*

*Bunca esmâ vu şifâtıñ ile Zât'ıñ oldu hûb
Nice bin üftâde vü bî-çâre sevdi hep señi*

*Var mıdır 'âlemde kılmaz yoluna cânıñ fedâ
Görmeden hüsni cemâliñ sevdi kullar hep señi*

*İşidüb evşâf-ı hüsniñ görmeden rüyuñ seniñ
Sevdi SEYYİD cümle 'âşıklarla bile hep señi (80b/375)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Ey benim derdime dermân eyleyen dost bak baña

*Sînemi mecrûh idüb señ yâreler açdıñ baña
 Hañçer-i 'aşkıñla uran ey Şehâ seniñ baña
 Bir onulmaz derde düşdüm çâre sendendir baña*

*Girdigārā beyt-i ahzan içre kalbim ağlıyor
 Hem gezüb şahrâları 'aşkıñla çeşmim çağlıyor
 Âteş-i hicrân u hasret dağî bağrım dağlıyor
 Bir onulmaz derde düşdüm çâre sendendir baña*

*Kendü hâlinde gezerken bilmedim ben n'olduğum
 Yağdı 'aşkıñ ey benim yoluña kurbân olduğum
 Vir murâdım baña gel hüsnüñe hayrân olduğum
 Bir onulmaz derde düşdüm çâre sendendir baña*

*SEYYİD'in bî-çâredir âvâredir hicrân ile
 'Aşıkıñ hem derd-mendindir seniñ derdiñ ile
 Çâre it derdine her dem merhem-i luţfuñ ile
 Bir onulmaz derde düşdüm çâre sendendir baña(81a/376)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ Resûla'llah seniñ medhiñde 'âcizdir zebân
 Yâ Şefî'ü'l-müznibîn vasfıñda kaçırır beyân*

*Hâk-pâyiñden niyâzım budur ey Şâh-ı Rüsül
 Kalmaya âhîr nefesde bende ma'kûdu'l-lisân*

*İlticā eyler dilim dergāhūña her rûz u şeb
Şon demimde baña imdād eyle ey Faḥr-i Cihān*

*Āsitaniñ ḳapusuñ āç bende-i bî-çāreye
Ey dürr-i baḥr-i kerem Peyğamber-i Āhir-zamān*

*Tā be key yansun göñül bu āteş-i ḥasret ile
Nice bir çeksün firāḳıñ āhını dil her bir ān*

*SEYYİD'in pür-yāredir hem derd-mendindir seniñ
Āteş-i hicrāna yakma vuşlatıñı ḳıl iḥsān (81a/377)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Gül yüzüñ mir'āt-ı Ḥaḳ'dır yā İmāme'l-ḳibleteyn
Her kelāmıñ daḥī Ḥaḳ'dır yā İmāme'l-ḳibleteyn*

*Āfitāb-ı ḫal'atınladır maḫla'-ı nūr-i Hudā
Şadr-ı pākiñ kenz-i Ḥaḳ'dır yā İmāme'l-ḳibleteyn*

*Faḥr-i Ālem señsiñ ey Maḥbūb-i Rabbi'l-ālemīn
Fıḫrātıñ matlūb-i Ḥaḳ'dır yā İmāme'l-ḳibleteyn*

*Muşhaf-ı ḫüsn içre güyā sūre-i **Raḥmān**'sın
Zāt'ın āyīne-i Ḥaḳ'dır yā İmāme'l-ḳibleteyn*

Vāşıl-ı ḫalvet-sarāy-ı şeb-i Mi'rāc olduğun

Zât'ıñ ta 'zîm-i Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn

*Leyle-i Mi 'râc'da gördüñ Zât-ı Hâk'ı bî-hicâb
Gördüğün ol gice Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn*

*Ey Resûl-i ma'den-i âdâb u ahlâk-ı Hüdâ
Cümle halkıñ hulki Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn*

*Allah Allah didiler her bir görenler Zât'ıñ
Her şıfâtıñ vasfı Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn*

*Rûz-i mahşerde şefâ'atle çerağ it mücrimi
Her sözüñ maqbûl-i Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn*

*Señ bu SEYYİD bendeni kim sevdiğin zîrâ seniñ
Şübhesiz maḥbûb-i Hâk'dır yâ İmāme'l-kıbleteyn(81b/378)*

4 MEFÂİLÜN

*Yüzüñ nûr-i İlâhî hem sözüñ vahy-i semâ'idir
Hâbîbâ gül-cemâliñdir seniñ şem'-i şeb-i İsrâ*

*Seniñ şânında münzeldir hezârân âyet-i Kur'ân
Kelâm-ı Rabb-ı muḥlakdır seniñ evşafıñ güya*

*Señ ol Sulṭân-ı zî-şânsıñ kâpuñdur Ka'betü'l-'uşşâk
Daḥî H'âce-i Kevneyn'sin İmām-ı kıblete'l-'ulyâ*

*Şehinşāh-ı risāletsin̄ daḡī ḡatm-ı nübüvvetsin̄
Saña bende-i kemterdir gerek şāh gerek ednā*

*Ne yüz ile varuben kâpuña uram siyāh yüz
Bilürsin biñde bir emri tutub ben itmedim icrā*

*Bu SEYYİD bendenin maḡşerde maḡlūbu şefā 'atdır
Ayaklarda ḡoma lutf it bu meczūb olmasın ferdā(81b/379)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Sūzuñla bir āh idüb 'aşkıñla maḡbūb-i Hudā²⁰⁴
Virsem ol demde bu rūḡu eylesem cānım fedā*

*Rū-siyāhıñ yüzü var mı ḡöne yüz dergāhına
Ne dil ile eyleye senden murādın ilticā*

*Eşiḡin dāru'l-şifādır her derūn-i ḡastaya
El-emān ey Faḡr-i 'ālem ḡaste-dil geldim saña*

*Yüz urub kâpuña yā Rab sâil-i dergāhınam
Ben de bir muḡtācınam ey Şāh-ı iḡsān u 'aḡā*

*Mültecā-yı ins ü cinsin̄ ey Şehinşāh-ı kerem
Ḳatre-i baḡr-i 'aḡāñdan eyliyor cümle ricā*

²⁰⁴ Der-kenār: Sūzunla / Yanarak

Şerm-sārım ne yüzüm ve ne elüm var tutmağa
Señ 'ināyet eyle deryā-yı keremden bir 'aṭā

Āsitān-ı 'izzetinde varmağa yok bende yüz
Zāt'ınā lāyık olan ihsānıñ eyle señ baña

Enbiyā vu evliyā vu Āl-i Ashāb haqqı için
SEYYİD'in bî-çāreyi kâpuñdan itme señ cüdā (82a/380)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben de mücrim bendeyim kâpuñda yā Rabbu'r-Raḥīm
'Afv eyle gufrāna geldim eyle ihsān yā Halīm

Şad-hezārān cürm ü 'ișyān eyleyen 'āşī benim
Señ 'ināyet eyle hüsrān içre koma ey Kerīm

Hubb-i dünyā bu gönümde itmesün aşlā eșer
Bir nigāh it kalbimi pāk eyle dāim kıl Selīm

Defterim 'ișyān u hüsrān ile toldu rüz u şeb
Gel kerem kıl gayrıya bildirme ḥālim yā 'Alīm

Mücrim ü 'āşīye her dem raḥm u in'ām eyleyen
Señsiñ ol Sulṭān-ı ekrem luṭf u ihsān-ı 'Azīm (82a/381)

4 MÜSTEFİLÜN

*Ey bā 'iṣ-i emn ü emān Peyğamber-i āḫir-zamān
Hem Şāh'ım Faḫr-i Cihān señsiñ Muḫammed Muştafā*

*Sensiñ İmāmu'l-mürselīn sensin Şefī'ü'l-müznibīn
Ey muktedā-yı 'ālemeyn sensiñ Muḫammed Muştafā*

*Hüsn-i şiyem ü 'ālī-himem 'ālī 'ilm şāḫib-kerem
Bī-çāreler derdine emm señsiñ Muḫammed Muştafā*

*Nūr-i Hudā şems-i Hudā baḫr-i 'aṭū kân-ı vefā²⁰⁵
Ey nāzenīn-i Kibriyā señsiñ Muḫammed Muştafā*

*SEYYİD kuluñ efkendedir Şāhā saña dil-bendedir
Kāpuñda 'aciz bendedir sensiñ Muḫammed Muştafā
(82a/382)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Āfitāb-ı Kibriyā yokdur seniñ gibi Ḥabīb
Zāt'ıña olmaz nazīr 'ālemde ey Şāh-ı mehīb*

*On sekiz biñ 'ālemiñ icādına Zāt'ıñ sebeb
Zāt-ı pāki dü-cihānda lā-nezīr olan naşīb*

²⁰⁵ Allah'ın nuru ve güneşi, karşılıksız verme ve vefâ kaynağı Hz. Muhammed (s.a.v.)

*Seyyid-i ‘ālî-nesebsin zübde-i **Kün-feyekün**²⁰⁶*

*Señsiñ ey **Maḥbûb-i Rabbu’l-‘âlemîn**²⁰⁷ derde ṭabîb*

Señ gibi bir âfitâbiñ ‘aşkıña virdim dili

Eyleyüb da ‘vâ-yı ‘aşkı virmemek cān ne ‘acîb

Derd-i ‘aşkıñla firāşe düşdüm ey Şāh-ı Rüsûl

*Cān-ı şevkiñle virürsem İnnahu **Fethun qarîb**²⁰⁸*

Yā görem vech-i Ḥabîbi yā virem yoluñda cān

İkisinden birini bārî İlāhî kıl naşîb

Ḳatre-i deryâyı luṭfuñdan umar dermān-ı dil

Ey ṭabîbim ḥaste-dil bu SEYYİD’i kılma ğarîb (82a/383)

4 MEFĀİLÜN

Vücūd-i Muştafâ her ân o Zât Allah’a mazhardır

O bir maḥbûb-ı yektâdır ki Abdullāh-ı ekberdir

Ḥabîb-i nāzenîn-i Ḥaḳ O’dur dünyâ vu ‘uḳbâda

*Mürüvvet ma ‘deni O’dur **Şefî’-i rûz-i maḥşer**²⁰⁹dir*

Cemâl-i âfitâbiña nazîr olmaz dü-‘âlemde

²⁰⁶ “...ol (der ve hemen) olur” (Bakara, 2/117).

²⁰⁷ Âlemlerin Rabbi’nin sevgilisi.

²⁰⁸ “...fetih yakındır” (Saf/13).

²⁰⁹ Maḥşer gününün şefaathçısı.

Ki zîrâ on sekiz biñ 'âlem cemâliyle münevverdir

*O bir genc-i nihândır ki ma 'arîf kenzidir şadri
'Ulûm-i evvel ü âhir aña cümle musahhârdır*

*Şehinşâh-ı Fenâ-fi 'llâh Beķâ-bi 'llâh O Sulţân 'dır
Cihâniñ şâhları cümle aña nisbetle çakerdir*

*'Aceb mi mâ-takaddum mâ-teeħħur zenbi 'afv olsa
Cemâl-i pâk-i 'âlemde aniñ Allah'a manzardır*

*Gürûh-i aşfıyanıñ her biri bir dürr-i yektâdır
Cemî-'i enbiyâ içre Muħammed bir mücevherdir*

*Bu 'âlemde şeb-i İsrâ aniñ Zât'ıña mahşûsdur
Cemâlu'llah'ı görmeklik aña çünki müyesserdir*

*Eğer O şefkat itmezse bu mücrim bendeye ferdâ
Maķâm-ı düzah olmaklık muķadderdir muķadderdir*

*Giriftâr-ı hevâ-yı ğaflet ise SEYYİD'iñ her dem
Velâkin 'aşķ-ı dîdârıñ aniñ kalbiñde muzmerdir
(82b/384)*

2 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

Şehâ dîdem cemâliñ görmek ister

Göñül dahî yoluñda ölmek ister

Ne vār cürmümü 'afv itseñ Habîbâ

Bu şeb benden saña irmeklik ister

Halâş it çâkeri nâr-ı firâkdan

Saña vuşlata dil gülmeklik ister

Temennî-i vişâliñle bu rûhum

Elest Bezmiñ şafâsıñ sürmek ister

Bu SEYYÎD kûlunuñ dâim niyâzı

Sarây-ı vuşlata girmeklik ister (82b/385)

2 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

Ey benim derdime dermân eyleyen

Bunca luţuf bunca ihsân eyleyen

Gerçi cürm ü zenbime pâyân yok

Her kuşûrum 'afv u gufrân eyleyen

Bendeni nâr-ı firqate düşürüb

Her sözüümü âh u efgân eyleyen

Yetişür yakdıñ bu nâr-ı hasrete

Bu cihânı baña zindân eyleyen

*Nār-ı firķatle yaķub her rūz u ŧeb
Bu dili mebhūt u ħayrān eyleyen*

*Vuŧlatıñla ķıl 'ināyet SEYYĪDĀ
Nice demdir çeŧmim giryān eyleyen (82b/386)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey güzeller güzeli yaķdı beni nār-ı ħamiñ
Yaķdı yandırdı derūnum ħasret ü hicr ü hemm 'iñ*

*Ķalması taķat ne yansun bī-vücūd itdiñ beni
Pāre pāre ķıldı 'aŧķiñ yıķdı āħir elemiñ*

*Bendene vaŧlıñla iħsān eyle ey ŧāh-ı Kerem
Señ murād itdin de zīrā bī-hesābdır keremiñ*

*Eyledin bunca 'ināyet 'ācizem ŧükriñde ben
Eylesem ta 'dāda gelmez baña her bir ni 'āmiñ*

*Ķaldı iħsān u vuŧlatıñla SEYYĪD 'iñ üftādeye
Gel sarāy-ı vuŧlata āl aña göster ħāremiñ (83a/387)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey ŧeh-i 'ālī sarāyım ben saña geldim bu ŧeb
Vuŧlatıñla kāmiyāb it ķāpuña geldim bu ŧeb*

*Bu dilim maḥzûn bıraḳma iki 'âlemde benim
Göñlümü mesrûr u şād it dergāha geldim bu şeb*

*Her ne deñlü mücrim ü fāsıḳ isem de bendeyim
Aṭma yābāna Efendim toḡrulub geldim bu şeb*

*Kān-ı iḥsān ma'deni şefḳatiñ ey şāḥib-kerem
Sāilem ben āsitān-ı rif'ata geldim bu şeb*

*Ṭtdum el dergāha ḳaldırdım bu ḳara yüzü
Luṭf ile iḥsān iden Sulṭān'a geldim bu şeb*

*İlticādır rûz u şeb ḥāli bu SEYYİD bendeniñ
Gel ḳabûl it ben ḥuzûr-i 'izzete geldim bu şeb (83a/388)*

MÜSTEFİLÜN FEÛLÜN

Ey gizleyen cemāli

Setr eyleyen likāyı

Raḥm eyle baña bārī

Ey luṭfu çok Allahım

Ey 'afvı çok penāhım

Ey mişli yoḳ Allahım

'Afv eyle gel günahım

Ey luṭfu çok Allahım

*Bu dil umār vefāyı
Hem derdine devāyı
Görmek diler likāyı
Ey lutfu çok Allahım*

*Bî-ḥad benim günahım
'Afvüñdurur penāhım
Raḥm eyle Pādişāhım
Ey lutfu çok Allahım*

*Üftādedir saña dil
Dil-bendedir saña kûl
Ḳande 'aceb saña yol
Ey lutfu çok Allahım*

*SEYYİD diler vişāliñ
Göster aña cemāliñ
Hōş eyle dertli bāk'ım
Ey lutfu çok Allahım (83a/389)*

2 MÜSTEFİLÜN

*Yüz biñ salat olsun saña
Ey **Raḥmeten li'l-'ālemīn**²¹⁰
Şad-selām olsun saña
Ey **Raḥmeten li'l-'ālemīn***

²¹⁰ Enbiya/107: “Alemlere rahmet olan Hz. Muhammed (s.a.v.)”

Sensiñ şefâ 'at ma 'deni
Sensiñ 'ināyet mahzeni
Sensiñ neb̄iler mef̄hari
Ey Raḥmeten li'l-'ālemīn

Ey ismi Aḥmed Muştafā
Hem müctebā vü pür-vefā
Sendeñ umār bu dil 'atā
Ey Raḥmeten li'l-'ālemīn

Geldüm k̄apuña sāilem
Her ne virürseñ k̄āilem
'Aşkıñ ile bī- 'ākilem
Ey Raḥmeten li'l-'ālemīn

Benden seniñ bī-çāredir
Derdiñ ile āvāredir
Hem ciğeri pür-yāredir
Ey Raḥmeten li'l-'ālemīn

Luţfuñ umar cümle seniñ
Raḥmiñ diler k̄ullar seniñ
Üftādenim ben de seniñ
Ey Raḥmeten li'l-'ālemīn

Ey cümleye püşt ü penāh
Āyīne-i kadr-i Īlāh
SEYYĪD k̄uluñdur Pādişāh
Ey Raḥmeten li'l-‘ālemīn (83b/390)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ağla ey dil derd-i bī-dermaniñ dermānı yok
Bī-‘aded itdüğün günah-ı zēnbiniñ pāyānı yok

Ṭutmadiñ emr-i Ḥudā’yı Sünnet-i Peyğamber’i
Dest-i nefsiñden seniñ kurtulmanın imkānı yok

Ne ‘acīb señ mübtelā olduñ hevā-yı nefsine
Haḳla bāṭıl nedir idrākı hem iz‘ānı yok

Bilmeden Allah’iñ ğafletle giçdi her şebiñ
Ağlasun dīdeñ bu ğamdan ağlasun ‘İrfānı yok

Cīfe-i dünyāya daldıñ nefs ü şeytāna uyub
Dime SEYYĪD nefsimiñ hiç ‘aybı yok noḳsānı yok
(83b/391)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Cānımdan āvāreyim üftādeyim
Ḥasretiñle ölmeğe āmādeyim

*Firkâtiñ yaqdı derūnum rūz u şeb
Bendenim ben ğayrıdan āzādeyim*

*Neleyim fānī cihaniñ zevkiñi
Māsivāden dāimā istignādeyim*

*İlticā itmez göñül aġyāra hiç
Bāb-ı maħlūk istemem dergāhdeyim*

*Ben ğam-ı dünyāyı terk itdim hemīn
Māsivāyı istemem Allah' deyim*

*Düşeli bī-çāre SEYYİD 'aşkıña
Dāimā feryād u zār u āhdeyim (83b/392)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Māsivāyı neleyim geçdim o da 'vādan bugün
Cānımıñ cānānımıñ geçdim o sevdādan bugün*

*Fāriġ ü āzādeyim göñlüm cihānı istemez
Neylesün āvāre-dil geçdim o ğavġadan bugün*

*Zīnet-i dünyāyı görmem dīdemiñ arzusu señ
Eylemem aşlā nazar geçdim o ednādan ben*

Olalı dil mübtelā-yı derd-i bī-dermān-ı 'aşk

Şöyle Mecnûn 'am ki ben geçdim o Leylâ'dan bugün

Şanma kim derd-i derûnumdan şikâyetdir saña

Ben bu derde kâilem geçdim o şekvâdan ben

Ķâle gelmez zevk-i iş-i 'aşkıñ meğer bilmez idim

Düşeli bu 'aşka dil geçdim o dünyâdan bugün

Ehl-i dil girmez cihanıñ milkiniñ takşimine

İstemez dünyâyı dil geçdim o yağmadan bugün

Cennetü'l-me'vâ da olsa SEYYİDÂ kılmam nigâh

İstemem señsiz ânı geçdim o me'vâdan bugün (84a/393)

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Câna çok kıldıñ cefâyı ĝāfilâ

Bu fenâ bâĝıñdan umarsın vefâ²¹¹

Ger dilerseñ var uhrâda şafâ

Gel 'ibâdet eyle Hakk'a dâimâ

'Ākıl iseñ virme dil dünyâya señ

İltifât itme şakîñ ednâya señ

Ķıl tedârik dâimâ 'uqbâya señ

Gel 'ibâdet eyle Hakk'a dâimâ

²¹¹ Der-kenâr: umârsıñ vefâ / ummâ hiç vefâ

*Yā gedā yā şāh olsun gitdiler
Bu fenāda māl u mülkü n'itdiler
Her ne varsa cümlesiñ terk itdiler
Gel 'ibādet eyle Hakk'a dāimā*

*Hak'la señ āşinā olmaqlığa
Hakk'a vārır señ de yol bulmaqlığa
Cennete hem Hakk'a señ varmaqlığa
Gel 'ibādet eyle Hakk'a dāimā*

*SEYYİDĀ ğafletle giçmesün demin
Gözleriñden eksik olmasun nemiñ
Görmek isterseñ Kerim'iñ ekremiñ
Gel 'ibādet eyle Hakk'a dāimā (84a/394)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dār-ı dünyāda fenā buldu cihān-gīrler
Kara toprağda qarār eylediler eyle nazar
Bu cihanıñ kanī fahrı O Habīb-i Ekber
Gitdi çekildi gidenler saña geldi nevbet*

*Nice bir sende e kardāş bu cihānda ğaflet
Hayf-ı mevt ile niçün gönliñe gelmiş haşyet
Tükenince nefsiñ eyleme vaqti hiç fevt
Gitdi çekildi gidenler saña geldi nevbet*

*Ma 'şiyetdir işiñ ey gāfil şūm leyl ü nehār
Bāşınıñ üstüne āhır dikilür seniñ mezār
'Ameliñdir seniñ ile idecek añda qarār
Gitti çekildi gidenler saña geldi nevbet*

*SEYYİDĀ señ nice bir cürm ü günaha taldıñ
Bu dili gāfil dünyāya mı āyā şaldıñ
O Kerīm 'iñ tarafından hemān 'afve kaldıñ
Gitti çekildi gidenler saña geldi nevbet (84a/395)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Dilde 'aşkı 'āşık-ı bī-çāreniñ dermānıdır
Nār-ı şevki ehl-i zevkiñ gönlünüñ cānānıdır*

*Yoluña o güzeliñ ben cānımı kıldım fedā
Ehl-i arz ile semā hep kұлudur kurbānıdır*

*Cān virür üftādeler var ol cihān-ārāya kim
Enbiyā vu evliyālar vechiniñ hayrānıdır*

*Mübtelā-yı derd-i 'aşkı olmayan var mı anıñ
Halk-ı 'ālem bāde-i şevki ile sekrānıdır*

*Giceler tā şubha dek hicri ile āh itdiğim
Mişli yok bu 'ālem içre cümleñiñ Sulţān 'ıdır*

*İstemez dîdem o h'âbı düşeli 'aşk-ı dile
Çekdiğim leyl ü nehârda hasret ü hicrânıdır*

*Nâr-ı hicrân ile bağrım dem-be-dem yanmaktadır
Yağışan vakt-i seherde 'âşıkâ efgânıdır*

*Pâdişâh-ı 'aşka kim oldu gönül çâker aña
Çeşmim ol demde anıñ hicri ile giryândadır*

*Böyle vallâhi dilde i'tikâdım rûz u şeb
SEYYİD-i bî-çâreye 'aşkı anıñ ihsânıdır (84b/396)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Âh benim 'âlî-cenâbım ben saña geldim saña
Ey benim devlet-me'âbım ben saña geldim saña*

*Şad-selâm şad-taḥiyye rûz u şeb olsun saña
Ey benim 'izzet-nisâbım ben saña geldim saña*

*Mübtelâ-yı cürm ü 'ișyân olalı bendeñ saña
Bî-'aded oldu ḥesâbım ben saña geldim saña*

*Şems-i enverden güzeldir çün Şehâ vechiñ seniñ
Mişli yok ey âfitâbım ben saña geldim saña*

Ṭâlib-i 'afvım yüzüm yok yüz urdum dergâhıña

Cürm ile gönülü ħarābım ben saña geldim saña

Bunca zunūble esāret şerm-sār itdi beni

Dergehiñde pür-ħicābım ben saña geldim saña

Yā Resūla'llah ħāpuñdur SEYYİD'e revā el-emān

Sāil-i dergāh-ı bābım ben saña geldim saña (84b/397)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Yā Resūla'llah cemāliñ bāğ u bustāndır baña

Meclis-i vaşlıñ gönülde bir gülistāndır bana

***Kün-fekān**²¹²iñ mebde-i Zāt'iñdır ey şāħib-cemāl*

'Aşıkam rüyına 'aşkıñ dilde dermāndır baña

Giceler giryān u bī-dār oluram şevkiñ ile

Ĥubb-i dīdāriñ ezelden yüce iħsāndır baña

Ka'be-i vaşlıñda cān virmek şafā-yı bāl ile

Ey Risālet taħtınıñ Sulţān'ı āsāndır baña

Sevmişem ħüsn-i Cemāl'iñ ey cihān-ārā seniñ

Gönliimde bu ħubb-i Zāt'iñ maħz-ı ĩmāndır baña

²¹² “...ol (der ve hemen) olur” (Bakara, 2/117).

*Yâ Habîba 'llah şefi ' olmaz iseñ rûz-i cezâ
Çün sezâdır nedîm olsa maķarr-ı nîrân baña*

*İki 'âlem halkı cümle 'âşık-ı dîdârdır
Vechiniñ her bir ravzı bir verd-i handândır baña
(85a/398)*

4 MEFÂİLÜN

*Göñül matlûb ider senden vefâyı yâ Resûla 'llah
Onulmaz derdine dâim devâyı yâ Resûla 'llah*

*Cihaniñ bâğına bakmaz bu dil arzu ider her dem
Gülistân-ı cemâliñle şafâyı yâ Resûla 'llah*

*Seniñ her şeb firâkıñla dökülür dîdenin yâşı
Gice subħa dek eyler bükâyı yâ Resûla 'llah*

*Cihân-ârâ bu ħasretle tenimde ħalmadı taķat
N'ola ħılsañ vişâlinle 'atâyı yâ Resûla 'llah*

*Señ ol Sulţân-ı a 'zamsıñ señinle faħr ider 'âlem
Nice idem saña lâyıķ şenâyı yâ Resûla 'llah*

*Külüñ bî-çâreye luţf it libâs-ı faħrîden giydir
Aña dest-i kerâmetle 'abâyı yâ Resûla 'llah*

*Kerem kıl SEYYİD-i bî-çāreyi şād-ı vişālîñle
Huzûrundan ider zîrā ricāyı yā Resûla 'llah²¹³ (85a/399)*

4 MEFĀİLÜN

*Serîr-i şefkatiñ sultāni sensin yā Resûla 'llah
Benim bu derdimiñ dermāni sensin yā Resûla 'llah*

*Gürûh-i enbiyā vu aşfiyā vu evliyāniñ hep
İki 'ālemde 'ālî-şāni sensin yā Resûla 'llah*

*Señ ol maḥbûb-i Mevlā 'sın daḥî a 'lādan a 'lāsın
Cemi '-i 'ālemiñ cānāni sensin yā Resûla 'llah*

*Ṭavāf-ı Ka 'be-i vaşlıñ baña bir ḥacc-ı ekberdir
İden mücrimlere iḥsāni sensiñ yā Resûla 'llah*

*İşiñ 'āşīye şefkatdir sözüñ maḥbûl-i ḥazretdir
Şefā 'at hem 'ināyet-kān sensin yā Resûlallah*

*Seniñ 'çün ḥalk olunmuşdur felek ins ü melekler hep
Ḥabîb-i Ḥazret-i Yezdān sensin yā Resûla 'llah*

*Ġarîbiñ SEYYİD 'iñ ister şefā 'at rûz-i maḥşerde
Ki zîrā hep vefā- 'ummān sensin yā Resûla 'llah (85a/400)*

²¹³ Der-kenār: Be-her ān eyliyor zîrā ricāyı.....

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Sensin ey Faḥr-i Rüsûl 'âlemleriñ Sulṭân'ı hep
'Âşık-ı bî-çâre vü âvâreniñ cānân'ı hep*

*Yanmadır kârım dem-â-dem düşeli 'aşkıñ dile
Gün be gün efzûn olur bu sînemiñ sûzânı hep*

*İstemez bu 'âlemiñ bâğ ile bustāniñ göñül
Sendedir bildim Şehā bu derdimiñ dermāni hep*

*Yaḳalar çāk eyledim zār eyledim derdiñ ile
Umdu dil senden vefāyı hem daḥî iḥsāni hep*

*N'ola eylerseñ Ḥudā'niñ 'aşkına gönlümü şād
SEYYİD'iñ bî-çâreniñ ḳalbi olur şādān hap (85a/401)*

4 MEFÂİLÜN

*Elā ey nāzenīn-i Ḥaḳ işim dāim şefā'atdır
Şefī'-i āşiyān sensiñ kelāmiñ hem beşāretdir*

*Ki sensin melce-i 'âlem melāz-ı cin ile âdem
Vücūduñ bu cihān içre seniñ Şehā 'ināyetdir*

*Der-i luṭfuñda red olmaz sūâl-ı sâil-i kemter
Gelen ḥandān olur elbet ḳapuñ cā-yı selāmetdir*

*Sözüñ āyāt-ı rahmetdir femiñ baħr-i ħaķıķatdır
Yüzün şems-i kıyāmetdir özüñ ‘aynıyla şefķatdır*

*Sözünden ħāll olur ‘ilm-i ledünnī yā Resūla ‘llah
Seniñ her bir kelāmiñ hem şerī’atdır tariķatdır²¹⁴*

*Kerem kıl SEYYİD’e keşf it ma ‘ārif kenziniñ bābıñ
Ki zīrā ħāk-pāyinden ricāsı hep ħaķıķatdır (85b/402)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey benim derdime dermān eyleyen Faħr-i Cihān
Gülşen-i ‘aşķıñla cānum bülbülü eyler fiğān*

*N’ola eylerseñ teraħħümle nazār bī-çāreye
Yandı sīnem āteş-i ‘aşķıñla zīrā her zamān*

*Söylesem derd-i derūnum saña ey şāhib-kerem
Vuşlatıñla bu dilim mesrūr iderdiñ her bir ān*

*Ben de mücrim bendeyim ümmet içinde ey Şehā
Kıl şefā ‘at mücrime nār olmasun āħir mekān*

*Şāh-ı ‘aşķıñ gireli çün bu dil-i āvāreye
Māsivā hep oldu çeşmimden nihān ender nihan*

²¹⁴ Der-kenār: hem şerī’at hem tariķatdır

Çün ümîd-i vaşl idüb geldi bu SEYYİD kâpuña
Oldu zîrâ dîdesi derdiñle her bār giryān (85b/403)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Cān ile nāmūs-i ekber bende fermāndır saña
Rūh-i a 'zam cān virür her dem olur kurbān saña

Sensiñ ol Sulţān-ı 'ālem cümle bendendir seniñ
Anuñ 'çün bu gönül ağlar olur giryān saña

'Aşk-ı dîdārîñla dāim dökülür dîdem nemi
Vaşlñ ihsān ile zîrâ yaqışur ihsān saña

Bū-yi zülfüñden mu 'attardır cihān ezhāri hep
Oldular cümle felek ins ü melek hayrān saña

Ben ne mümkün eyleyem medhiñ seniñ ey Pādişāh
Oldu meddāh-ı halk-ı kevneyn olan şubhān saña

İki 'ālem guşşāsından SEYYİD'i āzāde kıl
Bu dil-i vîrāni zîrâ yalvarur her ān saña (85b/404)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben de muhtāc bendeyim kâpuñda ey Raḥmān seniñ
Daḥî ednā kûlunam tapuñda ey Raḥmān seniñ

*Señ 'ināyet itmez iseñ n'ola ahvālīm 'aceb
Dergehiñ dāru'l-emāndır ey yüce Sübhān seniñ*

*Yağma nār-ı düzağ içre bu kuluñ bî-çāreyi
Gel terāhhüm eyle lutf it 'afv ile gufrān seniñ*

*İtdiğim 'ișyāna nādīm olmuşam her rüz u şeb
Mücrim ü 'āşīye yā Rab lutf eyle ihsān seniñ*

*SEYYİD'iñ bî-çāreye 'afvıñla eyle bir nigāh
Kül seniñ hem rahmet bî-ħadd u bî-payān seniñ (85b/405)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey İmām-ı reh-nümā-yı hādī-i hayru's-sübül²¹⁵
V'ey hümām-ı halk-ı 'ālem muħtedā-yı 'aql-ı küll*

*Sensiñ ol Sulṭān-ı a'zam Şāh-ı taht-ı salṭanat
Bāğ-ı vuşlatda ezelden āçılan ey tāze gül*

*Rūh-i ĩmānım seniñ sevgindir ey maħbūb-i Hağ
N'ola bulsa dil sarāy-ı vuşlata bir doğru yol*

*İki 'ālemde kāpuñdur cümleye püşt ü penāh
Cebrāil eyler seniñ dergāhına dāim nüzul*

²¹⁵ “En hayırlı ve doğru yolu gösteren”.

*Ŧutmadım emr-i Hudâ'yi eyledim bunca kuşur
Sünnetiñ icrâda kıldım nice gâfletle meel*

*Rûz-i mahşerde şefâ'at kıl terahhüm bendeye
Señ şefâ'at eyle kim ben görmiyem ferdâ zelel*

*Ey şefâ'at matba'ı bî-çâre 'âşî SEYYİD'iñ
Umaram rûz-i kıyâmet bula sâyende nüzül (86a/406)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yâ Resûla'llah seniñ 'aşkıñ ile ŧoldu gönül
Derûn-i dermâna düşdü hicr ile şoldu gönül*

*Gel firâk u hasrete yakma bu şeydâ bendeyi
Señ terahhüm eyle bahr-i firâte şaldı gönül*

*Düşeli sevdâ-yı 'aşka döndü Mecnûn'a kûluñ
Ŧalmadı şabr u karârım bilmezem n'oldu gönül*

*İstemez dünyâyı görmez bâğ u bustânı gözüm
Neylesün fânî cihâni 'aşkıñı aldı gönül*

*Bû-yi gülzâr-ı muhabbetden mu'aŧtar olalı
Dâimâ hayrân u ser-gerdân olub şaldı gönül*

Rüzgār-ı hasretiñ urdukça Şāhā SEYYİD'e
Ĝarķ olub deryā-yı hicr ü firķate taldı gönül (86a/407)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Baħr-i 'aşķı dolanub girdāba düşdü bu gönül
Señ gibi bir mişli yoķ meh-tāba düşdü bu gönül

Keşti-yi cismimde cānā rüz-i gār-ı hicriñe
Ķalmadı aşlā taħammül tāba düşdü bu gönül

Oldu Şāhā dīde-i giryānımın yāşı Fırāt
Eşķ-i çeşmim baħre düşdü āb'a düşdü bu gönül

Yaķışır her dīde-i üftādeye 'aşķıñ nemi
Bāğ u bustān istemez serdāba düşdü bu gönül

SEYYİDĀ durmaz döner bu gönlümiñ seyyāresi
'Aşķ ile devr eyleyen dolaba düşdü bu gönül (86a/408)

4 MEFĀİLÜN

Baña her dem olan sendeñ 'aķādır yā Resūla'llah
Devāsız derdime dāim devādır yā Resūla'llah

Nice 'işyān ile geldim ķāpuñdur melceim Şāhā
Ümidim ħāk-pāyiñden vefādır yā Resūla'llah

*Ne deñlü fisk ile olsa umar dil şefkatiñ her ân
Ki zîrâ sâil-i ihsân revâdır yâ Resûla 'llah*

*Cenâb-ı 'izzete lâyıķ ne var a 'mâl u ahlâkım
Mukırrem ben işim her dem hevâdır yâ Resûla 'llah*

*Göñül bigâneye düşmüş cüdâdır bâb-ı luţfuñdan
Anuñ 'çün çeşmimim hâli bükâdır yâ Resûla 'llah*

*Bu SEYYİD hasteye rahm it 'inâyet saña kılmışdır
Şefâ 'at şerbetiñ ver kim şifâdır yâ Resûla 'llah (86b/409)*

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*On sekiz biñ 'âleme Zât'ın 'aţâdır yâ Resül
Her gelen 'aşîye heb hâliñ 'aţâdır yâ Resül*

*Hâk-pâyiñ oldu melce cümle müznib bendeye
İtdüğün her mücrime dâim 'aţâdır yâ Resül*

*Bâb-ı luţfuñdan umar dil şefkatı leyl ü nehâr
Rûz u şeb 'âsîlere kârıñ 'aţâdır yâ Resül*

*Âsitân-ı rif'âtiñde her göñül handân olur
İki 'âlemde işiñ zîrâ 'aţâdır yâ Resül*

*Derd-mendiñ SEYYİD'iñ eyler ricā dāim saña
Dü-cihānda maṭla 'ı sendeñ 'aṭādır yā Resül (86b/410)*

4 MEFĀİLÜN

*Seniñ vechiñ Ḥabīb-i Kibriyā mir'āt-ı Raḥmān'dır
Cemāl-i bī-miṣāliñ hem Kemāl-ı şun '-ı Subḥān'dır*

*Señ ol bedr-i cihānsiñ kim nazīriñ olmadı aşlā
Nice 'aşıkların cānı bu ḥüsñ ü āna ḳurbāndır*

*Seniñ nūrundan almışdır ziyāyı şems ile kamer
Bu ḥüsne devr ider eflāk melekler dahī hayrāndır*

*İren señsiñ maḳām-ı **Ḳābe kavseyni ev ednā**'ya
Şeb-i İsrā saña maḥşūs olan Şāhā o meydāndır*

*Güneş nūrundan ebherdir cemāl-ı pākiniñ ḥüsñü
Anuñ 'çün dīde-i SEYYİD seniñ 'aşkıñla 'ummāndır
(86b/411)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*İstemez bu bī-beḳā olan cihānı göñlümüz
Neylesün ḳılmaz nigāhı aña aşlā göñlümüz*

*Bī-vefādır i'timād olmaz anuñ her sözüñe
İ'tibār u i'zāz itmez aña hiç göñlüm*

*Var iken ol Hazret-i Mevlâ gibi şâhib-kerem
Bağmaz oldu bu cihâna dîdemiz hem gönümüz*

*Bî-ķarâr u bî-vefâdır mâsivânın zevki hep
N'eylesün n'itsün sivâyı almaz ânı gönümüz*

*Gel çıkar dünyâ **Ve mâ fihâ**²¹⁶yı kalbiñden müdâm
Âni hem efķarını her dem çıkardı gönümüz*

*Hubb-i dünyâ bir belâdır nice takrîr eylesün
Bildi ânı itmedi meyli aña hiç gönümüz*

*Nefs ü şeytâna uyub dil virmedik ezvâķiña
Uymadı mekkâre dünyanıñ sözüne gönümüz (87a/412)*

3 MEFÂİLÜN FEÛLÜN

*Efendim bir nazar eyle benim ķapuñda küstâh
Kıluñ bî-ķâre 'âşiyim benim ķapuñda küstâh*

*Görüb ķâre yüzü her dem hayâ vu şerm ider dil
Saña lâyıķ 'amel n'ola benim ķapuñda küstâh*

*Cihân içre nice olam seniñ bābıñda 'ābid
Şayılmaz cürm ü 'işıyanım benim ķapuñda küstâh*

²¹⁶ Arapça sözcük karşılığı “Dünya ve dünyânın içinde olan her şey” anlamındadır.

*Günāhum olmadı mahfī bilürsin cümle hālīm
Kerem kıl eyle ihsānı benim kâpuñda küstāh*

*Cihān içre muṭi ‘-i emr-i Bārī olmadım ben
Nazar it ‘ayn-ı ‘afvıñla benim kâpuñda küstāh*

*Bu SEYYİD derd-mendiñ vādī-yi hayretde kaldı
Eliñ al anı tahlīş it benim kâpuñda küstāh (87a/413)*

3 FEİLĀTÜN FEİLÜN

*İdiyör bende niyāzı saña ey Şāh-ı cihān
Ne disün ğayrı sözü yoķ nice bir vāh u emān*

*Ḳūluñ aḥvāl-ı perīşanıña itme nazarı
Görünür defteriniñ her varāķı kâre hemān*

*N’ola hāli şuçu ‘afv olmaz ise rüz-i cezā
Olmaya ḥubb-ı cemāliñ aña ol ānda nihān*

*Ḳūluñu nārde koyub eyleme senden maṭrūd
Ka ‘r-ı nār olmaya yā Rab aña ol çāh u mekān*

*Bulamam vaşla liyāķat görmem dahī ‘amel
SEYYİDĀ olmaya āyā saña zerd-i āh u fiġān (87a/414)*

3 MEFĀİLÜN FA'LÜN

Yüzü 'arş-ı mu 'azşam güzel Aḥmed Muḥammed
Olan cümleden ekrem güzel Aḥmed Muḥammed

Eyā Zāt'ı 'ināyet vücūdu 'ayn-ı Raḥmet
Nazar kıl eyle şefkat güzel Aḥmed Muḥammed

N'ola kılsan 'atāyı bu derdime devāyı
Göñül ister vefāyı güzel Aḥmed Muḥammed

Emān-ı cümle 'ālem Şefī'-i cinn ü ādem
Meded kıl baña her dem güzel Aḥmed Muḥammed

Bu SEYYİD derd-mendiñe şefā'at kıl her ānda
Dili her dem emānda güzel Aḥmed Muḥammed (87a/415)

4 MEFĀİLÜN

İki 'ālemde ümidim baña rahmeyleye Şiddik
Ki zîrā kân-ı şefkatdır sözüñde hem O'dur Şiddik

'Aceb mi ben anıñ kâpusuña olsam firifte-dil
Risâlet şanıñı taşdîk iden evvel O'dur Şiddik

İderdi şıdk ile ĩmān Muḥammed Muştafā'ya O
Ezelden Haḫ aña virdi bu ismi kim O'dur Şiddik

*Ġubār-ı pākīñ olmuşdur her ‘āşīye ūlū mesned
Düşen ‘āşī-yi ḥākīñe iden taḥlīş O’dur Şıddık*

*Budur efdāl olan Ashāb içinde kadri vālādır
Yanub ‘aşq-ı İlāhī’den viren mülkü O’dur Şıddık*

*Ne hikmetdir ne ğayratdır ne ‘aşkıdır kim kabāsı yok
Nice ta ‘rīf olur ḥālī mişāl olmaz O’dur Şıddık*

*O bir kenz-i ma‘ārīfdir nice dil eylesün takrīr
Serīr-i ma‘rīfet Şāh’i ḥakīkatde O’dur Şıddık*

*Ḥabīb-i Ḥaḳ için oldu sivādan fāriğ u āzād
Anıñ bir ḥubbuña viridi cihānı çün O’dur Şıddık*

*Kemāl-ı şıdk ile SEYYİD olan ma‘rūf bu Sultān’dur²¹⁷
Ķāpusuñ bekle kim elbet ider şefkat O’dur Şıddık(87b/416)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Señ semā-yı ‘adle bedr olmuş kamersin yā ‘Ömer
İki ‘ālemde anuñ ‘çün mu ‘tebersin yā ‘Ömer*

*Bu cihān mülküne zerre olmadı meyyāl diliñ
‘İzzet-i bākīden el-ḥaḳḳ behre versin yā ‘Ömer*

²¹⁷ Der-kenār: Kemāl-ı şıdk ile ma‘rūf olan Sultān budur SEYYİD

*Nūr-i Aḥmed ile pür-nūr idi cism-i enverîñ
Anuñ 'çün señ de aşhab içre dürresin yâ 'Ömer*

*Señsiñ ol kân-ı teraḥḥüm sendedir luṭf u kerem
Mücrim ü 'āşîlere 'ālî-naẓarsın yâ 'Ömer*

*Çün diliñ dergâh-ı Ḥaḳḳ'a eyler idi ilticâ
Her sözüñde dâfî'-i ğam u zararısın yâ 'Ömer*

*Saña virmiş nuşreti nāsır olan ḳādir Hudâ
Her ğazâda şāhib-i fetḥ ü zafersin yâ 'Ömer*

*Çün 'adâletle şecâ'at baḥr-i şiyem ki sendedir
Señ ser-i küffârı şayf ile kesersiñ yâ 'Ömer*

*Bu 'aceb mi 'arş-ı a'lāya Hudâ seyfiñ aṣâ
Ehl-i küfrüñ boynuna señ bir tebersin yâ 'Ömer*

*Ma'delet taḥtı olsa şāyân Zât-ı vālaña seniñ
Bu cihānda 'adl-i Bārî'den esersiñ yâ 'Ömer*

*SEYYİD-i bî-çāreyi ferdâ unutma ḳıl meded
Mücrimiñ maḥşerde 'afvîñi señ dilersin yâ 'Ömer²¹⁸
(88a/417)*

²¹⁸ Der-kenâr: 'afvîñi / ğufrāñiñ

4 MEFĀİLÜN

*Tarīkatde her ādābı bilen gelsün bu meydāne
Daḥī biñ cān ile ḥizmet kılan gelsün bu meydāne*

*Göñül bir kenz-i mahfīdir nazar-gāh-ı İlähī'dir
Bu kenz içre ma'ānīni bulan gelsün bu meydāne*

*Murādīñ ey mürīd-i Haḫ Cemālu'llah'ı görmekse
Baḫub cismini terk eyle o cān gelsün bu meydāne*

*Cihānıñ sevgisiñ zevkiñ göñülden eyleyüb iḥrāc
Gözü Mevlā'sına āşık olan gelsün bu meydāne*

*Dem-ā-dem SEYYİDĀ çağırır ḫamū 'uşşāk Mevlā'yı
Cenāb-ı Kibriyā 'āşkıñ tıyān gelsün bu meydāne(88a/418)*

3 MEFĀİLÜN FEÜLÜN

*Dem-i āḫir nefes olsa ne sā'atdır o sā'at
Göñül Mevlā'sıñı bulsa ne raḫatdır o raḫat*

*O bezmiñ zevkiñi tıya eḡer şeydā göñül bir dem²¹⁹
Virir idi bu cānı kim ne ni'metdir o ni'met*

*Yürü eşyā vu esmādan bulagör ol müsem māyı
Nazar kı l vech-i Bārī'ye ne vuşlatdır o vuşlat*

²¹⁹ Vezne uymuyor.

*O vakt-i lî-ma 'allahdır o ħalvet-gāh-ı 'uşşākđır
Tefekkür kıł o āvāzı ne ħāletdir o ħālet*

*Nefes āħir olunca SEYYİDĀ Allah Allah de
O vakt-i vuşlatı buldum ne devletdir o devlet (88a/419)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Aşķ ile giryān olaldan gözlerimde kĀn var
Ķalbimiñ her köşesinde gizli bir cĀnĀn var*

*Taĥt-gāh itdi derūnum ħānesiñ ol Şāh-ı 'aşķ
Dil-sarāyiñda oŗurmuş bir ūlū SulţĀn var*

*'Aşķ ile me'lūf olaldan görmez aġyārı gözüm
Her neye bakşam o yerde bir meh-i tabĀn var*

*Vādī-yi hayretde kalmış 'āşık-ı bī-çāresi
Pür-ħarāb olmuş yoluñda nice biñ vīrĀn var*

*Şayısız 'āşıkı kılmış ħüsniñe pervāne-veş
Āteş-i 'aşķ ile yanmış sīnesi 'uryĀn var*

*SEYYİD-i ūftādeniñ çağlar gözü her rūz u şeb
Dīdesi aġlar dem-ā-dem böyle bir giryĀn var (88b/420)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey cihāniñ faḥri yā Aḥmed Muḥammed Muştafā
Bir nazār ḳıl baña yā Aḥmed Muḥammed Muştafā
Şerm ile mücrim ḳūluñ ḳāpuña eyler biñ ricā
Ḳıl şefā‘at baña yā Aḥmed Muḥammed Muştafā*

*Señ bilürsin rüz u şeb ‘iṣyān u ḥüsrān oldu kār
Ümmet içre ḳara yüzlü benden ‘āşī ḳül mu var
Anuñ içün virdim oldu dilde dāim āh u zār
Ḳıl şefā‘at baña yā Aḥmed Muḥammed Muştafā*

*Pādişāhā olmasun ‘iṣyān ile ḥālim beter
Ḳalmasun gitsün gönülden her keder
SEYYİD ‘iñ bī-çāreye luḫfuñla eyle bir nazār
Ḳıl şefā‘at baña yā Aḥmed Muḥammed Muştafā (88b/421)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā İlähī cürmümü ‘afv it Muḥammed ‘aşḳıña
Bunca ‘iṣyānum daḫī mahv it Muḥammed ‘aşḳıña*

*Ben yüzü ḳāre günahkār bendeyim her rüz u şeb
Señ ḳabūluñ eyle iḥsān it Muḥammed ‘aşḳıña*

*Her ne itdim ise itdim ben baña ey Pādişāh
Ben ḫaṭā itdim ‘atālar it Muḥammed ‘aşḳıña*

Çehre-i bî-çāremi hāke beraber koymuşam
Señ terahhüm eyle gel lutf it Muḥammed 'aşkıña

SEYYİD'in kâpuñda 'āşī bir kûluñdur Pādişāh
Ānı ol maḥbûbuña bahş it Muḥammed 'aşkıña (88b/422)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Señ terahhümle nazār kılsan Şehinşāh'im benim
'Afv olur cürm ü günahım ey Hudāvend'im benim

Ben seniñ kâpuñda 'āşī bendeyim her rûz u şeb
Lutf u şefkatle nigāh it baña ey Şāh'im benim

Dem-be-dem ümîdi der dil derd-i 'işyāna devā
Merhem-i lutfuñla devā it ülü Hunkār'im benim

Yalvarub geldim kâpuña çāre sendendir baña
Çāresizler eşfā'ısıñ yüce Sulṭān'im benim

Yüz sürer kâpuña SEYYİD şaysız 'işyān ile
Ṭard idiüb ağlatma ānı cāna cānānım benim (88b/423)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Abd-i 'āşīyim İlāhī baña sendendir meded
Görmezem ben de 'ibādet baña sendendir meded

*Bî-meded kaldım Hudāyā señ kerem kıl bendene
‘Āciz dermende kalmadım baña sendendir meded²²⁰*

*Āteş-i hüsrāna yandı bu dilim leyl ü nehār
Durmağa dergāha yüz yok baña sendendir meded*

*Kimse merdūd olmadı dergāh-ı ‘afv-ı Allah’dan
Kesmezem ümīdi senden baña sendendir meded*

*Sīnede nār-ı nedāmet gözde āb-ı ilticā
Bāb-ı fazlu’llaha geldim baña sendendir meded*

*Hāk-ı rāh olmuş gedāyım itme mahrūm bendeni
Çeşm-i giryānım Efendim baña sendendir meded*

*On sekiz biñ ‘ālemi icād iden Kādir Hudā
Saña istimdāde geldim baña sendendir meded*

*Cilve-i nār-ı Cemāl-ı bî-mişālīñ ‘aşkına
‘Āşīyim āvāreyim ben baña sendendir meded*

*İsterem ‘afv u halāşım SEYYİDĀ Allah’dan²²¹
Şöyle küstāhım ki yā Rab baña sendendir meded(89a/424)*

²²⁰ Der-kenār: ‘āciz bî-çāre kalmadım

²²¹ Der-kenār: Seyyidā Allah’dan / Ey Hudā Seyyid kuluñ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Mücrimem kâpuñda yâ Rab bî-meded kaldım meded
Lutfu çok Rabb'im İlâh'im bî-meded kaldım meded*

*Yağdı cânım nâr-ı 'ișyân eyledi cismim harâb
Sâilem muhtâcinam ben bî-meded kaldım meded*

*Señ Gani Subhân'a geldim yüz kodum dergâhına
Çäre kıl bî-çâreyim ben bî-meded kaldım meded*

*Bî-'aded itdim günahı yok elüm kaldırmağa
Señ 'inâyet eyle 'afv it bî-meded kaldım meded*

*Vağdet-i Zât'ın şifâtın hürmetine ey Hudâ
Kılma red bâb-ı Kerem'den bî-meded kaldım meded*

*Dest-gîr ol iki 'âlemde Resül'ün 'aşkına
'Abd-i 'âşiyim kâpuñda bî-meded kaldım meded*

*Bâb-ı 'Afvu'llah'a geldim yalvarır mücrim gönül
Señ 'atâ eyle kâpuñdan bî-meded kaldım meded*

*Bî-hesâb oldu ma'âşî mağfiret kıl mücrime
'Afv u ihsân eyle her ân bî-meded kaldım meded*

*Ben peşimānım İlāhī itdügim ‘işyāna hep
Señ kabül it i ‘tizāрім bī-meded kaldım meded*

*N’ola mağfūr eyleseñ bī-çāre SEYYİD mücrimi
‘Afvı çok Kādir Hudā’sın bī-meded kaldım meded(89a425)*

İMĀM-I EVVEL ŞEHİRİYĀRĪ EFENDĪ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şem ‘-i bezm-i hāsınıñ pervānesi gönüm benim
Micmer-i ‘aşkıñ değıl mi yānesi gönüm benim*

*Rüz u şeb feryād ider yā hū Muhammed ‘aşkına
Ol Habīb’iñ bir delī dīvānesi gönüm benim*

*Mā-hāşal bu ‘aşq ile Allah Allah diyerek
Bülbül-i nālanıñ olmuş lānesi gönüm benim*

*Ka’be-i vaşlıñ tavāfa şa’y ider dil pür-‘atşān
Zemzem-i ihsānıñ içsün kānesi gönüm benim*

*Ey şefā‘at menba‘ı Zeynī kuluñ senden umar
Rüz-i maşer olmasun ğam-hānesi gönüm benim
(89b/426)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ben seniñ bī-çārenim kāpuñda ey Şāh-ı Kerīm

Hâlime rahmeyle yakma dūzaḥa Rabb-i Raḥīm

Māsivādan fāriḡ ü āzāde eyle gön̄lümü

Rūz u şeb lutf eyle her ān kıl beni kalb-i selīm

İrişince mücrimiñ enfāsı yā Rab ḡayete

Eyle ervāḥ-ı muḡaddes ile ol demde kelīm

Ḳıl mezārım ravza-ı cennet benim ey Girdigār

Bulayım ḡabrimde raḡmet ola melekler nedīm

İtdüḡim cürm ü günahiñ bilmezem mikdārını

Bu günahkār SEYYİD'in 'işyaniña sensiñ 'alīm(89b/427)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ḥāk-pāyiñden niyāzım budurur şām u seḡer

Ber-murād eyle beni 'afviñla eyle bir nazār

Her ne deñlü mücrim ü 'āşī isem de ilticām

Görmeye dünyā vu 'uḡbāda ḡuluñ aşlā keder

Māsivādan kesmedi ümīdiñi şeydā gön̄ül

'Ālem-i fānīde āyā bilmezem dil ne arar

Her ne itdim ise itdim ben baña itdim baña

Bendeniñ cürm ü günahiñdan efendiye ne var

*Hürmetine Hâtem 'iñ luţfuñla mesrūr it beni
Olmaya hâlim benim dünyâda 'uqbâda beter*

*Pâdişâhâ gaflet ile dîde mahcûb olmasun
SEYYİD 'iñ bî-çâreyi âgâh eyle her seher (89b/428)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ben temennî eyler idim vâşlıñ Hâk'dan seniñ
Görmeği hüsn-i cemâliñ yüce Mevlâ'dan seniñ*

*Nice bir âh eylesün göñlüm benim bu derd ile
Ser te ser yândı cismim nâr-ı 'aşkıñdan seniñ*

*Qalmadı taqat vücūdumda benim ey sevdiğim
Zerre zerre eridi ten sūz-i şevkiñden seniñ*

*N'ola kılsañ señ vaşlıñ ile ihsāniñ baña
Dertli göñlüm yakdı zîrâ nâr-ı hicriñden seniñ*

*Āşık u hayraniñ oldum görmek ister bu göñül
Cümle 'âlem hüsnü zîrâ zerre hüsnüñden seniñ*

*İlticâ eyler kâpuñda SEYYİD 'iñ her rûz u şeb
Aţma yabâna kerem kıl bu da bir benden seniñ (89b/429)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nice bir sūz-i firāķıñ ile kŭl vāh eylesün
Rŭz u ŧeb yansun dili feryād gibi āh eylesün*

*Çŭnki kıldıñ 'aşk-ı dīdārıñ ile hayrān beñi
Bārī koyvir hālime dil zār ile āh eylesün*

*Derd-i bī-dermāne cānā señ dŭşŭrdŭn gŭnlŭmŭ
Çāre ne dŭşdŭ bu derde girye vŭ āh eylesün*

*Pādişāhā hāşıl-ı 'ŭmrŭm geçirdŭm hicr ile
Bilmedim zevķ-i cihānı nice dil āh eylesün*

*Gel dem-i vaşlıñla Şāh 'ım bendeni handān kıl
Tā be key firķat ile yansun gŭñŭl āh eylesün*

*Gŭnlŭmŭ derd ũ elemde mŭbtelā kıldıñ yeter
Raħm u ŧafķat ile luţ it nice kez āh eylesün*

*SEYYİD-i bī-çāreye kıl vuşlatıñla señ 'aţā
Merħamet kıl ber-murād it nice dem āh eylesün(90a/430)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Tā be key Mecnŭn-veş derdiñ ile vāh ideyim
Nice bir Ferħad gibi 'aşķıñ ile āh ideyim*

*Çünkü öldürdü gam-ı hicriñ seniñ bu bendeni
Komadı cāndan eşer kim zār ile āh ideyim*

*İtmediñ vuşlat demiyle zerrece ihsāniñ
Gel bırak hālime bārī her seher āh ideyim*

*Ťatlu cānımdan uşandırmış iken hicriñ beni
Ne bu hālet kim dil ister yanayım āh ideyim*

*Çeşmimiñ çağıltısı döndürdü Ceyhūn'a beni
Ağlasam da rāzıyam göñlüm diler āh ideyim*

*Çünkü 'āşıkdır yolunda SEYYİD'iñ ahķar kūluñ
Yanayım anıñ içün feryād ile āh ideyim (90a/431)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey Şefī'ü'l-müznibīn olan Muḥammed Muştafā
V'ey İmāmu'l-Mürselīn²²² olan Muḥammed Muştafā*

*Rāh-ı tevḥīdi açub bu ümmete ihsān iden
Hādī-i dīn-i mubīn²²³ olan Muḥammed Muştafā*

Bā'is-i rahmet olan señsiñ cihān içre Şehā

²²² Peygamberlerin en seçkini, önderi..

²²³ İslām Dini'nin hidāyet edicisi Hz. Muhammed.

*Rahmeten-lil'âlemîn*²²⁴ olan Muḥammed Muştafâ

Şanıña Allah seniñ **Levlāk** ta 'zîm ider

Yâ **Habîbe 's-sakaleyn**²²⁵ olan Muḥammed Muştafâ

Âl u Aşhabu 'n-nücüm-veş señsiñ ol bedr-i cihân

Ey **Resül-i 'âlemeyn**²²⁶ olan Muḥammed Muştafâ²²⁷

Qıl şefâ 'at ümmetinden SEYYİD'in 'âciz kûla

Ey **İmāmu'l-müttaķîn**²²⁸ olan Muḥammed Muştafâ
(90a/432)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Çeşm-i âfet bir bakış bakdın ki yakdıñ señ beñi

Nâz u istignâ ile öldürdüñ âhir señ beñi

Qatre qatre dökülür dîdem yâşı her rûz u şeb

İtmediñ inşâf yok vaslîla şādân señ beñi

Ben kâpuñ toprağıña yüzler kodum ey bî-vefâ

Sâye-veş düşdüm yere hicrâna atdın señ beñi

²²⁴ Âlemlere rahmet olan Hz. Muhammed.

²²⁵ Kur'an'da ve hadislerde insanlar ve cinler, bazı hadis rivayetlerinde Kur'an ve Ehl-i beyt anlamında kullanılan bir terim. İnsan ve cinlerin Sevgilisi Hz. Muhammed.

²²⁶ İki âlemin de Peygamberi.

²²⁷ Açıklandı.

²²⁸ Peygamber Efendimiz'in isimlerinden.

*Hiç teraḥḥüm itmediñ señ nāle vü feryādıma
Ḥāk-ı aḳdām-ı kilāb itdiñ cefā-cū señ beni*

*Cāna minnet oldu ölmek maṭlābıñ ise ölüm
Ber-murād ol tır-i müjganıñla öldür señ beñi*

*Cānım almaḳsa murādıñ cān ile bāş üstüne
Hiç olur mu cān şaḳınmaḳ kıl mübeşşer señ beñi*

*Sevdiğim bu sīnede dāğa taḥammül ḳalmadı
Ḳülunam öldür bugün ferdāya şalma señ beñi*

*Cür‘a-ı cām-ı mey-i ‘aşḳıñla dil mest olalı
Dār-ı dünyādan usandırdıñ vallāhi señ beni*

*Ḥāliñi bu vecihle SEYYİD saña taḳrīr ider
Dilberā biñ kere cānımdan geçürdün señ beñi (90b/433)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Olagör bīgānelerle āşinā şimden girü
Señ gibi hercāī-meşreb sevmezem şimden girü*

*Ben niyāz-mend olduğumda çok cefālar eylediñ
Şad-hezārān āhım aldıñ itmezem şimden girü*

Böyle olmuş ādet-i ‘aşḳ ‘āşıḳa evvel niyāz

Şimdi señ döndüñ niyāza dönemem şimden girü

*Mübtelā-yı bû-yi zülfüñ olmuş idim bir zamān
Her ne ra 'nā koça zülfüñ koçlamam şimden girü*

*Ol sitemli sözlerindir dūr iden sendeñ beni
Ey sitem-kār söyle her dem dinnemem²²⁹ şimden girü*

*Şükr ü hamd olsun Hudā'ya geçdi ol 'aşk demleri
Mişli yoç señ fitne-kārı bilmezem şimden girü*

*Āferīn olsun saña şad-āferīnler ey felek
Döndü çarhüñ 'aks-i yāre gam yimem şimden girü*

*Hāliñi 'arz eyler iken ağlayub SEYYİD saña
Hiç nigāh itmezdin ol dem ağlamam şimden girü(91a/434)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN(FA'LÜN)

Nev-bahār-ı eyyām geldi şanma bülbül yārsız²³⁰

Gerçi maḫsūda irişdi bulmadı gül hārsız

Gel Efendim seyr-i gülzār idelim gonce-gülüñ

Bu cihānda görmedim bir gonceyi gülzārsız

²²⁹ Der-kenār: dignemem / ağnamam

²³⁰ “Nev-bahar eyyâmı geldi şanma bülbül yārsız” vezne uygun.

*Bir ciğer var mı seniñ hicriñle pür-ḥūn olmamış
Yanmamış ‘aşkıñla āyā var mıdır dil nārsız*

*Çün bahār eyyāmıdır gāhī ‘arāk iç gāhī mey
Arasañ zīrā bulunmaz sünbül(i) tīmarsız*

*Vaktidir zevk ü şafanıñ SEYYİDĀ gülzāre çık
İstemem şol bezmi kim ben anda mül ezhārsız(91a/435)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Derde señ dermān bilmesin ṭabībā bilürem
Bu firāşe düşürendir derdime dermān ṭabīb*

*Yāreme merhem nedir bilmez eṭibbā-yı cihān
O ṭabīb-i cān bilür dermānı o hāzık ṭabīb*

*Ṭiğ-i hicrān ile urdu açılan yāre odur
Çāre bulmaz ḥalk-ı ‘ālem baña dermāndır ṭabīb*

*O melek-sīmā ṭabībim çağırın gelsün emān
Çāreler yok gayrıdan bildim odur baña ṭabīb*

*Baḥr-i lutfuñ ḳatresiñ içürse bu dīl-ḥasteye
Zerre ḳalmaz bu elemden isterem gelsün ṭabīb*

*Pençe-i firkatle urmuşdu bu bağrım üstüne
SEYYİDĀ gelsün emānen qalmadı kande tabīb (91a/436)*

91b de bütün sayfada vezin.....

Lİ- ĞAYRİHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Cāh-ı dünyā didigün Şāh-ı cihān virgisidir
Ma ‘rifet manşibuñ ammā ki viren Mevlā’dır (91b/437)*

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çenber-i zülfüñle aşdıñ yāreli Manşūr’uñ
Kırdıñ āhîr bî-vefā señ ben dil-i mecbûruñ (92a/438)*

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey cefā-cū āşinā oldu baña derd ü gamıñ
Pür-melāl itdi beni her rüz u şeb bu elemin (92a/439)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*‘Aşık-ı dil-ħaste-i zār-ı zebün oldum yeter
Gel tabībim bir nigāh it gün be gün ħālîm beter*

*‘Aşıkıñ derdine dermān yāreye merhemi yok
Çāreler yok böyle imiş ħāşıl-ı ‘ömrüm kader*

*Çünkü inşâf eyleyüb derdime tımâr itmedim
Haşre kalmışdır mülâkat eyliyor cânım benim*

*Ey melek-sîmâ cefâ-cû hiç baña rahmiñ mi yok
Ben firâş-ı 'aşka düşdüm itmediñ zâlim keder*

*Dâr-ı dünyâdan da cânımdan da bıkdırdı beni
Pençe-i nâziñ idelden sînede Şâh'im eşer*

*Elverir hicriñle her dem itdügim feryâd u âh
SEYYİD'e bir kere olsun eyle Hünkâr'im nazâr(92a/440)*

MÜFRED

3 FÂİLÂTÜN FÂİLÜN

*Şoyunub ben tekye-i 'aşk içre 'uryân olayım
Tîr-i müjganiñla ur ki saña kurbân olayım (92a/441)*

HECE²³¹

*İstemez gönülüm bir gayrı âfet
Kâlime hâlim eyler şehâdet*

*Leyl ü nehârım yokdur kararım
Âh ile zârım eyliyor işbât*

²³¹ (5+5)'lü Hece Vezni

*Sînemde açdı yâreler 'aşkıñ
Bu derde ğayrı merhem ne hâcet*

*Meftûn olalı mecnûn olalı
Mecbûr olalı kalmadı taķat*

*Yâşım la kâmım bu 'aşka şâhid
Ey Pâdişâhım eyle 'adâlet*

*Ğayrıyı sevmem başka yâr almam
Senden uşanmam ey serv-i kâmet*

*Ey vech-i mâhım mişli yok Şâh'ım
Gel Pâdişâhım eyle 'inâyet*

*Ağlarım gülmem çâremi bilmem
Çârem sendedir ey nesl-i şadât*

*Ey cihân-ârâ ey melek-sîmâ
Yanmaĝa cânâ yokdur liyâķat*

*Ey gül-i ra'nâ kâmet-i bâlâ
'Aşkıñla hâşâ itmem şikâyet*

*Sevdi señ mâhı ben de vallâhi
Böyle billâhi sînesi mir'ât*

SEYYİD 'iñ müştak hâli istigrāk

Biliyor Hallāk 'arza ne hacet (92a/442)

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ġonceniñ bir aġzı var yoġ mu aniñ āyā dili

Söylemez dil-ber olur mu yoġ mudur bir müşkili (92a/443)

HECE²³²

Ey cihān-ārā

Nāzik dil-rübā

Oldum mübtelā

Rahmeyle cānā

Derde dert kıttım

Hasretle yandım

Firķate kıldım

Rahmeyle cānā

Señ gibi hüsnā

Görmedim aşlā

Ey güzel Şāhā

Rahmeyle cānā

²³² (3+2, 2+3)'lü Hece Vezni

Ƙıldıñ āvāre
Göñlü pür-yāre
Şad-hezār pāre
Raḥmeyle cānā

Gonce-i zībā
Āşüb-i vālā
Eylediñ şeydā
Raḥmeyle cānā

Mümtāz-ı ‘ālem
Vuşlatda bir dem
Eyle gel maḥrem
Raḥmeyle cānā

Ḥayli zamāndır
İşim fiğāndır
Zikr’im emāndır
Raḥmeyle cānā

Dil-ber-i ra’nā
Maḥbüb-i yektā
Mişli yok ḥalā
Raḥmeyle cānā

Fettānesin señ

Cānānesin señ

Bir dānesin señ

Rahmeyle cānā

Her dem ağlaṭma

Bağrı dağlaṭma

Çeşmi çağlaṭma

Rahmeyle cānā

Çok elem çekdim

Iztırāb çekdim

Pīç ü tāb²³³ çekdim

Rahmeyle cānā

SEYYİD ‘āşıkdır

Bağrı yānıkdır

Kıyma yāzıkdır

Rahmeyle Cānā (92b/444)

2 MEFĀİLÜN

Görelden rüyünü fettān

Beğendim āfet-i devrān

Göñül virdim saña ol ān

Göñül aldandı eğlenmez

²³³ Divān’da “Pīç tāb” yazılıdır.

*Ne ra'nâdır bu reftârîñ
 Kızarmış verd-i ruşşârîñ
 Yetişmez mi Şahâ zârîñ
 Göñül aldandı eğlenmez*

*Göñül bağlandı señ şâhâ
 Giriftâr oldu ol mâha
 Dağî kalmadı tâb'ı âha
 Göñül aldandı eğlenmez*

*Dilim sevdi señi meh-rû
 Çeker âşkîñ ile dil Hû
 Yeter cânâ baña derd bu
 Göñül aldandı eğlenmez*

*Bu SEYYÎD oldu âvâre
 Göñül virdi nedir çâre
 Değildir kâil inkâre
 Göñül aldandı eğlenmez (92b/445)*

Lİ- ĞAYRÎHİ

MEFÛLÛ 2 MEFÂİLÛ FEÛLÛN

*Dil hüsnüñe biñ cân ile 'âşıkdır Efendim
 Kıyma baña lûţuf eyle yazıkdır Efendim
 Ey ruhleri meh sînesi mir 'ât-ı mücellâ
 'Âlem saña kûl olmakla lâyıkdır Efendim (92b/446)*

Lİ-MUḤARRİRİHİ**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Şaklar idim sırrımı cānā ki i 'cāz olmasun

Sevdiğim daḥī bu ḥāle maḥrūm-i rāz olmasun

Dāğ ber dāğ oldu gitdikçe bu sīnem āteşi

Gel teraḥhüm eyle kaldır arada nāz olmasun (92b/447)

MÜFRED**3 FĀİLĀTÜN(FEİLĀTÜN) FĀİLÜN(FA'LÜN)**

Dest-i bī-çāreye dūrbīn-i muḥabbet alalı

Neye şalsam nazarımı hep señi gözler dīdem (92b/448)

MÜFRED**4 FĀİLĀTÜN**

Bilmez idim ben meğer señ Şāh'e ūftāde imişim

Bu cihān içre anuñ çün gönü azāde imişim (93a/449)

MÜFRED**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Ağlayub yānub yākılmak 'ādet-i 'āşıkdır

'Āşıka feryād u zāri tuḥfe-i Ḥallāk'dır (93a/450)

MÜFRED**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

Her nehār oldukça dūrbīn-i muḥabbet dīdeye

Gösterir her gice ru 'yâda o mâhi bendeye (93a/451)

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çağlıyor her gün Efendim gözlerim yâşı emân
Sevdiğim ru 'yâda dahî señsiñ ey kâşı-kemân (93a/452)*

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey cefâ-cü âşinâ oldu baña derd ü gamiñ
Pür-melâl itdi beni her rûz u şeb bu elemiñ (93a/453)*

MÜFRED

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Eyledikçe hâk-pâyinden recâ
Señ baña göstürmedin rû-yi vefâ (93a/454)*

MÜFRED

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ben umârdım derdime senden devâ
İtdügin lâyıq değıldir bî-vefâ (93a/455)*

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

'Arz-ı ihlâşa ne hâcet biliyor Allah ânı

Pādişāh'im cān u dilden sevmişem ben de señi (93a/456)

MÜFRED

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Serdedir sevdā-yı zūlfüñ olmuşam Mecnūn-veş
Sevdiğim sensiñ Efendim istemem bir gayrı eş (93a/457)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*'Āşık-ı bī-çāre her dem dermanıñ arar
Kande varsa gayra bakmaz vech-i cānāniñ arar
Rūz u şeb derdiñe çāre zaħmine merhem umar
Ol cihān-ārāyı ister sevdiğim her ān arar (93a/458)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bilmez idim ben saña 'āşık meğer olmuş göñül
Şimdi bildim āteş-i hicriñ ile yanmış göñül
Bāde-i şevkiñ içelden dem-be-dem sekrānınam
Çeşm-i fettānım mey-i 'aşkıñ ile tolmuş göñül (93a/459)*

BEYİT

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Ey beni fakr u zārüretten halaş iden İlāh
Bunca lutf bunca 'ihsanıñ iden püşt ü penāh (93a/460)*

BEYİT**3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN**

*Ben kûluñ zan eyledimdi ben de maqbûl bendeyim
Çâkeriñ tard eylediñ cānā bu ne şermendeyim (93a/461)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Nice bir nār-ı ğamiñla dertli bağrım yaqayım
Şu gibi şad-pāre gönli yara yara aqayım*

*Bî-bedelsin nāz-perversin güzelsin sevdiğim
Señ tururken ğayrı yār almaz ki cānım baqayım*

*Nice demdir hasteyim hicriñle hem āvāreyim
Virmedin dermānımı kañğı tabībe varayım*

*Çünkü timār itmeden 'aşkıñla yanmış sīnemi
Gel bırak gel hālime derdime çāre arayım (93a/462)*

4 MÜFTEİLÜN

*Zevk ü şafā gülde mi gülşende mi bülbülde midir
Yoğsa 'aceb sende mi 'ālemde mi yā bende midir*

*Mest menem 'aşkıñ ile āh ideyim vāh ideyim
Bilmiyorum ğamda mı dil-hānde mi yā meyde midir*

Derd-i dilim zār-ı derūnum giceler artmadadır

Meskenimiz dāğda mı kül-ḥānda mı yā bāğda mıdır

Böyle meşel ḍarb idelim meclisimiz bāğ-ı irem

Dīde-i cān sazda mı yā sözde mi dilsizde midir

Farz idelim ‘aşk-ı cānā sende de var bende de var

Yā bu sītem dilde mi hep ḳalbde mi hem ḳāldde midir

Bendenize çīn-i cebīn eylemeğe n’oldu sebab

Cürm ü ḳuşūr bizde mi yā sizde mi āherde midir

Reng-i siyāh gerden-i billūre ḳarışmış ne ‘aceb

Levn-i siyāh gözde mi giysūda mı hem ḳaşda mıdır

Āl rūḥuñ mu ‘acaba sāğēr-i ḥamrā mı ola

Ḳırmızılık rūḥde mı şağērde mi yā mülde midir

Meclis-i mey SEYYĪD ile şerm ü ḥayā vakti midir

*Şerme sebab ‘aşḳda mı ‘āşıḳda mı ma ‘şūkda mıdır
(93b/463)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Zaḥm-ı hicranıñla cānā böyle ḥācet bağladım

Derd ü ‘aşḳıñla dem-ā-dem gör ne şūret bağladım

Señ niçün itdin cefākār bī-vefālar kārıñı

Çünkü hercâîlik itdin şubha dek ben ağladım

Nâle vü feryâd u zârım günbegün eîzündür

Pâdişâh 'im firqatiñle sînemi çok tağladım

Ey Tabîb 'im rahm idüb bu derde dermân itmedin

Tîr-i müjganiñ ciğerde nice yıldır inledim

Gördüm agyârlarla ülfetler idersin rûz u şeb

Giryê itdim şu gibi dâğlar bāşında çağladım

İtmedim bu sırrı ifşâ şakınub agyârdan

Âh u efgân ile zârım çok zamañdır gizledim

Sürdüğü günden berü biñ cân ile SEYYİD fedâ

Hayli demdir mübtelâyım 'afve mağrûr söyledim(93b/464)

4 MEFÂİLÜN

Seniñ 'aşkıñ cihân-ārâ kazâ-yı āsumānîdir

Nedir tedbîr aña kim ol belâ-yı nâgihānîdir

Yoluña mülk ile cānı koyan 'āşıklarıñ var

Harâb hem helâk olmak Şehâ 'āşık nîşanıdır (93b/465)

Lİ- ĞAYRİHİ

3 FÂİLÂTÜN(FEİLÂTÜN) FÂİLÜN

Çeşm-i âfet bākışıñ sînemi itdi mecrûh

Yine ey dīdesi āhu señi gözler dīdem

*Hep terāzū-yi nigehten geçirüb hūbānı
Señi ey nergīs-i çeşmim señi gözler dīdem*

*Çeşm-i āfet bakışın bağırı mecrūh ideli
Ne ‘aceb gözleri fettān señi gözler dīdem²³⁴ (93b/466)*

ŞARKI

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Sūz-i dille hālimiz evrāka tahrīr eyledik
Āteş-i hicr ile yakdık ba ‘s u tesyīr eyledik*

*Çok niyāzlar eyledik ol māh-ı tāb-ı devre biz
Aşl-ı maqşūdu anıñ va ‘dine te ‘hīr eyledik*

*Pek mürüvvetsiz haqīkat vefāsız meğer²³⁵
‘Āķibet ümmīd(i) kesdik hāli tağyīr eyledik*

*Hiç muqayyed olmaz idi itdügim efgānıma
Biz de istignāya döndük nāz-ı teksīr eyledik*

*Merhamet ümmīd idüb biz cā-be-cā ağlar idik
Sīne-i hicrānı aña çokca tefsīr eyledik*

²³⁴ Der-kenār: Hālā señi özler señi gözler didem.

²³⁵ Vezin hatası

*Bî-vefanîñ cevri artdı istemez ülfet gönül
Haft-ı hicrânı bugün bir kalbe taştır eyledik*

*Çâg-ı devranîñ geçürdik tesliyetdir bu bize
Kırdığın gönlü â zâlim böyle ta'mir eyledik*

*Bir zamân sendeñ cefâ gördük rakîbinden belâ
Ol rakîb bir belâya haylî taqrîr eyledik*

*Çün rakîb-i bed-nazar havfiyle rû-ber olmadık
Bu dahî hicrân içinde nâme tahrîr eyledik*

*SEYYİD'in saña ta'aşşuk demleri geçdi şükür
Ülfet-i agyâr şimdi saña tahayyür eyledik (94a/467)*

ŞARKI

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Zülfüñü rüyuña dökmüş ol cihân-ārâ gezer
Şalınub her cānibe ol hüsnile yektâ gezer*

*Cām-ı Cem mir'ât-ı İskender midir āyâ nedir
Sîne-i 'uburun açmış āfitâb-āsâ gezer*

*Tâb-ı gîsû-yi müselsel ile bağlar 'āşıkı
Mübtelâ-yı şad-belâ bezmine ol hüsnâ gezer*

*Ol güzel gonce-dehāni görücek 'uṣṣāk olur
Sīnede müjganiñ arar ol gül-i ḥamrā gezer*

*Niçün olduñ SEYYİDĀ señ bī-vefāya mübtelā
Terk ider 'uṣṣākı zīrā gāh gāh tenhā gezer (94a/468)*

ŞARKI

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bāğ-ı ḥüsn içre āçılmış ter gülüm señsiñ benim
Bū-yi 'anberden neşāsiñ sünbülüm señsiñ benim*

*Nice bir āh ile zārı eyleyen derdiñ ile
Gülşen-i gönümde cānā ḥōş-ḥırānımsın benim*

*Gül rūḥuñ ālı dökülmüş vechiñ üzre verdini
Gördüğüm demden beri ḥātır-ı ḥayālımsın benim*

*Ey dilārā ḥüsn-i rüyuñ yakdı āḥir bendeni
Söyleyim derd-i derūnum tende cānımsın benim*

*Şalınub gezmek seniñ bu SEYYİD'e ḥōş-zevk virür
Şīve-i reftār ile gez nev-nihālımsın benim (94b/469)*

HECE²³⁶

Çünkü gönül kaparsın

Çorkuyorum azarsın

Señ bu rāzî açarsın

Bu kûlunu açarsın

Böyle niçün kaçarsın

Eğri yola şaparsın

El sözüne uyarsın

İstemeyüb şatarsın

Bir gün olur anarsın

Bir güzele bakarsın

Yavrucağım ararsın

Gayrı yire açarsın

Belki kuzum seversin

Arkasında gezersin

Saña yazık yanarsın

Belki aña uyarsın (94b/470)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Dîdemi yâş eyleyen cānā firaķıñdır seniñ

Bāğrımı hūn eyleyen hem iştiyāķıñdır seniñ

²³⁶ 4+3'lü Hece Vezni

*Kārımı zār eyleyüb benden beni bî-zār iden
Ey benim rûh-i revānım iftirākıñdır seniñ*

*Ey dilārā hasretiñle göñlümü sūzān iden
Çeşm-i āteş-bāre ile ihtirākıñdır seniñ*

*Tīg-i hicraniñla sīnem pāre pāre eylediñ
Meşrebiñ mazbūt-i dildir bu mezākıñdır seniñ*

*Göz göre señ nergiz-i fettānı benden devr iden
Ġamze-i ġammāz ile ‘ayn-ı nişākıñdır seniñ*

*Eşkimiñ her kaşresin dir yā beni maḥzūn iden
Uyub eller sözüne benden şikākındır seniñ*

*Bir dem ayrılmaz iken senden bu SEYYİD’i ayıran
Ol rakīb-i bed-nazarla ittifākıñdır seniñ (94b/471)*

4 MEFĀİLÜN

*Çoğaldı āh ile zārım nedāmet hem nedīmimdir
Umaram maġfıret ide benim Rabb’im Raḥīm’imdir*

*Bu ‘ālemde geçürdim nāzenīn ‘ömri kabaḥatle
Meġer şefkat kıla Mevlā o Raḥmān u Raḥīm’imdir*

*Nice demdir elim açdım kodum yüz bāb-ı Ğaffār'a
Ümîdim lutf u rahmetdir penâhım hem Raḥîm'imdir*

*Ḥacîl isem de kesmezem ümîdi Ḥazret-i Ḥaḳ'dan
Ne var cürmümü 'afv itse Kerîm'imdir Raḥîm'imdir*

*Melâz u melce'im yokdur ūlū dergāhdan ğayrı
Anuñ muhtācıyam dâim benim Allah Raḥîm'imdir*

*Ḳarîn-i ism-i Zât'dır ism-i Raḥmân u Raḥîm
Umaram SEYYİD'e rahmet ider Mevlâ Raḥîm'imdir
(95a/472)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Bulamam bende-i müznibde ḥaḫādan ğayrı
Çāre yok rû-yi siyāh ile ricādan ğayrı*

*Geçen 'ömrümü tefahḫuş idüb oldum maḫcüb
Bulmadım sehv ile nefsân u hevādan ğayrı*

*Bilemem var mıdır āyā baña bir çāre
İstinād eyleyecek lutf-ı Ḥudâ'dan ğayrı*

*Meger ide bu dil-i aḫḳare Mevlâ imdād
Göremem bendede çün ḥubb-i sivādan ğayrı*

*Nice şerm itmeyeyim ben o güzel Mevlā'dan
'Amelim yok görünür elde riyādan gayrı*

*Bār-gāh-ı 'izzete lāyık 'amel yok bende
Baña çāre ola mı Hakk'a du 'ādan gayrı*

*Ḳūhuyam efkariyam ben o Şeh-i 'Ālī'nin
İstemem SEYYİD-i bī-çāre 'aṭādan gayrı (95a/473)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Görmedi gözler cemāliñ gibi bir meh-tāb-ı hūb
Dü-cihānda sensiñ ey Sultān-ı Maḥbūbu'l-ḳulūb²³⁷*

*Seyyid-i 'ālī-nesebsiñ ey Habīb-i Kibriyā
Zāt'ıñı tebcil ider her yerde Ğaffāru'z-zūnūb²³⁸*

*Señ sarāy-ı gaybda Mevlā'ya Habīb idiñ Habīb
Ḳurmadan bu ḥayme-i eflākı 'Allamu'l-ğuyūb²³⁹*

*Señsiñ ey Maḥbūb-i Haḳ iki cihāniñ mefḥarı
Zāt u evşāfiñ mümtāz itdi Settāru'l-'uyūb²⁴⁰*

²³⁷ Gönüllerin sevgilisi olan Allah.

²³⁸ Günahları affeden Allah.

²³⁹ İnsanlardan farklı olarak gaybdan da haberdâr, gaybı en iyi bilen Allah.

²⁴⁰ Ayıpları saklayan Allah.

SEYYİD'in oldu vücūdu baħr-i 'iŝyāna ğarīk
*Luṭf u ŧeŧkat ile ħurtar ente **Keŧŧāfu'l-kürüb**²⁴¹ (95a/474)*

4 MEFĀİLÜN

Bu ħāŧıl-ı 'ömrüm geħdi zamānı yā Resūla'llah
Ecel geldikde virmez ol emānı yā Resūla'llah

Ma 'āŧī derdine düŧdü bu ħaste-dil nice demdir
Kerem kıl señ ħalāŧ eyle bu cānı yā Resūla'llah

Ķaŧıñ miħrābına toĝru ider bu dil temennāyı
Niyāz-ı ilticām ŧutdu cihānı yā Resūla'llah

Firāz-ı 'arŧ-ı maṭlūba diler vuŧlat göñül dāim
Dil ü cāndan recā eyler o ānı yā Resūla'llah

Nedāmet ħanħeri ile bu sīnem yardım anuñ'ħün
Aħar bu dīdemiñ yāŧıyla ħanı yā Resūla'llah

Emān rüz-i ħiyāmetde bu SEYYİD mücrimi luṭf it
ŧeṫā'at kıl ħalāŧ eyle señ ānı yā Resūla'llah (95b/475)

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Sevdiğim her bir sözüm āh ile eĝģān eylediñ
ÇoĶ ceṫā itdiñ cihānı baña zindān eylediñ

²⁴¹ Sıkıntılarını kaldıran Allah.

*Señ baña bildirmediñ aslā bu dūnyānın zevkini
Mübtelā kıldıñ ğam-ı ‘aşkıñla hayrān eylediñ*

*Virmediñ yol vuşlata bir kere olsun ey mehim
Çeşmimi her rüz u şeb hasretle giryān eylediñ*

*Nice bir yansun seniñ tennūr-i ‘aşkıñda bu dil
Elverir yaqdıñ bu sīnem nār-ı hicrān eyledin*

*Eşiğiñ hākine sürdükçe yüz-ü bī-çāremi
Hātırım yıkdıñ cihān-ārā perīşān eylediñ*

*Cānım olmak ise kāmıñ geçdi cānından gönül
Dīdeden zīrā ağan yāşlarımı k̄ān eylediñ*

*İtmediñ bir dem terahhüm SEYYİD’iñ üftādeye
Bu harāb-ābād cihānı aña vīrān eylediñ (95b/476)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Yā Resūla’llah seniñ vaşfında kaçır bu dilim
Biñ de bir hüsni cemāliñ yazamaz ‘āciz elim*

*Mihr ile māh olmadı şebh ü nazīr aslā saña
Vechine üftāde oldu bu benim ‘aşıq dilim*

*Eşîğîñ toprağıña çārüb idem müjgânımı
Ey benim bâğ-ı cihānda mişli yoq şad-berg gülüm*

*Yā Habîba 'llah yazılmaz hüsn-i evşāfiñ seniñ
Tā kıyāmet tıtsa 'ālem her biri elde kalem*

*Rüz-i maşşerde şefā 'at eyle SEYYİD bendene
Ravza-ı tevhîd ü îmān içre nālān bülbulüm (95b/477)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN(FA'LÜN)

*Saña disem yolu vardır niçün oldun dil-mest
Dimedim mi saña her dem olma böyle ser-mest*

*Bāde-i maḥbūb elinden al de bakma rüyına
İki yüzün olma ser-ḥōş böyle olur bed-mest*

*Cür'ayı señ yār elinden nūş idüb düşdün yire
Gitti sākī̄ kalmadı meclisde yārān ey mest*

*Meclisiñ itmāmı 'āşık böyle oldu çāre ne
Tāli 'iñ yāver değılmiş oldu yazık saña mest*

*Çünkü içdin bādeyi señ āşk-ı cānān üstüne
Nūş ber nūş itdiñ oldun böyle bir ednā-mest*

*Cāme-i ḥvābe dururken girmek istersin hemīn
İçdin olduñ bāde ber-bāde-i berbād-ı mest*

*Dinleseñ olmaz mı idi pendini bu SEYYİD'iñ
Cān-fezā gitdi bezmden kaldıñ ey bī-rūh mest (96a/478)*

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Çünkü gördüm bu cihānda ḥüsn ile yektā señi
Mübtelā-yı şad-belā itdiñ cihān-ārā beni*

*Bulmadım 'ālemde mişliñ saña bir hem-tā kanī
Ey cihān-ārā güzel mecbūruñ oldum ben seniñ*

*Şems-i rüyuñ düşdü 'aksı kalmadı benden eşer
Çok niyāz-mend oldum amma olmadı senden nazār*

*Āh zālim dāğ-ber-dāğ oldu derdinden keder
Ey cihān-ārā güzel mecbūruñ oldum ben seniñ*

*Çāresiz göñlü alub bu şīşe-i reftār ile
Nā-ümīdem vuşlatıñdan böyle kaldım zār ile*

*Tā be key ülfet iderseñ bī-vefā agyār ile
Ey cihān-ārā güzel mecbūrun oldum ben seniñ*

*Ĥāk-pāye 'arz-ı hālîm sūz-i dil āvāz ile
Bir nigāh it eylediñ 'arz-ı şad-hezār i 'zāz ile*

*Şimdi istiğnāya şalma kendüni bin nāz ile
Ey cihān-ārā güzel mecbūruñ oldum ben seniñ*

*Bunca efgānım işitdiñ göñlümü şād itmedin
Böyle feryādım inildim artdı señ dād itmedin*

*SEYYİD'İN bî-çāreyi bir kere hōş-yād itmedin
Ey cihān-ārā güzel mecbūruñ oldum ben seniñ (96a/479)*

Lİ-MUĤARRİRİHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Mağfîret kıl bu ser-i kakhāle lutf it yā Mu'īn
Bā-ħakķ-ı Faħr-i cihān u Āl u Aşķāb-ı Güzīn*

*Mu'terīfdi cürmüne hem tālib-i ğufrān idi
Ola müşfīķ hālîne ferdā Şefī'ü'l-müzhibīn*

*Defter-i takdîre baķdı gördü anıñ ravzāsıñ
Cennet içre daħi yā Rab aña cār eyle hemīn*

*Ĥūn ile ālūde pür-nem idi çeşmi umaram
Tütüyā-yı ĥāk-pā-yi Muştafā alsun nemin*

*Bende-gān-ı pīr-i Maḥmūd Ḥüdāyī'den idi
Anuñ 'çün düşdü ḳabrine müvāciḥ bu zemīn*

*Söyledim fevtinden aḳdem tāşına olsun nīşān
Unutulmasın cihāndan nām-ı Maḥmūd-ı Emīn (96b/480)*

Lİ-MUḤARRİRİHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

*Şeyḫ Selāmī bende-i ḥāşş cihāndan gitdi āḥ
Pīri'niñ cennetde daḫī sāyesin itdi penāḥ*

*Sālikān-ı rāḥ-ı Maḥmūd-i Ḥüdāyī'den idi
'Ālem-i 'uḳbāda daḫī hem-civār eyle İlāḥ*

*Faḫr-i 'ālem ḫürmetine Āl u Aşḫāb ḫaḳḳına
Biñde bir noḳşānıma ḳılma nazar ey Pādişāḥ*

*İdemem ta'bīr ne mümkün ḫüsn-i ḫulḳuñdan anıñ
Şāḫib-i ḫüsn-şiyem idi ne çāre gitdi vāḥ*

*Rihlet-i Şeyḫ Rāşid'e bu çıḳdı bir tāriḫ olur
'Azm-i gülzār-ı cināne itdiḡi dem buldu rāḥ (96b/481)*

KĀTİP MUḤAMMED EFENDİ İÇÜN

Lİ-MUḤARRİRİHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Şeyh Rūşen bendesi 'uqbāya gitdi āh-ı āh
Şeyhi 'niñ Firdevs 'de daḥī sāyesin itdi penāh

'Ālem-i dünyāda muhliş bendesiydi bu anıñ
Cennet-i a'lāda daḥī hem-civār eyle İlāh

Ḥalvetiñ itdi tamām oldu cihānda Celveti
Pīr-i Celvet 'den ānı dūr eyleme ey Pādişāh

Cānīb-i Raḥman 'a riḥlet eyledi yā Hū deyüb
Çünkü ḥatm oldu nefes señ raḥmetiñle kıl nigāh

Biñ iki yüz kırk bir 'de itdi iḥfā kendüni
İrci'ī emriyle Muḥammed Efendi gitdi āh (97a/482)

Lİ-MÜELLİFİHİ

2 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Dost odur kim saña toğrusun diye
Dost değıldir saña toğrusun diye (97a/483)

Lİ-MÜELLİFİHİ

3 FĀİLĀTÜN FĀİLÜN

Ṭālib-i diünyā olan Zāt 'iñ metā 'iñ almağa
Görmedim 'ālemdede āteş gibi kızgın müşteri (97a/484)

SONUÇ

Abdurrahman Nesib Efendi, Osmanlı Devleti'nin "Yıkılma Devri" kabul edilen XIX. asırda yaşamış; sırasıyla III. Selim, IV. Mustafa, II. Mahmud, I. Abdülmecid, Abdülaziz, V. Murad ve II. Abdülhamid dönemlerini idrâk etmiştir

Din adamlığı, edebî ve sanatkâr kişiliğinin yanında mutasavvıf kimliğiyle, aslında klâsik anlamda bir tarikat ehli olmadığını ifade edebileceğimiz Abdurrahman Nesib Dede'nin Dinî ve tasavvufi edebiyat içinde değerlendirebileceğimiz faaliyet ve eserleriyle birlikte, merkezîyetçi anlayışla yönetilen bir tarikatın 22. postnişliğini 24 yıl üstlenmiş bir mutasavvıf ve şair kimliğiyle kaleme almış olduğu Divânı'nın transkribe edilerek yeni yazıya aktarımını yaptığımız çalışmamızda vardığımız sonuçları şu şekilde tespit etmek mümkündür:

Önemli tasavvufî şahsiyetlere sahip bir aileye mensup olan Abdurrahman Nesib Dede'nin babası Şeyh Rûşenî Efendi, âsîtanede 20 yılı aşkın şeyhlik yapmıştır. Onun da babası Abdurrahman Efendi, Bursalı İsmail Hakkı'nın halifesi; dedesi Mustafa Efendi de Atpazârî Osman Efendi'nin halifelerindendi. Yine kendisinin vefatından sonra iki oğlu sırasıyla âsîtanenin şeyhliklerini üstlenmişlerdir.

Bir dünya görüşü ve inanç sisteminin savunucusu olan Nesib Efendi'nin şiirlerinde yer verdiği dinî ve tasavvufî unsurlar, estetik olmaktan daha çok kabullendiği inanç ve içinde bulunduğu kültürün eseridir.

Abdurrahman Nesib Dede'nin mutasavvıf kişiliğinin Kur'ân ve Sünneti kapsayan yanı sıra klâsik İslâm mutasavvıflarından çok ayrı tutulmaması gerektiğini ifade ederken, divân sahibi bir Şeyh ve din adamlığı kimliğiyle beraber musikîşinas tarafı da onun en belirgin özelliğidir.

Yaptığımız araştırmalarda Mecmuâ ve Divân'ının dışında herhangi bir eserine rastlamadığımız Abdurrahman Nesib'in bazı kaynaklarda belirtilen üçüncü bir eserinden bahsedilse de böyle bir eserin Mecmuâ'yla karıştırıldığını düşünmekteyiz.

Abdurrahman Nesib Efendi, şiiirlerini aruz vezni ve Divân edebiyatı nazım şekilleriyle yazmıştır. Divân'ında kullandığı nazım şekilleri, gazel, kaside (münâcât, na'at, medhiye, mesnevî), tahmis ve lügazattır. Yine edebî sanatlardan telmih, iktibas, irsâl-i mesel, tekrîr, mecâz, istiâre, kinâye, cinâs, iştikâk vb. yer veren şairin esas kullandığı nazım şekli gazeldir.

Bir dönem Ordu-yu Hümâyun vaizliği yapmış, uzun bir dönem postnişinlik görevini üstlenmiş bir mutasavvıf kimliğiyle Abdurrahman Nesib Dede'nin, aynı zamanda mûsikî ilmine olan vukufiyetinin profesyonellik boyutunu ortaya koyan eserlere imza atmış bir mûsikîşinâs oluşu onun şahsiyetinin en belirgin yönlerinden birini ortaya koyar. Dinî ve tasavvufî terminolojiyi iyi bilip kullandığına şahit olduğumuz şair, fikirlerini sade ve anlaşılır bir dille nazmetmiştir. Bununla birlikte kullandığı kelime, isim ve sıfatlarla Arapça ve Farsça'ya da vakıf bir şair olduğunu anlayabilmek mümkündür. “Abdurrahman Nesib

Dede'nin Hayatı, Dinî-Tasavvufî-Edebî Yönü ve Eserleri” başlığı altında ele aldığımız konular çalışmamızın birinci bölümünü oluşturmakta; “Abdurrahman Nesib Dede Divânı'nın Şekil Yönünden İncelenmesi” çalışmamızın ikinci bölümünü ve üçüncü bölümde ise Divân'ın Transkribe edilmiş metni yer almaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- KUR'ÂN-I KERİM VE ANLAMI**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını.
ABDURRAHMAN NESİB, *Divân*, Hacı Selimağa Ktp., Hudâyî Kitapları, 1268
 -----, *Mecmuâ*, Hacı Selimağa Ktp., Hudâyî Kitapları, 1806.
- ABDULLAH CELVETÎ**, “*Şerh-i Gazel-i Hacı Bayram-ı Veli*”, Atatürk Kitaplığı, Osman Ergin, 997/2.
- ABDÜLBAKÎ**, Muhammed Fuâd, *el-Mu‘cemu’l-Müfehres li Elfâzi’l-Kur’ân*, İst.1984
- AFİFÎ**, Ebu’l-Alâ, *Muhiddin İbn. Arabî’nin Tasavvuf Felsefesi*,(trc. Mehmet Dağ), Ank., 1975.
- AĞAKAY**, M. Ali, *Türkçe’de Mecazlar sözlüğü*, Ank., 1949.
- AHMED CEVDET PAŞA** , *Belâgât-ı Osmaniye*, İst., 1310.
- AHMED EFLÂKÎ**, *Menâkibu’l-Ârifîn*, (trc. Tahsin Yazıcı), İst., 1982.
- AHMED VEFİK PAŞA**, *Lehçe-i Osmanî*, İst., 1306.
- AKALIN**, L. Sami, *Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, İst., 1966.
- AKAY**, Hasan, *İslâmî Terimler Sözlüğü*, İşaret Yayınları, Ank., 1995.
- AKSEKÎ**, Ahmed Hamdi, *İslâm Dini*, Ank., 1972
- AKSOY**, Ö. Asım, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, Ank., 1971.
- ARASTEH**, A.Reza, *Aşkta ve Yaratıcılıkta Yeniden Doğuş*, (çev. Bekir Demirkol-İbrahim Özdemir), Kitabiyat, Ank., 2000.
- ARAT**, R.Rahmeti, *Eski Türk Şiiri*, Ank., 1965.
- ARMAOĞLU**, Fahir, *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ank., 1986.
- ARSEVEN**, Celal Esad, *Sanat Ansiklopedisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları İst., 1983.
- ASIM EFENDİ**(Mütercim), *Kâmus Tercemesi*, İst., 1305.
- AŞKAR**, Mustafa , *Molla Fenârî ve V.Vücûd Anlayışı*, Ank., 1993.
 -----, *Tasavvuf Tarihi Literatürü*, Kültür Bakanlığı Yayinevi, İst., 2001.
- ATEŞ**, Süleyman , *İslam Tasavvufu*, İst., 1992.
- AZİZ MAHMUD HUDÂYÎ**, *Hulâsatı’l-Ahbâr*, İst., (haz. Kerim Kara), 1994.
- BABA**, Sefer, *Istilahatı’s-Sufiyye fi Vatan-ı Asliye, Tasavvuf Terimleri*, Heten-Keten Yayinevi, İst., 1988.

- BAĞDATLI İSMAIL PAŞA**, *Esmâu'l-Müellifin*, (haz. Mahmud Kemal İnal-Avni Aktunç), Maarif Basımevi, İst., 1951-55.
- BALTACI**, Cahit, *Tasavvuf Lügati*, Elif Neşriyat, İst., 1981.
- BANARLI**, Nihad Sami, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, I-II, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İst., 1971.
- BAYBURTLUGİL**, Nurettin, *Istilahât-ı Ehl-i Tasavvuf*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1985.
- BAYRAKDAR**, Mehmet , *Bitlisli İdris*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ank., 1991.
- BİLGİN**, A.Azmi , *Tasavvuf ve Tekke Edebiyatı*, İlmî Araştırmalar, S. 1, İst., 1995.
- BURSALI MEHMED TAHİR**, *Osmanlı Müellifleri*, I, II, III, İst., 1333.
- CAMİ** Abdurrahman b.Ahmed, *Nefehatü'l-Üns*, (trc. Lamii Çelebi), İst., 1270.
- CAN**, Şefik, *Hazreti Mevlânâ'nın Rubaileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ank., 1991.
- CEBECİOĞLU**, Ethem, *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, Rehber Yayınları. Ank., 1977.
- CEYLAN**, Ömür, *Tasavvufî Şiir Şerhleri*, Kitabevi Yayınları, İst., 2000.
- DEVELLİOĞLU**, Ferit, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ank., 1993.
- DİLÇİN**, Cem , *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ank., 1997.
- , *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ank., 1983.
- DOĞAN**, Ahmet, *Müştak Baba, Hayatı ve Edebi Şahsiyeti*, Akçağ Yayınları, Ank., 1995.
- EFLÂKÎ**, *Menâkibu'l-Arifin*,(trc.Tahsin Yazıcı), İst., 1973.
- el-ACLÛNÎ**, İsmail İbn. Muhammed, *Keşfü'l-Hafâ ve Müzili'l-İlbâs*, Mısır, 1351.
- ERGÜN**, Saadetin Nüzhet, *Türk Şairleri*, I-III, İst., 1946.
- FATİN EFENDİ**, *Tezkire-i Hatimetü'l-Eş'ar*, İstihkâm Alayları Litoğrafya Destgahı, 1271.
- GÖLPINARLI**, Abdulkaki, *Divan Şiiri*, Varlık Yayınları, İst., 1955.

- , *Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*, İnkilap ve Aka Kitabevi, İst., 1966.
- GÜNDOĞDU**, Mehmet Kemal, *Müştak Baba*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İst., 1977.
- GÜRER**, Dilaver, *Abdulkadir Geylânî (Hayatı, Eserleri, Görüşleri)*, İnsan Yay. İst, 1999.
- GÜZEL**, Abdurrahman, *Dinî Tasavvufî Türk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, Ank., trz.
- HACI BEKTAŞ VELÎ**, *Makalat*, (Esad Coşan), Sadeleştiren, Hüseyin Özbey, Kültür Bakanlığı Yayınevi, Ank., 1994.
- HACI REŞİD PAŞA**, *Tasavvuf Tarikatlar Silsilesi ve İslâm Ahlakı*, Salah Bilici Yayınevi, 1965.
- HAFIZ-I ŞİRÂZÎ**, *Divan*, (trc. Abdalbaki Gölpınarlı), Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları İst., 1988.
- HAKSEVER**, A.Cahid, *Son Dönem Osmanlı Mevlevilerinden Ahmed Remzi Akyürek*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ank., 2002.
- HALLÂC**, Ebu'l-Muğis Hüseyin b. Mansur, *Kitabu'l-Tavâsin*, Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Veliyüddin Efendi Kitapları, 2187/3
- HÜSEYN DESTGAYB**, *Nefs-i Mutma'inne*, (trc. Aziz Çınar-Şefik Onar), İst., 2001.
- HÜSEYİN VASSAF**, *Sefîne-i Evliyâ* (haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz), III, Kitabevi, 2006.
- IŞIN**, Ekrem, “*Tarikatlar*”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İst., 1994.
- İ. FENNİ ERTUĞRUL**, *V. Vücûd ve Muhyiddin-i Arâbî* (haz. Mustafa Kara) İst., 1991.
- İLMİHAL**, (Heyet-İman ve İbadetler), İSAM, İst., 1998,
- İNAL**, İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, İst., 1969-1971.
- İPEKTEN**, Haluk, *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ank., 1988.
- , *Türk Edebiyatı Kaynaklarında Türkçe Şuarâ Tezkireleri*, Erzurum Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Ders Notları, 1986.
- İPEKTEN**, Haluk- **İSEN**, Mustafa, *Basılı Divanlar Kataloğu*, Akçağ Yayınları, Ank., 1997.
- İSEN**, Mustafa, **MACİT**, Muhsin, *Türk Edebiyatında Tevhidler*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ank., 1992.

- İSMAİL HAKKI BURSEVÎ**, *Kenz-i Mahfî*, Sad: Abdulkadir Akçiçek, İst. 1986.
- İZ**, Fahir, *Eski Türk Edebiyatı'nda Nazım*, I-II, Akçağ Yayınları, Ank., 1995.
- KARA**, Mustafa , *Metinlerle Osmanlılar'da Tasavvuf ve Tarikatlar*, Sır Yayıncılık, Bursa, 2008.
- , *Osmanlı'da Dinî-Tasavvufî Hayat*, İlim ve Sanat, I-II., 1996.
- , *Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi*, İst., 1983.
- , *Tekkeler ve Zaviyeler*, İst., 1990.
- , *Türk Tasavvuf Tarihi Araştırmaları*, Dergâh Yayınları, İst., 2005.
- KARAHAN**, Abdulkadir, *İslâm-Türk Edebiyatı'nda Kırk Hadis*, İst., 1954.
- KARAL**, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ank., 1988.
- KANAR**, Mehmet, *Büyük Farsça-Türkçe Sözlük*, İst., 1993.
- KAŞÂNÎ**, Abdürrezzak, *Tasavvuf Sözlüğü*, (Çev. Ekrem Demirli), İz yayıncılık, İst., 2004.
- KOCATÜRK**, Vasfi Mahir, *Tekke Şiiri Antolojisi*, Edebiyat Yayınevi, Ank., 1968.
- KONUK**, A.Avni, *Füsusü'l-Hikem Terceme ve Şerhi*, (haz. Mustafa Tahralı,Selçuk Eraydın), Dergâh Yayınları, İst., 1987-92.
- KÖPRÜLÜ**, Mehmed Fuad, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ötüken Yayınları, İst., 1980.
- , *Türk Edebiyatı Tarihi'nde Usul, Bilgi*, Kasım 1923 / Teşrîn-i Sanî, 1329.
- , *Türk Edebiyatı'nda İlk Mutasavvıflar*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ank., 1991.
- KOSAL**, Cüneyt, *99 Makamla İlahiler*, İst., 1994.
- KURNAZ**, Cemal , *Münâcât Antolojisi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ank., 1992.
- KURT**, Metin ve diğerleri, *Türkiye Tarihi*, III, İst., 1988.
- KÜLLİYÂT-I FUZÛLÎ**, *Gazeliyyât*, Yeni Şark Kitapları Yayınları, 1924
- LEVEND**, Agah Sırrı, *Divan Edebiyatı*, (Kelimeler, Remizler, Mazmunlar ve Mefhûmlar), İst., 1980.

- , *Türk Edebiyatı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ank., 1988.
- MEHMED ALİ AYNÎ**, *Hacı Bayram-ı Veli*, Evkaf-ı İslâmiyye Matbaası, İst., 1343.
- , *Tasavvuf Tarihi*, (sad. Hüseyin Rahmi Yananlı), İst., 1340.
- , *Türk Azizleri I –İsmail Hakkı Bursevî*, İst., 1944.
- MEHMED RÛŞEN**, *Mecmûa-i İlâhîyyât*, Hacı Selim Ağa Kütüphanesi, Hudâyî Kitapları, nr.1804.
- MEHMED SÛREYYA**, *Sicill-i Osmânî* (Tezkire-i Meşâhir-i Osmaniye), III, Matbaa-i Âmire, İst., 1311.
- MUALLİM NÂCÎ**, *Lûgat-ı Naci*, İst., 1987.
- MUSTAFA AFYONKARAHİSÂRÎ**, *Ahter-i Kebir*, Matbaa-i Amire, İst., 1310.
- MUTÇALI**, Serdar, *Arapça Türkçe Sözlük*, Dağarcık Yayınları, 1995.
- OCAK**, Ahmet Yaşar, *Kalenderîler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ank., 1999.
- , *Menâkıbnâmeler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ank., 1997.
- ONAY**, A.Talat, *Eski Türk Edebiyatı 'nda Mazmunlar*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ank., 1992.
- ÖZCAN**, Nuri, *Abdurrahman Nesib Efendi*, DİA.,I, 1988.
- , *Aziz Mahmud Hüdâyî Âsitânesi 'nde Hizmet Etmış Mûsiki-şinâs Şeyhler* (Üsküdar Sempozyumu III, -Aziz Mahmud Hudâyî- 20-22 Mayıs 2005.
- ÖZÖN**, M.Nihat, *Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, İst., 1959.
- ÖZTUNA**, Yılmaz, *Devletler ve Hanedânlar(Türkiye)*, II, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ank., 1996.
- , *Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi*, I, II, III, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İst., 1969-76.
- ÖZTÜRK**, Yaşar Nuri, *Hallac-ı Mansur ve eseri Kitabı't-Tevâsin*, İst., 1976.
- , *Tasavvufun Ruhu ve Tarikatlar*, Sidre Yayınları, İst., 1988.
- PAKALIN**, M.Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, I-II-III, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları İst., 1993.

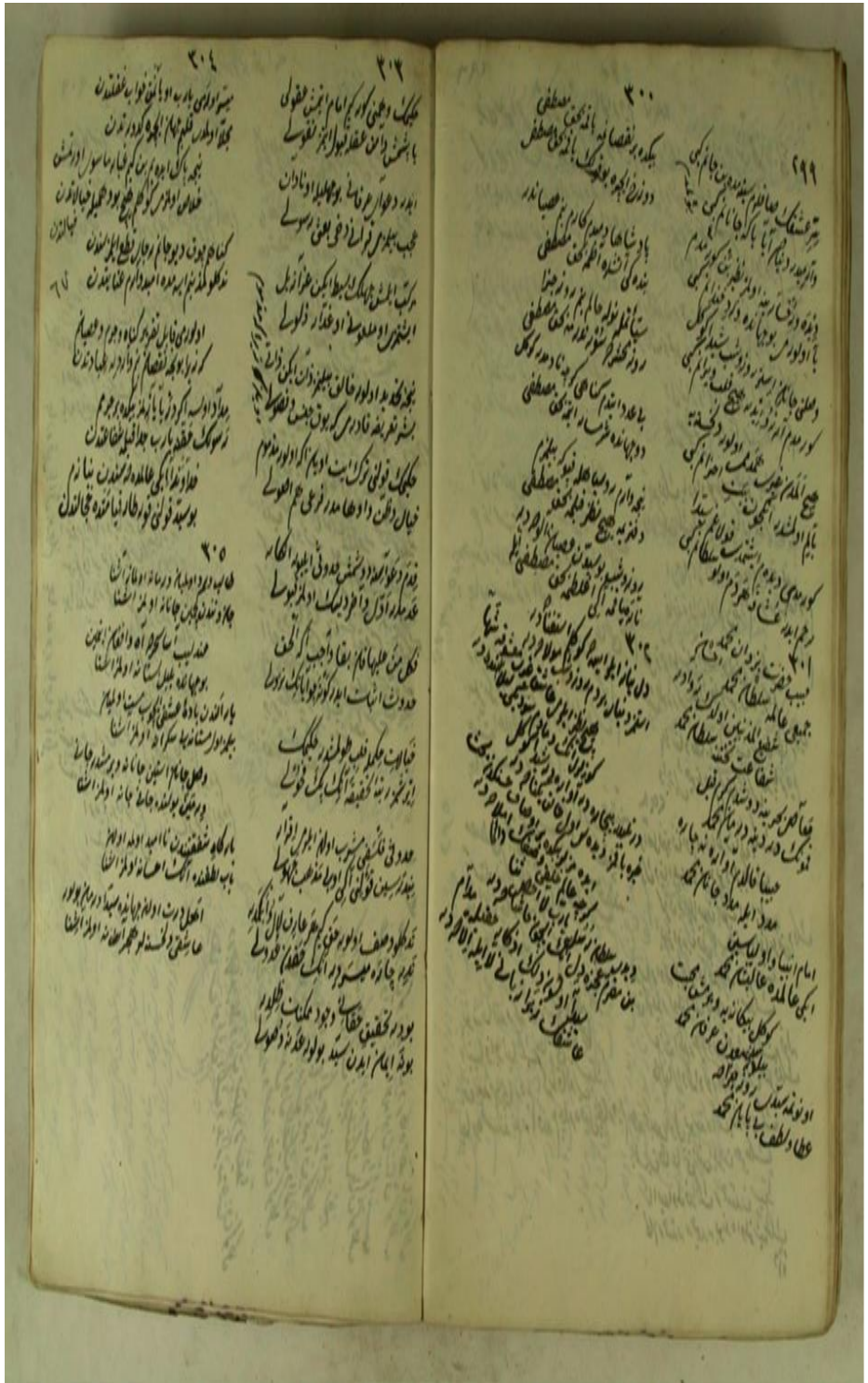
- PALA**, İskender, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ank., 1995.
 -----, *Divan Edebiyatı*, İst., Ötüken Yayınevi, 1998.
- PEKOLCAY**, Necla, *İslâmî Türk Edebiyatı*, Kitabevi Yayınları, İst., 1994.
 -----, *İslâmî Türk Edebiyatı'nda Şekil ve Nev'ilere Giriş*, Kitabevi Yayınları, İst., 1994.
 -----, *İslâmî Türk Edebiyatı'nın Eski Metinlerinde Sık sık Adı Geçen Şahsiyetler*, Diyanet Dergisi, XI, Ank., 1970.
 -----, *Mevlid (Vesiletü'n-Necat)*, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1997.
- REVNAKOĞLU**, Cemaleddin Server, *İstanbul Tekkeleri Tarihi Notları*, B/93, 160.
- SADIK VİCDÂNÎ**, *Tomar-ı Turuk-ı Aliyye*, (haz. İrfan Gündüz), Enderun Kitabevi, İst., 1995.
- SAFİYÜ'DDİN ALİ b. HÜSEYN HEREVÎ**, *Reşahat Aynü'l-Hayat*, İst., 1291.
- SEVİMLİ**, Seyfullah, *İslâm Düşüncesi'nde Ma'rifet ve İbnü'l-Arabî*, İst., 1977.
- SUNAR**, Cavit, *Melamilik ve Bektaşilik*, Ank., 1975.
 -----, *Tasavvuf Felsefesi*, Ank., 1974.
 -----, *Tasavvuf Tarihi*, Ank., 1974.
 -----, *Vahdet-i Vücut, Vahdet-i Şühud*, Ank., 1960.
- SÜLEYMAN ÇELEBÎ**, *Mevlid (Vesiletü'n-Necat)*, Nşr. Necla Pekolcay, İst., 1980.
- SÜREYYA**, Mehmed, *Sicilli Osmanî*, İst., 1308.
- ŞAHİDÎ**, İbrahim, *Gülşen-i Tevhid*, (trc. Mithat Bahârî Beytur), Kırkambar Yayınları, İst., 2002.
- ŞAHİNER**, Necmeddin, *Merâtib-i Tevhid Risâlesi*, Kaknüs Yayınları, İst., 2001.
- ŞAPOLYO**, Enver Behnan, *Tarikatlar ve Mezhepler Tarihi*, İstanbul, 1964.
- ŞEMSEDDİN SAMÎ**, *Kamusu'l-A'lâm*, İst., Mihran Matbaası, 1302-1316.
 -----, *Kamûs-i Türkî*, İst., 1992.
- ŞENGEL**, Ali Rıza, *Türk Müsîkîsi Klasikleri*, I-VIII, İlâhîler (haz. Yusuf Ömürlü) Kubbealtı Neşriyat, İst., 1979.

- ŞEVKÂNÎ**, *Fevâidü'l-Mecmu'a*, Thk. Abdurrahman b.Yahya el-Yemânî, Beyrut, 1987.
- TAHRALI**, Mustafa, **ERAYDIN**, Selçuk, *Füsûsu'l-Hikem Tercüme ve Şerhi*, Dergâh Yayınları, İst., 1987
- TAHRALI**, Mustafa, “*Yunus Emre'nin Şiirleri'nde Tasavvufî Mefhumların Akisleri*”, Kubbealtı Akademi Mecmuası, XXI, S.1, 1992
- TARLAN**, Ali Nihat, *Edebiyat Meseleleri*, Ötüken Yayınevi, İst., 1981,
- , *Fuzuli Divânı Şerhi*, Ank., 1985.
- , *Mevlânâ*, İst., 1974.
- , *Şeyhi Divânı'nı Tedkik*, İst., 1964.
- TAŞKÖPRÜZADE AHMED İSÂMÜDDİN**, *eş-Şakaiku'n-Nu'maniyye*, (trc. Mecdi Efendi), İst, 1269.
- TATÇI**, Mustafa, *Hayretî'nin Dinî-Tasavvufî Dünyası*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ank., 1998.
- , *Yunus Emre Divanı İnceleme, I*, 1997.
- TATLISU**, Ali Osman, *Esmâu'l-Hüsnâ Şerhi*, İst., trz.
- TOPÇU**, Nureddin, *İslâm ve İnsan- Mevlânâ ve Tasavvuf*, (haz. Ezel Erverdi-İsmail Kara), Dergâh Yayınları. 1998.
- TÖRE**, Abdülkadir, *Türk Mûsikisi Klasikleri*, İlahiler,(haz. Yusuf Ömürlü), Kubbealtı Neşriyat, VI, İstanbul, 1979.
- TÜRER**, Osman, *Ana Hatlarıyla Tasavvuf Tarihi*, Sehâ Neşriyat, İst., 1995.
- TÜRK DİLİ**, *Türk Şiiri Özel Sayısı*, II (Divan Şiiri), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ank., 1986.
- ULUDAĞ**, Süleyman, “*Hallac-ı Mansur*”, DİA, XV, 1989.
- , *İbn Arabi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ank., 1995.
- , *İslâm açısından Musiki ve Semâ*, İrfan Yayınları, İst., 1976.
- , *İnsan ve Tasavvuf*, Mavi Yayıncılık, İst., 2001.
- , *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Marifet Yayınları, İst., 1995.
- UYSAL**, Muhittin, *Tasavvuf Kültüründe Hadis*, Yediveren Yayınları, Konya, 2001.
- UZUNÇARŞILI**, İsmail Hakkı, *Osmanlı Tarihi*, Ank., 1975-77.

- YAKIT**, İsmail, *Ebced Hesabı ve Tarih Düşürme*, Ötüken Neşriyat, İst., 1992.
- YAZICI**, Seyfettin, *Temel Dini Bilgiler*, Ank., 1994.
- YAZIR**, Mahmud Bedreddin, *Kalem Güzeli*, I, II, III, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ank., 1972-89
- YAZIR**, Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'ân Dili*, Eser Kitabevi, İst., 1971.
- YENİTERZİ**, Emine, *Divân Şiiri 'nde Na't*, Diyanet Vakfı Yayınları, Ank., 1993.
- YILMAZ**, Durmuş, *Osmanlı'nın Son Yüzyılı*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2001.
- YILMAZ**, H.Kâmil, *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar*, Ensar Neşriyat, İst., 1994.
- , *Aziz Mahmud Hudâyî, Hayatı, Eserleri, Tarikati*, Erkam Yayınları, İst., 1999.
- , "Aziz Mahmud Hudâyî" mad. DİA., 1991.
- YORGANCIOĞLU**, Salim, *Üsküdar Dergâhları*, Üsküdar Bel. Bşk.Yay, Üsküdar, 2004.
- YÜCER**, H.Mahmut, *Abdurrahman Nesib Efendi ve Eserlerindeki Bazı İlâhileri*, (Uluslararası Aziz Mahmud Hudâyî Sempozyumu, 20-22 Mayıs, 2005)
- , *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (XIX.Yüzyıl)*, İnsan Yayınları, İst., 2003.

EKLER

۴۹۹

عشق کائناتم بینه من جامی
و از سر دنیای با باک انام من
بیره و از من بود و از من بود
با اولوس بویا ناز و دار کس
و من جانم ایست بر دوش بند کس
کوردم از دوزخ و دوزخ من
صیغ المله عیش عشق من
بیا اولنده ایچون سب
کوردم ای دهره ایست سلطان
ایتم ایست فخرم او
بیب خوت بزوان من
بیب عالمه سلطان فخرم
بیبی عالمه ایچون اولوس
شفا قوت عشق
فعا صحر میرد و دنیا من
نویک در دهره در دایم
عیسا خاله او او نه چاره
مدد ایو مدد جانم
امام اساو اولوس
ایک عالمه عالتم کجه
کول بیکانیه ووشن
سلطان منور
اونونه بندل
عطا و لطف سبابام کجه

۴۰۰

بیکه و نفعه ایست از عشق
دورن ایچو یونیک با
باشاها دیسه کارم
بندگی آتیه افکن عشق
سنا قلم نوله عالم
ارون کسور کسور عشق
با ده اندک ساهی کسور
دوینانه فرس ایچون
بوزارم و دمه هله
دفریه عشق فخره
بوزوش بیدنه عشق
نارینه ای افکن عشق
دلی با اولوس کول
ایتم ایچون اولوس
کوزولک و عشق
در عشق چاره اولوس
عجب با اولوس اولوس
ایچون عالمه
دوینانه فرس ایچون
بوزارم و دمه هله
دفریه عشق فخره
بوزوش بیدنه عشق
نارینه ای افکن عشق
دلی با اولوس کول
ایتم ایچون اولوس
کوزولک و عشق
در عشق چاره اولوس
عجب با اولوس اولوس
ایچون عالمه

۴۱۳

جلک یعنی کار با نام
باشش دان عشق اولوس
ایده ده جار من
عجب بیلوس فرس
ربک ایست بیکه
ایستور اولوس
نویک و اولوس
بیشتر نفعه
جلک یعنی
خیال دهن
دور دهره
بیکه اولوس
نکلی من
حدوت انبست
خوابت
زیر نوز
عدوق
بیشتر
نکله و صفت
تیم چاره
بود در تحقیق
بود ایچون

۴۰۶

میسور اولوس
بیکه اولوس
بیکه اولوس
کسور اولوس
نکله اولوس
اولوس
کوزولک
بوزوش
نارینه ای
دلی با اولوس
ایتم ایچون
کوزولک
در عشق
عجب با اولوس
ایچون عالمه
دوینانه فرس
بوزارم و دمه هله
دفریه عشق فخره
بوزوش بیدنه عشق
نارینه ای افکن عشق
دلی با اولوس کول
ایتم ایچون اولوس
کوزولک و عشق
در عشق چاره اولوس
عجب با اولوس اولوس
ایچون عالمه

۴۰۵

عجب اولوس
بیکه اولوس
بیکه اولوس
کسور اولوس
نکله اولوس
اولوس
کوزولک
بوزوش
نارینه ای
دلی با اولوس
ایتم ایچون
کوزولک
در عشق
عجب با اولوس
ایچون عالمه
دوینانه فرس
بوزارم و دمه هله
دفریه عشق فخره
بوزوش بیدنه عشق
نارینه ای افکن عشق
دلی با اولوس کول
ایتم ایچون اولوس
کوزولک و عشق
در عشق چاره اولوس
عجب با اولوس اولوس
ایچون عالمه

